1849. novemb. 15.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest 1. szám.

(Megjelenik ünnep s vasárnapokat kivevén mindennap).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth ház, 3-ik emel.)

Utlevél.

A jó rend és közbátorság kivánja, hogy utlevél nélkül senki ne utazzék, ez olly világos, hogy bizonyitgatni épen nem szükséges.

Igaz ugyan, hogy ez előtt Magyarországban csak a lovak és szarvas marhák számára kelle utlevelet váltani, hogy a szolgabiró bitangok gyanánt ne használhassa; de ez elég roszul vala igy, mert az ember, ha sok esetben nem becsesebb is, de mégis mindenesetre nagyobb figyelmet érdemel, miután gyakran nem több hasznot ugyan, de több kárt tehet.

Mivel pedig most mindenki egyenlő joggal bir, s egyenlő terhekben részesül, mikép az már a paradicsomban elhatároztatott vala, tehát igen természetes, hogy a „Hölgyfutár“ sem indulhat tova utlevél nélkül, van tehát szerencsénk azt egész terjedelmében bemutatni.

Neve: „Hölgyfutár.“ Ehez mindazáltal nem kell semmi különös tulajdonságot szorosan kapcsolni, mert hány példa van arra, hogy sok Nagy ember rendkivül kicsiny, sok Lakatos tulajdonképen molnár, sok Kovács pedig szappanos, vagy épen kefekötő.

Születéshelye: Pestmegyében Pest város, ha általános értelemben veszszük, szorosabban meghatározva pedig: a gondolat birodalma, hol még most is utlevél nélkül barangolnak az utasok, kiknek épen azért nem nagy a számuk, mert veszélytől örömest félnek a föld fiai.

Állapota: reményteljes, s bár annyiszor megujulna ez, mint Viktória angol királynőnél.

Szemei: szürkések, távolról azonban kék szinüeknek is látszanak, mig oldalról zöldeknek hinné az ember, talán azért, mivel egy és kétszinüség most már nem elég az embereknek. Különben hibásak, mert midőn balra tekintnek, azt is meglátják, mi jobb oldalon, vagy épen hátul történik, sőt sok esetben ollyasmit is pillantanak meg, a mi soha nem ment véghez.

Szája: középszerü, sőt épen kicsiny, minél fogva nem beszélhet igen hangosan, de azért a susogástól is távol van, és szavaitól némellyeknek talán csakugyan mégis megcsendül a fülök, mert nagy fülekbe a lassu szózat is behat.

Haja: nincs, különben barna volna; igy azonban csak parókát visel, hogy midőn ellenségei azt hiszik, miszerint ugyancsak megragadták már üstökénél fogva, szépen kicsuszhassék körmeik közöl, ott hagyván a vendéghajat irigylésre épen nem méltó martalékul, mellyen kedvök szerint tölthetik boszujokat.

Fogai: hibátlanok, s azért méltán föltehetni róla, hogy harapni is tud.

Orra: a nagyobbak közé tartozik, de azért annál fogva mégsem lehet őt vezetni, mert már messziről megérzi az illy szándékot.

Beszél: magyarul, de az arany és ezüst csengését is érti.

Vallása: török, nem azért ugyan, mintha ő szeretne sok nőt tartani, hanem mivel megforditva ohajtaná, hogy őt tartsa néhány ezer magyar hölgy.

Különös ismertető jelek: inkább szeret nevetni, mint sirni, boszantani, mint boszankodni.

Utitársai: Jókedv urfi és Nyiltság kisasszony.

Utazásának célja: más utasokéval egészen ellenkező, az tudniillik, hogy a hol bekopogtat, onnan többé el ne bocsássák.

Saját aláirása: igen jó és könnyen olvasható, de mégis rendkivül rosz, mert az uzsorások zálog nélkül egyetlen fillért sem adnak reá.

Kéretnek Magyarország hölgyei, hogy engedjék borus szép arcaikat igéző mosolyra deritetni, és ragyogó szemeikből a könyüket elvarázsoltatni, mert könyek árjában megfulad az erő, s erő nélkül dermesztő pangás az élet; ha pedig csakugyan sirni akarnak, tehát hullassanak örömkönyüket. Ezt ohajtja eszközölhetni a

„Hölgyfutár.“

MAGY. TUD. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
171/912

Az őszi szél és én.

Olly bús melódiát
Sivít az őszi szél! —
Jó ismerőm e hang,
A fájdalom beszél.

Temetkezési dal
Ez egy halott felett,
Kiért az égből is
Olly sok könyü esett.

A dércsipés alatt
Haldoklik a virág,
Elveszti zöld szinét
Minden fa, minden ág;

E szín reményt jelent,
Elveszti ezt a föld!
Az ég azért könyez,
A szél azért üvölt.

Elhunytak nékem is
Legszebb reményeim,
Sirbolt hideg szivem,
Ben holtak: érzetim.

Tisztán, bizalmasan
Szerettem egykoron;
Ez érzelem helyén
Most jégvirág vagyon.

Gránit szobor gyanánt
Állt egykor szent hitem,
Eldőlt a büszke kő,
S most — romja mindenem.

Önzéstelen szivem
Reménye mennybe vitt. —
Tengerre szállt hajóm,
S meglelte szirtjeit.

Meglelte szirtjeit
S rongyokra tépetett,
Engem szigetre tett
A sors habágy helyett.

A dús sziget nekem
Bús börtönöm leve,
Nincs itt rokon-kebel,
Nincs itt, ki értene.

Azért is értem én,
Ha szól az őszi szél,
Mert hangja síri dal,
S hű mássa bennem él.

Juraszek József.

Világfájdalom.

(Vizözön előtti beszélyke.)

Négy szerencsétlennel fogjuk a boldog olvasót megismertetni, olly szerencsétlenekkel, kiket az ág is huzott s kiket még a záporeső is került.

Tizszeres érc övezze a nyájas olvasót, ha e szerencsétlenek szomoru sorsát végig olvasni kivánja, s ha gyöngébb idegzettel bir, tartson készen ecetet, vagy bort, hogy az ájulás veszélyét kikerülhesse, mert mi veszélyt okozni nem kivánunk.

Ti pedig boldogtalan hazánkfiai, kiknek szomoru sorsát itt közleni sietünk, bocsássatok meg a tulvilágon, mert meg vagyunk győződve, hogy szerencsétlen sorsotokat átélni nem birtátok, s most már azon jobb hazában pöngetitek Dávid hárfáját, hol nincs igazságtalanság, hol mindig fiatal az élet, s hol egy nadrág holtig eltart, habár pókhálóból volna is szöve.

Lépjünk egy tágas szobába, melly igen divatosan s egyszersmind kényelmesen és izléssel lehetne butorozva, s vigasztaljuk magunkat azzal, hogy egykor csakugyan volt is. Első pillanatra meglehet ezt a puszta falakon is ismerni, a pókhálók és por sajátszerü árnyéklatai eltagadhatlanul mutatják, hol állott a zongora, hol emelkedtek a szekrények, s hol nyuladoztak el a kényelmes pamlagok, az emberiség ezen legnagyobb jóltevői, kikkel érdemben legfölebb csak a himlőoltás foltalálója vetélkedhetik. Épen igy van ez az emberekkei is, a hetven éves öreg asszony minden redőjéből sejthetünk hajdani szépségére, s a legfanyarabb ajkakról is föltehetjük, hogy hajdan pirosak voltak, s füszeresen izlett rólok az édes menyasszonyi csók.

Igy azon tágas szoba is, mellybe épen most léptünk, világosan tanusitja, hogy nem rég fényüzés tanyája volt, s azért olly vastagok a szögletekben a pókhálók, mivel a lakónak több szolgája volt, kik a tisztaságot föntartották. Most egyetlen asztalt, egyetlen szekrényt, tükröt, pamlagot, karszéket sem láthatunk, s csak a legtávolabb sarokban gyászol egy szalmaágy, és ezen egy emberi lény nyujtózik férfi alakban, fekete frakban, és fénymázas topányban, egyszersmind sulyos, és hosszu sohajokkal küzdve.

Szájában szivar füstölögne, ha megvolna gyujtva, de az bizony tökéletesen kihamvadt, mint szeméből a tüz, melly hajdan igen pusztitó lehete, mert most csak rendkivül mély üregei láthatók. Kezében üres tárcát forgat, s minden lapocskát gondosan megtekint: nincs-é hozzá tapadva valami elkésett bankjegy; de hasztalan: valamint tenyerünkön nem terem hadsereg, és pohánka, ugy ezen tárcában sem lehete semmit látni, ha csak valami afféle fizetetlen árjegyzéket, és nagyon is megfizetett szerelmes levelet nem akarunk semminél többnek keresztelni, mi eddig a keresztény világban még nem történt meg.

Ki vala ezen emberi lény férfi alakban, és nyujtozó állapotban?

Az egyik szerencsétlen, kiről e boldogtalan krónika értesitést nyujtani kénytelen.

Csödváry Arthur gróf igen szeretetre méltó urfi volt, sokat költött, keveset tudott, sokat kártyázott, keveset olvasott, sokat kalandozott, keveset gondolkozott, sokat dombérozott, keveset aludt, egyébiránt nagy barkót, tökéletes frakkot, kemény inggallért, puha keztyüt, kis szemüveget, nagy kockáju nadrágot, kurta botot, és hosszu mellényt viselt. Világos ebből, hogy a szépnemnél rendkivüli szerencsével birt, s minden körben száz tisztelőre talált, és minden léhütő kurta nemes és hosszu nyaku fiatal polgár örömest csatlakozék hozzá.

Csak egy hibája volt Arthurnak, egy évben annyit költött, mennyit egész életére öröklött, a hitelezők elszedék mindenét, s ő most olly állapotban látá magát, mellyben fejbe lőhetné magát, ha ezt most már szabólegények is nem gyakorolnák. Neki tehát ezt nem szabad tennie.

De ugyan mit tegyen pénz és hitel nélkül, s e mellett igen jó egészséges gyomorral, és a legkiképzettebb henyélési ösztönnel, mindannyi jeleivel annak, hogy ő nagy urnak született?

Majd elválik, csak türjünk békével. —

Az ajtó kopogtatás nélkül nyilik meg, s valaki belép, jele, hogy nincs bejelentő inas, és az érkező különben is meghitt lábon jár a háznál.

De ki volt hát ezen meghitt lábon érkező?

Ki lett volna más, mint Rimfy Jácint, a nagy költő, ki a költésben valóban nagy vala, s ellenségei mégis megtagadák töle a költészet babérát; ámbár fésületlen hosszu hajat viselt, az utcán minden embernek neki ment, és soha nem fizette ki adósságait. Sőt mi több, kilenc hirlapban dicséré meg tulajdon árva fejét, más-más nevek alatt, és kilenc érdemes irót dobált ugyan annyi lapban sárral, és a közönség mégis csak nevette őt, s szerencsétlen furulyásnak gunyolta. E pillanatban olly marconán nézett ki szemeiből a kétségbeesés, mint frakkja ujából az utolsó mosatlan ing foszlányos maradványa, és gyomra olly irtózatosan korgott az éhségnek miatta, hogy az utcán mellette elmenő bakólegény már gondosan forgatá a sodrony hurkot, mert azt gondolá, hogy valami ordas komondor ugat mellette. Bajusza szomoruan csüngött le, mint sürü zápor után a pemetefü, és fehér keztyüi olly példás feketeségben diszlettek, mintha felséges magyar tentát főzött volna belőlök. Kalapjának alakja sokkal bizonytalanabb kifejezésü vala, mintsem gyönge tollunk kielégitőleg leirhatná, zsebkendőjébe pedig nem köthetne egy garas ára sót, ha száz aranyon adnák is mázsáját. Hát lelkéről mit mondjunk? Háborgott az, mint a feneketlen tenger, s nyugtalan vala, mint tizenkét malac egy másfél vékás zsákban; hogy pedig szemeiből villámok nem pörkölték föl az egész magyar irói köztársaságot, és olvasó közönséget, azt csak annak köszönhetjük, hogy feje üres volt, s jól tudjuk, mikép a felhőkből, csak terhességök esetén hullanak villámok szárnyain a pusztitó mennykövek.

Egyébiránt Rimfy Jácint igen jó ember vala, mert nemcsak a lélek halhatlanságát, hanem saját magáét is erősen hitte, s azért nem akasztá föl magát. Sajnáljuk őt, mert keresztények vagyunk.

Midőn a szobába rohant, szokás szerint a börszék karjaiba szerette volna magát vetni, ennek hiánya következtében mindazáltal Arthur keblére lóditá szerencsétlen porhüvelyét és jobb ügyhez méltó elszántsággal kiálta:

„Vége.“

„Szomorujátékodnak?“ kérdé Arthur a részvét olly meglepő hangján, mellyen reggel inasunktól — ha van — kérdezni szoktuk, hogy honnan fú a szél.

„Annak is, magamnak is.“

„Nekem is!“ vigasztalá Arthur, és frakját begombolá, mert tegnap óta nem ebédelt, sőt estelizni is megfeledkezett, reggelizésre pedig talán még korán volt, mivel épen akkor harangozák a déli tizenkettőt.

„Tegnap a szinház üres volt!“

„Az én zsebem ma is az.“

„A közönség kegyetlen.“

„Hitelezőim is azok.“

„A közönség otthon maradt.“

„Hitelezőim nem maradtak otthon, s azért most nekem kell szalmán feküdnöm, mintha nospolya, vagy vadalma volnék.“

„Az ujdonságirók halálra üldöznek, el kell veszncm.“

„Nekem is.“

„A helyett, hogy imádnának, kikacagnak, érted, kikacagnak.“

E rövid párbeszédet hosszu ölelés, ezt pedig ajtónyilás követé, s belépett egy mérges ur. Mérgesnek mondjuk, mert kalapját földhez csapá, magát pedig olly keményen a szalmaágy szélére ülteté, hogy csak erős testalkotásának köszönheté épségben maradását. E közben olly erősen fútt, mintha forró leves előtt ülne, pedig hitelesen tudjuk, hogy huszonnégy óra óta tulajdon körmein kivül egyebet alkalmasint nem rágott.

Élt, ült, és szót sem szólt. Ez veszélyes ember lehet. Dehogy veszélyes, mindössze is csak olly szerencsétlen váltóügyvéd, kinek nyomába akadtak, midőn épen a huszadik hamis váltót bocsátá utnak, s csak azzal mentheté meg szabadságát, hogy eddigi, becsületes keresményét utolsó fillérig átengedé azoknak, kiknek kellett. Preller Gusztáv ügyvéd — a mérges ur — is örömest fölakasztaná magát, de ezt már többen tevék, kiket olly érzékenyen megcsalt, hogy egyéb menedékök nem maradt, s ezekkel egy hajóban evezni csakugyan nem akarhatott.

„Mi bajod?“ — kérdé Arthur a mérgest, kinek jobb időkben gyakran vette hasznát.

Preller magosra emelé ökleit, szemeit iszonyu kifejezésre kényszerité, és szinpadi mennydörgéshez hasonló hangon viszonzá:

„Gyülölöm az embereket, az egész világot, és leginkább ezen szerencsétlen országot.“

Még többet is mondott volna, de a harag elfogta hangját, s lelke olly erőszakos hullámzásba jött, hogy a gyönge szalmaágy recsegni kezde a három szerencsétlen alatt.

„Pénz, pénz, — sohajta viharos esti szél gyanánt Rimfy, — mindig csak pénz! Ha én csak pénzt vesztenék, de tőlem a dicsőséget tagadják meg. Ez fáj, ez kimondhatlanul fáj!“

És a nagy költő, egészen elérzékenyülve, gyomrára tevé kezeit, hihetőleg ezért, mivel ott leginkább fájt dicsősége.

Pillanatnyi csönd. Fogadni mernénk, hogy ezt vihar fogja követni.

Ugy van, az ajtó ismét — megnyilik? Ha csak meg-

*

nyilt volna! Ugy betaszitatott, mintha ágyugolyó dobta volna ki sarkaiból, s dühösen berohant a negyedik szerencsétlen, Silánydy Bogomér.

Szakálla nagy vala, de még sem olly nagy, mint nagyravágyása. Már első ifjuságában elhatározá, hogy nagy befolyású, és gazdag jövedelmü tisztviselő fog lenni, s ennél fogva tanulásra nem nagy gondot forditott, hanem haját illedelmes csigákba pörkölteté, táncolni, lovagolni, uszni tanult, mindig tiszta kéztyüt viselt, és mindenek előtt azon nagy mesterségben gyakorlá magát, miszerint még akkor is édesen tudjon mosolyogni, midőn szája ecettel, gyomra vackorral, és hasa óriási csikarással van tele. Ezenkül politikai meggyőződését mindig a körülményekhez illeszté, s ebben olly roppant gyakorlottságig jutott, hogy sokszor egyszerre három pártnak is szolgált, sőt mi több, iszonyu erőködéssel a hasbeszélés mesterségét is olly tökéletesen sajátává tette, hogy gyüléseken egyszerre tetszést, és roszalást rivalgott, s mindemellett sem birt hivatalhoz jutni. Hogy tehát itt csupán valódi szerencsétlenség müködött ellene, világos.

(Folyt. követk.)

Hirharang.

Konstantinápolyi hirek szerint ott erősen hiszik, hogy az egész török birodalmat mielőbb négy részre fogják osztani, ugyanannyi fejdelem számára, s csak azon nem tudnak megegyezni az illető követek, hogy kié legyen a zultán háreme? Némellyek Viktória angol királynőnek szánták, hogy legalább irigység ne támadhasson, de ez oda nyilatkozott, hogy inkább adják a pápának, mert ez legalább keresztyén vallásra fogná tériteni a szép háremnőket.

Parisban a gazdag hölgyek a most beállott télre igen kurta uj köpenykéket viselnek, mintha szaladásra készülnének, miután attól tartanak, hogy az elnök nagyon is hosszu bibor palástot akar magára ölteni, mi aztán bajtokozhatna.

Budapesten ellenben most épen semmiféle uj köpenyt nem láthatni, csak a tavalyit forditották meg az emberek, mert ezt sokkal ildomosabbnak tartják, gazdasági szempontból.

Irlandból azon örvendetes tudósitást kapá a miniserelnök, hogy ott ezen télen a burgonya nem fog megfagyni. A hivatalos tudósitás mindazáltal feledé megjegyzeni, mikép ezen örvendetes hir onnan ered, mivel a szegénységnek már nincs burgonyája.

Madridban a ministerség ismét változott, de mondják, hogy ez sem fog sokáig virítani, mert Spanyolországban sokkal könnyebb uj ministereket, mint uj hitelezőket találni.

Debreceni utasok állítják, hogy azon vidéken most igen sok rablás történik Hogy nagy ott most a szegény legények száma, azt könnyen gondolhatni, de hogy mindnyájan találnak elrabolni valót, az csakugyan csodálatos.

Bécsből többi közt egy szabó is érkezett a mostani pesti vásárra, ki olly kabátokat is árult, miket kiforditva is viselhetni. Ez elmés találmány ugyan, de nagy bajt okozand a rendőrségnek, ha példaul valami kék kabátos tolvaj rögtön szürke kabátu böcsületes emberré változhatik.

Irodalmunk mozogni kezd, Szilágyitól érdekes röpirat jelent meg e napokban, melly a forradalom utólsó napjait élénkül ecseteli. Olvassák önök, szép hölgyek, s aztán iparkodjanak a haza sebeit gyógyitani.

Iskoláink meglehetősen üresek, különösen jogász táncvigalomra alig lehet kilátás; de minek is, hiszen az utóbbi két évben ugyis eléggé megtáncoltatták a boldogtalan corpus juristi. Azért esett vastagsága dacára is sorvadásba.

Ezüst menyekzőnk volt e napokban, még pedig nyolc nap alatt három, a müvészet körében. Nemzeti szinházunkban ugyanis eljátszák a „Teufels Mühle," „Ein Uhr," és „Lebendig todten Eheleute" cimü mulatságos színmüveket, miknek látásában Budán épen huszonöt ev előtt gyönyörködtünk. Adja isten, hogy annak idejében az arany menyekzőkről is tudósithassuk nyájas olvasóinkat.

Réthyt mult vasárnap, midőn szinházunkban a „Csikós" adaték, mellyben a cimszerepet ő játszá, egy vidéki néző igy dicsérte meg: „Lehetetlen, hogy ez az ember szinész legyen, illy természetesen nem lehet az életet utánozni!" — ⊙

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesitès nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt" **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

1849. novemb. 16.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest 2. szám.

(Megjelenik ünnep s vasárnapokat kivevén mindennap).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth ház, 3-ik emel.)

Levelek egy pesti hölgyhez.

I.

November 14-én.

Olly sokáig tétlen hevert tollamat viszont fölveszem, viszont szólok hozzád, kitől idő s körülmények olly sokáig távul tartának.

Végében eseménydús multnak, kezdetén egy uj élet reményeinek, átmeneti korszakot élünk, rejtelmest, titoktelit. Az, a már csak emlékben létező, ez a még csak fejlödő élet ködfátyolképe.

Ne véld, hogy osziani visiókat látok erről, hogy Lusiadot akarnék irni arrol. Csak a pesti közélet nuanceait festem, apróságaival s ezérti érdekességével. Mint enyésztek el a harc nyomai, a nélkülözött béke mint kezd egére derülni. Mint tünik az a közel multbol azon regioba, hova Martinuzzi s Rákócy forradalmai tünének, mint jönek elő ennek képei.

Hasonlitsd csak öszve a multakat, vagy nézz szét Pesten s látni fogod, hogy igazat szólék. A vásár most mult el, s ha nem is volt olly nagyszerü, mint a lipcsei Messe, de élénk zajos vala. Alig hihetéd, hogy ez ország a közelmultban annyit szenvedett!

Természetesen is!

Istentől annyira megáldott tartomány, az urnak illy kanaánja, bir elegendő takarmánnyal, hogy enyhitse a csapás súlyát, hogy az egyben okozott kárt más ággal kipótolja.

Egy pár év csak, s a mostani nyomor a mult emlékében maradand fen, vagy mint sirszellem a nagy apák ajkain élend.

Lásd, barátom, ki Tokajban Champagne borát akarná előhozni, elvesztené oleum et operam. Cipész tökéje mellett, aristokrata hoteljében boldog lehet, anélkül hogy közelebbi viszonyba lépjenek, mint van ember emberrel, vagy hogy a lánchidon a port mindketten megfizetendik.

A propos a lánchid! A napokban meg fog nyilni.

A méltóságteljes oszlopok, az óriási lámpák, a boszus oroszlánok, a vastag láncok — békók az ösz Dunán — mind arra számitvák, hogy külön mint együtt a legszebb kilátást nyujtsák.

Az öreg Clark egy gépet hozott Albionból, melly a hid mellé alkalmazva pontosan kimutatja: hány ember ment azon át. Lásd kedvesem, illyen az angol — föltudja használni az emberek lehető csalásai ellen a mesterség erejét. Végül egy kis tréfát:

Uram öcsém mondja meg, hogy ha elkészül a lánchid, a nemes ember is fog é azon krajcárt fizetni?

— Biz igen azt, uram bátyám!

— Hej csak a jobbágyokat ne törölték volna el, mindig átvittem volna egyet magammal s azzal fizettettem volna meg!

Szilágyi S.

Világfájdalom.

(Vizözön előtti beszélyke.)

(Folytatás.)

Együtt van tehát a négy szerencsétlen, kiket erős kötete füzött egymáshoz a barátságnak. A negyedik már nem fért el a kurta szalmaágyon, természetes tehát, hogy a többi három is azonnal fölállott, mert elveik szerint egymás ellenében semmiféle előnynyel nem volt szabad birniok.

Körülbelül illy arckifejezéssel tekinthettek egymásra hajdan azon sveici férfiak, kik hazájok fölszabaditására összeesküdtek, mert a nagyszerüt a nevetségestől csak egyetlen lépés választja el.

Silánydi volt az első, ki az ünnepélyes csöndet megtöré, s olly tompa hangon, minőt a gőzhajó kerekei viz alatt hallatnak, imigyen nyilatkozott:

‚Szerencsétlen barátim! Tudom, hogy a bal sors végkép kihuzta lábaitok alól a gyékényt, s tudjátok meg ti is, hogy az én kezeimből is kicsuszott már az utolsó füszál, melly által a boldogtalanság tengeréből magamat kimenteni törekedtem. Halljátok: egyszerre három országos hatóságtól kapám azon hátiratot, hogy idétlen folyamodásimmal alkalmatlankodni többé ne bátorkodjam. Szóljatok, érdemli é ezen hálátlan haza, hogy még ezentul is szeretettel öleljük szivünkre?‘

Halálos csönd, viharos zaj, vérfagylaló némaság, fülkábitó kiáltás, mind ez egyetlen pillanat müve volt, mikép a híres regényirók magukat kifejezni szeretik.

„Gyülölség legyen jelszavunk!“ — kiáltá Arthur, s mind a két karját magosra emelé.

„„Én már magamat is gyülölöm,““ — mondá Rimfy, olly megvető hangon, mintha legnagyobb ellenségét gyalázná.

Preller egyet sem szólt, hanem kettőt köpött, miből társai méltán következtethették, hogy ő még sokkal inkább gyülöli a világot, mint ők.

Most kezeiket gorombasághoz közel járó baráti bensőséggel szorongaták, és villogó szemekkel néztek egymásra. Kebleik félelmesen hullámzottak, arcaik lángoltak, hajszálaik égfelé meredeztek, és a dühös Silánydy Bogomér remegő ajkai ismét megnyiltak:

‚Adjatok szivart.‘

Mindnyájan zsebeiket motozták, ámbár jól tudták, hogy nyoma sincs ott a szivarnak, ámde vannak pillanatok az életben, midőn szereti az ember magát ingerleni. Ezt tevé most a négy szerencsétlen is.

‚Nincs, tehát nincs!‘ — mondá Bogomér, és gunyosan kacagott. Hah, bár inkább káromkodott volna, mert az illy kacagást gyászos eredmény szokta követni.

„Nincs, mindenből kifogytunk.“

„„Még nem, — igazitá Arthur szavait Rimfy, — eszünk még van. Vigasztalódjatok bajtársim, költő van köztetek, ki soha nem fog a sors csapásai alatt meggörbedni.“‘

„„„Meggörbedni nem — jegyzé meg gúnyosan Preller, — de éhezni igen.““‘

„„És nem dicső é az éhhalál? Több hires embert sorolhatnék el, kik éhen haltak meg, s hirük örök dicsfényben ragyog. Barátim, e példa megfontolást érdemel.“‘

‚Ki akar itt meghalni? Ökleim szolgálatára állnak annak, ki meghalni kiván. Élnünk kell, dacára a hálátlan hazának, dacára a semmirekellő emberiségnek.‘

„De mikép?“

„„Kóboroljuk be az országot, mint vándor szinészek, és adjuk elő darabjaimat, megváltoztatom én valamennyit ugy, hogy négyen is eljátszhatjuk.“‘

„„„Vagy szedjünk előfizetést soha ki nem jövendő könyvekre, mondják, hogy ez jövedelmes állapot.““‘

‚Kislelkűek, látszik, hogy nem vagytok politikusok, azért nem bir elmétek nagyobbszerü eszmét teremteni. Egyetlen szóval lemennydörgöm földszinti szagu terveiteket s e szó, e szó — tengerre bajtársak, tengerre!‘

A csodálkozás legnagyobb fokozatának három hangja fejlődék ki a három divatos kendőbe szoritott torokból, három száj nyitva maradt meglepés miatt, három ember közelebb lépett a negyedikhez, s ez büszke fönséggel folytatá:

‚Igen, tengerre! s mit bámultok? Megrémültetek, mint az egyszeri német diákok, midőn Moor Károly inditványozá, hogy haramjabandát állitsanak föl? Barátim, itt többé nincs mit vesztenünk, nincs mit nyernünk, menjünk tehát a szabadság honába, Amerikába, alapitsunk ott magyar köztársaságot, s ki tudja, idővel fölosztathatjuk egész Amerikát négy részre, és mint hatalmas szövetséges királyok uralkodhatunk fölötte. Bámultok? Ne bámuljatok, ugyan micsoda hozzánk képest Haraszthy, s még is nagy várost alapita már Amerikában. Mit vihet tehát véghez négy olly férfi, minők itt most együtt állanak. (Helyes! Éljen.) Barátim, halljátok tervem részleteit. (Halljuk! Halljuk!) Tehát ne orditsatok, hanem valódilag halljátok, köztünk tökéletes egyenlőség fog uralkodni, mindent titkos szavazással döntünk el s ha a szavazatok egyenlők, kocka fog határozni. (Éljen!) Vagyonunk tökéletesen közös leend, a többit majd a körülmények határozzák el, mihelyt Amerikába érkezünk.‘

Ezen rövid szónoklatot hosszu éljenzés követé, mellynek lecsillapulása után Preller orrára nyomitá mutatóujját s aggálysan szóla:

„„„A vagyon közössége igen szép eszme, főkép ha például Rothschild inditványozná köztünk; de igy kérdem, ha közösnek nyilatkoztatjuk is vagyonunkat, ugyan mivel fogunk Amerikába utazni, miután egyetlen szivarnak sem vagyunk birtokában?““‘

E kérdés megzavará a szerencsétleneket, s ugy látszott, hogy egészen kiesni készülnek nagyszerü szerepökből; ámde a szerencsétlenek nemtője viraszta sorsuk fölött, az udvaron egy zsibárus elkiáltá magát.

„Ez a sors intése!“ — kiálta Bogomér, megnyitá az ablakot és a zsibárust fölszólitá. —

* * *

Nagyszerü események, olly események után, mellyek csontjaiban rázkodtatják meg a velőt, nemcsak jól esik, hanem szükséges is a pihenés, mert a gyarló emberi idegzet különben megszakadhatna, mint a rendkivül fölhangolt húr. Illő tehát, hogy mi is néhány pillanatra megpihenjünk a négy szerencsétlen borzasztó sorsának elmondása után, mert különben is ki tudja, nem fog é még ollyasmi történni, mi igen gyönge emberi idegzetünk egész erejét igénylendi. Egyébiránt pedig már magában az utazás Amerikába, háborgó tengeren, vészek, és tengeribetegség közt, olly rendkivül fárasztó, hogy egy kis pihenést az utrakelés előtt valóban igen is menthetővé tesz.

Pihenésül egyszerüen mondjuk el tehát szomoru történetünk legközelebbi haladását. A zsibárus mindent megvett a négy szerencsétlentől, mit illemsértés nélkül testökről lehuzhattak, oda számitva néhány tévedésből megmaradt gyürüt, ingpitykét, szemüveget, s egyéb illy apró ingóságokat, mellyek sok embernél az ész hiányát pótolják. Ebből olly összeg kerekedék, hogy hőseink egyszerü, s egyenlő ócska uti köntöst vásárolhattak, minőt vándorló mesterlegények viselni szoktak, és ezen fölül még meg is maradt mintegy száz forintjok, illy összeggel pedig négy illy derék használható ember ugyan mért ne utazhatnék Amerikába? Dehogy nem utazhatik, a többi pedig aztán magától jő, a szabadság honában minden ember boldogul, ki a szabadságot tiszteli.

Bogomér egyhangulag pénztárnokká választaték, mert ő olly erős vala, hogy szükség esetén hatályosan védhette a pénztárt három szerencsétlen társa ellen. És már most lássunk ismét utánok, mert különben bizony nélkülünk szállnak ki Amerika boldog partjaira. Tehát hol keressük őket, talán Triestben? Nem, vagy Fiumeban, mivel mint magyarok, magyar tengeren akarnak utnak indulni? Nem, vagy talán már a siktengeren vannak közel Amerikához? Vagy épen Ujyorkban kell őket már keresnünk? Nem, nem, hanem ezuttal még csak néhány puska lövésnyire — Szent Endrétől.

‚Itt ebédelni fogunk,‘ — mondá Bogomér.

„Nem bánom,“ — sohajta fáradtan Arthur, kinek vizslája sem gyalogolt életében annyit, mint most finnyás gazdája.

„„Hát ha a többség mást határoz?“‘ gondolá hangosan a költő, ki életében mindig gyalog járt, s még épen nem fáradt el.

„„„Igazad van, — erősité Preller, kinek lábai hat agáréval vetélkedtek, mert a váltóügyvédség mellett hajhászságot is gyakorlott, — Bogomér barátunk, mint látszik, parancsolni szeretne köztünk, pedig mi mindnyájan egyenlők vagyunk, s nem fogunk engedelmeskedni!“‘

„Tehát koplalni akartok?“

Ezen mázsányi kérdés súlya azonnal elnyomá az egyenlőségi vágyat, s a négy szerencsétlen rövid idő mulva helyet foglalt a szentendrei csapszék ivószobájában, örvendve, hogy már is mennyivel közelebb vannak Amerikához.

(Vége. köv.)

Nyilt levél.

Komlósi Idának!

Nagy bünös vagyok, nyiltan megvállom, s ez által tanusitom, hogy javulni akarok.

A kérlelhetlen sors azon csapást méré rám, hogy számos évig birálatokat, vagy legalább jelentéseket kelle irnom a szinházunkban véghez ment előadásokról.

Ezen kötelességemnél fogva önről is gyakran meg kelle emlékeznem, s bár nehezemre esett, de kiméletlenül használám ön ellenében igen sokszor a gáncsnak szózatát, majd férfias komolysággal, majd vidor csipősséggel, majd a gunynak metsző hangján.

Hogy tollamat személyes érdek nem vezeté, bizonyitja az, miszerint önnel ez életben még soha nem szólottam; hittem azonban mindig, hogy önt a természet nem mindennapi szinmüvészi tehetséggel áldotta meg, mellytől annál nagyobb emelkedést vártam, mivel ön kitünő szeretettel ragaszkodott pályájához, s ez okozá, hogy épen ön ellenében mindig legszigorubb valék müvészeti követeléseimben.

Két év előtt sorsom Pestről Buda várába számüzött, égből földre hullottam, s hogy azon két év alatt nem valék meghalva, csak abból gyanitom, miszerint most, itt Pesten, ismét élni érzem magamat.

Az ostromágyuk dörgése riasztott ki Buda várából, s hogy az átmenet ne legyen rendkivül veszélyes, előbb Soroksárra költözém, hol a budavári élethez képest vidor zaj uralkodik.

Végre ismét Pestre juték, és két év mulva először léptem ismét nemzeti szinházunkba.

Igen, én, ki tizenöt év lefolyása alatt Budapesten minden magyar játékszini előadáson jelen valék, most két egész éven át egyszer sem részesültem ezen élvezetben.

Milly feszült várakozással ültem helyemen, s menynyire boszankodám, látván szomszédaim közönyösségét.

A függöny föllebbent, s valóban nagy zavarba jövendék, ha azon előadásról birálatot kellett volna irnom.

Azóta huzamosb idő telt el, minden előadáson jelen valék, s most már higgadt megfontolás után mondhatom, hogy két év óta nemzeti szinházunkban nem csekély haladás történt.

Nagyobb szilárdság a játékrendben, több rend az előadásban, és nagyobb pontosság a rendezésben, ezek az átalános javulások.

Mi az előadó tagokat illeti, a milly sajnos egy párnak itt nem léte, olly örvendetes a nagyobb résznek haladása a müvészeti tökély felé.

És ezen utóbbi tekintetben ön legnagyobb mértékben bilincselé le kellemes meglepetésemet, mert mindig hivém ugyan, hogy önre e pályán szép jövendő várakozik, de illly hamar, és illy mértékben nem reménylém azt bekövetkezhetni.

Nem akarok most ön vigjátéki előadásiról szólani, noha ezekben is messze tulhaladta ön két év alatt a müértők várakozásit, hanem azon elragadtatás tör ki belőlem önkénytelenül, mit ön bennem legközelebb mint „Deborah“ idézett elő.

E szerep kétségkül beteg agynak szülöttje, mert vallási és szerelmi érzelem olly fokra csigázvák benne, hová az eszményesités utján is ugyancsak vigyázva merészkedjék emelkedni a költő, ha megrázkodás helyett kacajt nem akar gerjeszteni.

Ha itt a szinész hevesség által hagyja magát elragadtatni, torzképet alakit; ha ellenben hidegebben játszik, ellentétbe jő a költemény szellemével, s mindkét esetben semmivé teszi az előadás hatását.

Ön e két szélsőséget olly helyesen kerülte el, szerepének lelkét olly müvészi tisztasággal fogta föl, hogy tulzás vagy mulasztás egyenlőn kikerülve levén, legteljesb müvészeti hatásnak kelle bekövetkeznie.

Nem szoktam a dicséréshez, mert meggyőződésem szerint ezelőtt csak ritkán lelék erre alkalmat, s ezen szokatlanság mentse mostani teljes helyeslésem rövidségét.

A közönségnek azon része pedig, melly a drámai előadásokat rendesen mellőzi, legyen meggyőződve, mikép ezen hanyag elmulasztása által magát is érzékenyen bünteti, azonkül pedig e nemzeti intézetünket bünösen kárositja.

Drámai előadásinkban, főkép legujabban, Fáncsi igazgatása óta, a körülményekhez képest, eléggé érdekes változatosság is uralkodik, s ezek a jó előadás dacára is mellőztetnek, mig az ötvenszer elénekelt daljátékok is egészen megtöltik a szinházat, ámbár a zsarnok mindig csak vörös, az ártatlan hős pedig mindig csak fehér nadrágban lép föl, mig a drámai előadásokban sok

nézö azért is neheztel, ha valamellyik előadón kétszer egymásután ugyanazon karperecet, vagy óraláncot látja.

Ne feledjük nemzeti szinházunk fontosságát, s mig annak tagjai iparkodnak a müvészet ösvényén előrehaladni, addig a közönség is legyen méltányos, és részvétlenség által ne fagylalja meg a buzgalmat, és ne veszélyeztesse magát az intézetet, mellynek nemzetiségünk s nyelvünk olly sokkal adósa.

Fogadja ön, tisztelt müvésznö, legöszintébb üdvkivánatomat azon szép hóditáshoz, mellyet két rövid év alatt a müvészet birodalmában tön, és engedje hinnem, hogy e kedvezö sikerre hajdani kiméletlen, de tiszta meggyöződésből fakadt észrevételeim talán nem voltak épen egészen kivánatos befolyás nélkül. N. I.

Hirharang.

Zágrábi levelek szerint egy ottani nagy társaskörben inditványba hozatott, hogy Magyarországtól semmit nem kell elfogadni, még bort sem; erre azonban némellyek ugy vélekedtek, mikép inkább lehetöségig sokat kellene ezentul elfogyasztani, hogy a magyaroknak annál kevesebb maradjon.

Berlinben egy polgár kérdé a másiktól, hogy ugyan miről lehet megismerni a magyar menekvöket, s azon választ nyeré, hogy arról, miszerint azok igen tisztán és hibátlanul beszélik a német nyelvet.

Milanoból jött utasok mondják, hogy az ottani kávéházakban igen jó magyar zenét hallhatni. Nálunk ellenben, ugy látszik, igen meggyérült a cigányok száma. Talán csak azért huzódnak a szép Olaszországba, mivel ott több a szép fényes huszas, hiszen a csókák is nagyon szeretik a fényeset.

Parisi hirek szerint Napoleon Lajos elnök ur egyáltalában nem akar külföldi háboruba bonyolódni, és ez igen természetes, mert hiszen — házasodni készül!!

Budapesten igen sok szállás üresen áll most, különösen a felsöbb emeletekben minél magosabbra jut az ember, annál több ürességgel találkozik.

Ugyanott napról napra szaporodik a népesség száma, honiakkal és idegenekkel, s a mint a népesség emelkedik, ugy hetenként a marhahus ára alább száll, holott méltán épen ellenkezötöl lehete tartani. Vagy talán egyuttal a vágómarhák száma is szaporodott?

Óbuda ezentul Budához fog tartozni, és ez igen helyes, mert eddig sem igen volt a kettö közt lényeges különbség.

Londonban Lola Montez táncosnö ellen pör indítatott, mivel bebizonyult ellene, hogy két férje van. Hány szerencsétlen böcsületes hajadon van, ki halálra táncolja magát, s egy férjhez sem juthat!

Bécsben Bastler tanár csalhatlan szert talált föl a kolera ellen, s most Pesten mulat, legközelebb hirdetendö bámulatos gyógyszerét. Nálunk most nincs ugyan kolera, de lehet ismét; egyébiránt pedig ezen szer annyi mindenféle baj ellen használ, hogy bátran beveheti most minden ember, mert egy sincs baj nélkül. Egy üvegcsének ára egy ezüst forint papirosban és husz embernek használ. Egy emberélet tehát épen csak egy garasba kerül, mint egy ujságlap. — ⊙

Nemzeti szinház.

Hollósi Kornélia néhány nap mulva mint Adalgisa fogja elbájolni a fövárosi közönséget.

Lászlóné legközelebb Norma nagyszerü szerepében lépend föl.

Farkasról azon hir terjed, hogy szinházunktól meg akar válni. Ohajtjuk, hogy e hir ne valósuljon.

Latkóciné a Tündérrege cimü vigjátékban igen élethiven szerepel, s nagy tetszésben részesül.

Szigligeti Liliomfi cimü vigjátékot irt, melly rövid idö mulva szinpadra jutand. Igen jól tevé, hogy hosszas hallgatását megszünteté. Néma gyermeknek anyja sem érti kivánságát, ugyan mért hallgatna tehát épen csak a magyar?! —o—

Nyilt posta.

Emma, Divina comoedia, A sajtószabadság elsö hatása, Solange cimü beszélyeket legközelebb adandjuk.

Egy falusi hölgyhöz, és Egy honleányhoz rövid elválás után cimü versek nem közölhetök. Irjunk inkább házassági ajánlatokat hölgyeinkhez.

Szükséges még jelentenünk, hogy látogatásokat csak délután fogadhatunk el. Szerk.

Hirdetések.

Elöfizethetni **Budapesten** november 15-étöl jövö marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövö januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15étöl jövö junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövö januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktöl egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az elöfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap elöfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

1849. novemb. 17.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest 3. szám.

(Megjelenik ünnep s vasárnapokat kivevén mindennap).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth ház, 3-ik emel.)

Vörösmarty

„Szép Ilonka“ cimü balladájára.

Élőül költőd sem láthata, még kevesebbé
Láttalak én, vagy más, téged, o égi leány!
S olly ismert mégis nekem arcod! Szinte hiszem, hogy
Ifju szived titkát őrzeni én fogadám;
Sőt, hogy sírodat is föllelném ott a vadonban:
Hulladozó levelü líliom a te jeled.

Vachott Sándor.

Emma.

(Eredeti beszély.)

I.

„Ne epeszd magadat ok nélkül Emmi! anyád meg fog lágyulni idővel, s nem ellenzendi szerelmedet Ákoshoz, hiszen ő olly kellemes, olly szellemdús fiatal ember, s tégedet mindenek felett imád, csak azon kell csodálkoznom, hogy anyád miként viseltethetik ellene annyi idegenséggel, miszerint társaságát kerülnad javaslá,“ — imigy szólott egy barna, piros arcú, gömbölyded alkotásu leányka társnőjéhez, ki nála legfeljebb egy évvel látszott fiatalabbnak, s epedő kék szemei, halovány ábrázatja ábrándos kedélyt, s olvadékony szivet hagyának gyanítani.

„Luiza! édes jó Luizám! te igazi rokonként viseled magadat, sohasem hiányzanak vigasztaló szavaid számomra, ótalmadba veszed szerelmemet, s ez szivemnek olly jól esik! De még nem is mondottam neked, hogy midőn ma a boltból jöttem hazafelé, találkoztam Ákossal, hozzám csatlakozott, s ugyan ellenezhettem é azt? s szívrehatóan panaszlá, miként anyám megtiltá házunkhoz jönie, — erről én még nem is tudtam — s kérdeze: vajjon május 1-sö reggelén nem fogok é felmenni az Avasra? Én „nem tudom“mal feleltem.“

A két hölgy ekkor jelentékeny szemeket vetett egymásra; ki őket látta volna — azonnal tisztában lehete, miszerint május elsö hajnalán e két alakkal az Avas berkes sétáin találkozni fog.

II.

Kényelmes pamlagon ül Szentkeresztiné, egy 36 éves özvegy, kinek bár szerelemre fogékony leánya van — mint láttuk — így a mint a pamlagon kedves csevegésben elmerül egy vele majdnem egykoru orvossal — maga sem látszik még hajlandónak a világ örömeiről lemondani. Azonban ha figyelmesebb vizsgálat alá vennők, szokottnál élénkebb pirosságtól kigyúladt arcait, vérvörös szájszéleit, s lankadt szemjárását — úgy az aszkórnak jelenségeit nem homályosan tapasztalnók rajta, s az érdek — mellyet bennünk gerjesztett — csak növekednék e vizsgálat által.

Az orvossal pikétet játszanak. E mellett élénk beszélgetés szövödik közöttök, mellynek tárgya az ábrándos szökefürtü Emma. „Én öt csak egy higgadt jellemü, érett férfi oldalán ohajtanám látni, s ezt elérve nyugodtan halnék meg.“ Igy fejezte bé beszédét a nő. Az orvos pedig lekötelező nyájassággal tekinte reá, s keze után nyúlt s azt megcsókolá.

Ekkor jöttek, vagy inkább szökdeltek a másik szobából ide, hol a fentebbiek történnek — a leányok, s csak a kézcsókot s a hálás tekintetet — mellyel az kalaúzoltatott — láták.

„Anyám! így szólott Emma — orvos úr a napokban azzal ingerelt bennünket, hogy mi nem tudnánk négy órakor felkelni, holnap május első napja lesz, tudod, illyenkor sokan felmennek az Avasra a szép reggelt élvezni, engedd, hogy megmutathassuk, miszerint mi is képesek vagyunk bármelly órában az álom karjai közöl kibontakozni.“

Az orvos szembetünő örömet tanúsított, s hogy az áldozatnak — mint csúfolódva nevezé — valami következése is legyen — megigéré, miszerint kedvenc regényirónk Jósika legjobb két munkáját a leánykák szabad választása szerint hozatja meg, ha ő lenne a hegyen később-ben, — ellenkezőleg egy egy darab női munkát vár újjacskáik készitményéből. Az anya igent biccentett fejével, s a fogadás megköttetett. „De lyánykák — úgymond — egyet elfeledtetek: az én egészségemnek nem kedvező a kora reggeli hüvös lég, ki fog benneteket kisérni?“

„Megfordult már az a mi elménkben — kedves néném! szóla Luiza, — majd csatlakozunk Jucikáékhoz, ők tavaly is fen voltak a hegyen, most sem maradnak el.“

„Igy tehát csak feküdjetek le korán leánykák, hogy el ne aludjátok a hajnalt.“

„Fogadni mernék — szóla az orvos, hogy le sem fognak feküdni; két fiatal hölgy nem egy nyári, hanem három téli éjszakát is képes beszélgetéssel kihuzni, s még is soha ki nem győzik magokat beszélni! Ugyan mondják meg kedves angyalkáim, miről tudnak olly kifogyhatatlanul csevegni?“

„No hát napi foglalkozásinkról, olvasmányinkról, öltözékünkről, gazdasági ügyeinkről,“ szóla fontoskodva Emma.

„Meg szivecskénk ügyeiről,“ ragasztá hozzá az orvos.

Erre a halovány arcokat rövid ideig tartó pir futotta el. Luiza, hogy Emmát zavarából kisegitse — sürgös munkájukat ürügyölvén — kézen fogta rokonát, s a másik szobába kisuhantak.

Az anya résztvevő gyöngéd tekintettel kisérte a két kedves alakot.

Ő azon nők közé tartozott, kik szivök választásából kapnak férjet s még sem örvendnek boldog házaséletnek. Férje megyei tisztviselő volt. Ismerjük ezen urak nagyobb részének életét. Uriszék, azaz vendégség, kártya, vadászat, lovaglás, váltogatták egymást. Az élet folytonos láncolata volt az egymást váltogató mulatságnak, melly némellykor orgiákká is fajult. Illy életben természetesen elhanyagoltatik a házikör, pang a gazdaság, magára hagyatva unatkozik a nő, s az ősökről ugy is sokszorosan megosztva leszármazott jószág mindig jobban jobban eláztatik adóssággal.

Illy férj özvegye vala Szentkereszt iné. Azért egyetlen leányának komoly, munkás férfit óhajtott férjül, habár nem lenne is egészen fiatal.

(Folytatása köv.)

Világfájdalom.

(Vizözön előtti beszélyke.)

(Vége.)

Most azonban félelmes vita keletkezett, mellyet, minthogy szerencsétlenségre gyorsiró nem volt jelen, csak töredékesen adhatunk elő.

„Birkahust burgonyával," — kiálta Bogomér a csaplárhoz.

„Nekem borjuszeleteket," — parancsolá határzottan Arthur.

„„Nekem Preller barátommal paprikás csirke kell,"" — mondá Rimfy, ki igen szereté a paprikást enni, mivel irni nem tudott ollyasmit.

„„„Kérem, én sülve akarom a csirkét,"" — szóla Preller.

„Én pedig azt mondom, hogy mindnyájunknak birkahust burgonyával, ez legolcsóbb, és Amerika még távol van."

„Nem kell, elájulok tőle."

„„Nekem sem kell.""

„„„Nekem fejfájást okoz.""

„A többség ellened van, Bogomér barátom, tehát szavazzunk a borjuszeletekre."

‚Nem kell, az csak éleszti az étvágyat, gyermeknek való.'

„„Paprikás csirke.""

„„„Az sem kell.""

‚Nem kell, nem kell.'

„De mit fogunk hát végre enni?" — kérdé növekedő hévvel Arthur, s a harmadik pohár nyolc krajcárost ürité, mert természetes, hogy mihelyt leültek, tüstint bort állitott elébük a csaplár.

‚Egy ételben kell mindnyájunknak megegyeznünk.'

„De nem rosz, hanem jó ételben."

„„Minő szabadság az, ha nem is ehetik az ember, a mit akar?""

„„„Én pedig azt mondom, hogy nem fogtok bort inni az én rovásomra, mert én vízivó vagyok. Igyatok ti is vizet, vagy adjátok vissza pénzemet.""

„Mi bort iszunk."

„„Bort, bort, szerencsétlen embernek bor a vígasztalója, a múzsák is bort isznak, éljen a bor.""

És Rimfy nagyot ivott.

‚Preller barátom, le vagy szavazva. Csaplár, még egy itcét.'

„„„Igyatok vizet, gyilkosok, haramják, az én pénzemből nem fogtok részegeskedni. Ide pénzemet.""

‚A pénztár közös.'

„Egyenlők vagyunk."

„„A többségnek hódolni tartozol.""

‚Birkahust.'

„Borjuszeleteket."

„„„Pénzemet adjátok ide, nem megyek Amerikába, illy részeges korhelyekkel.""

‚Micsoda?'

„Ki vele."

Most minden fenekestől fölfordult, mert a csapszék tele volt katonákkal, s ezek neki gyürköztek, és a rakoncátlan mesterlegényeket derekasan döngetni kezdék. Ezek végre kiáltozni kezdtek:

‚Nemes ember vagyok.'

„Ne merjetek bántani, én gróf vagyok, a nagybátyám ezredes, még pedig épen a ti ezredestek."

Boldogtalan szerencsétlenek, ezzel ugyan csak olajt öntöttetek a tüzre!

Ugyan azon csapszékben két rendőr ólálkodott álruhában, mert Pozsonyban 1847-ben, e kaland idejében, több nevezetes lopás történt, s a tolvajokat mindenfelé, következképpen Budapest felé is erősen nyomozták. A magyar rendőrség igen ügyes, azt mindenki tudja, és olly jó orral bir, hogy sok esetben még a pálinka szagát is meg tudja különböztetni a rózsaviz illatától. Igen természetes tehát, hogy hőseink szavai, s különösen Amerika emlegetése föltünt a bölcs rendőröknek; tüstént elfogák tehát a négy szerencsétlent, s megkötözve Pozsonyba szálliták őket, külön kocsikon, hogy egymással ne szólhassanak; fegyvereiket pedig elszedék, s e szerint természetesen pénzecskéjöket is, mert ez a legveszélyesb fegyver.

* * *

Igen szomoru, de annál rövidebb e történetkének kifejlése. Pozsonyban a négy szerencsétlen ártatlansága kisült, s mindnyájan szabadon bocsátattak. Természetes,

hogy pénz nélkül nem folytathaták utjukat Amerika felé. Arthur gróf tehát gazdag ismerőseinek rovására, született törvényhozói jogait gyakorlá, Rimfy beállott sugónak a Pozsonyban tengő vándorszinészekhez, Preller egy zsidó hajhász mellé segédnek szegődött, a hős elszántságu Bogomér pedig tapasztalván, hogy a katonák kemény ütlegei sem igen fájdalmasak, országszerte barangol, mindenütt veszekedést gerjeszt, megvereti magát, s aztán mint nemes ember, fájdalmát megfizetteti. Bizony kár, hogy nem mehettek Amerikába! Nagy Ignác.

Levelek egy pesti hölgyhez.

II.

Nov. 16-án.

Épen 24 óra telt el első levelem megirása óta. Ez sem több, sem kevesebb egy napnál. Egy nap alatt pedig mai világban roppant sok történik, s még több történnék, ha nekünk is, mint a mennyei angyaloknak, egy század egy perc volna.

Ezen nap alatt is véghetetlen sok történt. A khinai császár lefeküdt és fölkelt, az angol lapok öszhangzó állitása szerint csöndes szenderülés után. Mi korántsem tesz annyit, hogy a politikai mákonytól elkábult lakosainak is boldog fölébredést akarna. És igaza is lehet, kivált, ha hourikról s ambróziákról álmodozhatik az ember.

Ezen 24 óra alatt a magas zultán is, azon jótékony indulatától vezetve, mellyel alattvalói iránt viseltetni kegyeskedik, kertét — miként biztos kutfőből tudom, mint a bécsi lapok mondani szokták — meglátogatta, szándoka levén a magyar menekültek ki vagy nem adása iránt a divánban eldöntő befolyásu szónoklatot tartani. Evvel kell azon ujdonságot kombinálnod, hogy a Dardanellákból a hajóhad a francia kikötőbe parancsoltatott.

Ugyancsak ezen 24 óra eseményei közé tartozik az is, hogy a pesti nők lakomát akarnak tartani, mellyben egyező akarattal kimondják, miszerint protestálnak, mikép egyikök sem ismeri el, hogy e levél hozzá volna irva. Csoda, hogy a nők legalább ennyiben is megegyezni tudnak! De szép magad, kedves barátom — engedj meg, hogy nőlétedre férficimmel illetlek — nem fogsz e gyüldében részt venni?

Miután Khinából Stambulon át, Pestre érkeztünk, véleményem szerint állapodjunk meg itt, annyival inkább, mert itt is sok történt. Lásd, csakugyan tudta az a Gyöngyösi, hogy mit énekel, midőn azt mondá:

„Nagy dolgok nőnek születő rendjén az időnek,
Más formát viselő századok állnak elő!“

Lásd, ez alatt itt is megnyilt a német szinház. Három év alatt kétszer égett le. Mindig megváltoztatta a helyét, s most oda vándorolt, hol két év előtt a kört táncolád, egy év előtt pedig az országgyülési szónoklatokat hallgatád.

Ugy látszik, itten e helyet választá ki, hogy a valóság szinébe burkolt álnak helye legyen.

Hány nő, ki két év előtt azon helyt, azon este szép, angyalszép vala, a csillárok kialudtával elveszté kecseit, ledörgölé az arc fehérségét, kiszedte a kristály-fogakat s fejét megfosztá a holló fürtöktől.

Hány ember, kinek év előtt velőket rázó hangjait hallgatád, bünnel mocskolá be magát, mint Madarász, kibujdokolt mint a Widdinben levők, vagy a gyalázat halálával mult ki, mint sokan. S ha voltak is ezek közt, kiket meggyőződés, de voltak ollyanok is, kiket szenvedély vezérlett.

Ma este előadás történik benne.

„Ez a világ kicsinben fejdelem.“

Hozd vissza csak emlékedbe Vörösmarty gyönyörü verseit, a helyet, hol a szinpadot és világot összehasonlitja (Árpád ébredése). És igaza van! ál maga a világ, mint ál ama kis világ is! Hányszor nem diadalmaskodik a bün ott is az erényen, mint épen itt, s hányszor nem bünhödik ottan is a vétek mint épen itt!

Volna ugyan egy két szavam az ellen, hogy ott a-mollyan Birchpfeifer-féle sületlenséggel kezdik meg az előadást, de abban, hogy minden kezdet nehéz, mentséget találok számokra.

Be levén ezzel fejezve a német előadások rendje a magyar szinházban, hiszszük, hogy ezentul több klassikus drámát leend alkalmunk ott látni. S mint hallottuk, III. Richard, s Galotti Emilia előadásra ki is vannak tüzve. *)

Szilágyi S.

Hirharang.

Sajtónk, több hónapi hallgatás után, élénkül mozogni kezd. ‚Figyelmező,‘ ‚Magyar Hirlap‘ s ‚Religio‘ megjelentek már, és csekély magunkkal együtt kielégíteni törekszenek az olvasási vágyat. Könyvárusink is jól tennék, ha kissé mozogni kezdenének, mert a forradalom által okozott tetemes káraikat nem visszavonulás, hanem ujabb korszerü vállolatokkal pótolhatják ki.

A német szinház tegnapelőtt nyilt meg, s tele volt. Mondják, hogy naponként mintegy 7—8 száz forintig jövedelmezhet. Közbátorság érdekében figyelmeztetjük a férfi közönséget, hogy égő szivardarabjaikat a kapu előtt, vagy legalább a kő lépcsőn dobják el, és nem a pénztár előtt, hol könnyen tüz támadhatna, mit kilenc Birchpfeiffer ténsasszony sem olthatna el.

*) Ezt mi is hiszszük, de egyszersmind ajánljuk a t. közönség figyelmébe, miszerint az igazgatóság, ha valaha, ugy most minden erejét megfeszíteni kénytelen, hogy pénze legyen, azt pedig mindnyájan igen jól tudjuk, hogy rendesen épen a legklassikusabb forditmányok szokták legüresebben hagyni a pénztárt. Tehát legyünk méltányosak! Szerk.

Vásárunk elmult, s eredménye kielégitő vala. Szép olvasónóink kedveért elmondjuk némelly áruk keletét. A divatárusnők panaszkodnak, hogy kevés fejkötő kelt el, mi a hajadonokra nézve nem igen vigasztaló, ha csak azt nem veszszük tekintetbe, hogy a nők most többnyire kalapot viselnek. Kesztyüt igen sokat adtak el, mert most nem szeretik az emberek takarékosságból zsebökbe dugni kezöket, miután ott semmi érdekest nem találhatnak. A szappan igen drága volt és mégis jól kelt, mert igen sokan kénytelenek kimosdani; egyébiránt még is olcsóbb lehetett volna, mert sok embernek szappan nélkül szokták fejét megmosni. Kocsik és lovak ára igen csökkent, mi oda látszik mutatni, hogy a gyalog járók száma növekszik, miből azon örvendetes következményt is vonhatni, hogy jó lábon állunk. Selyem és bárson nagy mennyiségben kelt, mi a terjedő finomulásnak örvendetes jele. Cérna és kötőtök majd mind elfogytak, mi világosan tanusitja, hogy a politizálás ugyancsak csökkenőben van. Kalendáriom is alig maradt, kivált azokból, mellyek időjóslatot is tartalmaznak, mert az emberek mindig többet gondolnak a jövendőre, mint jelenre. A kártyacsinálóknak is rég nem volt illy jó vásáruk; istenem, hány ezret fognak majd e tél folytában elfogni a boldogtalan pagátok közöl! A férfiszabók ellenben panaszkodnak, hogy igen kevés téli ruhát adtak el; lehet, hogy azért, mivel sok embernek, természeténél fogva, a nélkül is melege van.

Bécsben nagyon panaszkodnak ott lakó hazánkfiai a vendéglők drágasága ellen, tanácsoljuk nekik, vegyenek naponként egy pár két krajcáros ottani hirlapot, és bizonyosan jól fognak lakni. Ennél olcsóbbat aztán csak nem kivánhatnak.

Bajorországban, mint hirlik, Madarász László lépre került; mindjárt gondoltuk, hogy enyves kezeivel valahol megragad. — ⊙

Nemzeti szinház.

A kormány tetemes, ötezer forintnyi kölcsönnel segité e nemzeti intézetünket kamat nélkül; az illy méltányos eljárás azonban mégis meghozandja az illő megismerés kamatját.

Obernyik Anya és vetélytársnő cimü eredeti drámát hoz szinpadunkra. Drámai irodalmunk is föltámad tehát mély álmából. Kivánjuk, hogy a közönség is mindig ébren legyen részvétével.

Stéger más ajánlatok dacára is megmarad szinházunknál. Igen helyes, de azért Farkas is maradjon!

Hollósynk Normát akarja csakugyan énekelni! Nem akartuk hinni. Egyébiránt ő ugyis jeles leend, csak félünk, hogy akkor is mosolygand; midőn gyermekei fölött a tört fogja villogtatni.

Tánc annyi van most szinpadunkon, hogy farsangnak is beillenék. Örvendünk ugyan, hogy illy jó lábon áll a táncszemélyzet; de mégis jobb lenne talán gyakrabban nemzeti (nemcsak a magyart értjük) táncokat járatni, mint tulnyomólog az eszményiségnek hódolni. A remények és statuspapirok alább szálltak, minek tehát épen csak a lábakat mindig olly magosra emelni? —o—

Hirdetések.

Épen most hagyá el a sajtót

Edelmann könyvkereskedésében

A magyar Forradalom napjai

julius elsője után.

Szilágyi Sándortól.

XXIX. nagyrészben ismeretlen okleveles toldalékkal a forradalom végnapjaiból.

Nagy 8-ad rét, 103 lap, velin papirosan. Ára 45 kr. ezüstben.

Szenvedély és pártszinezet nélkül, a szoros igazsághoz hiven, jelen füzet a hadjáratok menetét, a forradalmi politikai kormányzat vég kifejlését, s felbomlását, történetét az éjszaki s nyugoti sas egyesülésének, Görgeinek önfeladási müködését és néhány forradalmi főnök jellemzését tárgyalja.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul l'esten.

1849.
novemb. 18.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest
4. szám.

(Megjelenik ünnep s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváthház, 3-ik emel.)

Gr. Széchenyi Istvánra.

(1847.)

I.

Köztünk jársz és kelsz, s mi reád megszokva tekintünk,
Rád, ki dicsőn állsz mint honfi a többi felett.
Ó ha fog élni hazánk, a jövőkor hű fia mit nem
Tenne: csak egy percig látna s lehetne veled!

II.

Jól ismer téged víz és föld ősi hazánkban:
Jól ismerni az egy emberi had nem akar.

III.

A holdhoz.

Felleges ösvényen látlak vándorlani ó hold!
Milly fenn jársz! S még is sok kutya rád felugat.
Járnál a földön, széttépne a sok dühös állat:
Jó, hogy nem vagy a föld vándora égi világ!

V. S.

Levelek egy pesti hölgyhez.

III.

Nov. 17-én.

Borult idő van. Ha költő volnék, azt mondanám, hasonlit azon jelenethez, midőn te eltakarod szemeid szép egét. S ha annak hatása van rám, miért ne lehetne ennek az átalános kedélyekre?

Lásd, milly gyönge az ember! melly eseményeknek kénytetik hódolni! milly könnyen elborul a férfi, kit isten a teremtés legnagyobb erejével, észszel, álda meg.

De a kebel ollyan mint a húr. Körülmények a bánat vagy öröm akkordjait tudják rajta játszani. S kinek isten az igézet hatalmánál egyebet nem adott, a gyönge nő intézi gyakran e körülményeket.

Volt idő, midőn a nő ez erejét megtagadám. Azt hivém, hogy titeket isten élvet adni s nem boldogítni teremtett.

Hiu tan, meghiusitott tan az élet gyakorlata által! Olvasád é Fausztot? emlékszel a jelenetre, midőn Graetchen az ördög hatalmával ellátott férfit önkénytelen rabigába füzte? Ó lásd, az élet tana ez behintve a költészet himporával.

Szeretem a nőket olly gyöngédeknek tudni, mint az Abeilardé volt, mint az örökké bánatos, a hervadatlan szüz erényü Virginia; de ha a nő bünössé fajul, bünében is véghetetlenebb, mint Semiramis vagy pharosi Sándor neje volt.

Te a nőnek csak örömeit ismered, de nem bánatát. S ha megszakad a kebel, legyen a nő bánatában is magasztos. Ki boszut áll, mint Leona az athenei zsarnokon, bámulni tudom, de megvetem, ki ugy teszi azt, mint a megcsalt nő Egmonton.

De te tán eddig is neveted cikkemet. Nevethetsz ábrándozónak — bár volnék az! s ha

Ábrándozás az élet megrontója is, de tudna élvet adni, mit most nem birok.

Ma a német szinházban ismét azt játszák, mit tegnap adtak, a siránkozó pápaszemes Birchpfeifferismust. Kik benn voltak, mondják, hogy a német szinház csinos. Annyi bizonyos, hogy a pesti közönség az illető hatóság erélyének köszönheti illy gyors elkészültét.

Mivel már a szinháznál vagyunk, menjünk ki a kerepesi utra. Inkább fölajánlom esernyőmet, csak hogy meg ne ázzál.

Fáncsy, ki a szinházi rendezet technikumát vezeti, ugy látszik, föltudja fogni, hogy célszerü rendezésen kivül más alig nyujt elég garantiát felmaradásának biztosithatására.

Épen ezért, mit tehet, mindent elkövet. A rendezés soha jobb lábon nem állt, az uj darabok egymást érik. Vasárnap „Pénz"-t adják Bulwertől.

Bulwer nem olly szerencsés dráma- mint regényiró. S mig ott jellemfestésén kivül ügyes belrendezetét kénytetünk bámulni — itt egyedül jellemfestése emeli ki a mindennapiság létkörén.

Engedelmeddel jelen levelemben néhány sort intézek e lapok szerkesztőjéhez is.

A közelebbi számban ugyan is érinté, hogy Normát Lászlóné s Adalgisát Hollósi éneklendi. Ez csak jámbor ohajtás. A hös, a boszuálló, a szenvedélyes Normát a mindig mosolygó, a tavaszi naphoz hasonlitó Hollósy adandja. Ugy é szerkesztő, azon cikk beiktatásakor ön arra gondolt, hogy ennek nem kellene ugy lennie? *)

Végül megbocsátsz, ha egy pár sort magamról is irok. A forradalom végnapjairól irt füzetkémet Heckenast német fordításban sajtó alá adta. A fordítás felügyeletem alatt készült s némi módositásokat tettem rajta.

Szilágyi S.

---

*) Nyugodjunk meg benne! Szerk.

Emma.

(Eredeti beszély.)

(Folytatás.)

III.

Hazánk egyik népesebb városában, hol az állattenyésztő s buzatermesztő magyar alföld, s a fel vidékek gyáriparos népessége kicseréli egymás között eladó áruit, melly a történeteinkben olly szomoru nevezetességü s a Sajó völgyére egy malomgazdag patak partján terülő völgy szorulatban kinyulik, magyar, német, tót, rác, zsidó fajokból vegyes, szorgalmas, vidor kedélyü, eleven nép lakik. E városnak nemzetiségünk sokkal tartozik. Ide szokták a szepességi szülék gyermekeiket küldeni magyar nyelvet tanulni, s hogy a sok idegen fajok ellenséges mozgalmai közepett a szepesség jószivü lakossága a magyartól nem idegenkedik, sőt véle szorosan összeforrott, nagy részben e magyar városnak kell köszönni, hol a magyar nyelvet megtanult növendékek a magyar ügyekhez is kedvet, rokonérzelmet szitak be s vittek haza elevenzöld pázsit szönyegü hazájokba, a kellemes szepességre. E városnak népessége a magyar ajku városok között, ha nem legmüveltebb is, de bizonyára egynek sem enged. Épen azért eleitől fogva olly olvasztó erővel birt, hogy a bevándorlott idegenek a közelébbi nemzedékben már tökéletes, szivben lélekben magyarokká lönek. Kell é mondani, hogy e város Miskolc!

Történetünk idejében szokás vala május első napját a város felett fekvő Avas hegyen ünnepelni. Most miképen van, nem mondhatjuk meg, miután már sok szép májusi reggelt nem köszöntheténk berkeiből.

1832ik évi május első hajnalán egy ifjat látunk a Szinva hidján által s az avasi nagy templom kőlépcsőjén felfelé haladni. Tekintetéből a gondtalan ifjuság öröme, s egy közelben sejtett boldogság előérzete sugárzottak. Azon heves, hirtelen lobbanó természetek egyikével találkozunk benne, kikben, mint taplóban, minden szikra tüzet gerjeszt, de a milly hirtelen gyúl, olly hirtelen el is alszik. Az illy természetek roszaknak nem neveztethetnek, mégis mind magokra, mind másokra mondhatlan sok szerencsétlenséget árasztanak. Az illyenek öszintén s a legnagyobb odaadással függenek indulatjok tárgyán. De tehetnek é róla, ha egy tárgyat sokáig nem képesek figyelmök kirekesztő céljául megőrzeni? Ők — hogy ugy fejezzük ki — a szépet bálványozzák, de nem az egyénben, hanem a nemben keresik azt; a szép, jeles, bárhol találják — imádásukat igényli, s nem is szokták tőle megtagadni. Az illyenek érzéki lények. Jellemökből hibázik az erkölcsös önmagunkoni uralkodás.

E természetek egyikével ismerkedünk meg Jelenfi Ákosban, kinek neve Miskolcon a szép patvarista volt.

Kedvesen emlékezünk magunk is ez időkorra, midőn tökéletesen meg valánk győződve, miként nevünk követeli, hogy minden türhető arcnak udvaroljunk, vagy is patvaristai modorban fejezve ki, ex professo szépet csináljunk. Azonban magunk lelki nyugodalmára s olvasóink épületére szabad legyen megjegyeznünk, miszerint mi veszélyesek nem valánk, de ha lehettünk volna is, olly kevés időt hagytunk magunknak egyik egyik szépecskénél, hogy nekik sem lehete idejök belénk szerelmesedni. A mi szép patvaristánk már felkapaszkodott egy menedékes oldalra, honnét mind a vidéken szemlét tarthata, mind az érkezőket vizsga tekintet alá vehette.

Balra Diós-Győr csodaszép alpesi vidékére tapadtak szemei. A bükknek setétzöld lombozatáról elvévén szemeit, látcső segélyével a szepességi Karpotokat csakugyan feltalálta, hófedte csúcsaik ide is jól kivehetők valának. Midőn révedező képzelődését a távol tárgyak eltöltötték — kevesebb gyönyörrel szemlélte az Avassal átellenben fekvő őszi s tavaszi vetéssel diszlő, vagy szőlővel beültetett halmokat. Ez igéző képnek kiegészítésére nem keveset tett a Sajó folyónak partján elterülő szép rónaság, melly kövér legelőkkel, bőtermő rétekkel, gazdag vetésekkel lévén szegélyezve, egy zöld lapot mutatott, mellyet a mostan csekély folyó kanyarodva kigyóz keresztül.

A mint ittas szemeit e látványról leveszi, közvetlen alatta a pincék utján pillanta meg egy társaságot. Szendeffy Juciék és Szentkerésztiék Jámbor Ernő orvostól kisérve haladtak el előtte.

A könnyü patvarista, mint vidor zerge két ugrással a társaságnál terem, s kellemes vidámsággal üdvözli őket. Luiza már előre az orvoshoz szegődött, hogy rokona annyival könnyebben mulathasson Ákossal, mert nem is kétkedett benne, hogy ne találkozzanak. Vig csevegések között folyt a társalgás, több ifjak is érkeztek. Majd inditványba hozatott gyöngyvirágot szedni. Milly kellemes időtöltés volt ez a bokrok s csalitok között, keeses olvasónőink itéletére, vagy is emlékére támasztjuk, kik — nem kétkedünk — magok is szedtek májusi szép reggelen gyöngyvirágot. Nem kell mondanunk, miszerint illyenkor kis időközökre egyik másik tagját elveszté a társaság. S az volt a csodálatos, hogy mindenkor párosával hiányoztak.

A pillanatra el el tüntek között vala természetesen Emmi és Ákos is. Egy alkalommal a szép Emmi egy gyöngyvirág után hajolván keveset megsiklott, s Ákosnak jutott a szerencse a sugár dereku szylphidet lezuhanástol megótalmazni. Nem hiszünk férfi olvasót, ki az illy pillanatot ne kivánta volna egy örökkévalóságra nyujtani. Azonban a 16 éves Emma szüzies szemérmességének tartozunk az elismeréssel, miszerint ő lehetőleg hamar fejtette ki magát a lángoló ifju karjaiból. Azt azonban még sem akadályozhatá meg, hogy hó fehér nyakán s elpirult arcain egy pár tüzes csók ne csattanjon el, mellyeket ő ugyan nem viszonzott, de hogy féltében az ifju kezét kelletén tul szoritotta meg, abban szép olvasónőim csakugyan nem

találhatnak semmi gáncsolni valót, mert csak az eleséstől óvta magát.

„Szeretsz é Emmi, szivem választottja?“

„Szeretlek.“ E nyilatkozatok is lönek a hajlongás és suttogás között kicserélve.

Mindkettő hitte, hogy a frigy nemcsak e földi élet, de a jövendő örökkévalóság idejére is változhatlanul meg van kötve.

Mit nem hiszen a fiatal szerető sziv!

A társaságban szóra került az orvos fogadása is. A leányok magoknak követelték a pályadijt, mert ök már hajnal hasadtakor Juciéknál voltak, de rájok kelle várakozniok, s igy történhetett csak meg, hogy az orvos előbb állott a nagy templom felső lépcsőjén, s onnét intett győzelmi jelül az érkező női társaságnak. Szendeffinő asszonyság választatott biróul, s ő akként itélte el a peres ügyet, miként mindkét fél megnyerte keresetét. E tekintetben példányul vehetnék biráink, hahogy komoly ügyeknél is lehetséges volna e modort alkalmazni. A leánykák „Csehe-ket“s „Az utólsó Báthorit“ választák.

(Vége köv.)

A vén ember s ifju koldusok.

„Mind olly ifju s már is koldús!
A henyélő nem lehet dús,
Jobb a rest ha éhen elvesz,
Lássatok dologhoz: majd lesz!“

„Vén vagy már te s nem vagy koldus,
Ki mitsem tett: az lehet dús.
Éjjel nappal, télen nyáron,
Dolgozánk mi sok határon,
Fáradoztunk, többet mint más,
De munkánkon nem volt áldás,
Nem volt áldás, sőt büntettek
Mert kezeink sokat tettek —
Most hát tartunk a dologtól
S jót várunk az únalomtól.“

Csomaközi.

Hirharang.

A láncbid holnap nyilik meg, ha valami akadály nem támad, s annak alapitója, feledhetlen Széchenyink nem lehet tanuja ez ünnepélynek, mellyhez mi is járulni kivántunk a fönebbi versekkel, legjobb költőink egyikének tollából. Mondják, miszerint a hidon olly gép lesz föl-állitva, melly pontosan kiszámolandja mindennap, hogy hány ember ment át a hidon. E gép igen jól ismerheti az embereket, mert különben ugyan mikép fogja megkülönböztetni az átmenő barmokat az emberektől, miután minden ugyanazon uton járhat?

Pécsett ugyanazon szinjátékkal nyiták meg a szinházat, mellyel Pesten a német igazgatóság, s mellyben egy lelkész viszi a főszerepet. Ezen szinmüvet Birchpfeifernő irta, ki már minden rendet s rangot fölhasznált a szinpadon, csak valódi természetes embert hiában keresnek müveiben.

Kassán magyar szinészek működnek, s mondják, hogy több használható egyén van köztök. Igen csodáljuk, hogy a felső megyékben még eddig tót társaság nem alakult, miután a nemzetiség ott is olly harsány hangon nyilatkozik.

Parisban a forradalom dacára is virágzik a szépirodalom és müvészet, sőt Bécsben is mindinkább emelkedik, és minden tekintetben uj élet fejlődik; legfassabban ocsudik föl mély kábulásából a magyar élet, de ezért épen nem szabad kétségbeesnünk, mert gyakran épen az erősb idegzetet sujtja le veszélyesebben a betegség, mig a gyöngébb csak könnyeden kisiklik alóla. Munkásság tehát mindenki részéről a maga körében, hogy a szellem birodalmában egy sorban állhassunk mindenkivel.

Kaergling müvésznő gyönyörü képeire figyelmeztetjük olvasóinkat, mik közől Hartleben váciutcai boltkirakatában szebbnél szebb példányokat láthatni, különösen virágokat és gyümölcsöket, mellyek a legpompásabb teremnek is diszére válhatnának, s e mellett olly olcsók, hogy különös tanuságul szolgálhatnak a müvésznő szerénységéről.

M. Vásárhelyt 21 ökör veszett el, s ezeket most országszerte köröztetik. Boldog isten, ugyan ki ismerhetne rájok annyi között! — ⊙

Nemzeti szinház.

Marsan hercegnő hatásteljes francia dráma, de a szigoru erkölcsbirák kissé megakadtak benne, mivel minden szerencsétlenség, melly hőseit gyötri, csupán abból származik, hogy Marsan herceg és a tengeri kalóz, tehát böcsületes ember és gazember, adott szavukat mindenkor szigoruan megszokták tartani; sőt mi több, a kalóz életében csak egyszer nem teljesíti adott szavát tökéletes szigorral, és ezen becstelenségéből legnagyobb üdv és szerencse származik. Első tekintetre valóban szinte megütközhetnék az ember az illy erkölcstan fölött, de nem kell feledni, hogy a franciák leginkább a valódi élet titkait keresik és festik, és igy a jelen dráma szövegével is annál inkább kibékülhetni, mivel végre csakugyan diadalmaskodik az igazság, s ezen egy pont az, mellyben a francia drámairók nem igen hiven ecsetelik az életet. Az előadást a legjobbak közé számithatni. Különösen pedig Szatmáriné és Komlósi Ida, s a férfiak közől Szentpéteri legzajosb tetszés kitörésre ragadák a közönséget. Jelesül a nevezett két hölgy játékát, midőn az anya megvallja fiának, hogy az nem atyja, kit eddig annak tartott, minden tulzás nélkül mesterinek mondhatni. Sokan szeretik uton utfélen ter-

jesztgetni, hogy szinházunk most rendkivül üres; ha ezen vészmadarak mind eljönnének drámai előadásinkra, majd meglátnák, milly szép közönség gyülne össze, noha akkor alkalmasint még több üresseget lehetne látni.

A játékrend most gyakrabban változik, mit a rosz időnek akarunk csak tulajdonítani, ámbár nem tagadhatni, hogy a legközelebbi multban is volt rosz idő, és mégsem volt annyi gyöngélkedönk és betegünk. Vagy talán szaporitották legujabban a szinházi orvosak számát?

Eredeti drámák is jönek ismét színpadunkra lassanként a régiek közöl. Igy Czakó „Végrendelete“ is mielőbb várható, valamint „Bánk bán,“ melly annyi éven át tudta folyvást osztatlan tetszését birni a közönségnek. Erkel gyönyörü daljátékai is szinpadra juthatnak már, s ha e mellett még az ujdonságok is olly élénkséggel váltandják föl egymást, miként most folyamatban vannak, ugy bizonyára ismét napról napra szaporodni fog a közönség, és nem kellend e szép nemzeti intézetünket hanyatlástól féltenünk.

Zenekarunk jelességét minden oldalon egyhangulag magasztalják, és méltán, csak azon észrevételt teszszük tehát, hogy talán rosz húrokat tartanak, *) mert alig múlik el este, kivált daljátékok adatásakor, hogy egy vagy kettő el ne pattanna, mi a gyöngébb idegzetü énekesnöket könnyen zavarba hozhatja. —o—

*) Vagy talán szerfölött megfeszítik, illyenkor aztán bizony minden húr elpattan! Szerk.

Divat.

Addig is, mig divatképek közlése iránt ohajtott sikerrel intézkedhetnénk, szóval mondunk el némellyeket e tárgyról.

Fővárosunkban e tekintetben igen kevés ujdonságot láthatni, és valamint most tulnyomó irányu politikai pártok nem léteznek, ugy határzott szabás sem uralkodik a divatban.

Vannak olly kurta köpenyek, hogy gallérnak is beillenének, s viszont olly hosszu gallérok, hogy köpenynek is nevezhetök. Épen mint az életben, hol most nehéz meghatározni, hogy mire hajlanak az emberek.

Tollas kalapok nagyon divatoznak, mert sok toll készült férfiak számára, miket most hölgykalapokra használnak föl a divatárusnök.

Igen csinos karmantyukat láttunk piros és zöld selyemből, a harmadik szint, tudniillik a feheret, a karok patyolat bőre képezi, a mennyiben ez néha nem barna, vagy fekete.

Hajukat hölgyeink többnyire simitva viselik, vagy igen apró bodorfürtökben, a hosszu fürtök ellenben igen meggyérültek; általában mondhatni, hogy a hölgyek mindenek fölött legnagyobb gondot forditanak fejökre, a mi igen helyes, mig a férfiak egészen ellenkezőleg fejöket elhanyagolják, s csak kalapjokra nézve finnyásak és választékosak, pedig inkább a fejre kellene illő tekintettel lenni, mint arra, mi azt befödi.

A férfiak viselete igen egyszerü: idomtalan kabát, melly mindenkire fölfér, és mindenkin ugy áll, mintha nem rá szabták volna, éz ez igen veszélyes, mert a vagyonközösség irtózatos elvét rejti magában! — y.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

A Heves megyei Takarékpénztárnál megürült 400 pft. é. fizetéssel állatott pénztárnoki, s ennek betöltésével netalán megürülendő 300 pft. évi fizetéssel biztositott ellenőri, és évenkint 100 pftal. jutalmazandó irnoki állomások választás utján betöltendök lévén, — e hivatalokat elnyerni szándékozók, a pénztárnokra 800, az ellenőrre pedig 600 pftban megállapitott biztositás kimutatásával, folyamodásukat alelnök Babics István urnak, a választást megelőző napig adják be, a t. cz. részvényes tagtársak pedig, e folyó évi november hó 25-én reggeli 10 órakor, Egerben, a megye teremében tartandó választási közgyülésre ezennel meghivatnak.

Un jeune homme

du Canton de Genéve, parlant l'allemand et sachant aussi un peu l'anglais, désirerat entrer dans une bonne maison comme instituteur, il accepterait aussi une place pour tenir compagnie.

Pour des renseignements ultérieurs s'dresser á Monsieur Joseph Heinrich, Goldarbeiter, Franziskaner-Platz Nr. 466.

☞ **Lapjaink ezentul délután jelennek meg.**

Nyomatja Kozma Vazul t'esten.

1849. novemb. 19.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest 5. szám.

(Megjelenik ünnep s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváthház, 3-ik emel.)

Ne gúnyold a nőt . . . . . .

Ne gúnyold a nöt, a ki bujdosik,
S fátyollal elborítja arcait,
Hogy a világ ne lássa rajtok a
Megorzott szív titkos fájdalmait;

Ne gúnyold öt, hahogy tekintetén
Az észzavarnak szörnyü képe ül,
S mi csillagúl tündöklött egykoron,
Hahogy szemébe kín könyüje gyül;

Ne gúnyold öt, ha ollykor fölnevet,
S hervadt virágot tüz keblére fel;
Ha érthetlenül s szeszélyesen
Játszik szerelme szebb emlékivel;

Ne gúnyold öt, ha jár magányosan,
S a hüvös éjt nappalként tölti át;
Ha jegygyürü és nászfüzér helyett
Gyilokkal ékesíti fel magát;

Ha kékes ajkán átkok hangja zúg,
Melly meggyalázott szívből szálla fel;
Ha roskadoz, s mégis merészen a
Fájó kebelre gyilkos tört emel.

Oh, öt itélni örizkedjetek,
Míg nem tudjátok keble sérveit.
Minek vádolni, hogyha gyilkoló
Titok borítja szívérzelmeit? . . . .

Mik megszakasztáck szíve húrait,
Ki mérhetné meg a fájdalmakat?
Gyorsan csap a villám a fába le,
De a fa hosszan ég a láng alatt.

Könnyü a szenvedőt mosolygani,
Ha elhagyatva áll fájdalmival;
Ha érző szíve megraboltaték,
S vigasztalan bolyg romladékival.

Ha meggyalázott keble elszorúl,
És mindenütt csak gúnymosolyt talál;
Ha szégyenérzetét hurcolja csak,
S előtte üdvtelan sors képe áll.

Üdv- s kárhozatnak kettős sorsa vár
A női szívre, melly lángolni tud:
Szerelme függő bérci híd lehet,
Vagy gyöngyvirággal hímzett völgyi ut.

Ne gúnyold hát a nöt, ha kárhozat
Függő hídján haladt szerelme el,
S most lenn a mélyben, percnyi kéj után,
Csak szertezúzott romladékra lel.

Ha szenvedélylyel fogta fel hevét
A csalfa orvnak, oh, hát bün é ez? . . .
Vagy gondol é a szív, ha lángban ég,
S lángjából szédítő kéj gerjedez? . . . .

Oh, öt itélni örizkedjetek.
Másé a bün; övé csak kínja lett;
Tévedt, igen, hogy emberek között
Remélt találni hüséges szivet.

Beöthy Zsigmond.

Divina Comoedia.

(Naplómbol, november 4-én 1849.)

Épen vigjáték tárgyat kerestem. Lap nem volt, mellybe dolgozzam s már már díszlátogatást akartam tenni Thaliának — felbontandó Diogenessel — a sansculotte-ok védszentjéveli viszonyomat — midőn. . . .

No, de mondjuk el a dolgot a mint volt.

Tehát boszankodám, hogy vigjáték tárgyat nem találok. S tán ma is boszankodnám, ha valamellyik arkangyal vagy arkördög ferblizés közben nem könyörül rajtam. Egyre tizet teszek, hogy fejemre fogadtak.

Mit ember talál, vigjáték tárgyat, szép lehet— de százszor szebb az, mit isten csinál az emberre.

Magyar iró levén, ugy hiszem pirulás nélkül bevallhatom, hogy „pénzem nincs vagy nem is volt“ s azért kerestem a tervet, hogy pénzem „legyen vagy leendjen.“ Nálunk az irókra nézve legjövedelmezőbb forrás ez. Egy pár pengőt csak bekap az ember, mi mindig jobb, mint ha egy pár száz pengőt sem kapna be.

Ennél több jövedelmet csak egy hajthat be, de ennek az a bibéje, hogy az a fatalis „hat“ ott van, s hogy más ember fiával is közös.

Ezt ugyan ha valaki lopásnak gondolná, fölötte aprehendálnám, mert magyar iró ha elmetermékeket néha igen is, de pénzt s a t. soha sem lop.

Illyszerü gyanusitások szempontjából jónak látom megmondani, hogy pénztalálást gondoltam. Ha a sors amugy

könnyeden vagy 500 pfrtal megajándékozna! Chimaera! épen a te számodra teremték azt?

De hátha? . . .

No legalább kivánj vagy 10,000 pfrtot!

O az igen sok! 10,000 pfrt! Nem nem! igen nagy öszveg, hogy ne publikálnák! s a visszaadás fájdalmas volna.

De hátha dúsgazdag vesztette volna el?

Akkor is igen sok. Semmi esetre sem tarthatom meg.

De ha a tulajdonos, látva becsületességed, megajándékozna az egészszel?

No azt elfogadnám!

De 10,000 pfrt. igen sok. Jobb 500 pfrt. elvesztve egy vagyonos ember által, ki méltónak sem tart illy csekélységet publikálni.

Tán a diófáig füztem volna az illyszerü gondolatokat, jártamban a hatvaniutcában a Horváthház előtt, ha e lapok szerkesztőjével nem találkozom.

— Ügyeink, mondá kölcsönös üdvözletek után, jól állanak. Ma holnap kézhez kapom az engedelmet a Hölgyfutárra.

— Milly szerencse! Lesz praenumerans, lesz pénz, lesz dolgozat.

—Csak az első legyen, az utolsók nem maradandnak el.

— Ó az kétségtelen! Önnek előfizetője ne legyen!

Alig hogy elváltunk, találkozám a levélhordóval.

— Ah, épen önhez akartam menni! Egy levele van Kolosvárról.

Kiváltom, fölnyitom s olvasom. Hogy mindez pillanat müve volt, akárki is fogja tudni, kinek megmondom.

Arcom kiderül . . . ezt nem vártam volna. Egyet s másaim, miután egy évig nem láttam azokat, Erdélyből utnak inditattak Pest felé, anélkül hogy bennök legkevesb kár történt volna.

Két szerencse!

Mint a nép hiszi, a szerencse hármasával jár.

Két szerencse! mi lesz a harmadik?

Ha 500 pfrtot találnék, ha vagyonos ember vesztette volna el!

Legalább percre segitve volna rajtam. A lapok megindultáig legalább volna pénzem elegendő, több mint ohajtom, sok, igen sok pénzem volna!

S mentem, mendegéltem.

. . . . Lehetséges é? nem, ez nem lehetséges! álom, több mint álom. S mondja valaki, hogy a szerencse nem jár hármasával!

Dörgöltem szemeimet — pedig jól láttam.

Isten, tehát könyörültél rajtam . . . megszántad bünös fejemet! köszönet neked irgalom istene!

Illy boldogság, illy szerencse! Magyarok istene, mivel érdemeltem meg ezt?

Te könyörültél rajtam, hála neked értte!

Néhány percig mozdulatlanul néztem. Minden tagom reszketett, könyeimet elfojtani alig tudám.

Egy kézi táska volt, szép fényesen kivarrott. Lábaim előtt hevert, én találtam meg azt!

Ti nem értitek, mit tesz e szó: én találtam meg azt! mint nem értitek, hogy mi üdve van az első csóknak, mi üdve van ez először hallott szónak „szeretlek!“

Én találtam meg azt!

Fölvettem. Senki sem követelte vissza. Nő, ki elveszthető, közel sem vala. Isten ajándoka volt — jogosan magammal vihetém.

Szerettem volna a szellem szárnyain haza felé röpülni.

Tapogattam . . . Egy iratcsomag s tárca volt benne.

Tárca! mellyet isten nekem ajándokozott!

Mi lehetett e tárcában? 100 pfrt? nem! annál fényesb készületü a tárca. 500 pfrt? igen igen, 500 pfrt osztrák jegy, ujdon uj szép osztrák jegy! Vagyonos ember veszitette el, hirdetni nem fogja; ha én hirdetem, nem akad senki, ki magáénak vallja! De hátha 10,000 vagy 50,000 pfrt van benne? s az elvesztő egy hideg udvarias köszönömnél egyebet nem mondand?

Nem, nem, ezt nem akarod, isten!

Gyorsitottam lépteimet. Kézi táskámat felső kabátom alá vettem. S már már honn valék, midőn egy nagynénémmel összehoz rosz csillagom.

— Kisérj haza. Unalmas egyedül mennem.

Mit teheték egyebet? kénytelen kelletlen meg kelle tennem. A Hatvaniutcától a budai várig meglehetős köz van, s még gondolnom sem lehete, mi van tárcámban?

Egy óra mulva viszont a Hatvaniutcában valék, hogy az ördög viszont összehozzon néhány ismerőmmel! Ekkor már dél vala. Ebédutánra hagytam megtudni a táska rejtelmeit.

Soha pincér tunyábban nem szolgált, mint e percben. Tön ültem, egyetlen falatom sem esett jól — a táska titka majd kiszurá oldalomat.

Végre fizettem. Haza mentem . . . kezem táskámon volt . . . irgalom istene, ez már igen sok volt!

Honn nehány barátim vártak, kik akaratom ellen elhurcolának egy különben előttem igen becses körbe.

Egész estig nem menekülhettem onnan.

Akkor szinházba mentünk, szinházból vacsorára.

11 órakor lön annak vége s szabadulhaték.

Reszketve, hogy viszont valami bajam történik, a szellem szárnyain siettem haza felé! Egész 12 órát töltöttem el kín és várakozás közt, a gondolattól kinozva, hogy mi lehet a tárcában? mit teendek találmányommal?

Végre haza értem. Csöngettem — a kapu fölnyiltáig minden perc egy évtizednek tetszett.

Fölrohantam a lépcsőn. De szenvedéseim itt sem értek véget. Egy egész nyaláb gyufát prédáltam el, mig gyertyám meggyult!

Végre előttem állt a rejtelmes táska.

Fölnyitám.

Egy papir nyaláb és egy tárca volt benne. Egyik kezemben az elsőt, másikban az utóbbit tartám.

Percnyi találkozás után a papir nyalábot vettem. Kifizetett árjegyzékek valának 500, 1000, 2000 s még tetemesb összegekről.

Gazdag ember vesztette el, azt láttam. De ha a nyugtatványok illy tetemes összegről vannak, mennyi nem lehet a tárcában?

Mielőtt fölnyitottam volna, fohászkodám ....

Végre lelebbent a titokról a fátyol! ...

Mit ember ir, a vigjáték-szöveg szép lehet, de százszor szebb az, mit isten csinál az emberre.

A tárcában egy pillebankó (15 pkr) s 3 p. krajcár vala! Még a tokaji árát sem hozta be, mit találmányom kontojára barátimnak fizettem.

Miért is nem vesztette el azon ember a táskát, mielőtt az árjegyeket kifizette volna, s miért nem találtam én meg akkor?.... Szilágyi S.

Emma.

(Eredeti beszély.)

(Folytatás.)

IV.

Két év mult el azóta, midőn az Avason váltunk meg a kedves társaságtól, egy év pedig, mióta Jelenfi Ákos tanulmányinak bevégzésére Pestre távozott.

E két éven annyival inkább keresztül ugorhatunk, mert az alatt mi sem történt ollyan, mit a szives olvasónő a mi segélyünk nélkül is ne képzelhetne magának. Fiatal szerelmesek mindig bizonyos bűvölet hatalma alatt állanak. Minél nagyobb akadályok gátolják összejövetelöket — annál nagyobb a hébekorban megnyert találkozás boldogsága, mellynek utóize a másikig tart el.

A megválás keserüségének rajzolásával sem akarunk untatni. Kinek nem voltak hasonló pillanatai? Csak annyit jegyzünk meg, miszerint a két szerelmes az ügyvédi vizsgálat utáni időszakot jelelé ki, tökéletes boldogsága határidejéül. A különválás után is találtak módot egymással levélben értekezni. Luiza különösen segélyére volt nőrokonának. Leleményes esze ugy intézé azt, hogy nénje mit se tudjon meg. Dacára ez elővigyázatnak Szentkeresztiné tul járt a leányok eszén; de nem akarta öket akadályozni. Az ő életokossága előre belátta, miszerint leánya első szerelme tárgyában csalatkozni fog. Azért hagyá a dolgot háboritlanul menni maga rendén. Akará, hogy Emmijének leckéül szolgáljon csalódása, s azzal tartott, hogy az élettapasztalás sokkal jobb tanitómester, mint bármi szépen elmondott erkölcsi oktatások.

A postáról levelet hoztak. A levél Pestről jött Szentkeresztinének egyik barátnéjától. Benne kevés érdekü ügyekről volt szó. — A levelet Emmi olvasta fel, s már épen le akará tenni kezéből, midőn megpillantotta, miszerint a másik lapon is van valami irva s onnét e szavakat olvasá „Utóirás. Majd el is felejtém, Jelenfi Ákos jegyben jár Érdi Rózával.“

E csapás váratlan lepte meg szegény Emmit, hirtelen felsikoltott, s a levél kihanyatlott kezéből!

V.

Két hét telt el a fenebbi esemény után, melly idő alatt Szentkeresztiné nemcsak nem háboritá leánya szivének bánatos ömledezését, sőt inkább maga segitette felfakadozásában. Csak midőn az első roham lecsöndesült, ügyekezett a dolgot komoly oldaláról fogatni fel. Midőn a sziv kibuzogta magát, akkor hagyá az észt munkálkodni. Megmagyarázá leányának: milly zsarnok befolyással legyenek a müveltség által előidézett életviszonyok a legszebb kapocsra, melly embert emberrel összefüz, t. i. a házas életre. Az ugy nevezett müvelt osztályokban ezer eset közöl alig van egy, hol habár csak az egyik fél is első szerelmi vonzalom által csatoltatott volna élettársához. A mesterkélt létezés, melly a kifejlett társasági viszonyok folyadéka — szükségkép következteti, hogy a leányok is, de különösen a férfiak sokkal előbb szeretnek, mint sem házasságra léphetnek. Mindazáltal e körülmény még nem gátolja meg, hogy ne legyenek boldog házasságok. Minden csak azon fordul meg, miben helyezik a házasfelek a fontosságot, s melly tulajdont tartanak kellékeül a boldog házasságnak? A szerelem — ugymond — bizonytalan, sőt csalfa kalauz a házasság útain. Bár mennyit meséljenek is ábrándos költők a lelkek szerelméről, az valósággal legtöbbször csak érzéki gerjelem, melly azon mértékben, a mellyben célját éri — belső erejéből veszíteni szokott, azon arányban, mellyben a testi szépség hanyatlik — csökken, — sőt nem ritkán a megösmerés, s kiábrándulás folytán, a milly lángoló volt előbb, épen olly kérlelhetlen gyülöletté változik által. „Ennélfogva — igy folytatá beszédét — én nem tudtam soha hitszegőnek állitani a házastársat, ki eskü fogadásával ellenkezőleg élettársát szeretni megszünik. Mi sincs olly kevéssé hatalmában az embernek, mint szive vonzalma! Gyakran szeretünk első látásra, s nem tudjuk okát megmondani, miért? S visszaborzadunk, gyülölünk, szintugy nem tudván okát adni, miért? E mütételek homályosabban mennek bennünk véghez, mint hogy alakulásukat észlelhetnők. Ezért én a házasság egyedüli alapjának csak a kölcsönös becsülést tartom. Ha szerelem járulhat mellé, nagyon jó, de nélküle ellehet. Különösen a nő élete inkább szenvedőleg, mint cselekvőleg nyilatkozván — a nő részéről még kevesebbé tartom szükségesnek, a szerelmet mint a férfiéról. Ha a nő ollyannak tapasztalja férjét, ki a helyet, mellyre a gondviselés állitá — emberül betölti, s kötelességeinek becsülettel megfelel — a tiszteletben — melly az érdemnek kisérője — a nő is osztozik.

*

És e becsülés maradandó s megdönthetlen talpköve lesz a házasságnak. Látod édes leányom! én és atyád fiatal korban kerültünk össze, szerettük egymást, a mint csak két fiatal sziv szeretetre képes, s még sem valánk mindig boldogok. Szegény boldogult atyád könnyelmű, sőt rosz gazda volt, mulatozásai miatt elhanyagolta házkörét, — tudod, mennyi jószágot veszténk el halála óta, adósságai következésében! A férfi — leányom — ollyan mint a bor. Forrásra van szüksége. Mig ezen át nem ment, mindkettő éldelhetlen, főfájást s kábultságot idéz elő. Körülbelől 26—30 éves korukban tarthatni a férfiakat a vadság időszakán tulhaladottaknak. Ekkor szokták leginkább belátni földi rendeltetésök komolyságát, addig vessző paripákon lovagolnak, s árnyékokat kergetnek. Már magában is baj, ha a férj nagyon fiatal, de kettős baj, ha e mellé még szép is. A szép férfi rendszerint hiú, és durva. A kivételek a milly ritkák, épen olly becsülni valók. De illyet nyerni a sorstól, valódi ternó! Ki nagyot vár, nagyon csalódik!"

(Vége köv.)

Hirharang.

Bécsben Auber „Haydée" cimü uj daljátéka nem tetszett, mert zenéje könnyü; csodálatos, pedig Parisban nehéz aranyakat fizettek értte. E szerint nálunk nem fog adatni.

Hamburgi hirek szerint Klapka igen nagy földterületet eszközlött ki Amerikában, azt hivén, hogy igen sok magyar fog oda kivándorlani. Csalatkozik, a magyar sokkal forróbban szereti honát, hogysem azt kényszerüség nélkül elhagyná; valódi magyar hölgy pedig bizonyára épen egy sem fog oda menni.

Komáromból irják, hogy egy Hollósy nevü kisasszony is volt a közbocsánatban részesült huszárok közt, még pedig hadnagyi minőségben. Mondják, hogy igen sok vitézt sebesíte meg — szép szemeivel.

Lánchidunkon kettősdíjt tartoznak fizetni, kik hátukon terhet viselnek, e szerint elöl egyszerü díj mellett is átmehet terhével az ember. Gyujtó tárgyakat csak elfödve levén szabad átvinni, a szép szemü hölgyek csak fátyolosan mehetnek át. Legfurcsább azonban, hogy a gyalogok, tehát szegényebbek, jövet menet mindig a jobb-, a hintóban ülő gazdagok ellenben a baloldalon tartoznak maradni. Eddig épen ellenkező szokás divatozott.

A jolsvai ismert időjós erősen állitja, hogy karácsonig nem lesz jég a Dunán, s januárban is csak tiz napig fog a kemény hideg tartani. A természet is átlátja tehát, hogy a tavalyi igen szigoru tél után jól lesz most szelidebbet küldenie.

Uj lámpák terveztetnek egyik külvárosunk számára. Szép, de hát a légszesz világitás hová lett, melly pár év előtt már bizonyosnak mondatott? Ne menjünk viszsza a korábbi sötétségbe.

Pokorny, bécsi szinházigazgató, nagy jutalmakat hirdet jó népszinmüvekre, mellyek közől az, melly tiz előadást ér, azonkül még kétszáz aranyat kap. Nagy szükében lehetnek ott a drámairóknak! Szigligeti ott már legalább is karöltve járhatna Rothschilddel. — ⊙

Nemzeti szinház.

Forditóinkat figyelmeztetjük „Szobieszky János" cimü uj drámára Ostronszkitól, melly az Odeon szinházban legközelebb roppant tetszéssel adatott.

Kalmár és tengerész igen sikerülten adatott, Farkas az örülési jelenetben kitünő vala, de az első felvonási állásaival nem tudtunk megbarátkozni, mintha életében először lett volna rajta frak és keztyü.

A rendezőséget kérjük, küldje meg nekünk is a heti játékrendet, ha lapjainkban is közöltetni kivánja, ámbár mi különben bizony nem igen örömest közlünk — álhireket.

Az igazgatóság igen célszerüleg cselekednék, ha érdekesb előadások részleteit, készületeit sat. sat. előre közlené velünk, mi aztán viszont szivesen figyelmeztetnők előre a közönséget a nyerendő élvezetekre, a mi szinházunkra nézve mindenesetre hasznot hajtana. —o—

Nyilt posta.

Ph — demos verseit nem közölhetjük. Jót, vagy semmit.

B — Z — ndnak Komáromban. Szives ajánlatát örömmel s köszönettel fogadjuk, kivánatát teljesitettük. Bocsánat, hogy dolgaink halmaza miatt most csak ez uton válaszolhatunk.

Ma hétfön adatik

Don Pasquale,

dalj. 3 felv. Donizettitől.

Személyek:

Don Pasquale	—	—	—	Benza.
Malatesta	—	—	—	Füredi.
Ernesto	—	—	—	Stéger.
Norina	—	—	—	Lovassi Beti.
Jegyző	—	—	—	Petrik.
Szobalány		—	—	Patakiné.
Udvarmester		—	—	Korcsek.
Fodrász	—	—	—	Hubenai J.
Divatárus	—	—	—	Kovács.

Szolgák. Nőcselédek.

Nyomatja Kozma Vazul t'esten.

1849. novemb. 20.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. 6. szám.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváthház, 3-ik emel.)

Levelek egy pesti hölgyhez.

IV.

November 19-én.

Ellátva azon utlevéllel, mit e lapokban kijövendő gondolatok kaptak, irom hozzád e soraimat. „A gondolatok vámmentesek" tartja a német példaszó. Nincs tartomány, mit a phantasia be ne barangolhatna. Nincs határkő, mellyben ez megütközni kénytetnék. Nincs kés, melly ennek szárnyait elvágná — hacsak a valóság határköve, az életkése nem!

Hallád é Ovid költeményét?

Icarus Icariis nomina fecit aquis?

A phantasia szárnyain röpkedett fel Icarus is, égető regióját a napnak megközelíté... de az melegével a gondolat viaszát fölolvasztá s szegény! hullámsirját annak köszönheté.

Lásd, e gondolatok kínzanak engem is. Tegnap egy beteg elalélt koszorus magyar költőt látogattam meg. Mint a tulvilági hatalom az elváltozott idomtalanban, fölkelté a magyar őskor hőseit, hogy átadja nevöket az utód ajkainak. Rezgő lantjára vette a magyar hölgyek nevét s dalt énekelt rólok, mi ajkainkon, ajkaitokon most is él s élend, míg „áll Buda."

És e költőre isten keze nehezkedett. Szép dalaiért a sors napjaira nyomort hagyott! Ó enyhítsd, ó enyhitsétek kinait, mert enyhébb lesz az, ha gyöngéd kezek ápolják, ha fájdalmára azok keresik az irt!

Lásd, Magyarhonban ez az iró sorsa. S ha volt Frankhonban Moreau Hegesippe végsohajját egy kórházban nyomor közt adta ki, s ha Camoens nyomorban húnyt el... kevés vigasztalás ez iróinkra nézve!

Igaz, hogy ők a jövőre élnek. Balzsamul szolgál az öntudat, hogy leend kor, melly mint az őrültnek kikiáltott Foultonnak, neki is emléket emelend! de a gondolatot a most élők ápolása édesebbé teszi — mint enyhitette volna Shakespeare nyomorát számára emelt egyetlen emlék jövedelme.

De hagyjuk e komor képet! Vannak sebei az életnek, mik még azokra is, kik hason körülmények közé nem jutának, fájdalommal hatnak. Ez egyike azoknak — bár annyi milliók között, hány fogja teljesen átérteni?

16-án este — Marsan hgnőt adták — kerestek szemeim a szinházban, de nem találtak. Hol maradtál? Komlósi Ida a bánatos, sebhedett, sejtelmek által kinzott fiut annyi élethűséggel adta! De nem igy Szathmáryné, kinek játéka ellen bár semmi kifogásunk — de alakjáért, sem egy 18 éves fiatal hölgyet, sem pedig később a bánat miatt elaszott nőt személyesitni nem képes. *) Inkább Latkócynét szerettük volna benne megtapsolhatni.

Még az is boszantott, hogy Bartha, dacára, hogy a két első felvonás s a többiek közt 15 év tett el, sem alakján, sem öltönyén módositást nem tett.

Egy konduktor egész őszinteséggel, ezen neki felhozott észrevételemre azt jegyezte meg: „Minek is azt? hiszen mégis csak egy este történik az egész dolog!"

Gondolhatod, hogy illy ok ellen nem lehetett kifogásom.

Furcsa remekei is istennek ezek a „condottieri-"k! Megtestesült perpetuum mobilek, kiknek legfőbb előnyük, hogy a szép nőket a gőzös vagy gyorskocsiba ki és belépni segitik.

Hogy spanyol szójárással éljek, udvariasak mint a kefekötő cimírata, érzelgők mint egy Abules, ki Erbiáját keresni indult — a minthogy könyvtára ebből és Genovévából áll.

Hát még ha walzert klimperez! örömében tán még az öreg Strausz is megfordulna sirjában hallattára a lábrángató hangoknak! s annyi érzéssel csak konduktor játsza azt.

Láttál é már illyen embert, mély komplimentet vágni és égfelé sohajtani a robogó gőzös fedezetéről, vagy kocsi bakjáról — szemébe kacsintva a boldog választottnak?

Ha nem untatlak, közelebbről egy életképem fog ezen keztyüs centaurusokkal megismertetni.

V.

Nov. 20-án.

V—t és Mephisto barátunkkal — kik legyenek e jelenkori Castor és Pollux, tudni fogod — vacsoráltam tegnap este.

Szóba jöttek hozzád irt leveleim. Mephisto is V—t is mosolyogtak. Rosz jel! gondolám. Végre a jelentékeny mosoly következő szavakban tört ki.

— Eszem adta kis Sz... ja, csak kapjam meg divatlapom, majd megadom önnek. Iratok nehány erdélyi nővel levelet, kik majd szemére vetik önnek hütlenségét, csapodárságát!

—Az adatokat majd megadandom én hozzá, Kolosvár, M.-Vásárhely, sat. helyekről, mond Mephisto, ki az

---

*) Játékának hibátlansága kipótolá e külsőségeket, miket nem tartunk lényegeseknek. Szerk.

ördög naplója-beli kis Marie szerepét elvállalni késznek nyilatkozék.

Csak azért tudatom jó eleve veled, hogy tudj mit gondolni e tárgyról, ha majdan az igéret szavai megtestesülendnek.

De e párbeszédnek furcsa következménye is lön. Halld csak.

Szép nap volt, mosolylyal sütött, hogy azt hivém, mikép fényt szemeidtől is kölcsönze.

Fénykeztyüsen, de borult kedélylyel — a sejtelmek kinzának — fölmenék hozzád.

Kivüled még 3 ismerős, 3 angyalszép nőt találtam nálad. Egyikök barna, másik kettejök szőke volt.

Szóból szó került ki. A szőkének a szőke, a barnának a barna nőket dicsértem. Kiemeltem azok szenvedélyességét, ezek csintalanságait s hogy melly nehéz nekünk szegény fiaknak a választás — kivált ha azok egyike sem akar minket viszonválasztani.

— No, de tulajdonkép, mond egyszer egyik, ha csakugyan hozzám irja azokat a pesti leveleket, mért nem emlit meg legalább szőke nőt?

— Hozzád? de már azt tagadom.

— Én is!

— Én is!

— Hogyan? kérdé az első.

— Nekem azt mondá, hogy hozzám irta.

— Nekem is!

— Nekem is!

— Nekem is!

Borzasztó állás! négy nő előtt letépett álarccal állani!

— Tartsunk törvényszéket felette, illy büntett bünhödetlen nem maradhat.

Az inditvány elfogadtatott.

— Ha t.-széket tartanak szegény fejem fölött, legalább szájokkal ne büntessenek!

— Kétszeres büntetést érdemel ez uj gunyáért is! Halljátok tanácsom: fegyverünkkel, tűinkkel, szúrjuk ki szemeit, karcoljuk fel arcát, legalább metszük fel torkát, hogy csábszavakat többé senkinek se mondhasson.

Ez inditvány is elfogadtatott s már már teljesedésbe venni készülének. Arcomon halálizzadtság ült, minden tagom reszketett.... illy vésztörvényszék — gondolata is elzsibbaszt!

E percben fölébredék — hála isten, az egész csak álom volt!

Hogy álom után valóra térjek: tudatom veled, mikép a szorgalmas és ..... *) Bulyovszkyné Scribe „Ó barátság“ cimü darabját lefordità, s a szinházi igazgatóságnak benyújtá.

*) Szük a hely, gazdálkodjunk vele és kiméljük a női szerénységet. Szerk.

Scribenek ez legremekebb darabja — a parisi lapok egyhangu itélete, de csekély véleményem szerint is. Ebben önmagát multa felül. Soha jellemet olly remek ecsettel nem festett, mint ebben a szinmüiró Leopoldét, mellyet Lendvaynk bizonnyal remekül személyesitend. E darabja az — mi Pyatnak Diogene, minden müvei felett óriási nagyságban áll.

Különben e darabban a szerepkiosztástól igen sok függ. Fáncsy bizonnyal a legcsekélyebbet is olly kézbe adandja, melly azt kellőleg felfogni s kivinni tudandja.

Majd adatása után szólandok róla többet.

Szilágyi S.

Emma.

(Eredeti beszély.)

(Vége.)

VI.

E közben az orvos látogatásai mind sürübbek, utóbb mindennapiak lőnek. Társalkodása nem hasonlitott ugyan azon ritka emberekéhez, kik — merre megfordulnak — mindent meghóditanak, hanem hasonlitott a lassu vizhez, melly lassan ugyan, de mindig mélyebbre mélyebbre mossa ágyát. Komoly valója, figyelmes, s lekötelező modora, higgadt itélete, dús ismeretei, mellyekkel azonban nem ölte el hallgatóit, s nem támasztott bennök bizonyos szégyen érzetét — meghitt biztos körben eléggé közlékeny s élénk szelleme kedvessé tevék társaságát, — a nélkül hogy arra ügyekezni látszanék is — ismerősi szivét megnyeré, s becsülésöket biztositá magának.

Ő mind a három hölgy irányában egyenlően viselte magát. Ki velök társaságban látá — kivált ha élesen szemügyre nem vevé — nem gyanitotta volna: érdekli é valamellyik közelebbről, s mellyik? A közhír mindazáltal azt rebesgeté, mintha Szentkeresztinének magának udvarolna, s valóban az özvegy bánása erre némi alapul szolgálhatott.

Rég látá ő, miszerint az orvosnak bizonyos céljai vannak, s elhatározá öt nem utasitani vissza, sőt kedvezéseivel felbátoritani.

Emma már lassanként megszokta Ákosa elvesztését. Jelenleg azon ponton állott, hol a női szivben ugy nevezett „uralkodási szünet“ áll be. Illy állapotokban a nő könnyen megnyerhető. Nem ok nélkül hasonlitják költők a nőt borostyánhoz, mellynek természete magánál szilárdabb tárgyra simulni fel.

Mindazáltal érzékenyen megsértenők hősnénket, ha állitanók, miszerint szivével is egy más férfit ajándékozhatott volna meg. Ő csupán csak szenvedő helyzetbe tevé magát. A külső behatások nem törtek meg akaratján. Engedte sorsát alakulási folyamának.

Emmának e lelki állapotát ismerve — nem lesz előttünk meglepő, miszerint a kimélettel közeledő orvost nem utasitá vissza, s midőn ez kezével megkinálá — anyjának

tanácsára hajlott s magára engedé kényszeritetni a viszonyt, mellyben legalább szivének semmi része nem volt.

VII.

Nem kétkedünk, sokan szép olvasónöink közöl befejezettnek tartják ez igénytelen beszélykét, s talán szivökből meg is sajnálták a szegény Emmát.

Ezek kedvéért látogassuk meg Jámbor Ernő lakát.

Mióta Emma Jámbor orvos nejévé lön, négy év pergett le a mindent megörlöidö kerekein.

Emmát egy kedves ártatlan csecsemővel ölében találjuk, mig egy 3 éves fiucska csatarendbe állitgatja ki katonáit. A gondos szeretö anyára nézve kihaltnak látszik a világ. Legalább ö neki nincs reá szüksége. E két kedves gyermek dúsan kipótol mindent, mit a világ számára nyujthatna.

Mit kivánjunk mást e boldog anyának, mint hogy ezen boldogsága örökkétartó legyen.

Ha tudni vágynók: mivé alakult férjéhezi viszonya, azt ö maga legjobban kifejti barátnéjához, a kedves Luizához irott egyik levelében.

„Te aggódtál rajtam édesem! pedig isten látja lelkemet, arra legkevesebb okod sincs. Engemet a gondviselés a legjobb férjjel áldott meg. Ö tudta, miszerint nem szeretetből nyujtám neki kezemet — azért nem untatott turbékolásával, csak mindig figyelmes, elözö barátképen viselte magát, — szeszélyeimet — pedig milly sokak voltak — békével türte. Igy lassanként hozza szoktam, napról napra gyarapodott bennem a hála, mellyel jóságát lehetlen vala nem viszonoznom. Különösen emelé becsét elöttem azon nemes bizalma, miszerint erényemben feltétlenül hitt, soha gyanakodásával, kétkedésével meg nem sértett. Tudod, milly szenvedélyesen szerettem táncolni, kedvemért eljárt a bálokba, holott ö maga semmi részt nem vett azok örömeiben. Magam sem tudom, hogyan, de most ha Ákosomban, melly nevet épen azért választott fiamnak, hogy megmutassa, miszerint cseppet sem féltékeny — ha mondem Ákosomban az ö képmását látom — hö indulattal ver szivem gyermekem atyja felé.“ Kálnási.

A magyar sajtószabadság elsö hatása.

(Eredeti beszély.)

Ha valaki azt vélné, hogy Strassenhauser János, ös Buda városának egyik érdemes polgára, csak egy makszemnyit is különbözött a többi nyárspolgároktól, az illy veszélyes vélemény ellen e lapok hasábjain nyilvános óvást tenni nem lesz fölösleges.

A fentisztelt becsületre érdemes polgár már több idö óta tartott bérben Buda városában egy igénytelen vendéglöt, melly csin-és kényelemhiány dolgában egyátalában nem vont ugyan szégyent a két ikerváros akármellyik kisebb hotelére; de drágaság és rosz szolgálat szempontjából sokakat dicsöségesen tulhaladott.

Strassenhauser polgár és vendéglös egyedüli és legfőbb életcélja a pénz vala. Ö egyszerü, igénytelen ember volt, e mellett pontos és munkás. A fényüzést még nevéről sem ismeré. De másfelöl a kegyelet és könyörület is olly ismeretlenek voltak lelke elött, mint az utazók elött Afrika benső részei. Minden vasárnap elment ugyan egyszer a templomba, de soha sem gyarapodott akár egyes ember, akár a közügy csak egy árva fillérével sem.

Ezen a keresztyénség tanaival ellenkezö szeretetlenség dacára azonban két dologban felettébb hasonlitott édes üdvezitönkhez; — a mennyiben elöször hitünk alapitójáról is meg van jegyezve, miszerint nem valaféle formája, sem szép, ékes ábrázatja, s másfelöl a mennyiben a viznek borrá változtatási experimentumát mindennap hüségesen gyakorlá, — ez utóbbira talán épen a nagyszerü példa bátoritván föl.

Strassenhauser polgár, mint gyanitható, sok pénzzel birt. De miként is ne? Hisz ö olly takarékos volt, hogy, például, a szükségelt két pincér helyébe mindenkor csak egyet fogadott, a másiknak foglalkozását részint önmaga, részint neje, és késöbb leánya végezé. Ebben azon elöny is megvolt, hogy az utas örömest szállott olly vendéglöbe, hol bájos leányka hozá föl az ebédet, vagy estelit.

És valóban Juliska szép volt, olly szép, minö leány lehet 17-dik évében. Ha egy kissé különösnek látszanék, hogy Strassenhauser polgár, ki, minden rágalom nélkül szólva, bizony rendkivül csunyácska ember vala, illy szép leánykával birt, nem kell feledni, hogy az érdemes polgár boldogult hitvese egy volt azös város legkitünöbb asszonyai közöl, s szépségét a többek közt azon kellemes magyar ur, ki Juliska születése elött nem egészen egy évvel a mondott vendéglöben több napokig mulatott, nem egyszer magasztalta. . . .

Akárhogyan lett légyen is, elég az hozzá, hogy Juliska nagyon szép volt, s a mult 1848-dik évi február havában 17 éves. Ez idöben, V. Géza a pozsonyi országgyülésről hazájába indulva, gyöngélkedö egészséggel szállott a mondott vendéglöbe. Géza szülöi nem voltak gazdagok: azonban önmaga kitünö észtehetséggel birt, s mint mondani szokás, genialis fickó volt. A közönség már ismerni kezdé a fiatal tehetséget némelly, lapokban megjelent, cikkeiböl, mellyek ragyogó phantáziát, gazdag humort és kedélyt tüntetve föl, mohón olvastattak, a szerkesztöktöl pedig szivesen fogadtatának.

Nagyon keveset kellene föltenni az olvasó logikájáról és tapasztalatáról, ha még azt is hosszasan mutogatnók, miszerint Géza, a fiatal génialis iró, Pozsonyból jöve, csaknem pénz nélkül érkezett Strassenhauser uram vendéglöjébe, — valamint talán azt is gyanitni lehet az eddigiekből, hogy a tisztes polgár hotelébe pénztelenül menni annyi volt, mint pokolba indulni tömjén és imádság nélkül. És ugy lön.

Géza unalmasan, lelki és testi fájdalmak közt töltött

*

el néhány napot a hideg szobában. Betegsége nem volt veszélyes, s azért orvoshoz sem folyamodott: de a sivár egyformaság és munkátlan napok rágódtak kebelén. — Történt azonban, hogy egykor a pincér helyett Juliska talált szobájába benyitni. Az unatkozott és gyöngélkedő ifju előtt mennyei jelenés gyanánt tünt föl a bájos hölgyecske, — ez pedig igen finomnak, kellemesnek találá a még eddig nem látott ifjat. Ez időtől fogva, szánalomból, Juliska mindenkor önmaga vitte föl Géza reggelijét, ebédét és vacsoráját, s ha ollykor a leves izesebb volt mint egyéb vendégeké; ha a rendelt étkek mellé némelly váratlan s a lábbadozó egészségének fölötte kedves csemegéket rakott a hölgy szép kezeivel: ki kárhoztatta volna a kedves leányt, s mellyik részvételteljes hölgy nem ugyanazt tette volna az ő helyében?

(Folytatása köv.)

Hirharang.

Láncidunk ma délben 12 órakor csakugyan megnyilt. Haynau és Gehringer ő exc. mentek át illő díszkisérettel rajta először, s azután éjfélig mindenki ingyen mehete át. Holnap már fizetünk rajta mindnyájan. Némelly öreg urak szinte félve jártak rajta; ne féljenek önök, nem olly könnyen szakadnak el a láncok!

Lánchidunkon az is kettős díjt fizet, ki vállán visz valamit, tanácsoljuk tehát mindenkinek, hogy esernyőjét ne vállán, hanem hóna alatt vigye.

Varsóban az tünt fel egy utazónak, hogy majd minden egyetemi tanár rendjellel van díszesitve; nálunk az illy kitüntetés nem olly általános ugyan, de azért alkalmasint mégis elég tanárt lehetne országszerte találni, kinek nagy keresztje van!

Izraelita honfitársaink arról panaszkodnak, hogy most igen nagy terhek nyomják őket; jól értesültek ellenben azt állitják, hogy inkább a legutóbbi időkben rendkivül — megkönnyitették őket.

Nőegyleteink jótékony ujévi adakozásokra szólitják föl a fővárosi közönséget, mit mi is közfigyelembe ajánlunk, sajnálva, hogy lapjaink szükköre nem engedi az egész terjedelmes fölszólitást közlenünk; de nincs is erre szükség, mert nyájas olvasónőink a nélkül is bizonyára mindent megteendnek, mi erejöktől telik, a szenvedő emberiség nyomorának enyhitésére.

A szájkosarak ismét divatban vannak, s az ebek nem harapnak ugyan, hanem mérgesen morognak. —⊙

Nemzeti szinház.

László né gyöngélkedik, s e miatt vendégszereplése megakadt. A bécsi Lloyd igen keményen tör pálcát e müvésznönk felett, mondván, hogy semmit nem tanult, és semmit nem feledett. Lászlóné haladása az énekben s játékban minden elfogulatlant bámulatra ragadott, habár azért nem mondjuk is, hogy már ott áll, hol öt müvészetünk érdekében látni szeretnénk. Hogy pedig magánéletére is kiterjeszkedik a Lloyd levelezője, azt azon lap komolyságával összeegyeztetni nem tudjuk.

Szigligetinek két uj színmüve készül előadásra, s másoktól is sürübben érkeznek már színpadi ujdonságok. Uj eredeti daljátékot is fogunk rövid idő mulva hallani.

Szatmáriné legközelebb ismét igen jelesen játszott, mi annál negyobb érdemül szolgálhat neki, mivel ő és Komlósi Ida leggyakrabban vannak színpadon, és minden szerepet készséggel vállalnak el. Színházunk minden tagját legönzételenebb buzgalomra kérjük, hogy e fontos intézetünk ne csak fönállhasson, hanem egyszersmind hasznos befolyást gyakoroljon szellemi emelkedésünkre.

—o—

Nyilt posta.

Az ősz cimü költemény nem közölhető, különben is, énekeljünk inkább a tavaszról, ez vigasztalóbb.

A holdvilág is nagyon haragszik, hogy senki nem akar róla verselni.

Életbölcseségi alapelvek cimü kézirat komolysága miatt nem adható. Most legnagyobb életbölcs az, ki épen nem bölcselkedik, hanem ugy él, a mint lehet.

K—Inak Bécsben. Ajánlatát szivesen fogadjuk. Külön levélben bővebben.

Ma kedden adatik

A szerelmes Pap.

Vigjáték 2 felvonásban. Irta Laurentin és Clairville. Forditotta Csepreghi.

Személyek:

Claude, fiatal theologus	—		Szigeti.
Albert, fiatal orgonista	—		Farkas Lajos.
Jélyotte, énekes	—	—	Szerdahelyi.
Rendező	—	—	Szilágyi Sándor.
Dercovurt, énekes	—	—	Morvai.
Beaumenare kisasszony,	énekesnők		Komlóssi Ida.
Florine kisasszony,			Csercser Nat.
Scholastica, zártszéknyitónő	—		Miskolczi Julia.
Rendőr	—	—	Szücs.
Pincér	—	—	Petrik.
Inas	—	—	Nagy.

Szinészek. Szinésznök. Pincérek. Rendőrök. Történik Párisban. Idő: 1740.

A vigjáték után előfordulandó táncok:

I. „Eszmeralda tánc“ Kurz Ant. és Sári Fáni által.
II. „Hármas magyar“ Eötvös Borcsa, Viski Klára és Ámon Róza által.
III. „Hármas eszményi“ Kurz Ant., Sári Fáni és Campilli által.

Nyomatja Kozma Vazul l'esten.

1849. novemb. 21.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. 7. szám.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváthház, 3-ik emel.)

Keblem ég....

Keblem ég a vágyodás hevétől —
Lelkem itt benn szomjuságot érez.
Hogy kioltsam szomjú epedését,
Nem megyek én a forrás vizéhez.

Hozzád jöttem... szólj nekem szerelmem,
És susogló csermely lesz beszéded,
Mellynek andalító zengzetére,
Vágyban égő lelkem ujra éled.

Mellynek tiszta hullámözönében
Szívem: ezt a kis pohárkát itten —
Kiöntvén a bánatot belőle —
Csillogó gyöngyökkel megmerítem.

Megtelik majd... színültig telik meg
Özönében édes csermelyednek,
Mig kicsordul — a kicsordult cseppek
Meglásd halvány arcomon leendnek.

Mentovich Ferenc.

A magyar sajtószabadság első hatása.

(Eredeti beszély.)

(Folytatás.)

Hanem méltán mondják, hogy addig jár a korsó a vizre, mig eltörik. Juliska is addig hordogatta a levest s különbféle édességeket, mig egyszer azon vette észre s az ifju is kezdé gyanitani, hogy a leányka szerelmes. Ez még ugyan nem lett volna baj, hanem az volt a bökkenő, hogy Strassenhauser polgártól nem igen lehetett várni, miszerint leányát a tehetségdús de vagyontalan fiunak adja; tőle, ki mindannyiszor, midőn jeles, kitünő emberről hallott beszélni, röviden csak ezt kérdezte: van pénze? s ha nemmel feleltek, még Napoleon is csak annyit ért előtte, mint egy schusterbub.

Mi több, a szerencsétlen Géza a szerelem órái között azt is elfeledte, hogy annyi pénz sincs nála, mennyivel a vendéglőben tett költségekért eleget tehetne; mert, hogy egy szóval megmondjuk, pár hét alatt mind a két fiatal egyén szerelme egész szenvedélylyé fajult. S ha ottanottan Juliska, a szép ifju édes beszéde által leigézve, tovább késett ennek szobájában, mint a szolgálati szükség igényelte; vagy ha, elvégzett ebéd és vacsora után, az edényeket öszveszedve, izes konfekt helyett egy csók pattant el a fris eperajkakon: ennek kibeszélése ha talán a nők iránt tartozó gyöngédség ellen van is: de az igazság részrehajlatlansága bizonyosan nyer általa.

Könnyen lehet képzelni, hogy illy fordulat mellett Gézának többé sem az idő unalmas nem volt, sem a nyomorult vendéglő öt nem boszantá; — sőt inkább a percek gyorsan röpültek, s első és egyedül volt az életben, ki Strassenhauser polgár vendéglőjét kiesebbnek, pompásabbnak nézte Páris legelső hotelénél, vagy magánál a szultán palotájánál. Magános óráiban részint Juliskáról gondolkozott, részint naplójába irt. E naplót még akkor kezdte, midőn Budára megérkezék, s elhagyott szomoru helyzetében génialis humorral rajzolá le sorsát, a helyet, hova láncolva van, s különösen az érdemes vendéglős alakját és jellemét. Ez alak- és jellemrajz kiválólag mesteri vala, — milylyet csak egy Homér vagy Paul de Kock teremthetett volna, s az olvasó meg nem állhatá, hogy rajta édes-keserün ne kacagjon. Később a napló, mint a körülmények változtak, komolyabb szint vön. Ragyogó ecsettel festé le Juliska szép szemeit, — s aztán lángszavakkal növekedő szerelmét. Felesleges emlitni, s a naplóirás természetéből foly, hogy mind ez csupán saját magának vala irva, s annálfogva sok olly parányiságok lőnek beiktatva, mellyek gyöngédtelenség vádja nélkül a világ elé sohasem adathattak.

Azonban ha még az öröklétet sem képzelhetjük vég nélkül, mikép gondolhatnók Gézának a vendéglőbeni boldogságát végtelennek? Marcius első napjaiban egy szegény földmives hajtott be a többször emlitett vendéglőbe, s Géza csakhamar fölismeré a hazájából való embert. A jószivü kocsis szivesen ajánlkozék az ifju hazaszállitására, mit ez el is fogadott. A távozás előestéjén forró szavakat váltott a két szerelmes, mint szokás, örök hűséget esküvén egymásnak, s másnap reggel Juliska kezén egy gyürü villogott, melly azelőtt ujján nem volt látható.

A derék falusi ember elköltött reggelije után, magyarnál szokásban levő bizodalommal töltete magának egy itce bort a fiatal urfi contójára, ki, mint mondá, az ő kocsiján fog távozni. Strassenhauser polgártárs savanyu képet vágott ennek emlitésére, s a bort csak rögtöni fizetés mellett adatá ki a szürös atyafinak. Ő maga pedig iróasztalhoz ülve pontosan fölszámolá Géza tartozását, s a csinos hosszu papirral utnak indult ennek szobája felé. A szemes gazda már rég óta gyanakvó szemekkel nézte a szegény ifjat, s az illy fajta emberekkel mintegy velökszületett éles látással következtette a nagy igazságot, mit senki sem volt volna képes megcáfolni, hogy t. i. er hat ka

Geld. Azért is ritka vezéri tapintattal, nehogy a gyanus vendég tőle ügyesen elillanjon, a szerény árjegyzetkével egyenesen Gézára nyitott.

A szerelmes ifju még könnyü házi pongyolában, ugy, mint az ágyból kikelt, ábrándos elragadtatásban jegyzé naplójába az elválás kinos keserveit, — midőn oldalról Strassenhauser ur ijesztő alakja eléje nyomá a 80 forintot tartalmazó még ijesztőbb árjegyzéket.

— Uram, ön, mint hallom, menni akar, szóla a forrongó vendéglős, azért is behoztam a tartozási jegyzetet. Több mint két hét óta van itt ön — pontos, jó szolgálat mellett, — a pénzt kérem uram. Mindenkinek magáét.

Géza megrettent, mert még eddig az ő talentuma nem tudá a mesterséget föltalálni, miként lehessen pénz nélkül fizetni.

— Kérem, — rebegett Géza, mert kiváltképen szégyelte a dolgot — kérem — néhány szót — s elbeszélvén állapotát; egy-két napi várakozásért esengett, melly alatt, ha elbocsátatik, a tartozást megküldendi, — másként pedig itt marad, — s valahonnan pénzt szerezve mindenért eleget teend.

A vendéglős gyanitása valósulván, haragja iszonyu volt.

— Nem, egy napot sem tovább. Ön takarodni fog, lármázott durva modorával: de holmijét letartóztatom, — aztán menjen ön pokolba!

Ezt mondva előkereste Géza ruháit, s az épen nélkülözhetleneket megvetőleg oda hányva neki, a többit, s ezenkivül irományait és könyveit hóna alá csapta.

Géza vére fölforrott e méltatlanságra; azonban részint érezve, hogy a durva gazdának némileg igaza van, részint nem akarván, hogy legalább még ittlétében, a dolog Juliska tudomására jusson, hallgatott, mint megbukott tisztviselő.

Strassenhauser polgár, e hallgatás által még bátrabbá tétetve, nem kimélte a német nyelv finom gyalázó szavait a szegény ifju fejére szórni. Aztán menni akart: de ismét egy eszme villanván föl agyában, Gézát egy irat készitésére kényszeritě, mellyben ennek el kelle ismernie, hogy a lefoglalt holmik tulajdonosi joggal Strassenhauser ur rendelkezése alá adatnak.

Az előrelátó és körültekintő polgár ugyanis hallva, hogy Géza iró, reménylé, miszerint az exequált irományok közől akadni fog egy kettő, mellyért valamelly desperált szerkesztő kifizeti az otthagyott néhány ruhadarabból bizonyosan ki nem kerülendő pénzsummát.

E rövid pörfolyam és végrehajtás után, Géza, ingó javait a vendéglősnél, szivét pedig Juliskánál hagyva, kétszeresen sötét kedélylyel ült szekerébe. Juliska szemében egy pár könnyel, atyja pedig szájában több pár szitokkal, kiséré távozását.

(Folytatása köv.)

Levelek egy pesti hölgyhez.

VI.

Nov. 20-án.

Isten, magyarok istene, áldassék szent neved, ki megérnünk engedéd a napot, mellyre 10 év óta várunk, 10 évi ernyedetlen szorgalom gyümölcsének élvezhetését!

Ma déli 12 órakor megnyittatott a lánchíd.

Elsők Haynau és Gehringer valának, kik rajta átmenének — fényes kisérettel.

Az öröm véghetetlen percét a bánat egy sugára homályositá el.

E kiséretben, az emberek közt, kik rajt átmenének, egy férfit kerestek szemeim.

Hasztalan!

Ő nem volt azok közt. Ő, ki 10 év előtt inditványozá, ernyedetlen szorgalommal dolgozott rajta, s leste e percet, az öröm e percét.

Ki előre örvendett — de nem önmagáért, nemzetéért, azért, hogy Europa legnagyobbszerü müve e nemben a hazáé, mellyért ő annyit áldozott!

Ki látta Károly főhg által letetetni alapkövét s nézte, mint tettek azóta kő köre s mikép emelkednek az oszlopok.

Ki látta az oriási láncokat fölhuzatni s a vész percében, midőn a lánc ketté metszé az ősz Dunát, ott vala s ott vala, midőn a lánc fölhuzatott s a Duna szivéről elenyészett az óriási seb.

Értem gr. Széchenyi Istvánt.

Midőn megálltam a híd közepén — s az agg folyón végig tekinték a végetlenségbe, az ezredéves mult, melly háborítlanul folyt, apadt, vagy nőtt a kinban és szerencsében, mint egymást követték e mederben a hullámok — lelkemet e gondolat szaggatta.

Láttam arcokat — koszoruzva az öröm derüjétől, láttam az épitőmestert büszke öntudattal, de angolos hidegséggel, láttam a fényes urakat a fényes kisérettel s a percnyi elégültség még sem vala teljes!

Szegény, szegény Széchenyi!

Láttam gőzöst átröpülni a híd alatt, leeresztetni a kéményoszlopot s viszont fölemelkedni, láttam a hajóban embereket s embereket a híd fölött.... eszembe jutott, hogy ez is, az is az ő müve.

Láttam a büszke oroszlánokat, az óriási láncokat, a müvészies szobrokat külön és együtt véve, ez olly szép panorámát... Szegény, szegény Széchenyi!

Hozzád fohászkodám kegyelem istene, hogy öt is hozd minél hamarább körünkbe... velünk örülni, velünk élvezni!

A lánchidat illetőleg egyet majd elfeledtem tudatni veled.

E nap emlékeül Barabás Clarknak remekül talált arcképét lerajzolá s kiadta. Valóban méltó emléke!

Szilágyi S.

Elizához.

Mit szomorgasz ? jöj karomba,
Szívem gyöngye, szép leány!
Lezúgott már a förgeteg,
Véres multak alkonyán.

Jöj karomba! szent a béke!
Nem riaszt a harcmoraj;
Nem zúg feléd száz ajakról
A nyomor-szó és a jaj!

Szent a béke! nem viharzik
Dult kedélyek tengere;
Nyugodtan ver a nemzetek
Felcsigázott szívere.

Nem viharzik egy szebb jövő
Hajnalán a magyar ég;
Mert nemzetét élni hagyja
A nagy isten, élni még!

Egy szebb jövő! hajh! mi üdv ez,
Keblem bánatárjain! —
Élni fog a megtört magyar
Annyi küzdés romjain.

Fátyolt oda — sürűt mint a
Fenyvesek font ágai —
Hol az égig csapdosának
A borzalmak árjai. —

S jöj karomba! mit szomorgasz?
Szívem gyöngye, szép leány!
Lezúgott már a förgeteg,
Véres multak alkonyán.

Kecskemétről.

Hirharang.

Kalischban, mint a bécsi Lloyd irja, nagyszerü vizsgálatot tartanak, forradalmi merény miatt, minő még alkalmasint soha nem tartatott. Jelentés tétetett ugyanis a varsói fökormányszéknél, miszerint a kalischi — leánynöveldében vészes politikai izgatás forrong, s ennek megvizsgálására külön bizottmány rendeltetett. Fülleborn kisasszony növeldéjében már negyven kisasszonykát hallgatott ki a bizottmány, s minden forradalmi dalaikat, képeiket sat. elkobozá, egyébnek a legszigorubb vizsgálat dacára sem juthattak nyomába. A vizsgáló orosz ezredes egyenként hallgatá ki a vádlottakat, kik meglepőleg derekasan felelgettek. A helybeli polgármester leánya, iskolatársnőjök adta fel öket. Igen kiváncsiak vagyunk az itéletre. Csak hallgatásra ne itéljék el a kis angyalokat, mert ez a halálnál is keserübb lenne.

Pesten e napokban végrehajtás utján vettek meg tetemes összeget valakin, ki e miatt igen keservesen zugolódott. A végrehajtó tréfásan vigasztalá öt a szentirásbeli Jóbbal, ki mindenét elvesztvén, azzal vigasztalá magát, hogy az ur adta, az ur elvette! Erre azonban a zugolódó igen alaposan jegyzé meg: „Igen ám, de én csak azt mondhatom, hogy az ur nem adta, és mégis elveszi, ez aztán egészen más!“

Bérkocsisaink igen panaszkodnak, hogy a lánchidon havonként hat ezüst forintot követelnek tőlök, holott eddig a hajóhidon csak két váltó forintot fizettek. Eddig ők mindenhatók voltak, legalább parancsolni nem tudott nekik sikerrel senki, ám parancsoljanak most a lánchidi igazgatósággal.

A révészek igen szomoruak a lánchid megnyilása miatt, még pedig nem annyira azért, hogy nem lesz keresetök, hanem mivel nem leend többé alkalmuk uri emberekkel is gorombáskodhatni.

Ujságirókul hárman mozgunk már a magyar napisajtó terén, még pedig egy egész hét óta, és mégsem bántottuk egymást. Istenem, minő változtatást képes előidézni a véres forradalom!

Bécsben a rosz színmüvek mind el fognak tiltatni, e hirre Birchpfeiffer asszonyság kétségbeesik.

Pesten az angol királynőhez cimzett volt kávéházban most egy majom mindig sok embert csődit bámulásra. Mennyit lehete az előtt látni ugyanazon helyen, és senkinek nem tüntek föl!

Könyvárusink egyike igen panaszkodott, hogy az emberek most egyáltalában nem akarnak olvasni, s állitása szerint csak azzal tarthatja fön magát, hogy mellesleg — abrakkal is kereskedik. Szalmát ugyan láttunk már nála, de ezt még nem tudtuk.

Diogenesről szólottak tegnap bizonyos társaságban, s egy nő azt jegyzé meg, hogy bizony roszabb világ lehete akkor, mint most, mert akkor lámpával kelle embert keresni. Hátha most azért nem veti illy munkára fejét senki, mert nem is reméli, hogy sikere lehetne?!

Varsóban, egy külföldi lap szerint, most igen szenvedélyesen táncolnak, s a táncmesterek dús aratásnak örvendnek; még a szinházban is mindennap tánc van az előadás közé vegyitve. Aztán mégis akadnak homályos látásuak, kik azt hiszik, hogy a lengyelek rosz lábon állnak.

Sütőink a zsemlyét burgonyával kezdik sütni, ez által súlyosabb lesz, kevesebb liszt fogy el, és több pénz marad a lisztrontók zsebében. — ⊙

Szeget szeggel.

A ki virágot oroz fájáról a szerelemnek,
Lopja el a fát is — s bűne bocsátva leend.

V. S.

*

Divat.

Paris, nov. 8. *) Ugyancsak hidegszik az idö, s ez öltözékekre is mutatja már befolyását. A sétányokon majd kizárólag csak „á la honvéd“ burkonykákat láthatni, többnyire sötétszin nehéz bársonból. E burkonykák zsinórral, vagy keskeny paszománttal szegélyezvék, igen rövidek, s elöl gömbölyü szabásuak, és szorosan a nyakhoz simulnak, hol csinos fodor övezi a karcsu nyakat. Az „atilák“ is általánosan divatoznak, jobbadán selyemből, vagy szinte bársonból. Az egész parisi növilág el van büvölve a magyar öltönyök gyönyörü szabása által, s a legjelesb szabók el vannak foglalva a divat ezen uj tartományában uj szabások által uj foglalásokat tenni. A téli kalapok zöld bársonból készülnek, s fehér-vörös kazuár-tollakkal ékesitetnek, mig a fehér bélést zöld levelü piros virágok, vagy bogyók díszesitik.

Nemzeti szinház.

Hollósy Kornéliáról hirlik, hogy szinházunkat el akarja hagyni; e hirt alaptalannak mondhatjuk, az ünnepelett müvésznö legfölebb egy kis utazást teend szórakozás és vendégszereplés végett, és azután ismét a mienk fog lenni. Kivánjuk, hogy ez minél hamarább megtörténjék.

Egressy Gábor legujabb hirek szerint Törökországban van, e veszteség szinházunkra nézve mindenesetre nagy csapás. Miért is lett kormánybiztossá, hiszen azt minden faluházánál lehetett volna kapni: de müvészt nem, mert jól mondá egy francia király, hogy minden müvészből csinálhat grófot, vagy herceget, de száz hercegből sem egy müvészt.

Táncosnöink rendesen igen csinosan és tisztán öltözködnek, de midön nagyobb tánckar is lép föl, vagy nagy néptánc lejtetik, akkor nem ártana, ha valami rendezöné egy kis vizsgálatot tartana, hogy nem kiméltetett é szerfölött a szappan. Ezt csak azért mondjuk, mert minden gúnyos megjegyzés a közönség részéröl nehezünkre esik. —o—

*) „Le bon ton“ cimü parisi és „Iris“ bécsi divatlapok után, mellyekkel, szép olvasönöink érdekében, már levelezésben állunk az iránt, hogy illy parisi magyar szabásu divatképekkel szolgálhassunk. Itt egyszersmind fölszólitjuk a pesti hölgyszabókat: álljanak talpra, s ne hagyják magokat e tekintetben a parisiak által háttérbe szoritatni.

Szerk.

Nyilt posta.

K— P—nak Györött. Ébredjen ön, tisztelt barátunk, rég várjuk becses küldeményét.

„Az elefánt“ közölhetö, de elöbb szeretnénk a t. szerzövel szólani. Lakását nem tudjuk.

Hát Miskolcon T. E. és K. T., meg a többiek mind meghaltak?

Kolozsvárra több példányunk jár, s még egy árva szót sem hallhattunk onnan!

Ma szerdán adatik:

MÁRTHA,

vagy:

a richmondi vásár.

Vig opera 4 felvonásban. Irta Fidrich, zenéjét Flotow. Forditotta Szerdahelyi.

Személyek:

Lady Harriet Durham, a királyné udvarhölgye					Hollósi Kor.
Nancy, meghittje	—	—	—		Csillag Róza
Lord Tristan Miklefort, rokona				—	Benza.
Lyonel	—	—	—	—	Farkas Kár.
Plumkett, gazdag haszonbérlö				—	Füredi.
Richmondi biró	—	—	—		Kőszeghi.
Tanácsirnok	—	—	—		Mikola.
Pitt Molli,)				—	Horváth T.
Smith Póli,) pórleányok				—	Rózsamezei.
Witt Betti,)				—	Hubenainé. (Mezei.
Szolgák	—	—	—	—	(Hubenai J. (Bratka.
Dobos	—	—	—	—	Sopronyi.
Apród	—	—	—	—	Eötvös Bor.

Árusok. Haszonbérlök. Pórnök és leányok. Szolgák. Vadászok. Apródok. Nép.

Történik részint a lady kastélyában, részint Richmond városában és környékén. Idö: Anna királyné uralkodása.

Hirdetések.

Elöfizethetni **Budapesten** november 15-étöl jövö marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövö januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étöl jövö junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövö januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktöl egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az elöfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap elöfizetési dijt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

1849. novemb. 22.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. 8. szám.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváthház, 3-ik emel.)

Serdülő hajadonhoz.

Ujjacskáid közt vígan perdüljön az orsó!
Hisz vígan pergesz tánc idején magad is.
A varrást se kerüld!... Ujjadnak nem kevesebb díszt
Kölcsönöz a gyüszű, mint ama drága gyürü.
Végy fakanált és főzz!... Meglásd, ajkadhoz emelni
Bizvástabb fogod úgy a kis ezüst kanalat!

V. S.

A magyar sajtószabadság első hatása.

(Eredeti beszély.)

(Folytatás.)

Néhány nap telt el. Vendéglősünk gyanitása teljesedett. A házaló zsidó felét sem adá meg Géza tartozásának az otthagyott ruhadarabokért. E pontnál kénytelenek vagyunk elismerni, hogy Strassenhauser ur csakugyan kárban volt.

Gézának eltökélt szándoka vala hazájából mielőbb ujolag Pestbudára visszatérni, s akkor mind adósságaért eleget tenni, mind kedves Juliskáját láthatni. Addig, ha a nyugtalan vendéglős elkobzott ruháit idegen kézre adja: csak siettetni fogja azoknak el nem kerülhető sorsát; irományaival pedig, igy okoskodék, ugy sem tud mit csinálni a quasi após ur.

De csak hiában igaz az, hogy az élet kineveti a logikát, s bizony Strassenhauser polgár sokkal életrevalóbb ember volt, mintsem a jövedelem hiányt sokáig fedezetlen hagyta volna. Alig történt meg a ruhák árcsökkentésseli eladása, az érdemes vendéglős tüstént sietett valamelly lapszerkesztőt keresni, kinek a rajta maradt irományt elárulja. A végzet egy divatlap-szerkesztőhez vezérlé, kiben ugyancsak emberére talált.

A szerkesztő alig hallott V* Géza nevéről, különben is ráismerve a többször látott irásra — azonnal szivesen ajánlkozott a mű megvételére. Előbb azonban, hogy az irói jogokat ne sértse s magát is biztosithassa, mind elömutattatá a Gézától hátrahagyott bizonyitványt, mind pedig önmaga részére a napló végén — mert ez volt az eladott mű, — az átbocsátásról néhány sort iratott Strassenhauser polgár saját keze által, — s ekkor a kivánt árösszeget kifizeté.

Kevés napok után a napló egy divatlap számára nyomatás alá adatott.

Marcius 16-ka volt. Strassenhauser ur bizonyos ügyek végett épen Pesten járt, midőn egy ajtóból nevét hallja kiáltatni. Megáll, figyel, — s ime a nyomda tulajdonosa, ki jó ismerőse volt, nevetve közeledik hozzája.

— No Herr Schwager, bezzeg megteszik önt, szóla a gazdag nyomdaur, nem venném föl egy váci utcai házért. A nálam készülni szokott divatlapban olly cikk van önről, hogy ha kijön, másnap még a bérkocsisok is az ön ablaka alá járnak nevetni.

— Mi az? Mi az? kérdé az utazók nyomorgatója csodálkozva.

A nyomdász műhelyébe vezeté a bámulót, utközben rendetlenül mondogatva a cikk egyes helyeit.

A dolog eredete igen egyszerü volt. A betüszedő, ki müvelt ember vala, megmutatá a gazdag humoru naplót a faktornak, s a faktor a nyomdatulajdonosnak, s mindnyájan jó izüket nevetének az ármányos iró hü rajzán.

Most tehát midőn önmaga az eleven példány a nyomdaboltba belépett, a hahota általános lön, s minden legény és leány Strassenhauser ur hypókratesi arcára tekintgetett. A nyomda-tulajdonos a már kiszedett cikket hirtelenében egy correcturai papirra lenyomatván, elkezdé azt Strassenhauser ur előtt olvasni, a szerencsétlen minden pont után bámulva ezt kérdvén: was sagt er? s az olvasó minden pontot a leghivebben megmagyarázván.

Lehetlen azon lélekállapotot lerajzolni, melly az érdemes nap hősét kinzá. Arca minden uj pont hallásánál más más alakot váltott, s mivel a tisztelt ur már meglehetősen megközelité a rutság netovábbját, néha megtörtént — különösnek látszik, de igaz — hogy a dühöngő kinok némileg kellemessé torziták arculatát. Ő legszerencsétlenebb volt mind azok közt, kik valaha vendéglőt béreltek, s maguk vettek elégtételt adósaikon.

Mit tehetett illy körülményben? — Busult gerjedezésében egyenesen a szerkesztőhez száguldott.

Ez épen akkor, fején könnyü házi sapkával, lapjának javitgatásával foglalkozék, midőn a szerencsétlen budai vendéglős szétdult alakja, haragjának nagy voltában, előtte terem, s lángoló arccal, s hadonázó kezekkel, mintha egy ellenséges tábort — attakirozna, elkezd iszonyuan parlamentirozni.

A phlegmatikus szerkesztő, csak egy igét sem értvén a philippikából, nyugodtan mutatott ülőhelyet a szörnyen fölgerjedt polgárnak, fölszólitván őt panasza előadására.

Hosszas lárma után végre megérté baját a szerkesztő, s szó nélkül elővevén az általa jó pénzen megvásárlott irományt, ezt a kinyomott cikkel együtt összehasonlitás végett Strassenhauser ur szemei elé terjeszté.

Kevés tudomány s magyar nyelvbeni jártasság kivántatott az az iránti meggyőződésre, hogy a szerkesztő semmi jogtalanságot nem követett el, mert a cikket önmaga polgárunk adá el kinyomatás végett.

Strassenhauser ur e felvilágositásra irgalmatlan szájat tátott, ugy hogy ha Diogenes ott volt volna: bizonyosan olly nemü intést adandott neki, mint a nagy kapuval biró Myndusbelieknek.

Azonban a mint szája nőni kezdett: haragja épen azon gyorsasággal apadásnak indult, s néhány perc mulva egy meghunyászkodott, söt esengő vendéglős állott a szerkesztő előtt, ki a vételár visszaadása s a nyomtatási költség megtérítése mellett a cikk kitörléséért könyörgött.

De a lapkiadó kérlelhetlen volt.

Nehogy valaki e derék embert talán gyöngédtelenséggel s lovagiatlansággal vádolja, szükséges lesz röviden tudni, miszerint a legközelebbi napokban Géza némi parányi dolgozatot küldvén be a szerkesztőséghez, röviden elpanaszolta a vendéglős embertelen hidegségét, irományainak letartóztatását. Szerelméről azonban még most szót sem tett.

A szerkesztő tehát meg akará egy kissé izzasztani a szivtelen polgárt, s megmutatni, hogy a fösvénység önmaga adja más kezébe a büntető fegyvert, — mert a szerkesztők, mint az irodalmi csaták által edzett gyerekek, nem könnyen engednek sem magukkal, sem jelesebb munkatársaikkal másoknak tréfálni.

Azonban a kérdéses cikk jelenleg ugy is kimaradt volna, a márciusi események komolyabb közlendőket igénylyén.

A szerkesztő hideg nyugalma, határozott szigorusága fölöttébb meglepé a tisztes polgárt, főleg miután még holmi pénzigéretek sem akartak használni. Homlokán hideg cseppek kezdtek gyöngyözni.

Aztán ismét egy eszme villanván föl agyában, büszkén fölegyenesedett, — s censori betiltással kezdett fenyegetödzni.

Az ármányos szerkesztő jó izüt kacagott, s elmondá, mit Strassenhauser ur csakugyan nem tudott, hogy t. i. tegnap óta elöleges vizsgálat többé nem létezik, s öt semminemü hatalom sem gátolhatja meg, a pénzen megvásárlott iszonyu cikk kinyomatásától.

(Vége köv.)

Levelek egy pesti hölgyhez.

VII.

Nov. 21-én.

Urambátyám öreg táblabiró. Sarkantyus csizmában jár, bekes nélkül ki sem indulna — még horkolni is abban szokott. Midőn tegnap meglátogatott, megkináltam csibukkal. Rám mereszté szemeit s azt kérdé:

— Nincs tajtpipád?

— Nincs.

— Szégyeld magad magyar létedre. S rágyujta saját kospallagi dohányára.

Midőn tegnap reggel belépett, egészen elbámultam. Néhány nap előtt megirám neki, hogy a lánchidon az átmenet az első nap ingyen történendik.

Negyven mérföldnyi utat tett Pestig.

— Tulajdonkép mért jött be bátyám? dolgai vannak?

— Nincsenek.

— Neje számára akar valamit vásárlani?

— Azt ő maga végzi el.

— Peres dolga van?

— Azzal bajlódjék prokátorom.

— De hát csak mulatni jött? mert megyegyülések most nincsenek.

— Horrendum! mulatni nem megyek 40 mérföldre.

— De hát mi hozta be?

— Leveled, hogy ma a lánchidon ingyen lesz az átmenet. Többet e hidra lépni nem fogok — mert nemes ember adósságát sem fizeti. Azt pedig, hogy ne lássam az ördögnek ezen gyönyörü hidját, melly láncszem szép nemesi jogaink eltörlésére van, nem kivánhatja senki tőlem. Csak az az egy boszant, hogy ma még a parasztoknak is ingyen átmenésök van.

S uram bátyám bizony, pontban 12 órakor, a hidnak budai oldalán volt.

Megnyittatván a híd, egész táblabirói dignitással, táblabirói díszöltönyben megjelent ottan. Félrőfes bajusza olly simára volt pödörve, hogy a szunyog lábát kitörte volna rajta. Vállán olly méltóságteljesen állt a bekes, mint csak állhat egy több tks ns vmegyék tbiráján. S sarkantyuja ugy zörgött, hogy a pesti oldaloni zenészek is zavarba jöttek hallattára.

Hanem urambátyámnak egy dolog semmiképen sem tetszett s ezt morgásával tudatta is. T. i. hogy a körülte levők nem látszának őt megügyelni s mint jobbágyai nem hajlongának előtte, hanem ellenkezőleg igen is tolongának.

Mint mondám, megnyittatván a hid, uram bátyám köhögött s ballábával, mint hajdan insurgens korában, rálépett s átment rajta körülbelöl illyen elmélkedésekkel:

Ez tehát az ördög azon nevezetes hidja, mellyről a 10 év előtti országgyülés szenyfoltkép meghatározá, hogy mindenkit, még a nemest is megadóztatja. Horrendum dictu! megadóztatja a nemes embert, a szüz vállut, az ollyat is, kinek ősei azok közt valának, kik Árpádot Pusztaszeren fölemelék! Hja! borzasztó időket élünk! Mért is nem hunytam be szemeimet, mielőtt e gyalázatot megértem! Most a paraszt is földes ur... s a nemes embertől csak annyiban különbözik, hogy condrát visel! Most ő is lehet szolgabiró, táblabiró! iszonyu gondolat! még a mi megyénkben a zöldasztal mellett nem ül paraszt — de ha ülni fog, rögtön resignálok! nem hiában van felfordult világ, nem hiában akart taval a lánchid öszveomlani.

Illy forma gondolatok közt csakugyan átért s rám találván, karon fogva ebédre vezetett.

Paris restaurationba mentünk. Töltött káposztát, túrós haluskát kért, s azon kivül, hogy azokat nem kapott még az is boszantá, hogy a fiatalság nem fogadá teljes humillimus servussal. Hej öcsém uram, megromlott a mai fiatalság!

Mindamellett uram bátyáma kőbányaihoz olly embe-ül hozzá látott, mintha most is főispáni instellation lett volna, elve levén, hogy valamint a régi magyarok, nekünk minden dolognak áldomását meg kell inni, a mit csak egy alkalommal nem tartott meg, akkor, midőn a nemesi elő-ogok legilótinoztattak.

Egy tréfa jutott eszembe, mellynek kiviteléhez rög-ön hozzá fogtam.

— Uram bátyám! mivel már Pesten van, nézzük meg muzeumot. Nem lesz ugyan nyitva, mind a melett re-nélem, hogy olly tisztes urnak, mint ön, tesznek kivételt s nost is megmutatják.

— Gondolja öcsém uram, gondolja?

— Ó bizonyos vagyok benne.

Lehető leghosszabb uton vezettem oda.

Körülbelöl 5 óra lehetett, midőn onnan eljövénk.

Vissza jövet néhány barátommal találkozám, kiknek ülökbe sugám, hogy ne hagyjanak el bennünket s uram-átyámat igyekezzenek mindenkép mulatni.

És ugy lön.

Barangolánk egy darabig. Egyszer csak megnézi ram bátyám 80 éves ezüst óráját s mond:

— Jaj öcsém uram 6 óra! sietek Budára, különben ltelik az idő s mennydörgős adtát, még fizetnem kell.

— Mit gondol uram bátyám! még csak hat óra! s a id 12-ig szabad! Van addig elég idő! jerünk ma szín-ázba! olly tisztes nemes arc láttára, mint öné, színészeink gyekezendnek valami jót mutatni fel.

Szinház után vacsorára mentünk. Uram bátyámnak ldott természete van, hogy zene mellett igen jól tud — ludni, elvezettem hát a komlókertbe.

S valóban a zene megtette hatását, urambátyám hor-olni kezdett.

Igy jött el a 12 óra, órája a lelkeknek, midőn felköltém a hidhoz vezettem.

Alig hogy rálép, egy morgó hang rá dörög.

— Zahlen!

— Mit zahlen?

— Csak igen biz azt uram bátyám, mert 12 óra el-ult!

A hidat, épitőmesterét, a 10 év előtti országgyülést sszevisszahordva megfizette a pengő krajcárt.

Dej obban csak akkor haragudott, midőn ma reggel tu-attam vele, hogy a még fenálló fahidon fizetés nélkül át-ehetett volna!

Szilágyi S.

Kancsómhoz.

Már az boszant, hogy ellened gagyog
Kedves kancsóm! boldogtalan s boldog;
Pedig a kerek világ tenálad
Jobb tanácsadót nem is találhat.
A multkor is, hogy kétségbeesve
Elszántam magam a temetőbe,
S búcsukép borultam kebeledre,
Végső csepped azt súgá fülembe:
Hej jó fiu! tedd le azt a pisztolyt,
Löttél te már ugy is elég bakot. —
Szóljanak bár mit a gonosz nyelvek,
Én téged azért soh sem gyülöllek.
Nem gyülöllek?! Ó mi csekély szó ez
Ahhoz képest, a mit szivem érez!
Kimondom a mit titkoltam eddig:
Szerelmes vagyok beléd halálig.
Kezedben van éltem, te nélküled
Élni nem akarok, élnem nem lehet.
Csak ugy oszlik el szomoruságom,
Ha kebled ambroziáját szivom,
E nagy világ csak ugy kedves nékem,
Ha te állsz kalauzul mellettem.
Ha távol vagy tőlem, csak búsulok,
S álmomban folyvást rémeket látok.
Ámha képed ujra megjelenik,
Egész mindenem szemmé változik;
S ha olvasztó hangod felém guggyog,
Ugy érzem, hogy egész valóm — torok.

Juraszek József.

Hirharang.

Beteg költőről tevének emlitést tegnapelőtti pesti leveleink, s mi azon emlitéshez egyetlen bötünyi felszólitást sem ragasztánk, mert ismerjük magyar hölgyeinket, s reményünkben nem csalatkozánk. Egy lelkes, valódilag nemes keblü magyar nő, kinek szerénysége nem engedi, hogy nevét nyilvánitsuk, a beteg költőt s családját érdemeihez illőn sziveskedett nem érdemlett szomoru helyzetében megvigasztalni. Áldja meg őt szép tetteért a magyarok istene, mi nem találunk szókat hálánk illő kifejezésére! —

Hamburgi hirek szerint Lind Jenni már csak jótékony célokra énekel, de akkor aztán hull is az arany és ezüst eső. Csengő hangért csengő pénz! Ez az ő jelszava, azért nem jön Budapestre.

Bécsben egymásután két uj népszinmü bukott meg, s a közönség hangosan tiltá el ismétlésöket. Semmi az, Bécsben színpad nélkül is mindig lesz elég komédia.

Prága közelében csoda történik. Két fiatal hajadonnak mindennap megjelenik a boldogságos szüz, és el-

*

viszi az ajtatosak által neki szánt ajándékokat. Természetes, hogy csak a két hajadon látja a szent szüzet, s talán a rendőrség, melly ezen botrányt nem akadályoztatja; alkalmasint osztozik a hitben, ámbár különben nem igen szokott könnyen hinni!

Prágában a Lloyd szerint egy embernél 300 darab rosz bankót találtak. Ez nem ujság, hiszen másutt minden ember zsebében találhatni effélét.

Bécsi lapok még most is mindig Irányi kormánybiztosról beszélgetnek, sőt mi több, egyenesen a szentek közé sorozák őt, mindig igy irván nevét Sz. Irányi! Ki hitte volna ezt?! Ügyeinkről akarnak némelly jó urak itélgetni, holott még csak azokat sem ismerik névre sem, kik ügyeink élén állanak.

Zágrábi hirek szerint azon vidéken is sok rablás történik. Illyen a háboru következménye, a ki eleinte nyerni látszik is valamit, utóbb elveszti.

Berlinben egy kormánylap igen keményen kikel a szakáll és szivar ellen. Boldog ország, hol már nincs ennél nagyobb baj! De azért mégis csak maradjunk mi inkább szépen itt.

Lánchidunkon sok a baj, és kevés az ember, ki a közönségnek szolgálna, sokáig kell az embereknek várakozniok a cédulára. Sőt mi több, egy falka ökröt majd egy óraig láttunk várakozni, holott ezek eddig mindig gyors előmenetelre számolhattak. Az ellen is zugolódnak némelyek, hogy az ember csak egy, az ökör pedig öt krajcárt fizet, pedig ebben meg kell nyugodni, hiszen ezen utóbbiak másutt is rendesen nagyobb becsben tartatnak.

Don Juan daljáték a német színpadon annyira megbukott tegnapelőtt, hogy a kegyetlen közönség nem igen bánta volna, ha valamennyi énekessel az történendék is, a mi magát Don Juant érte a darab végén.

Hamburgban „Ferdinand von Schill“ cimü uj drámában a többi közt 26 porosz huszárló is működik, s nagy tetszésben részesül. Szerencsétlenségre mi ezt nem fordithatjuk le, mert a mi színpadunk nem birná meg a lovakat.

Parisban torzkép jelent meg, melly Napoleon Lajos menyekzőjét ábrázolja egy marokkoi szerecsen kisasszonynyal. Ki Parisban nevetségessé válik, az aztán bátran utlevél után láthat.

Lipcsében a hirlapszerkesztőket, bécsi lapok szerint, együl egyig iszonyuan lepiszkolta az illető hatóság. Szerencsétlen lipcsei kollegák, másutt a szerkesztőket a világért sem piszkolja az illető hatóság, hanem inkább derekasan megmossa! — ⊙

Nemzeti szinház.

Szigeti, mint szerelmes pap igen jellemzetesen játszott, legfőbb dicséretére válik, hogy első pillanattól utólsóig folyvást tökéletesen hü maradt azon képhez, melyet közönség elébe állitania kellett. A közönség gyakran zajosan tapsolá meg szép törekvését.

A magyar tánc mindig rendesen ismételtetik színpadunkon, s táncosnőink mindig örömmel engednek a fárasztó közkivánatnak, jeléül, hogy ők is szeretik szép nemzeti táncunkat.

Erkel karnagyunkat a „Figyelmező“ felszólitja, hogy irjon mielőbb uj daljátékot. E szózathoz mi is örömest csatoljuk ohajtásunkat; meg kell azonban a tisztelt zeneszerző mentségére emlitenünk, hogy ő már rég keres daljátéki szöveget, sőt jutalmat is igért egy pár költőnknek, de mindeddig nem kaphatott alkalmas szöveget. Egyébiránt leveröleg hat rá az is, hogy eddig irt gyönyörü dalmüvei nem adatnak elő.

Mártha előadatása tegnap tökéletes ünnep vala színházunkban, melly annyira megtelt, hogy sokan visszamenni kényszerültek. Dalszinészeink teljes diadalt vitak ki, mellyben a közönség is részvéttel osztozott. Nem dicsérünk a személyzet közöl senkit különösen, csak általánosan jegyezzük meg, hogy illy tökéletesen adatva még alig hallottuk e kedves daljátékot. Nem féltjük nemzeti szinházunkat, csak kitartás és buzgalom minden oldalról!

—o—

Ma csütörtökön adatik:

MICBÁN CSALÁDJA.

Eredeti drama 3 felvonásban, előjátékkal 1 felvonásban.
Irta Szigligeti.

Az utólsó felvonásban STÉGER által éneklendő romanze dallamát szerzette SZERDAHELYI JÓZSEF.

Az előjáték személyei:

Micbánné	—	—	—	Jókainé.
Leo, számüzött görög			—	Berzsenyi.
Koldusnő	—	—	—	Patakiné.
Ennek három fiacskája				(Bognár Vilma. (Bognár Adél. (Horváth Emmi.
Judit, egykor Micbánné dajkája			—	Miskolczi Jul.
Első)		—	—	Győri.
Második) szolga		—	—	Kovács.
Harmadik)		—	—	Morvai.

Történik Micbán vára előtt.

A drama személyei:

Micbán	—	—	—	Szilágyi Sándor.
Neje	—	—	—	Jókainé.
György, fiuk	—	—	—	László.
Jolán, fogadott leányuk		—	—	Bulyovszkiné.
Gerőbán	—	—	—	Udvarhelyi.
Róza, leánya	—	—	—	Komlóssi Ida.
Dajkája	—	—	—	Novák Teréz.
Judit	—	—	—	Miskolci Julia.
Simon,)		—	—	Szigeti.
Dénes,) árvák		—	—	Hubenai János.
Boxa,)		—	—	Kovács János.
Demeter,)		—	—	Farkas Lajos.
Ditrik,) árvák	—	—	—	Fáncsi.
Tamás,)	—	—	—	Szigligeti.
Ör	—	—	—	Szücs.
Várnagy	—	—	—	Gózon.
Szolga	—	—	—	Mezei.
Gerőbán szolgája	—	—	—	Petrik.
Dalnok	—	—	=	Stéger.
Micbánné komornája		—	—	Kovácsics Eliza.

Dalnok. Hangászok. Apródok. — Történik az előjáték után 20 évvel, az első felv. a Balaton és a Tisza partján és Micbánnál, a második Gerőbánnál, a harmadik ismét Micbánnál.

Nyomatja Kozma Vazul t'esten.

1849. novemb. 23.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. 9. szám.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváthház, 3-ik emel.)

Távolból.

Pest, aprilis 1849.

Mióta elhagyálak, kedvesem!
Egy mély seb támadt itt belől szivemben,
Melly egyre vérzik s fáj keservesen.

Nem enyhül és be nem gyógyul e seb,
Sőt mentől messzebb távozom tetőled,
Annál fájdalmasb, annál terhesebb.

Idő, te bölcs, ezüst szakállu ősz!
Te minden fájdalomnak orvoslója,
Enyhbalzsamoddal hozzám hijába jösz.

Éles tör nálam az emlékezet,
E törrel én naponta fölhasitom
A balzsamodtól gyógyuló sebet.

Mentovich Ferenc.

Levelek egy pesti hölgyhez.

VIII.

Nov. 22-én.

Ugy mondám első levelemben, hogy a mindennapi pesti élet némelly titkairol is igyekezendem a fátyolt lelebbenteni. Lásd! ez élet mint a világ: bánat és öröm kontrastban egymás mellé helyhezvék! s alig van ház, mellyben mindkettőt föl ne lelnéd.

Hova most vezetlek, egy magyar troubadour lakaSzerény szobák. Kerülve van a fény benne, mint nem volt az édes dalokban, mik a troubadour ajkairol folyának.

Mig beteg ágyhoz nem szegzé a sors keze, tudott az imádott nőnek, a kedves családnak tápot nyujtani. A lant most szegre akasztva függ — kihalt az ujakbol az erő, melly azt pengetni tudá.

Mig énekét ez s a harci zaj el nem tompitá, tisztelettel emlité nevét mindenki. Elhangzott a dal s a világ feledni látszék azokat — pedig olly szépek, olly kedélyesek, hogy ezredek sem leendenek képesek ráboritani a feledés fátyolát.

Értünk, nevünk fényeért annyit tett ő! egy élet üdvét áldozá fel öseink neve dicsőitésének! s ki eszmékben gazdag volt, küzd az élet nyomorával, s ki legdicsőbbjeinket emlékünkbe fölidézte, elhagyatva, elfeledve van!

Ő és családja fölsegélléséért a nemzeti szinházban hangverseny leend. Járd el barátnőidet, tedd közönségessé az eszmét, s igyekezzél, hogy e hangverseny mennél látogatottabb legyen. S ki e dalokat olvasta, s szivhurjában ismeretlen édes viszhangot pendített meg — gondoljon rá, s az élvért, mit az lelkében fölkeltett, jelenjen meg ottan.

Miután Pest életének jellemzéséhez fogtunk, azon következetességnél fogva, melly természetem, a német szinház egy nevezetességét fogom leirni.

Első előadása volt abban egy nagy hirü, a világ minden zugából öszvegyüjtött opera társaságnak; de sokan az első felvonás után, megelégelvén a nyujtott élveket, távozának.

De végre az ördög megszánta a benmaradtakat s könyörülvén rajtok elvitte a csábító chevaliert — miért is a közönségtől hatalmas tapsokat aratott.

Ugy, ugy kedvesem! Pest nem Soroksár, hogy mindenféle énekesekkel s illetőleg nőkkel ki lehetne szemét szurni.

Mindenkinek magáét! Ennek ellenében tegnap este igen jól esett hallanunk Márthának előadatását!

Szilágyi S.

A magyar sajtószabadság első hatása.

(Eredeti beszély.)

(Vége.)

A jó lelkü vendéglős szorongó lelke nem adhatott hitelt e rémes tudósitásnak. Ő még igen keveset tudott a történt eseményekről. Azt pedig nem is képzelheté, hogy egy nap az egész censurai hatalmat eltörölhesse.

Teljes reménynyel távozott tehát az embertelen lapkiadótól.

Gyors léptekkel ment a censor laka felé, s elpanaszolva a méltatlanságot, alázatos kérelemmel kérte a pártfogást s a kárhozatos cikk betiltatását.

De, oh fájdalom, milly nagy lön kinos meglepetése, midőn a censor valóknak állitá a szerkesztő szavait, s még csak vigasztalni sem tudá a panaszkodót.

Strassenhauser polgár a földet vélé ingani lábai alatt; — kevés hija volt egy becsületes gutaütésnek. . .

A szerkesztő pedig mosolygva folytatá dolgát. Közel egy óra mulva ismét kopogás hallatszék ajtaján, s a szabad szóra egy gyönyörü fiatal leányka lépe az irószobába, másik férfi alaktól kisérve. Ez utóbbi formátlan alak Strassenhauser polgár volt, a szép Juliskával együtt.

A sokat szenvedett vendéglős megtörve és lefőzve alázatosan közeledett a kérlelhetlen iróhoz. Juliska szemérem-piritotta arccal, mint hajnal, szemeinek pár csillagával álla a szobában.

A meglepett szerkesztő nyájasan üdvözlé a bájos ifju hölgyet.

— Uram, kezdé a kétségbeesett bérlő, ha nem akar rajtam könyörülni, szánakozzék legalább leányomon. Ime, szegény gyermekem vigasztalhatlan atyja meggyaláztatása miatt, — s ő maga is emlitve levén a cikkben, felettébb aggódik annak megjelenésén.

A fájdalmas szivü polgár leányára tekintett, — ez pedig a szerkesztőre, olly édesen esdő kifejezéssel, hogy még a követ is meglágyithatta volna.

És e mesteri cselfogás minden nőtelen szerkesztőt meg is tántoritott volna. De fájdalom, a mi lapkiadónk több év óta nős levén, már a hü férjre nézve nem birtak olly varázszsal a lángoló hölgypillantások. Mert a divatlap szerkesztők mindnyájan, kivétel nélkül, hü férjek szoktak lenni. S másként is ki veheti neki rosz neven, ha lapját és ügyes dolgozótársát több figyelemre érdemesité, mint a csak most először látott leánykát.

— Felettébb sajnálom, szóla ő udvariasan, de határozatomtól el nem állhatok. Az évnegyed közelg s lapom e cikk által fölöttébb sokat nyerend, — még önnek minden ismerősei is járatni fogják azt a legközelebbi szám megjelenésével.

Strassenhauser ur szólni akart: de az égető kinok elfojták hangját.

Juliska a szerkesztőhez közeledék. —

E pillanatban a szomszéd szoba ajtaja megnyilt, s Géza lépett ki azon, egészségesen, frisen, mint fiatal Mars.

A kinok tengerében uszó polgár azt hivé, hogy e megjelenés a büntető isten ostora. Szégyen és bűnbánat miatt térdei megremegtek, mintha szélvész csapott volna rája. Juliska pedig fülig elpirult, s aztán rögtön elhalványodék.

— Nyugodjék meg ön, szóla a kilépett. Én visszaveszem a cikket. Angyali lelkü leányaért megbocsátom a velem tett méltatlanságot.

Az egy pillanat alatt örömre gerjedt polgár tárt karokkal közeledett Géza felé, hogy hálaját forró öleléssel fejezze ki.

De a furfangos szerkesztő, kinek a kevéssel azelőtt megjelent Géza már elbeszélé forró szerelmét, hidegen lépett Strassenhauser ur utába s vérfagylaló hangon szóla:

— És én nem engedek. Én megvettem a cikket, nekem az elvitázhatlan tulajdonom. Én ki fogom nyomatni, — jogom van rá.

Strassenhauser ur merőn rábámult az izgága, bakafántos emberre, — s szemei könyezni kezdének.

— Igen, folytatá amaz, mondom, kinyomatom, ha csak ön, Strassenhauser polgár, leányát a cikk irójának nőül nem adja. Még egyszer mondom, én kiadom a cikket, s még az angol lapoknak is megküldöm, hogy John Bull nevessen rajta.

A vendéglős lelkén hajnalként támadt föl a remény, — s kérkedő szemekkel tekintve leányára szóla:

— Ha leányom akarná!

— Oh szivesen, papa, rebegé Juliska, csakhogy önt megmenthessem, — s rögtön lesüté szemeit, mert Strassenhauser polgár leánya minden leányok közt legszemérmesebb volt.

Géza elragadtatva ölelé körül szép aráját.

Mig ez ölelkezés folyt — mert hiszen nem szükség mondani, miszerint az bizony egy kissé tovább tartott a rendesen szokásba vettnél, — addig a szemes vendéglős kutató szemekkel tekinte végig a kiadó iróasztalán, s megpillantván az ördöngös cikket, egész bizalommal nyujtá felé kezét.

Az ovatos szerkesztő azonban egész illemmel eltakaritá az ügyes polgár orra elől a becses szerzeményt, azonban megigéré, hogy a menyekző napján az irományt átszolgáltatandja, addig pedig az igéret biztositékaul nála fog maradni.

Ez meg is történt. Géza és Juliska, néhány hét mulva egy párrá levének. Strassenhauser polgár pedig kezéhez kapta az irtózatos cikket, — melly miatt addig tökéletesen csendes álma sem lehetett, — s az iromány az irodalom kárára statarialiter megégetteték.

Azóta semmi nevezetes nem történt. Géza boldogul él Juliskájával, s mindketten most is ugy szeretik egymást, mint szerelmök első napjaiban.

Strassenhauser polgár pedig még mindig vendéglős, s most is csak ugy nyaggatja vendégeit, mint azelőtt egész életében.

Obernyik.

Az ősz.

(Lamartine után.)

Kik zöldben álltok még, ti őszi lombok, és
Ti szinte a gyepen sárgúló levelek;
Utolsó szép napok, miknek gyászarca olly
Jól illik búmhoz, ím, forrón köszöntelek.

Ábrándosan bolygok én e magányon át,
Hogy lássam egyszer még s utolszor is talán
A napnak elgyengült halvány sugárait,
Mik olly erőtlenül világolnak reám.

Midőn a természet már haldokolni kezd,
Az ősz borúja vonz magához engemet;
Baráti búcsú ez, s az ajkon végmosoly,
Mielőtt a hideg halál megérkezett.

A lét egéről is ekkép bucsúzik el
Lefolyt napok megett az eltünő remény,
Multamba nézek, és nyugodt vagyok, habár
Mi kéj- s öröme volt, nem élvezhettem én.

Természet bájai, ti föld, nap s szende völgy,
Siromnál nektek, oh, könycseppet szentelek;
Ez édes illatú lég, és e tiszta fény,
A haldokló előtt mind olly szép- s kedvesek.

Fenékig hajtom fel a kéj s bú kelyheit,
A mézet és epét belőlök elnyelem;
És e kelyhekbe', hol éltem vizét birom,
Nem fog maradni a méznek csak csöpje sem.

Hoz tán még a jövő boldogságot nekem,
Boldogságot, minek reménye elveszett? . . . .
S mi most nem érdekel, lesz egy lélek talán,
Melly végre értni fog s megváltja lelkemet? . . .

Ha elhult a virág, szellő és napsugár
Fogják fel illatát, mellyben bucsúja szól;
És én, ha elhalok . . . . . ha lelkem égbe száll,
Mint egy hang rezgek el a bú húrjairól.

Beöthy Zsigmond.

Hirharang.

Gr. Batthyány Lajosné Sveicban egy gazdag rokonánál szándékozik letelepülni. —

Széchenyinknek aláirás utján nagyszerü emléket készülnek fölállítani. A szándék mindenesetre dicséretes, de nem hiszszük, hogy olly nagyszerü emléket birnának neki fölállítani az érdemes aláirók, minőket ő tucetenként állíta föl magának hazánkban.

Parisban az angol követ nagy lakomát ad Napoleon Lajos tiszteletére. Szegény elnök, ezen lakomának alkalmasint ő fizeti meg árát.

Lánchidunkról alkalmasint sok jót s roszat kell még szólanunk. A rend már nagyobb rajta, de egy nagy panasz van ellene, az tudniillik, hogy nincs rajta szent János. De hiában, a hol olly tökéletes egyenlőség uralkodik, mint a lánchidon, ott ne keressünk szenteket. Igy okoskodnak sokan.

Rózsa Sándor, mint hirlik, ismét korábbi mesterségét gyakorolja, és ugyancsak félelmessé teszi magát Szeged vidékén. Elfogatására már ki van adva a parancs, és igen természetes, hogy rövid idő mulva fogva leend.

Tüz volt Pesten tegnapelőtt este, de szerencsére olly nagy szél dühönge, hogy csakhamar elfúta a pusztitó elemet, s tüzoltó készületeink nem maradtak szégyenben.

Kolozsvárott is utnak indult már egy magyar hirlap, de hozzánk még nem érkezett; annyit azonban mégis mondhatunk róla, hogy egy jó oldala van, az tudniillik, hogy magyar nyelven van irva.

Budán azon elcét csinálták, hogy némelly külföldi ujságiróknak azért változik most gyakran színe, mivel gyakran megmossák őket. Meglehet, hogy ugyanazért gyakran olly vizenyősek.

Bécsi lapok szerint nemzeti szinházunk karénekesnőinek egyike a mult forradalom ideje alatt mint — katona harcolt. Alkalmasint megugrasztotta valamellyik csinos Kheristane (műneve a karénekesnőnek) a tisztelt levelező urat, s azért hitt mindjárt katonát lappangani a fejkötő alatt.

A puskák mindenütt beszedettek, s Budapesten mégis elég nyulat láthatni, sőt a szűcsök állitása szerint a rókabőr ára sem emelkedik, és farkasbőrt is eleget kaphatni. Lehet, hogy a farkasok önkényt báránybőrbe bútak, hogy saját bundájokat eladhassák.

Az órák Budán majd egész negyeddel korábban járnak, mint Pesten; de azon épen nem kell megütközni, mert Budán bizony hamarább megéheznek, s hamarább elálmosodnak az emberek.

A lánchidon, mint mondják, azon vámszedők közöl is többen vannak alkalmazva, kik ezelőtt a hajóhidon szolgáltak. Boldogtalanok, e szerint bizonyára nem sokáig fogtok élni, mert ott senkivel nem gorombáskodhattok!

A zultán Lamartine francia költőt nagy földbirtokkal ajándékozá meg Smirna közelében, melly azonban egészen lakatlan. Kinek fejében annyi lakik, az földét is majd benépesitheti. Általában mondhatni, hogy most a költőket és irókat — világszerte örömest fölmagasztalják. — ⊙

Nemzeti szinház.

Norma holnap szinpadunkra jutand, uj szereposztással, uj diszitményekkel, s ezekből származandó uj élvezettel. Ezt nem azért említjük meg előlegesen, hogy nagyobb közönséget édesgessünk szinházunkba, hanem csak azon okból, hogy a bemenendők jókor foglalják el helyeiket, mert különben bizonyára kiszorúlnak.

Micbán tegnap szokottnál nagyobb számu közönséget hoza szinházunkba. Az előadás általánosan kielégithetett. Jókainé és Komlósi Ida igen jelesek voltak. Az utólsó fölvonási romanzot Stéger éneklé Szerdahelyi zenéje mellett, s nagy tetszésben részesült. Ugy hiszszük azonban, hogy fuvola és lant helyett egyszerüen hárfa sokkal jobban hangzott volna.

Megyerink számára talán nem ártana már keresztet venni a meglevő gyüjteményből, miután most, mint mondják, igen olcsók a keresztek.

Füredy tegnapelőtt olly gyönyörüen éneklé „Márta" daljátékban a serdalt, hogy bizony az ő lelkére száll, ha azon este Budapesten néhány ember több sert ivott, mint tulajdonkép kellett volna. —o—

Szerkesztői iroda.

Kopogtatnak, most már tizedszer, mióta dologhoz ültünk, de azért — tessék!

*

Belép egy szép hölgy — mert csak illyenek járnak hozzánk — és szól:

Ugyan kérem, tekintse ön az idő komolyságát, és ne közöljön lapjaiban olly sűrün szeszélyes, vagy vidor cikkeket.

„Köszönöm a jó tanácsot.“

Ismét kopogtatnak. Tehát ismét — tessék!

Belép egy szép hölgy és szól:

„Ugyan kérem, tekintse ön az idő komolyságát és közöljön minél több szeszélyes, vagy vidor cikkeket lapjaiban.“

„Köszönöm a jó tanácsot.“

Bárcsak egy harmadik szép olvasónő kopogtatna be hozzánk, és adna tanácsot az iránt, hogy mikép lehet a fönebbi két tanácsot teljesitenünk egyszerre!

Nyilt posta.

P—p A. L. urnak Zágrábban. Kivánatát teljesitjük, s elvárjuk viszont, hogy ön is mindkét igéretét teljesiteni fogja.

A—nak Milanoba. A küldeményt kaptuk, de nem közölhetjük; de azért csak küldjön ön ezentul is.

F— A—nak Bécsben. Tehát csakugyan nincs önnek tolla? Ugyan menjen csak a glacisra, talál ott elég libát, koppaszszon meg egyet, viszonzásul, hiszen ugy is gyakran történt önön illy emberi gyarlóság. —

Ma pénteken adatik:

Egy ur és egy asszonyság.

Vigjáték egy felvonásban. Irták Xavier, Duvert és Lauzanne. Franciából forditotta Egressi Benjámin.

Személyek:

Egy ur	—	—	—	Szigeti.
Egy asszonyság	—	—	—	Latkóciné.
Fogadósné	—	—	—	Kovácsné.

Hang. Történik: Berrynek egyik fogadójában.

Ezt követi:

Egy nő, kinek két férje van.

Vigjáték 1 felvonásban. Irták: Paul de Kock és Bayer. Franciából forditotta Bulyovszkiné.

Személyek:

Balot, kereskedő	—	—	—	László.
Briserve, tengerészkapitány	—	—	—	Bartha.
Bareme, könyvvivő Balotnál	=	—	—	Udvarhelyi.
Adolphine	—	—	—	Szathmáriné.
Hortensia	—	—	—	Bulyovszkiné.

Történik Havreban, Balot lakásán.

Előadandó táncok:

Az első vigjáték után: „Mazur“ Grafmayer Josefa, Mikoláné, Viski Klára, Ámon Róza, Eötvös Borcsa, Káli Erzse, Mikola és Perron által.

A második vigjáték után: „Eszményi négyes“ Kurz Antal, Sári Fáni, Grafmayer Josefa és Campilli által.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesitès nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Épen most hagyá el a sajtót

Edelmann könyvkereskedésében

A magyar Forradalom napjai

julius elsöje után.

Szilágyi Sándortól.

XXIX. nagyrészben ismeretlen okleveles toldalékkal a forradalom végnapjaiból.

Nagy 8-ad rét, 103 lap, velin papiroson. Ára 45 kr. ezüstben.

Szenvedély és pártszinezet nélkül, a szoros igazsághoz hiven, jelen füzet a hadjáratok menetét, a forradalmi politikai kormányzat vég kifejlését, s felbomlását, történetét az éjszaki s nyugoti sas egyesülésének, Görgeinek önfeladási müködését és néhány forradalmi főnök jellemzését tárgyalja.

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

1849. novemb. 24.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. 10. szám.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváthház, 3-ik emel.)

Csokonai.

Bárha igen rövid is, boldog volt élted a földön,
S melly tőlünk elölelt, nem vala rémes a vég.
Dallál és szeretél; vídám volt lángja dalodnak,
S füstje csak e lángnak fájdalom és epedés.
Majd szent hittel irád meg, hogy halhatlan a lélek,
Ezt miután megirád, húnyt le örökre szemed!

V. S.

Solange. *)

.....Néhány másodperc mulvakezdé ujra Ledru ur:

„Elhagyván az apátsági épületet, Taranne téren menék át, a tournoni országutnak fordulandó, hol lakásom volt, s ott egy nőhangot hallottam, melly segélyért kiálta.

Gonosztevők nem igen üzhették mesterségöket, minthogy még alig volt éjjeli tiz óra. A sarok felé futottam, honnan a kiáltást hallám, s a hold világánál, melly a fellegből kibontakozék, egy nőt láték, ki heves tagjártatásokkal védelmezé magát egy pőre gatyás (sansculotte) járőrség ellenében.

A nő szinte meglátott engem, s megismervén ruhámról eleve, hogy nem valék egészen népember, hozzám rohant és szóla:

„Ah, ime itt jö Berta, kit ismerek; ö megmondja önöknek, hogy én valóban az öreg Ledieu mosónö leánya vagyok.“

A szegény, egészen sápadt és reszketö nö egyszersmind karomat fogta meg és belém kapaszkodék, miként a hajótört kapaszkodik az utolsó mentöeszközbe.“

„Miattunk ugyan Ledieu mosónö leánya lehetsz; de nincs polgárjegyed: azért kövess bennünket az örszobába.“

A fiatal nö erösen tartotta karomat, én pedig teljesen átéreztem azon ijedelmet és kérést, melly e kifejezésben rejlék. Én megértettem öt.

Minthogy ö az első legjobb néven szólitott meg engem, melly eszébe juta: ugy én is az első legjobb névvel szólottam hozzá, melly eszembe ötlék.

„Hogyan! Hát maga az, szegény Solange?“ szólék hozzá, „mi baja esett itt magának?“

„No most már magok látják az urak!“ monda nekik.

„Talán polgártársaknak (citoyens) cimeznéd öket.“

„Hallja sergeant ur,“ — monda a fiatal leány, „nem az én hibám, hogy én igy beszélek; anyám szenvedélyesen szerette a nagy világ divatját, udvariassághoz szoktatott gyermekkoromban, minek következtében én is belénöttem e gonosz szokásba, melly tudtomra aristocraticus szokás ugyan; de látja, sergeant ur! nem tudok töle megszabadulni.“

E feleletben, mellyet reszketve mondott, alig észrevehető gúny rejlék, mellyet csak magam jelölék meg. Kérdém magamban: vajjon ki lehetne e nőszemély. A fejtemény lehetlen volt megoldanom. A felöl azonban egészen meggyözödtem, hogy ö épen nem mosónö leánya.

„Hogy mi bajom esett? Berta polgártárs! — ismétlé — képzelje ön, mi történik itt velem. Elindultam hazulról, hogy kézhez szolgáltassam a fehérneműeket; a háziasszony távul volt, tehát visszaérkeztére várék, pénzemet megkapandó. Oh istenem! hiszen most mindenkinek szüksége van a maga pénzére. Az idö beéjjeledett, én pedig még napvilágon gondoltam hazaérhetni. Polgárjegyemet nem hoztam magammal; véletlenül ezen urak — bocsánat — akarom mondani: polgártársak közé jutottam; ök jegyem után kérdezködének, s mivel nem tudtam azt mutatni nekik, a főörségre akarának vezetni. Én segélyt kiáltottam, ön ide sietett — szerencsémre épen ismerösöm, s igy ujra megnyugodva valék, gondolván magamban: „Minthogy Berta ur tudja, hogy engem Solange-nak neveznek, s tudja, hogy az öreg Ledieu mosónö leánya vagyok: tehát kezeskedni is fog érettem, nemde, Berta ur!“

„Minden esetre, kezeskedni fogok, én jót állok magáért.“

„Jól van! — monda a járörség-vezetö — de hát ki kezeskedik éretted nekem? nyalka urfi!“

„Danton. Ismered öt? Nemde jó hazafi az a Danton — mi?“

„Eh, ha Danton kezeskedik éretted, ehez nem kell bövebb magyarázat.“

„Ma épen gyülés tartatik a Cordeliereknél: menjünk hát oda.“

„Lóduljunk tehát — viszonzá a sergeant — pőre gatyás polgártársak! elöre, indulj!“

A Cordelierek clubbja az Observance-utcában gyülekezett össze, a cordelierek (Ferenc szerzetesek) ko-

*) Dumas „Ezer egy kisértet“ cimü legujabb munkájából, melly rendkivül lebilincsezé a külföldi olvasó közönség figyelmét. Szerk.

lostorában; mi hamar ott termettünk. A kapuhoz érvén, darab papirost szakitottam ki tárcámból, néhány szót irék reá ónnal s oda nyujtám azt a sergeantnak azon felszólitással, vinné azt Dantonhoz, mig mi a tizedes és járőrség kezeiben fognánk maradni. A sergeant belépett a clubba s visszatére Dantonnal, ki azonnal kiáltá:

„Hogyan! hát te vagy az, kit elfogtak? Te! te vagy barátom! Te, Camille barátja. Te egyike a legderekabb republicanusoknak, kik léteznek. — Eredj eredj, polgár sergeant! — tevé hozzá, a pőre gatyások vezetője felé fordulva — én kezeskedem neked érette. Megelégszel evvel?“

„Kezeskedel érette; de hát kezeskedel é a másikért is?“ kérde a csökönyös sergeant.

„A másikért? — hát kiről beszélsz te itt?“

„No, hát erről a némberről!“

„Egyikért, másikért s mindenért, mi öt környezi; nos meg vagy elégedve?“

„Igen, meg vagyok elégedve — viszonzá a sergeant — főkép miután láttalak volna téged.“

„Istenemre! e gyönyört egy batka fizetés nélkül élvezheted magadnak, nézelődjél rajtam egészen tetszésed szerint, a mig kedved tartja.“

„Köszönöm; csak folytasd munkádat, védelmezd, mint eddig, a nép érdekeit, és győződjél meg, hogy a nép hálás lesz irányodban.“

„De arra számot is tartok“ — monda Danton.

„Nem fognál kezet velem?“ folytatá a sergeant.

„Miért ne?“

S Danton kezét nyujtá neki.

„Éljen Danton!“ kiálta a sergeant.

„Éljen Danton!“ kiálta az egész járőrség.

A járőrség sergeantja által vezetve távozék, ki azonban tiz lépés után visszafordult, és veres sapkáját lebegtetve ismételve kiáltá: „Éljen Danton!“ mit emberei harsányan viszhangoztatának.

Én köszönetet akarék mondani Dantonnak, midőn nevének hangoztatása a clubb bensejében többször megujulva egészen hozzánk hatott.

„Danton! Danton! — harsogá több hang — fel a szószékre!“

„Bocsáss meg, kedvesem! — monda — hiszen hallod; nyujts kezet, aztán hagyj visszatérnem.“

Ezután elfordult és szóla azon hatalmas hangon, melly felriasztá az utcák vészeit és ujra lecsillapitá azokat:

„Itt vagyok — jövök!“

S ő besietett a clubb bensejébe.

Én egyedül állék az ajtónál ismeretlen nőmmel.

„Hova vezessem most kegyedet, madame?! — kérdém; — én kész vagyok szolgálatára.“

„Tehát, Ledieu anyához, — szóla mosolyogva — hiszen jól tudja ön, hogy ő nekem anyám.“

„De hát hol lakik Ledieu anya?“

„Féron-utcában 24. sz. alatt.“

„Menjünk tehát Ledieu anyához, Féron-utca, 24. szám.“

(Folytatása köv.)

Levelek egy pesti hölgyhez.

IX.

Nov. 23-án.

Miről most irandok neked, tárgy lehetne egy több ives füzetkére. Bocsásd meg azért, ha e lapok szük köréhez mérten, nehány főeszmét fogok leirni.

Értem a magyar irodalmat, melly a forradalom előtt, olly szépen kezdett fejlődni, olly szép jövővel biztatott, s a forradalom által részint elfajittatott, részint háttérbe szorittatott.

Pár hava már, hogy a kardok hüvelyökben nyugszanak, hogy a harci zaj megszünt s a lapokat kivéve, alig van egy két füzetke, melly elhagyta volna a sajtót.

Mig a forradalom tartott, mindenki figyelmét az és annak eseményei vették igénybe. Azonkivül töméntelen lap álla fen, s keletkezett viszont uj lap. A könyvirodalom háttérben létét részint amiatt nem vehettük észre, részint ez pótolta.

Most az megszünt, ez nem létezik s dacára, hogy a sajtószabadság áll, könyvek még sem jelennek meg.

Két oka van ennek főként:

Egyik, hogy az irók nagyon megkevesedtek. A forradalom igen sok kapacitást foglalt el, kik annak költőies eszméjéhez igen is ragaszkodtak. Lásd, ezek egy része hazátlan vándor. Idegen földön él, hol a magyar szót nem értik, hol a magyar dal viszhangra nem talál. A lant hiában zengene, nem találna, keblet, melly azt megértené s a kebelben hürt, melly arra megpendülne. A regényiró hiában festené, bár szivvérébe mártott tollal is, magyar jellemeket — kik szavait megértenék, a szöghaju, fekete szemü magyar leányok nincsenek körében. Ezek az irodalomra nézve lehetlenekké lőnek.

De többen ben bujdokolnak — bujdokolnak a földön, melly őket születni látta, s mellynek édes nyelvén olly szép dolgokat mondottak el. Ezek sem irhatnak most — elhallgatának.

S vannak gyönge idegzetüek, kiknek kedélyére az események olly behatást gyakorlának, hogy irni e miatt nem képesek, vagy nem akarnak.

Számitsd csak fel! mindazok közt, kik most irnak, alig van nehány már a forradalom előtt is ismert kapacitás.

Másik oka, s ezt igen biztos kutfő után irhatom, a vidéki könyvárusok nagy része megbukott, s a legvállalkozóbb könyvárusok is csak akkor s olly könyvek kiadására vállalkoznak, mellyeknek biztos és rögtöni elkelését remélik.

Hiszem azonban, hogy a forradalom általi bukása az

irodalomnak csak egy kis intermezzo, melly sokáig nem tartand, s ha okai megszüntek, fölujul, fölelevenedik az, hogy folytassa ott törekvését, utát az örök fejledezésre, hol elhagyá.

S ez nem is lehet máskép! A dráma, melly szemünk előtt eljátszaték, sokkal nagyobbszerü volt, az esemény még sokkal ujabb, még sokkal elevenebben él a nép emlékében, hogy rázkodását olly könnyen lehetne kiegyenlitni.

De másfelöl, mint mindennek a világon, az irodalomnak is egyik fömozgantyuja a pénz, és pártfogolás. Egyik a másik nélkül mit sem ér.

S a korban, mellyben most élünk, ha megvolna is az első, de hiányzik az utóbbi.

„Megnehezült az idők viharos járása fölöttünk!“

Szegények vagyunk barátom — legalább pénzben elszegényült a nemzet.

Mint mindenütt volt had, a had okozta károkat még egyik hely sem tudá kiépülni. Ha megvolna is az akarat, pártolni az irodalmat, de hiányzik a lehetség.

Lassanként azonban, mint enyhülnek a károk, ujolag virágzásnak induland az irodalom — s a nemzet, mellynek keblében olly ápoló melegágyat talált, tudandja kötelességét, tudandja pártfogolni s méltányolni azt!

Édes örömest emlitjük meg illy körülmények közt, hogy Toldy Ferenc a Reguly-társaság megbizásából szerkesztett zsebkönyvét, „Magyar Musa“ cim alatt uj évre kiadandja.

E zsebkönyv a forradalom előtt lön szerkesztve, de kiadatása a forradalom által meggátoltaték. De ha azon kevés után, mellyet láthatánk belőle, róla szabad véleményt nyilvánitnunk, beltartalmi becsességre nézve eddigi zsebkönyveinket felülmulja.

Történeti érdekes értekezések vannak benne ügyes tollu historikusainktól. Egy vigjáték, egy pár novella s költemény, nehányától a legjobb hangzásu neveknek. Többet róla, ha kiadva leend: addig is vedd szivesen figyelmeztetésemet, vegye köszönetünket a szerkesztő, hogy épen ezen legalkalmasb korban bocsátja közre.

Hirlik, hogy Gócs Ede, Budára operatársaságot szándékszik gyüjteni. Gócs eddig elé a vidéken igen jeles társaságokkal müködék, maga ügyes zeneértő, s mint illyentől hisszük, hogy csak ollyannal lépend föl, mellyel nagyszerü fiaskot ne valljon. Ha azt nem teheti, inkább hagyjon föl tervével.

Mivel a szinháznál vagyunk, megemlitem, hogy holnap csakugyan Norma leend, s Normát csakugyan Hollósy énekli. Vederemo.

Végül egy kis tréfát:

A lánchid megnyitása napján találkozám egy barátommal.

— Könnyü keresetmód, ugymond, csak gondold, ma 20 pkrt szereztem magamnak.

— Hogyan?

— Husszor mentem át a hidon, ugymond, s ugyan annyi krajcár maradt zsebemben.

Ki tudja? még milliomos lehet e barátunkból!

Szilágyi S.

Hirharang.

Bécsben a német tudós társaság folyvást müködik és üléseket tart, hát a magyar mit csinál? Hát a Kisfaludy Társaság mért alszik? Ezen intézetünk csupán a szépirodalommal foglalkozik, s meg nem foghatjuk, mi lehet annak oka, hogy müködésével egészen fölhagyott. Szebenben is rendesen gyüléseznek a nem politikai egyletek, ugyan mért nem ülnek hát a magyarok is? Vagy talán azért nem akarnak ülni, mivel ugysem fáradtak még el — sok dolgoknak miatta?

Toldy Ferenc Reguly féle zsebkönyvet akar kiadni. Örvendünk neki, mert árva magyar irodalmunkat gyarapitja; de a közönség eddig már alkalmasint rég feledte Regulyt a cseremiszekkel és csuvaszokkal együtt. Másra van most szükségünk, nem finn, vogul és karakalpag nyelvhasonlitásokra.

Lánchidunkon egy tisztes csizmadiáné akarván átmenni életre való kis inasával, ezen utóbbiért két ezüst krajcárt kellett volna fizetnie, mert hátán olly roppant ercsényi kenyeret cipelt, hogy legalább hatszáz zsemlye kitelt volna belőle. A tisztes asszonyság e „zsarolás“ annyira megütközött, hogy a kis inast a nagy kenyérrel együtt ölébe vette s átvitte a hidon, és igy aztán semmit nem fizetett érette.

Sand György, a francia irónő falura vonult, hol regényt ir, mellyben a szegények boldogtalanságát fösti. Ha e tárgyat illön ki akarja meriteni, ugy itéletnapig irhat.

Parisban Napoleon Lajos minden politikai bünösnek közbocsánatot akar adni. Az illető jegyzékre e szerint legfölül tulajdon becses nevét kellend tennie.

Győrött a téli hónapokban ismét magyar szinész társaság fog müködni, és ez igen természetes, mert ott mindig tulnyomó volt a magyar elem.

Londonban a kaninoi herceg, ki két év előtt természettársulati nagy gyülésünkön jelen vala, legközelebb értekezést adott ki a szürke és fekete csókák különbségéről, s reméli, hogy ezen legujabb munkáját Rómában nem fogják betiltani. Annyi bizonyos, hogy ha életében mindig csak a csókákról értekezett volna, ugy most is békével ülhetne Rómában.

Olaszország a térképeken, mint mindnyájan tudjuk, csizma-alaku. Ugyan nem azért szoritja é sokaknak tyukszemeit?

Hartleben pesti könyvárusnál három ezüst forint helyett most 45 krajcáron kapható „Bércvirágok“ cimü mulattató zsebkönyv, diszes kötésben, négy kép-

*

pel. Ennél olcsóbbat már nem is gondolhatni. Ajánljuk szép olvasónőink figyelmébe.

Soroksáron nagyon haragusznak az emberek, ha kérdeztetnek, mikor lesz komédia, Pesten ellenben azért neheztelnek most sokan, ha kérdi az ember, hogy mikor fog ismételtetni „Don Juan?“

Madridban legközelebb egy hosszu öt felvonásos szomorujátékot ismételtetett a közönség, s másodszor is legnagyobb kitüréssel végig hallgatta az előadást. Ez csak a spanyol néptől telhetik, melly már annyit szenvedett!

Budán a várhegy pesti oldalán minden husz lépésre lámpákat állitanak föl. Igen szép, hogy a világosodás Budán is terjesztetik, de nem hiszszük, hogy e lámpák a közönségnek nagy szolgálatot tegyenek, mert Budán gyertyagyujtás után már otthon szoktak lenni.

Fakereskedőink panaszkodnak, hogy igen gyéren akadnak vásárlóik. Azt bizony örömest elhiszszük, mert most igen sok embernek fütés nélkül is melege van. Alkalmasint az időnek kell e különös tüneményt tulajdonitani! —⊙

Nemzeti szinház.

Komlósitól eredeti szinmüvet fogadott el a játékszini választmány.

Szigligeti „Liliomfi“ cimü vigjátéka legközelebb már szinpadra jutand. Szerző e müvét a francia vaudevillek modorában irta. Egy másik eredeti müve is kész már.

Czanyuga, a „Gazdag nő“ szerzője, szinte két uj vigjátékot irt.

Obernyik „Anya és vetélytársnő“ cimü uj drámája legközelebb adatni fog, s kik olvasták, nagy szerencsét jóslanak a derék szerző e legujabb munkájának.

Doppler „Ilka“ cimü eredeti daljátéka szinte rövid idő mulva közönség elé jutand, s ezt rögtön egy más uj daljáték követendi ugyanezen szorgalmas zeneszerzőnktől.

Hunyadi László és Benyovszki rövid idő mulva ismét érdekesbitendik a szinházi operai játékrendet.

Forditott ujdonságok szinte nagy mennyiségben vannak előadatásra elkészitve. „Pénz“ Bulver után angolból, „Judit“ franciából, „Halj meg és meglátod“ Breton de los Herreros után spanyolból, „Királyi csók“ franciából, „Diogenes“ Pyat után, sat. gyorsan fogják egymást követni. Ezenkül egy igen kedvelt francia uj vaudeville zenéjének megszerzése iránt is tetettek már lépése Parisban, mellyben Lászlóné fogja a főszerepet énekelni s mindnyájan tudjuk, hogy ő mint vaudeville-énekesn már ez előtt két évvel is páratlan vala színpadunkon.

Közönségünk nem fog tehát panaszkodhatni élvezet-hiány miatt, s csak magát büntetendi, ha e fonto nemzeti intézetünket elhanyagolja. Szabadjon itt egyszersmind röviden és egész tisztelettel figyelmeztetnünk a t. közönséget, hogy a szinházat érzelmeinek, rokon- vagy ellenszenveinek féktelen kitörésére ne méltóztassék használni, mert illy éles vélemény-nyilatkozatok által szinházunknak érzékeny kárt okozand, magát pedig legszebb, legkedveltebb élveitől fogja megfosztani.

„Egy ur és egy asszonyság,“ és „Egy nő, kinek két férje van,“ tegnap igen jól mulattatá a közönséget, különösen az utóbbiban Szatmáriné és László játéka igen mulattatott. A táncok sikerültek, s a bájteljes Mazurka zajosan megtapsoltatott. —o—

Nyilt posta.

„Az elefánt“ és „Kogeon hölgye“ legközelebb adatni fognak.

☞ Ismételve figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy lapjainkra az előfizetés Budapesten csupán Kozma Vazul nagyhidutcai boltjában fogadtatik el. —

Ma szombaton adatik:

Hollósi Kornélia jutalomjátékaul:

uj rendezéssel és szereposztással:

NORMA.

Nagy opera 2 felvonásban. Irta Romani, zenéjét Bellini. Forditotta Szerdahelyi.

Az előadásban az 5-dik számu cs. kir. tüzérezred zenekara is részt veend.

Az uj diszitmények épitészeti részeit Montini, a tájfestményt Telepi készitette.

Személyek:

Sever, római proconsul	—	—	Stéger.
Flavius, barátja	—	—	Bognár.
Oroveso, druidák főpapja	—	—	Reina.
Norma, főjósnő leánya	—	—	Hollósi Korn.
Adalgisa, fiatal druidanő	—	—	Lovassi Betti.
Clotilde, Norma meghittje	—	—	Hubenainé.

Norma két gyermeke. Druidák. Bárdok. Gallusok.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy „hirlap előfizetési dijt“ tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

1849. novemb. 26.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. 11. szám.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Solange.

(Folytatás.)

Fossés-Monsieur-le-Prince-uton át lementünk egészen a Fossés-Saint-Germain utig, azután Petit-Lion-uton át, azután Saint-Sulpice terére érkeztünk, majd a Féron-utra.

Mind ezen utjárást egyetlen szóváltás nélkül végeztük.

Csak a hold világánál, melly teljes fényében ragyogott, vizsgálhatám meg őt tetszésemre.

A hölgy mintegy 20, 22 éves, kecses barna személy volt, nagy kék szemekkel, inkább szellemdús, mint rajoskodó, karcsú, egyenes orrú, tréfás ajkakkal, fogai gyöngyök, kezei királyné kezei, lábai gyermek lábai valának; Ledieu anyának leánya közönséges öltözete mellett aristocraticus járást tanusitott, melly helyes oknál fogva vonta magára a bátor sergeant és harcias járőrség figyelmességét.

A kapuhoz érkezvén, megállottunk, s egy pillanatig némán nézénk egymásra.

„Nos, kedves Berta! mit akar ön?“ kérde mosolyogva az ismeretlennő.

„Csak azt akarám mondani kegyednek, kedves Solange kisasszony, miszerint nem érdemlette a fáradságot találkozásunk, hogy olly hirtelen hagyjuk el ujra egymást.“

„Ezerszer kérek bocsánatot, az én véleményem szerint találkozásunk igen is megérdemlette volt a fáradságot; mert ha nem találkozom vala önnel, engem a főőrségre kisérnek; megtudták volna, hogy én nem vagyok Ledieu anya leánya; fölfedezték volna, hogy aristocrata nő vagyok s fejemet bizonyosan leütötték volna törzsökéről.“

„Kegyed tehát megvallja, hogy kegyed aristocrata nő?“

„Én — mitsem vallok.“

„Ej — de hát mondja meg kegyed legalább igazi nevét.“

„Solange.“

„Jól tudja kegyed, hogy azon név, mellyet csak véletlenül ruháztam kegyedre, nem saját neve kegyednek.“

„Mindegy, én szeretem és megtartom azt — legalább önre nézvest.“

„Minek tartaná meg azt kegyed rám nézvest, ha nem fogom látni viszont kegyedet?“

„Azt nem mondom; csak azt mondom: ha viszont látjuk egymást: akkor szükségtelen önnek tudnia nevemet, miként nekem az ön nevét. Én Bertának neveztem el önt, tartsa meg ön a Berta nevet, miként én megtartandom a Solange nevet.“

„Ám legyen, azonban hallja kegyed, Solange.“

„Hallom önt, Berta!“ viszonzá ő.

„Kegyed aristocrata nő, kegyed megvallja ezt?“

„Ha meg nem vallanám is, ön kitalálná, nemde? Igy vallomásom sokat veszt becséből.“

„S kegyed mint aristocrata nő üldöztetni fog?“

„Aligha nem.“

„S kegyed elrejtődzik, kikerülendő az üldöztetéseket?“

„Ledieu anyánál, Féron-utcában, 24. sz. alatt, kinek férje édes atyámnál kocsiskodott. Látja, nekem semmi titkaim ön előtt.“

„S kegyed atyja?“

„Nekem semmi titkaim ön előtt, kedves Berta! mennyiben csupán személyemet illetik a titkok, de atyám titkai nem az én titkaim. Atyám is rejteközik, s csak alkalomra vár, hogy kivándorolhasson. Ez mind, a mit szabad mondanom önnek.“

„S mit szándékozik tenni kegyed?“

„Atyámmal akarok elbujdosni, ha lehetséges; ha pedig lehetlen, egyedül bocsátom őt utnak s utána utazom.“

„Midőn ma este feltartóztatták kegyedet, atyjától jött kegyed?“

„Igen, atyámtól.“

„Hallja, kedves Solange!“

„Hallom önt.“

„Maga látta kegyed, mi történt ma este.“

„Igen, s ez eléggé tanusítá előttem ön hitelének érvényességét.“

„Ah, fájdalom! az én hitelem nagyon csekély. Azonban vannak barátaim.“

„Ez este ismerni tanultam azoknak egyikét.“

„S kegyed tudni fogja, hogy e barátom egyike a leghatalmasbaknak jelenleg.“

„Számit ön bizton befolyására, hogy atyámat futásában segélhessük?“

„Nem, én e befolyást kegyed számára tartom fen.“

„És atyám számára?“

„Atyja számára más eszközt tudok.“

„Más eszközt tud ön!“ szóla Solange, kezeimet fogván s aggalommal tekintvén reám.

„Ha megszabadítom atyját, jó emlékezetben fog tartani kegyed engem?“

„Oh! egész életemben hálás leszek ön iránt.“ S ő e szókat különös háladás szent kifejezésével mondá.

S aztán kérdé tőlem kérő hangon:

„De meg fog ön avval elégedni?“

„Igen,“ — felelék.

„Tehát nem csalatkoztam önnek nemes szivében. Vegye köszönetemet az én s atyám nevében, s ha vállolata a jövőre nézvest nem sikerülne önnek, én nem kevésbbé le vagyok kötelezve önnek a múltra nézve.“

„Mikor találkozunk viszont? S o l a n g e!“

„Mikor kell hogy viszont lásson engem?“

„Holnap, jó hirt reménylek közölhetni kegyeddel.“

„Holnap tehát viszont látjuk egymást.“

„Hol?“

„Itt, ha ugy tetszik.“

„Itt, az utcán!“

„Oh, istenem! hisz látja ön, hogy az utca még a legbiztosabb hely; már egy óra óta fecsegünk e kapunál, s még egy lélek sem ment el mellettünk.“

„Miért ne menjek fel kegyedhez, miért ne jöjön kegyed hozzám?“

„Ha hozzám jő ön, veszélyezteti ön azon derék embereket, kik menedéket adnak a bujdosónak; ha pedig önhöz megyek, én veszélyeztetem önt.“

„Oh igen! én tehát átveszem egy ismerösném jegyét, s azt kegyednek adom.“

„Igen, hogy rokona aztán guillotinoztassék, ha engem fel találnak tartóztatni.“

„Kegyednek igaza van, tehát S o l a n g e nevére hozok egy jegyet kegyednek.“

„Valóban! meglássa ön, hogy S o l a n g e utoljára egyetlenegy s igazi nevem lesz.“

„Határozza meg kegyed az órát.“

„Legyen az, mellyben ma este találkoztunk. Tehát tiz órakor, ha ugy tetszik.“

„Jól van. Tiz órakor. S mikép fogunk aztán találkozni?“

„Oh a legegyszerübb módon. Öt perccel tiz óra előtt jelenjék meg ön a kapunál; tiz órakor lejövök.“

„Tehát holnap tiz órakor, kedves S o l a n g e!“

„Holnap tiz órakor, kedves B e r t a!“

Én kezét akartam megcsókolni, ő homlokát nyujtá nekem.

Következő nap estéjén tizedfél órakor már az utcán valék.

Három negyedkor tizre S o l a n g e kinyitá az ajtót. Mindketten előbb megjelentünk a szabott óránál.

Egyet ugrottam, s mellette valék.

„Már látom, hogy önnek jó hirei vannak,“ kezdé mosolyogva beszédét.

„Dicsőek; először is fogja kegyed az igért jegyet.“

„Legelőször atyám számára.“

Kezemet visszaigazitá.

„Kegyed atyja mentve van, ha ő akarja.“

„Ha ő akarja, szóljon ön, mit tevő legyen?“

„Bizalommal viseltessék irántam.“

„Azon már túlestünk.“

„Kegyed látta öt?“

„Igen.“

„Kegyed merészkedett?“

„Meg kellett lenni; de hiszen örködik a gondviselés.“

„S mindent elmondott atyjának?“

„Megmondám neki, hogy ön életemet mentette meg tegnap, s hogy holnap talán az ő életét menti meg ön.“

„Holnap, igen, épen életét mentem meg, ha ő akarja.“

„Hogyan? szóljon ön, beszéljen ön; milly csodálatos volt volna a mi találkozásunk, ha ez sikerül önnek.“

„Nos —“ viszonzám késengve.

„Nos?“

„Kegyed nem költözhetik vele.“

„Nem mondottam é önnek, hogy mire határoztam el magamat ez esetben?“

„Azonban később kieszközlök útilevelet a kegyed számára minden bizonynyal.“

„Szóljunk előbb atyámról, s csak azután rólam.“

„Nos, hisz már mondottam, hogy vannak barátaim, nemde?“

„Igen.“

„Egyiket ma meglátogattam közölök.“

„Aztán?“

„Ő azon férfiú, kit kegyed névről ismer, s kinek neve biztositéka a bátorság-, becsületesség- és becsületnek.“

„És azon név?“

„M a r c e a u.“

„M a r c e a u tábornok?“

„Épen ő.“

„Önnek igaza van; ha ő megigérte azt, akkor meg is tartja.“

„Ő megigérte.“

„Istenem! milly boldoggá tesz ön engem! Mondja csak, mit igért meg ő? szóljon ön!“

„Megigérte, hogy segitségünkre lesz.“

„Mikép?“

„Igen egyszerü módon. K l é b e r a nyugati hadsereg főtábornokává nevezte ki öt, s holnap este már utazik.“

„Holnap este; de igy már nincs időnk többé az előkészületre.“

(Folytatása köv.)

Nyilt válasz Nagy Ignácnak!

Önnek őszinte levele hasonló őszinte pár soru válaszra szólit. Midőn a szinmüvészet rögös pályájára lelkem

ösztönéből, szentelém magamat, nem külfénye s kábító tömjéne vonzá s csábítá erre keblemet, hanem a müvészet tiszta szerelme, melly szerintem mennél több kisérlet után adhat biztosb tanuságot valódisága felöl: áldozatokat hozhatni a sziv bálványának, ez a kebel büszkesége! —

Én előre el valék készülve arra, hogy gáncsok, s tán fiatal koromhoz szigoru követelésekkel fog irányomban a kritika felszólalni; mi váratlan talált, az a csipős guny vala, melly tévedésemet korholá; ez fájt — de azért a tökéletesedés felé irányzott szilárd igyekezetem, s szent célul tüzött utamból, sem vissza riasztani, sem gátul állni, de csak egy percig megingatni sem vala képes ....

Keblem nem ismer, s ismert más éleményt, nem más vágyat, mint müvészetemnek élni; ez lelkem élte, ez éltem éltető lége, ehhez tapad minden érzetem, ehhez fonódott zsenge koromtól fogva létem: s ha mást nem, de azt — érzem — elértem, hogy mult komorabb napjaimra derit viditó fényt azon méltánylás, mellyel a közönség igyekezetem s törekvésem megörvendeztetni kegyes; s hogy ez örömöt ön szives levele csak nevelte, ezt megvallani, valamint haladásra buzditó soraiért köszönetem nyilvánitni kötelességem. Komlóssy Ida.

Őszszel.

I.

Sárga-piros levelek, ti halottai a rideg ősznek,
Dér- és harmattól ázva feküsztök alant.
Im a fán, mellynek ti öröm-koszorúi valátok,
Mostan gyász-koszorut képez a varju sereg.

II.

Száraz fák bogait viszi hátán a nyomorult agg,
Utközben leleül, hogy kiköhögje magát.
Adja az ég, ne csupán fűtőzzék e fanyalábnál,
Adjon az ég mellé főznie is valamit!

V. S.

Hirharang.

Kiss Károly, kit a szépirodalomból kedvezőleg ismernek nyájas olvasónőink, a forradalom következtében tiz évi fogságra itéltetett.

A „Figyelmező“ Dumas „Ezer egy rém“ cimü legujabb és igen érdekes regényét közlendi Tárcájában. Szerencsés gondolat, főleg most, midőn a nagy közönség mindent elhisz, következésképp Dumas ezen csodás történeteit is igazaknak fogja tartani.

Bécsben december elejére az ostromállapot megszüntét remélik, hölgyekre nézve azonban, főleg, ha szépek, az ostromállapot maradandó.

Jövedelem-adó életbe léptetését is rebesgetik. A magyar irók most alkalmasint azzal vigasztalhatják magokat, hogy adómentesek maradnak.

Ebadót kellene mielőbb behozni, ez igen sokat jövedelmezne, és senkit nem terhelne, mert ugyan mire való az a sok csaholó és mindenfelé szaglálódó kutya?

Berlinben a félhivatalos lapok egyike a szakáll- és bajuszviselésre is adót kiván rovatni, és jelenti, hogy dolgozótársul és levelezőül senkit nem fogad el, ki szakállt, vagy bajuszt visel. Tanácsoljuk neki, hogy előfizetőket se fogadjon ell, kik nem meztelen arcuak.

Parisban Napoleon Lajos ünnepélyesen nyilvánitá, mikép elnökké választatása évnapján egyetlen politikai fogoly sem leend Franciaországban. Ha ez valósul, ugy a parisi nők pompás emlékkel készülnek öt megtisztelni.

Londonban Viktória királynő nyilvános hálaünnepet rendelt a kolera teljes megszünteért tartatni, s igen neheztelt, hogy két udvarhölgye nem jelent meg az ünnepélyen; más nap azonban megtudta, hogy mind a kettő — kolerában fekszik. Tehát csak „hivatalosan“ van a kolera megszüntetve Londonban.

Levelezőink több oldalról azon kérdést intézik hozzánk, hogy érvényes é még a táblabirói cim? Nem tudjuk, de annyi valószinü, hogy illy fontos kérdést nem lehet hirtelen végkép eldönteni.

Rómában most ágyulövéssel adnak este jelt a lefekvésre; szép, hanem mégis könnyebb az ágyulövéstől felébredni, mint elaludni.

Az asztalosak panaszkodnak, hogy a hatalmas kormányok elveszik tőlök kenyeröket, mert ime, alig állíták helyre a pápa székét, s most meg már a zultán divánja adott nekik munkát.

Madridban ismét változott a ministerség, mert nem tudtak abban megegyezni, hogy Izabella napján a fényes táncvigalom a királynőnél tartassék é, vagy édes anyjánál? Szerencse, hogy a külhatalmak követei ezen fontos kérdést befejezett ténynek hajlók tekinteni, s e szerint fegyveres közbenjárástól ezuttal nem kell félni.

Kassai levelek szerint a városi hatóság a német nyelvet tette ott uralkodóvá. Csalatkoznak a t. levelezők, csak hivatalossá tevék ott a német nyelvet, mert most az egész világon csak az érc nyelvet mondhatni uralkodónak. — ⊙

Divat.

Paris, nov. 16. Bekövetkezett a látogatások korszaka, mert faluról, fürdőkből, s nagyobb utazásokból a fővárosba érkeztek már a csillogó divathölgyek, s valamint természetes, hogy mindegyiknek van, kit meg kell látogatnia, ugy azt is könnyen képzelhetni, hogy illy fontos alkalomra ó szabásu öltözékeket nem használhatni, s mindegyik divatos nő tul akar e tekintetben tenni a másikon. Illy viszonyok közt a szabók s divatárusok éjjel nappal el vannak foglalva, s különösen valami uj szabásu hölgyköpenyen törték fejöket, mi mindent tulhaladna izlés, kényelem és célszerüség tekintetében, mi eddig Parisban e nemben készült. Sokfélét csináltak tehát, de min-

*

denek fölött St. Amand készitménye nyerte meg a diadalt, s most már a legkényesb izlésü hölgyeket „á la magyare“ köpeny takarja. Ennek szabása egészen uj, s mig egy részről a szép növést kiemeli, más részről mégsem simul szorosan testhez, s a karokat is ótalmazza, a nélkül hogy szabad mozgásukat akadályozná. Szóval, e köpeny szabása nemcsak egészen uj és eredeti, hanem valamint egészben, ugy egyes részeiben is legtökéletesb, mit eddig látni lehete. Hajban cheniliákat, gyöngyökkel vegyitve viselnek, és marabut tollakat is láthatni. Áttört szélü magos fésüket is gyakran láthatni. —

Nemzeti szinház.

Kölcsönt említénk korábbi lapjainkban, mellyet szinházunk a kormánytól nyert. Minden félreértés megszüntetése végett jelenthetjük, mikép az egész hir ennyiből áll. Szinházunk tőkéjének kamatai a forradalom következtében részint hiányosan, részint olly pénzjegyekben folyván be, mellyek érvényesek lenni megszüntek, az intézet legsürgetőbb szükségeinek födözésére két izben kölcsönöztetett más nyilvános pénztárból összesen ötezer forint, az alaptőke kamataiból annak idejében megtéritendő.

Norma teljes diadalt vitt ki színpadunkon. Korán reggel már tökéletes ostromállapotban volt a csarnok jegyek miatt, s kevés óranegyed alatt minden jegy elkelt, s elkelt volna még tizszer annyi is. Este némelly nyerészkedők négy ezüst forinton adták el zártszékjegyeiket. Hat órakor már alig juthata helyéhez az ember. Az előadásról csak röviden szólunk. A rendezés teljesen kielégithete minden követelést, az uj diszitmények igen sikerültek, csak az utolsó jeleneti nagy bálványtól ijedtek meg némelly gyöngébb idegzetüek, mondván, hogy azon rémitő krampusz el is maradhatott volna. Ne féljenek töle, nem bánt az senkit! Az est koszoruja mindenesetre Hollósi Kornéliánkat illeti, kinek jutalmára volt ez előadás rendezve, s ki ugy énekelt és játszott, hogy voltaképen a közönség tarthatta magát gazdagon megjutalmazva. Sok Normát láttunk és hallottunk már, jeleseket, kitünőket, s azért mégis ki merjük mondani, mikép véleményünk szerint Bellini illy Normát képzelt magának, midőn e remekét irá. Gyöngéd nőiség megtartása az indulatok vad rohamában is, olly érdem, mellynek mi inkább nyujtjuk a koszorut, mint ol féktelen szenvedély-kitörésnek, minő Medeához, va Antoninához illő lehet ugyan, de Normához teljesség nem. Szóval, H. K. legnagyobb lelkesülésre ragadá a k zönséget. Lovassi Betti (Adalgisa), Reina (Orovist Stéger (Sever) szinte kitünőleg jelesül müködtek, s dicséret a kart és zenét is egyenlőn illeti. Minden tulz nélkül mondhatjuk, hogy illy tökéletesen kiállítva és előa va Normát e színpadon még nem láttuk, nem hallottuk.

Ujdonságokról tevénk említést mult számunk ban, s azokhoz most még azt is csatolhatjuk, mikép a buz gó igazgatóság az iránt is mielőbb intézkedni fog, hogy a eredeti drámairodalom még inkább virágzásnak indulhas son, és iróink minél több ösztönt érezhessenek ernyedet len munkásságra. —o—

Ma hétfőn adatik:

Először:

JUDITH.

Vigjáték 2 felvonásban. Irta Bayard és Dumanoir. Franciából forditotta Egressi Benjámin.

Személyek:

Lucenay Arthur	—	Szigeti.
Judith, táncosnő a nagy operában	—	Komlóssi Ida.
Marcell, unokatestvére, kárpitoslegény		László.
Adeline, kardalnoknő	—	Szathmáriné.
Grandin, Arthur családi ügynöke	—	Szilágyi Sánd.
Két szolga	—	Petrik.
	—	Vas.

Az első felvonás történik Párisban 1829-ben, a 2-dik Marseillesben 1830 végén.

A vigjáték után előadandó táncok:

I. „Kettős komoly“ Kurz Ant. és Campilli által.

II. „Chinai“ Grafmayer Josefa, Mikoláné, Viski Klára, Ámon Róza, Eötvös Borcsa, Káli Erzse, Roka Jani, Mikola és Perron által.

III. „Galop“ Kurz Ant., Sári Fáni és Campilli által.

Holnap, kedden, november 27-én, Udvarhelyi Miklós javára, bérletszünettel:

Puritánok.

Nagy opera 3 felvonásban. Bellinitől.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 1/2 hónapra **4 fr. 30 kr.**, jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 1/2 hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

(3) **Hirdetés.** (3—1)

Kitünő nőköpenyek és egyéb divat-tárgyak, kész vállogatásban kaphatók Roszmanith Antal divatcsarnokában a Rózsapiacon 122. sz. alatt.

Nyomatja Kozma Vazul 1'esten.

1849. novemb. 27.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. 12. szám.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Szeretlek.....

Szeretlek, és hogy ne szeretnélek?
Midőn bennünk egy a szív és lélek.
Szivem szive, lelkemnek lelke vagy,
Örömem, mindenem, hivem maradj.

A sors reám kemény csapást mére,
De isten szólt: Legyen ennek vége,
S vigasztaló angyalt küldött nekem,
Kit te benned magasztal énekem.

Nem ismerél, csak hallád ügyemet,
És megszántad nagy szenvedésemet,
Ne sajnálj már engem, boldog vagyok,
Szememben ím örömsugár ragyog.

Kezednek egy gyöngéd szorítása,
Szemednek egy szelíd pillantása,
Egy mosolyod dicsőit engemet,
Fogadd örök forró szerelmemet.

Üres nekem a világ nélküled,
Nincs örömem, nincs vágyam kivüled,
Midőn isten téged nekem adott,
Már e földön mennyel jutalmazott.

Szeretlek, és hogy ne szeretnélek?
Midőn bennünk egy a szív és lélek.
Szivem szive, lelkemnek lelke vagy,
Örömem, mindenem, hivem maradj.

Bús Aladár.

Levelek egy pesti hölgyhez.

X.

Nov. 25-én.

Miután urambátyámat nem ismered egészen, nem látom szükségtelennek, néhány sort áldozni még jellemzésére.

Urambátyám klassikus ember, tehát elhatározta magát, Normát megnézni.

Urambátyám még apjától hallotta, hogy Norma az operák bibliája.

Sem ollyan birálatot, sem ollyan skandalumot, milylyet a peleskei notárius tett, ne várj töle — ő elejétől végeig igen jól mulatta magát, s csak azon egy ellen volt kifogása, hogy a szép és kedves Hollósy, meg a többi tagok éljent kaptak: mert mondá, a főispánnak is éljeneket szoktak kiáltani.

Hanem egy kis á propos kaland történt.

Két böcsületes nyárspolgár ült mellettünk.

— Látta ön már Hollósytól Normát? kérdé az egyik.

Ezen este elöszer adták.

— Kétségkivül, mond a másik, az olly nagy operákat mint Norma, Mártha, láttam töle.

— Jól énekli?

— Igen jól.

— Azaz, jegyzé meg urambátyám, nem is annyira látta, mint hallotta.

— De egyik sem, mert ma elöszer adják.

— Elöszer? ön téved.

— Ó nem!

— De nem, én is emlékszem. A cédulán ki van irva, uj rendezéssel.

— Ah was! uj rendezéssel, én csak tudom, hogy mit láttam.

— De ön tévedhet.

— Mit, én tévedni? nekem három házam van, s ollyan ember nem tévedhet.

— Látja ön, ujságiró volnék, s csak jobban kell tudnom.

Erre a nyárspolgár meghökkent, urambátyám pedig bámulva néze rám.

— S te ezt eltitkolád elölem?

— Figyelemre méltónak sem találtam.

— No, mondd meg, mellyik lapba irsz, csak azért is praenumerálok rá.

Bár 5000 illy nagybátyám volna, gondolám, rögtön lapot inditnék meg.

— Mindegy, folytatá a nyárspolgár, ha ön ujságiró is, fogadjunk.

— De mibe? kérdé a nagybátya.

— Megmondom én.

— Nos?

— Ki veszt, Hollósynak egy babérkoszorut küld.

Mindketten ráállottak.

Az olvasó tudni fogja, hogy a nyárspolgár vesztett.

Hollósy pedig ez este annyi babért aratott, hogy a nyárspolgáré fölösleges is lesz.

Hollósy ez este remek vala, megmutatá, hogy mint vihar, elborulni is tud, tudja a düh és boszu érzelmit kifejezni.

S a nő, ki midőn kedvese hütlenségét megtudá, bá-

natvegyes dühével meglepett, együtt-sirásra kénytetett, midőn atyját könyörületre kérte. Mi is könyezénk, midőn szemében láttuk a gyöngyöket.

A darab rendezete, az uj diszitmények meglepének. E tekintetben Fáncsynak párját kell keresni.

Szinháznál levén, csak megemlitem, hogy két hét óta folytonosan várunk pénzt — s mindig hasztalan; t. i. Bulwer pénzét.

Bizony pedig, hogy ezt lássa, sok ember adna valóságos — pénzt. Szilágyi S.

Solange.

(Folytatás.)

„Semmi elökészületre nincs szükségünk.“

„Nem értem önt.“

„Ő magával viszi kegyed atyját.“

„Az én atyámat!“

„Igen, titkár képében. Ha egyszer Vendéebe vergődött édes atyja: akkor becsületszavát fogja adni Marceaunak, hogy Franciaország ellen nem fog szolgálni, s egy éjjel tovább áll; Vendéeből Bretagneba megy, onnan Angliába. Megtelepedvén Londonban, onnan tudósitni fogja kegyedet, én gondoskodom utilevélről kegyed számára, s kegyed utána siet Londonba.“

„Holnap! — monda Solange, — atyám holnap elutazik!“

„Itt azonban minden perc drága.“

„Atyám még nincs értesülve.“

„Értesitse kegyed.“

„Még ma este?“

„Ma este.“

„De hogyan, ez órában!“

„Kegyednek jegye van s karom szolgálatára.“

„Önnek igaza van. — Jegyem?“

Neki adám a jegyet; ő keblébe rejté azt.

„És karja?“

Karomat nyujtám neki, és távozánk.

Egész Taranne téreig, nevezetesen azon helyig mentünk, hol tegnap este találkoztunk vala.

„Várjon itt,“ monda ő.

Én meghajtám magamat és várék.

Ő eltünt a régi Matignon-palota egyik szögében, s negyed óra lefolyta után ismét visszajött.

„Jöjön ön — monda ő — atyám látni akarja önt, és köszönetet mondani önnek.“

Karomnál fogva Saint Guillaume-utcába vezetett átellenben a Mortemart-palotával.

Oda érvén, egy kulcsot vön ki zsebéből, megnyita egy kisded oldalajtót, kezemet fogá s elvezetett egész a második emeletig, hol sajátszerüleg kopogtatott.

Egy negyvennyolc — ötven éves férfi megnyitá az ajtót. Kézmivesnek vala öltözködve és könyvkötési mesterséget látszék gyakorolni.

Az első szóknál azonban, mellyeket hozzám intéze, az első hálamondatoknál, mellyeket felém irányza, mindjárt elárulta magát a nagy, méltóságos úr.

„Uram! — monda ő — önt a gondviselés küldötte, s én önt a gondviselés küldötteként fogadom. Igaz é, hogy ön megmenthet engem, s azon felül, hogy ön meg akar menteni engem?“

Én mindent elbeszéltem neki, s elmondám neki, miként vállalkozik Marceau, őt titkár képében vinni magával, és hogy semmi mást nem kiván tőle, mint azon igéretet: hogy soha ne fogjon fegyvert Franciaország ellen.

„Teljes szivemből teszem ezen fogadást önnek, és meg fogom azt ujitani neki.“

„Köszönöm az én s az ő nevében.“

„De mikor indúl Marceau?“

„Holnap.“

„Meglátogassam öt ez éjjel?“

„Ha tetszik önnek; ő mindig várni fogja önt.“

Atya és leány egymásra pillantának.

„Én azt hiszem, atyám! — monda Solange — tanácsosabb lesz, ha még ma este meglátogatja öt.“

„Igen, igen, de ha fel találnak tartóztatni — nincs polgárjegyem.“

„Itt az enyém.“

„De hát ön?“

„Oh, én — én ismeretes vagyok Párizsban.“

„Hol lakik Marceau?“

„Az Egyetemtéren 40. szám alatt, húgánál, Desgraviers-Marceau kisasszonynál.“

„Elkisér ön oda engem?“

„Követni fogom önt, visszakisérendő a kisasszonyt, miután ön belépett volna oda.“

„S hogyan tudja Marceau, hogy én vagyok azon férfi, kiről ön beszélt vele?“

„Kézbesitse ön e három szinü tarajkát (cocarda) neki, ez a megismertetőjel.“

„Mit tehetek mentöm javára?“

„Ön rám bizza leánya megmentését, miként rám bizta a magáét.“

„Menjünk.“

Kalapját vette és eloltá a világot.

Lementünk a hold fényénél, melly a lépcsőablakon rezgett át.

A kapunál karon fogván leányát, ment Saints-Péres utcáján s eljuta az Egyetemtérre.

Én mindig tiz lépésnyire követtem öt.

A 40. számu épülethez érkezének, a nélkül hogy valakivel találkoztak volna.

Közelebb járulék feléjek.

„Ez jó előjel — mondék; most, akarja ön, hogy itt várakozzam, vagy fölmenjek önökkel?“

„Nem, ne veszélyeztesse ön többé magát, itt várakozzék leányomra.“

Meghajtám magamat.

„Még egyszer: fogadja köszönetem, s isten önnel“ — monda ő és kezét nyujtá nekem. „A nyelvnek nincsenek elegendő szavai kifejezni azon érzelmeket, mellyeket ön iránt táplálok keblemben. Hiszem, miszerint isten olly állapotba helyhez egykor, hogy hálámat tettel mutathatom meg önnek.“

Én egyszerü kézszoritással felelék neki.

Ő belépe; Solange követte öt. Azonban ő is megszoritá kezemet, mielőtt belépett volna.

Tiz perc mulva a kapu ujra feltárult.

„Nos?“ kérdém én.

„Barátja érdemes önnek barátságára, azaz: ő maga a megtestesült gyöngédség. Ő belátja, milly szerencsés vagyok, atyámnál maradhatni egészen az elutazás pillantatáig. Húga ágyat készit számomra saját szobájában. Holnap délután három órakor atyám túl lesz minden veszélyen. Holnap — ha hiszi ön, miszerint egy leány hálája, kinek atyját ön megmentette, megérdemli a fáradságot, hogy szokott rendtartásában háborgassa önt — jöjön tiz órakor mint ma, a Féron-utcába, és fogadja el akkor a kiérdemelt hálát.“

„Oh, eljövök minden bizonynyal. Atyja semmivel sem bizta meg kegyedet irányomban?“

„Fogadja köszönetét jegyeért, fogja, és kéri önt, hogy minélelőbb vissza hagyjon térnem hozzája.“

„Azt teheti kegyed, ha tetszik, Solange!“ felelék neki szivszorongva.

Ő mosolygott és monda:

„Oh, ön még nem szabadúl tőlem.“

Én kezét fogtam és szivemhez szoritám azt.

Ő azonban homlokát nyujtá, mint tegnap, és szóla.

„Holnap!“

Mig ajkimat homlokára nyomám, nemcsak kezét szoritottam szivemhez, hanem hullámzó keblét, fendobogó szivét is.

Most lakomba tértem vissza olly vidáman lelkemben, millyen még sohasem voltam. Jó cselekedet öntudalma volté az, mellyet végrehajtottam? vagy az imádásra méltó teremtvény, kit már szerettem?

Nem tudom, vajjon aludtam vagy ébren voltam é; csak azt tudom, hogy a természet minden harmoniája zengett keblemben; tudom, hogy az éj végtelennek, a nappal megmérhetlennek látszék nekem; tudom, hogy az időt, bár eltaszitám magamtól, mégis vissza akarám tartóztatni, nehogy egy percet is elveszitsek azon napokból, mellyeket még élnem kellett.

Következő este kilenc órakor Féron-utcában voltam.

Tizedfélkor megjelent Solange.

Hozzám érkezvén, karjait nyakam köré füzé, és szóla: „Mentve, atyám mentve van, s önnek kell köszönnöm az ő boldogságát. O mint szeretem önt ezért!“

Pár hét mulva Solange levelet kapott azon tudósitással, hogy atyja Angliában van.

Következő nap útilevelet vittem számára.

Solange vevén azt, könyekre fakadt, és monda:

„Tehát ön nem szeret engem?“

„Jobban szeretem kegyedet életemnél, — felelék; de én szavamat adtam atyjának, és igéretemet mindenek előtt meg kell tartanom.“

„Akkor nekem kell megtörnöm fogadásomat,“ viszonza ő. „Ha van bátorságod, utra bocsátani engem, Berta! nekem nincs bátorságom, válni tőled.“

Ah! ő maradt. — —

Három hó folyt le azon este óta, mellyen Solange elutazása értekeződés tárgya volt, s azon estétől fogva szóba sem jött többé az elválás.

(Folytatása köv.)

Hirharang.

Horváth Mihált szép olvasónőink is bizonyára ismerik „Magyarok története“ cimü munkája után; érdekes lesz tehát tudniok, hogy ezen volt minister, a bécsi Lloyd szerint, jelenleg Brüsselben folytatja történeti buvárkodását egy 24 frankos szobában, hová annyi kalandok után juta, hogy egész regényt lehetne belőlök irni. Egész éjjeleket tölte el erdőkben, fák alatt, mig a határon átjuthatott. Egyébiránt vannak esetek, mikben jobb a fa alatt lenni, mint rajta!

Balassa János orvostanár már szabadon bocsáttaték börtönéből, tisztelőinek örömére, és a halálnak boszuságára, melly ritkán bir vele sikerrel megküzdeni.

Parisba rendkivüli török követ érkezett, azon örömhirrel, hogy a zultánnak ismét két fia született. Viktória királyné dicsőségét tehát csakugyan elhomályositá a kelet.

Oranban iszonyuan dühöng a kolera, s a kormány az algiri — püspököt küldé oda orvosak helyett, mintha azt akarná mondani, hogy mindegy, ugyis csak temetés lesz a baj vége, arra pedig pap kell.

Rachel, a világhirü francia szinésznő megbuktatá az eddigi igazgató választmányt a parisi elsőrangu szinháznál, s a ministerség most egy teljhatalmu igazgatót neveze ki, hogy Rachel könnyebben boldogulhasson vele. A szinészek ellenben pört készülnek e miatt indítani a ministerség ellen. Bizony még most is jobb Pesten szolgabirásкodni, mint Parisban ministerkedni.

Bécsben, a lerchenfeldi kis csapszékek egyikében, a Lloyd szerint, egy vargalegényt, kömüvest és épitészeti rajzolót a rendőrség kénytelen vala befogatni, mivel „rendkivül zajosan“ követelék a zenészektől a — Rá-

kócy induló eljátszását. Illyenek aztán a serivás következményei!

Pesten a nagypiacon több erőszakos rablás történt, és szük utcáinkban is több embert fosztottak meg. Mivel e szerint a tág és szük helyek egyenlően veszélyesek, tehát ajánljuk a középutat, ezen legbiztosabban haladhatni.

Bécsi lapok szerint Pesten rendkivül élénk vidorság uralkodik. Igaz, udvarunkon e pillanatban is kiált egy érdemes hazánkfia: „Handlevú!“ ezenkül egy sipláda nyikorog a kapu alatt, ablakunk előtt pedig néhány mosdatlan arcu, de különben tiszta kedélyü inasfiu fütyölget.

Cigányaink is mutatkoznak már, a vadászkürtben derekasan működnek néha délután, és épen nem fösvények a csengő hangokkal, noha pengő jutalomról szó sem lehet.

Pozsonyban némelly urak nagyon haragusznak, hogy vasárnap délelőtt nem szabad dolgozni és kártyázni, és már most titkon dolgoznak és kártyáznak. Ugyan melyik veszélyesebb a kettő közől?

Budán egy urat pisztollyal támadván meg egy zsivány, a bátor ur lefegyverzé őt, és elfogá, de nem mint tolvajt szándékozik őt feladni, hanem, mint fegyver elrejtőjét, mert igy annál illőbben fog megbüntettetni.

Prágában nov. 20-án a Lloyd szerint fényes világitás levén, egy volt szerkesztő ablakában kivilágitott kép vala látható, melly fekete posztóval boritott koporsót ábrázolt e fölirással: „Revolution,“ s fölötte párnán a császári korona. A koporsót Radecky, Jellachich, Haynau és Paskievics vitték. A közönség mindazáltal mindjárt a világitás kezdetekor zajgott, s a kép levétetett. Ötletét a világító most természetesen jobbra balra magyarázhatja. Mulatságos mellékadatul szolgálhatnak itt e sorok, miket épen most kaptunk baráti kézből: „Pár év óta annyi kivilágitás volt és érdekesnél érdekesb fölirat, hogy isten a megmondhatója, de fogadni mernénk mégis, hogy a koszorut mind ezek fölött következő nyerné el, melly egyik népes magyar városunkban minden ünnepélyes alkalomkor megvilágitva ragyog az érdemteljes házigazda ablakában, és igy hangzik:

„Borbély, Detrik Mihály lakik e hajlékban,
Mestersége áll szappanbuborékban,
Mennyi szappanhabot életében csinál,
Annyi évig éljen borbély Detrik Mihály!“

Pesten egy böcsületes varga az Eszterházy Kázmér féle sorshuzásban harmincezer forintot nyert. Jól lesz tiz gyermeke közt elosztania, s kivánatos, hogy a harmincezer forint ne fogyjon el hamarább, mint a tiz örökös.

Innsbrukban minden kutyára két ezüst forintnyi adót rótak; helyes, de félünk, hogy majd kivándorlanak onnan. Az egyenlőség eszméje kivánja, hogy mindenütt adót fizessenek a kutyák; hiszen ugysem fognának e miatt ugathatni, mert szájkosarat viselnek. — ⊙

Nemzeti szinház.

A „Farsangi iskola“ Vahot Imrétől vasárnap igen jól mulattatá a közönséget. Réthy és Kovácsné klassikai magyar alakja és utánozhatlan tánca mindig megteszi kedvező hatását. Komlósi Ida is igen helyesen adá hálás szerepét.

„Judit“ hétfőn nagy tetszésben részesült, mit meg is érdemlett e mulatságos vigjáték. László fölülmulhatlan az illy szerepekben, s a többi szereplők is helyesen működtek mellette. A táncok közől a khinai annyira tetszett a közönségnek, hogy ismételni kellett.

A Puritánok daljáték Bellinitől, Hollósi Kornélia gyöngélkedése miatt elhalasztatott. —o—

Ma kedden adatik:

ZAMPA.

Regényes opera 3 felv. Szövegét irta Mellesville, zenejét Herold. Forditotta Szerdahelyi.

A 2-ik felvonási táncot szerzette Campilli, előadják Kurz Ant., Sári Fáni, tánckarkisérettel.

Személyek:

Zampa, tengeri rablók kapitánya		—	Stéger.
Alphonso de Mansa, siciliai katonatiszt			Bognár.
Camilla, gazdag kereskedő leánya		—	Lovassi Betti.
Capuci Dániel, kormányos Zampa szolgálatában			Kőszeghi.
Ritta, Dandolo,	Camilla szolgálatában	—	Hubenainé.
Tiszt	— —	—	Benza.
		—	Mikola.

MÁRVÁNY ARA.

Hajós legények. Katonák. Korzárok. Parasztok. Halászok. Siciliai ifjak s leányok.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

(3) **Hirdetés.** (3—2)

Kitünő nököpenyek és egyéb divat-tárgyak, kész vállogatásban kaphatók Roszmanith Antal divatcsarnokában a Rózsapiacon 122. sz. alatt.

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

1849. novemb. 28.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. 13. szám.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Solange.

(Folytatás.)

Solange a Taranne-úton kivánt lakást. Lakást vevék neki Solange nevére; más nevet nem tudék felőle, miként ő engem csak Berta név alatt ismert. Mint altanitónőt leánynöveldébe léptetém, annál biztosabban elvonandó öt a forradalmi rendőrség kémkedései elől, melly akkor sokkal tevékenyebb vala, mint valaha.

A vasár- és csötörtöki napokat a Taranne-utca kisded szobájában töltők el együtt; az alsó szoba ablakából kinézénk azon helyre, hol legelőször találkoztunk vala.

Naponként kaptunk levelet: ő Solange nevére, én Berta név alatt.

E három hó legboldogabb idejét teszi életemnek.

Mindazáltal nem mondottam le azon szándékomról, mellyet a hóhérinassali beszélgetésemkor tettem föl magamban. Engedélyért folyamodtam és kaptam is: tapasztalmányokat (experimentum) csinálhatni az életnek halálos büntetés utáni további létezése s megmaradásáról, s e kisérletek bizonyságúl szolgáltak nekem arra, hogy a halálos büntetésen túl a fájdalom még folyvást tart s annak iszonyatosnak kell lennie.

„Épen ezt tagadom én," szóla az orvos.

„Hallja ön — folytatá Ledru úr — fogja ön tagadni, hogy a nyaktiló legérzékenyebb helyét vágja keresztül testünknek, az idegek miatt, mellyek ott öszpontosulnak? Fogja tagadni, hogy a nyakban minden idegei összefolynak a felső tagoknak: a sympatheticus, vagus, phrenicus ideg, végül a gerincagy, melly kútfeje az idegeknek az alsó tagokra nézve? Fogja tagadni, hogy a csontos hátgerinc csigáinak széttörése a legborzasztóbb fájdalmat idézi elő, mellyet emberi teremtvény csak érezhet?"

„Megengedem — monda az orvos — de e fájdalom csak néhány másod percig tart."

„Azt kereken tagadom," szóla Ledru úr mély meggyőződés hangján; „s tegyük föl, bár hogy a fájdalom csak néhány másod percig tart, e közben mégis életerőben marad: az érzelem, személyiség, az én; a fej hall, lát, érez és megitéli létele elválását, s ki meri mondani, vajjon a szenvedés rövid tartóssága nem szerzié vissza e szenvedésnek iszonyú intensitását?"

„Önnek nézete szerint tehát az assemblée constituante azon határozata, melly a nyaktilót parancsolja ujra gyakorlatba venni akasztófa helyett, emberbaráti tévedés volna, s az akasztás célszerűebb volna a fejezésnél?"

„Kétség kivül; hiszen sokan felakasztották magukat, vagy akasztattak fel s ujra fölelevenedtek. Ezek pedig tudtak beszélni azon érzésről, mellyel birtak. Ez érzés gutaütés érzése, azaz: mély nehéz álomé különös fájdalom nélkül, aggályérzelem nélkül, egy neme a lángnak, melly a szemek előtt keletkezik, és lassanként kék lánggá változik, aztán sötétséggé, hol az ember elájul. De hiszen, orvos úr! ön jobban tudja azt, mint akárki más. Azon ember, kinek agyát ujjal nyomja össze valaki, azon helyen, hol egy darabka hiányzik a koponyából, ezen ember nem érez semmi fájdalmat, hanem csak elalszik. Most már ugyanezen jelenség áll elő, ha az agy vértorlódás által nyomatik össze. Igy a felakasztottnál megtorlódik a vér, először, mert a vér az agyba megy azon agyereken át, mellyek a nyak csonthornyain vonulnak át, s ott nem nyomathatnak össze; továbbá, mert a vér ott, hol a nyak vérerein át akar visszafolyni, a kötél által, melly a nyakat és a vérereket összefüzi, feltartóztatik."

„Megengedem — szóla az orvos — azonban térjünk vissza a tapasztalmányokhoz. Szeretnék már ama hires nevezetes fejhez jutni, melly halál után is beszélt.

Ledru úr kebléből mintha egy sohajt hallottam volna kiröppenni. Arcát nem láthattam, minthogy már sötét éj volt.

„Valóban — monda ő — eltérek beszédem tárgyától, orvos úr; térjünk vissza tehát tapasztalmányaimhoz.

Fájdalom! itt elég bővében voltam az anyagnak.

A kivégeztetések ekkor legnagyobb mértékben uralkodtak; naponként harminc negyven lény végeztetett ki nyaktiló által, s vérpatak folyt a forradalomtéren, ugy hogy a vérpad körött három láb mélységű árkot kellett ásni.

Ez árok deszkákkal volt fedezve.

Egy illy deszka szál betörvén, egyszer egy nyolc, tíz éves gyermek lépése alatt, a gyermek e borzasztó árokba zuhanván, a vérbe fuladt.

Nem szükség emliteni, hogy ovakodtam tudatni Solange-zsal, mivel foglalkodtam volt az nap, hol nem látám öt; egyébiránt meg kell vallanom, hogy elejénte szerfölött undorodtam e szegény emberi maradványoktól, s hogy visszaborzadtam azon utófájdalmaktól, mellyekkel kisérleteim tán még sulyosbiták a halálos büntetést. Végül azonban azzal vigasztalám magamat, hogy végzett tanulmányaim az egész emberiségnek javára fognak szolgálni olly módon, miszerint egykor, ha meggyőződésemet valamelly törvényhozó testülettel közölhetem, tán némi befolyást gyakorolhatok a halálos büntetés eltörlésére.

Kisérleteimet azon szerint, a mint azok eredményekre vezettek, egy naplóba jegyeztem föl.

Két hónap lefolyása után az életnek halálos büntetés utáni további létezése s megmaradásáról minden kisérletet elkövettem, mellyek elkövethetők voltak. Azonban még tovább akartam folytatni ezen tapasztalmányokat, ha lehetséges vala, még pedig a galvanosság és villanyosság segélyével.

Átengedék számomra a clamarti temetőt s a kivégzettek valamennyi fejét és holttestét rendelkezésem alá bocsáták.

Műhelyül egy kisded kápolnát szerelének föl, melly a temető sarkában álla.

Műhelyemben egy villanygép s két vagy három afféle műszer volt, mellyeket ébresztők-nek (excitatores) neveznek.

Öt óra tájban érkezék a borzasztó kocsivonal. A holttestek a kordély szekrényében fekvének egymáson, a fejek zsákban fetrengének egymáson.

„Én ezekből minden izben egy vagy két fejet, egy vagy két derék testet vettem át; a többit gödörbe hányák.

Következő napon azon fejek és derék testek, mellyekkel már kisérleteket tettem, az ujonan érkezettekhez tétettek. E tapasztalmányoknál testvéröcsém csaknem mindig segédül állott oldalamnál.

Mind e halállal való társalgásom közepett is szerelmem nöttön nött Solange irányában. A szegény gyermek is szive egész mélyéből szeretett engem.

Sokszor jöttem a gondolatra, hogy nőül vegyem öt, sokszor együtt is beszéltünk illy összeköttetés boldogságáról; hogy azonban nőmmé legyen, Solange-nak meg kellett mondania nevét, egy bujdosó, aristocrata, számüzött neve pedig halált hozhatott volna fejére.

Atyja többször írt neki: siettetné elutazását; ő azonban fölfedezé neki szerelmünket. Ő jóváhagyását kérte összekelésünkre, s atyja meg is igérte azt; e részről tehát minden rendén volt.

E közben azonban az itélőszéki tárgyalásoknak legborzasztóbb-, legrettentőbbike mély szomoruságba helyhezett mindkettőnket.

Marie Antoinette királyné pöre volt ez.

A gyötrelmes eljárás oct. 4-kén kezdeték és élénken folytattatott; oct. 14-kén megjelent a forradalmi itélő szék előtt, 16-án reggeli 4 órakor elitéltetett, s ugyanaz nap 11 órakor vérpadra lépett.

Reggel levelet kaptam Solange-tól, mellyben azt irá, hogy illy napot nem akarna lefolyni hagyni, a nélkül hogy lásson engem.

Délutáni két órakor kisded szobánkba érkezém, hol Solange-t könyeket sirva találám. E kivégeztetés enmagamat is mélyen meghatott. A királyné olly szives indulatú volt iránt am ifjukoromban, s e jósága mélyen emlékezetembe véste magát.

Oh mindig fogok emlékezni e napra; szerdai nap volt az; Párisban nem annyira szomoruság, mint rettegés uralkodott.

Én magam különös csüggetegséget érzettem magamban, ollyasmit érzék, mi nagy szerencsétlenség sejtelmét gerjeszti az ember keblében. Vigasztalni akartam volna Solanget, minthogy hevesen zokogott karjaimban; azonban hiányzottak vigasztaló szavaim, mert saját szivemben sem volt vigasztalás.

Együtt töltők az éjt; az éj még szomoruabb volt a nappalnál. Még jól emlékezem, hogy egy kutya, melly egy szobában volt becsukva alattunk, egészen reggeli két óráig vonított.

Reggel tudakozódánk ez állat felől; ura kiment volt s a kulcsot magával vitte; az utcán letartóztatták öt és a forradalmi itélőszék elé kisérték, három órakor halálra itélték, négy órakor kivégezték.

Válnunk kellett; Solange tanitásai reggeli kilenc órakor vették kezdetöket. Az intézet a füvészkert felé fekvék.

Én haboztam elbocsátni öt. Ő maga sokáig nem birta eltökélni magát, hogy elváljon tőlem. De két napon át elmaradni, annyit tett volna, mint tudakozódásoknak tárgyává tenni öt, mellyek Solange helyzetében hova tovább veszélyesbek valának.

Kocsit hozaték s egészen a Fossés-Saint-Bernard-utca sarkáig kisérém öt; ott kiszállék s utnak bocsátám öt. Egész út közben egymást karolva haladtunk, minden szótétel nélkül, és összefolyának könyeink, mellyek egészen az ajkakra hullának, hol ismét a közös keserüség csókjaink édességével vegyültek össze.

Midőn kiléptem volt a bérkocsiból, nem indultam utamra, hanem mintegy leszegezve megállottam azon egy helyen, tovább nézendő még a kocsit, melly öt tova szállitá. Husz lépés után megállott a kocsi; Solange kidugta fejét a kocsiajtón, mintha kitalálta volna, hogy még előbbi helyen állék. Utána futottam, ujra a kocsiba pattanék s bezárám az ablakokat. Ujra karjaimba zárám öt. Épen kilencet ütött az óra. Letörlém könyeit, ajkait háromszoros csókkal illetém, aztán kiugorván a kocsiból, sietve távoztam.

Ugy látszék, mintha Solange visszahivott volna; mind e könyek s e szünedezés azonban figyelmességet gerjeszthetének másoknál. Szerencsétlenségemre nem fordultam vissza.

Csüggedten tértem vissza lakásomra, a napot irással töltém, s este egy nyaláb levelet küldék Solange-nak.

Postára vivén vastag levelemet, én is kaptam tőle tudósitást. Levelében tudtomra adá, hogy erősen megszidták öt; számtalan szemrehányással illették s azzal fenyegették, hogy a legközelebbi kijárást megtagadják tőle.

(Vége köv.)

Levelek egy pesti hölgyhez.

XI.

Nov. 26-án.

Görgeit sok magyar ember vádolja. Árulónak sat. hallám neveztetni.

Voltak, kik rákivánták a pokol minden szenvedéseit, ohajtották, hogy nyárson süssék, bögrében főzzék, olajba mártsák s több illy kellemes mulatságai legyenek.

Ti, kik szegény fejére ez áldásokat kivánjátok, szünjetek meg... Szünjetek meg!

Görgei bünhödött.

Bünhödött keservesebben, mint ha ez átkok megfognák őt.

— Tán öntudata furdalja?

Nem.

— Tán elitéltetett?

Nem.

— Tán isten keze betegágyba sujtá?

Nem.

Mindezeknél nagyobb érte őt..... Halljátok jámbor keresztény lelkek és borzadjatok:

Egy német iró, bizonyos Breier ur, regényt irt róla.

Szegény Görgei! sokat hibázhatott, de ezt nem érdemelte!.... szegény Görgei!

Képzeljétek harisnyában, félsinges Vatermörderrel, selypitve, égfelé sohajtva vezetni egy tábort — s elöttetek álland.

Én eddig nem állanám ki. Meghaltam volna, s a más világról protestálnék ez ünnepélyes blasphemia ellen.

Görgeinek mindenesetre jó gyomra lehet, ha ezt is meg tudja emészteni.

Azt, hogy a nők okosabban beszélnek benne, mint Demosthen, a férfiak bolondabbakat tesznek, mint Gil Blas, azt, hogy b. De Manx hozzá képest Biblia, azt, hogy a hösök gyávábbak a szélmalommal küzdönél, még megengedném, de azt, hogy magyar hölgygyel olly bolondokat tétet, mint tesz ottan egy szerencsétlen agyrém, isten sem fogja megbocsátni.

Irodalomról levén szó, egy érdekesb tüneményről tudósitlak.

Néhány magyar forradalmi főnök élet- és jellemrajzát Levitschnigg egy füzetkében közlendi.

Levitschnigg egyike a jobb magyarhoni német iróknak. Eleven ügyes stil, tudományos ész, sok készültség — e tulajdonai nyilvános biztositék, hogy e müve a közönség tetszését kivivandja — annyival inkább, mert, menynyiben értesülve vagyunk, pártszinezet nélkül van megirva.

Magam is, nem számitva, illy hatalmas versenytársra: „Magyar forradalmi silhouette- s jellemrajzok“ cim alatt egy füzetkét adtam sajtó alá.

Sok eddig ismeretlen adatkát leend szerencsém az olvasóknak bemutatni, különben gyöngeségeiért idö és körülményekben keresendek védokokat.

Szilágyi S.

Népdal.

Bús a szivem, borong az ég,
Kedves rózsám, be messze mégy,
Messze távozol el tőlem,
Látsz é még valaha engem!

Ha majd a távolban jársz, kelsz,
S talán némi örömre lelsz,
Emlékezzél szerelmemre,
Értted sovárgó szivemre.

S tán ha egykor visszatérnél,
És engem itt meg nem lelnél,
Menj csak ki a temetőbe,
Ott találsz hü szeretődre.

M. K.

Hirharang.

Egyetemünkön a nyilvános leckéket már megkezdették, tanuló aránylag igen kevés jelenté magát, s ezek mind magyarok, és mind magyar előadást ohajtottak, melly kivánatuk természetesen teljesült is. Ebből tehát világosan következtethetni, miszerint az ifjuság nagy többsége magyar, mert felsőbb müveltség leginkább csak e nyelven igényeltetik.

A bécsi Lloyd magasztalva emeli ki, miszerint nemzeti szinházunk az egész forradalom alatt hü maradt müvészeti rendeltetéséhez, mig a két német szinház alkalmi csinálmányok által tanusitni látszott, hogy minden áron csak jövedelmet ohajt.

A forradalom el van temetve; mig élt, vért ontott, halála után a tenta csatornája eredt meg, s egymást éri, főleg külföldön a sok forradalmi röpirat. Az élő forradalom sokat ártott irodalmunknak, félhetni azonban, hogy halála után még a fönmaradtat is — vizzel boritja el.

Postáink a tegnap rögtön beállott havazás miatt kissé elakadtak, s ebből sokan már azt jósolák, hogy a váciutcában jancsárok sétálnak, holott bizony nem igen láthatni ott néhány khinézeren kivül idegent.

Augsburgban Neusz Auguszt rézmetsző emlékpénzeket adott ki, mellyek I. Ferenc József, Haynau, Radecky, Jellachich, Schlick, Pius pápa és az osztrák alkotmány tiszteletére veretvék. Ez emlékpénzek igen csinosak, és rövid életvázlattal vannak ellátva.

Londoni lapok szerint Sheffieldben „Romeo és Julia“ adatásakor azon hölgy, ki Romeot éneklé, annyira tüzbe jött, hogy Thibault urat valósággal ledöfte. Ime, milly

*

hasznos az, ha színpadokon nemcsak a pástétom, hanem a kard is fából készítetik.

Parisban Guizot uj évtől kezdve ismét hirlapot fog szerkeszteni, a hatalmas Thiers nővére pedig „olcsó kosztot“ hirdet nőtlen uracsok számára. Csak aztán el ne sózza az ételeket, mint bátyja, ha állandó keresethez kiván jutni.

Gyöngyösről a postán épen husz nap alatt érkezett egy levelünk. Kérjük t. levelezőnket, méltóztassék máskor Paris, vagy London felé utasítani becses sorait, hogy hamarább megkaphassuk.

Bécsi lapok irják, hogy bányavárosainkból havonként rendesen érkeznek oda az arany és ezüst szállitmányok, s a pénzverdék éjjel nappal dolgoznak. Remélhetni tehát, hogy ismét látni fogunk aranyat és ezüstöt.

Kopenhagában Öhlenschlaeger költőt hetvenedik születésnapján legjelesb rendje nagykeresztjével díszesité a király. Nálunk nem igen öregednek meg igy a költők, pedig eléggé szűken élnek.

Ollmützben olly ágyut találtak föl, mellyet vágtatás közben is elsüthetni.

A forradalom roppant változtatásokat tön, előtte magas születésről, utána pedig magas halálról beszélnek az emberek.

Képtárba vetődvén e napokban, többi közt egy gyönyörü olaj festményt láttunk, melly az igazságot ábrázolá, de majd egészen meztelen. Ezért nem igen találkozhatni hát vele müveltebb körökben! — ⊙

Nemzeti szinház.

Zampa daljáték mindig igen jól adatik szinházunkban, különösen Stégernek legjobb szerepe ez, a karok pompásak és Benza szeszélye magát a kétségbeesést is legalább pillanatra földerithetné, de nem tehetünk róla, mi nem tudunk félelem nélkül jelen lenni az előadáson. A tüzokádó hegygyel, vagy micsoda, nem birunk megbarátkozni, mert Zampa előadatása után égett le a német szinház, s ugy hiszszük, hogy ezen veszélyes tüzjáték által a daljáték épen nem nyer érdekben semmit. Talán mellőzni lehetne azt jövendőre, különben is csak az orrokat boszantja.

Vahot Imre „Bányarém“ cimü népszinmüvet irt, kivánjuk, hogy bányászai sok aranyat és ezüstöt hozzanak szinházunk pénztárába.

Saphir M. G. a bécsi „Humorist“ cimü lapban igy nyilatkozik többi közt az ottani nagyhirü udvari szinházról: „Sötét szellem uralkodik e házban! A müvészetet teljes iszonyusággal kezelik, előre látásnak, tekintetnek a müvészet emelkedésére nyoma sincs, a Muza templomát aljas bódévá fertőztették, mellyben csak garasos nyereséget hajhásznak. Legaljasb fukarság legteljesb lelketlenséggel van párositva. Szóval, ezen intézet annyira sülyedt már, hogy alkalmasint nem is lehet már többé alább szállania.“ — Ime, igy irnak olly intézetről, mellyre a kormány évenként hatvanezer forintot fordit, még pedig Bécsben, hol egy nyelvü és roppant számu lakosság van, melly század óta nélkülözhetlen élvei közé számitja a szinházlátogatást. E sorokat csak azért irtuk ki, hogy közönségünk méltányos legyen szinházunk ellenében, melly sokkal mostohább helyzetben van minden tekintetben, s melly ellen mégsem lehetne illy hangon szólani.

A bérszüneteket némellyek sokallani kezdik, megnyugtatásukra szolgálhat, miszerint a legközelebb lefolyt időben jutalomjátékokat nem lehete adni, az igazgatóság tehát kénytelen szerződéseit most egymásután teljesiteni; mi mellett azonban mindig lehető figyelemmel leend minden méltányos igények kielégitésére. —o—

Ma szerdán adatik:

HAMLET.

Szomorujáték 5 felvonásban. Shakspeare után az eredetiből forditotta Vajda Péter (a m. t. t. k.)

Személyek:

Claudius, Dánia királya	—	—	Fáncsi.
Hamlet, az előbbi király fia, a mostaninak unokaöcscse (mostoha fia)		—	Lendvay.
Polonius, főkamarás	—	—	Szilágyi Sándor.
Horatius, Hamlet barátja	—	—	Szigligeti.
Laertes, Polonius fia	—	—	Szigeti.
Voltimad,)	—	—	Vas.
Cornelius,)	—	—	Morvai.
Rosenkranz,) udvarnokok		—	Hubenai J.
Gvildenstern,)	—	—	Farkas Lajos.
Osrik,)	—	—	Hubenai F.
Marcellus,) tisztek	—	—	Szilágyi Pál.
Bernardo,)	—	—	Berzsenyi.
Egy követ	—	—	Vadász.
Gonzago,)	—	—	Bartha.
Babtista,) szinészek	—	—	Hubenainé.
Lucián,)	—	—	Gózon.
Hamlet, atyjának lelke	—	—	Udvarhelyi.
Gertrúd, dán királyné, Hamlet anyja		—	Szathmáriné.
Ophelia, Polonius leánya	—	—	Jókainé.

Urak és asszonyságok. Színészek. Követek. Király kisérete. Katonaság. Hangászok.

Történethely - Hellsingör.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

(3) **Hirdetés.** (3—3)

Kitünő nököpenyek és egyéb divat-tárgyak, kész vállogatásban kaphatók Roszmanith Antal divatcsarnokában a Rózsapiacon 122. sz. alatt.

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

1849. novemb. 29.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. 14. szám.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Távolból.

B. . . E. . . z.

Hol vagy? nyugott é már szived?
Mint foly napod? nem tudhatom.
Talán te is, mint énmagam
Bújdoklasz távol útakon,
Talán te is, mint énmagam,
Jövöd miatt vagy nyugtalan.

Boldogságunk rövid kora,
Mint játszi álom elrepült,
S mint képzemény arany köde,
Mint könnyü pára messze tünt.
Egy pillanat volt örömünk,
S örök bánat jár most velünk.

Enyém valál, s én a tiéd,
Bennünk egy volt az érzemény,
S hogy boldogok leszünk soká,
Kecsegtetett a szép remény.
Ki tudja még reánk mi vár,
Talán — kel egy örömsugár.

Szerelmünk nem vak sors müve,
Frigyet köztünk isten kötött,
S áldásra nyiltak karjai
Illy két rokon szivek fölött,
Bizzál kedves, kit ég kegyel,
Búban vigasztalásra lel.

Én tőled messze távozám,
Arcod szinét nem láthatom,
De lelkem, és szivem veled,
Nálad mulat gondolatom,
Angyalképed felém ragyog,
Előttem állsz, bár hol vagyok.

De mit sejtek? szemed borúl,
S könyü pereg felhőiből.
Részed jutott hát neked is
Az élet gyászkeserviből?
Hát az ártatlan lelket is
Megvérezi a bútövis?

Engedj a bánatnak folyást,
Könyükben hadd olvadjon el,
Ha fölfakadt a szív sebe,
Megenyhül a nyomott kebel,
Eső után tisztább az ég,
Nekünk is fog derülni még.

Reményben él a szenvedő,
Oh a remény olly drága kincs!
Csak az boldogtalan, kinek
Ezen vigasztalója nincs.
A mi bizalmunk ebben áll,
Mint rendületlen sziklaszál.

Töröld le hát, szép kedvesem,
Arcodról a könyharmatot,
Élvezd az élet örömét,
Mellyet az ég részül adott,
S vidítsa fel bús kedvedet
A hü baráti szeretet.

Bús Aladár.

Solange.

(Vége.)

Legközelebbi kijárása következő vasárnapra volt kitüzve; Solange azonban esküvel erösité, hogy minden esetre látni fog az nap, habár meg kellene is hasonlania intézeti tulajdonosnéjával.

Én is esküvel tettem fogadást erre; mert ha hét nap lefolyása alatt nem látom vala öt, mi mondott esetben megtörtént volna, örüléstől kelle tartanom.

Annál inkább, minthogy Solange némi aggalmát fejezé ki levelében; mert midön a tápoldába (pensionnat) mentében egy levelet találá atyjától, ugy látszék neki, mintha a levelet feltörték volna.

Nyugtalanság közt töltém az éjt, nyugtalanság közt a következő napot. Szokás szerint Solange-nak irtam, s mivel ez nap tapasztalmányokat kellett csinálnom, három óra tájban öcsémhez mentem, öt Clamartba viendő magammal.

Öcsém nem volt otthon, tehát egyedül menék.

Az idő zordon volt; a vigasztalan természet esőben fürdék; ama hideg, zivataros eső volt ez, melly a telet jelenti. Egész utamon át hallám vonitó kiáltozásait azoknak, kik e nap elitéltettek volt. A számjegyzék nagy volt, férfiak, asszonyok s gyermekek valának beirva abba. A véres aratás dúsgazdag volt, s ez estére nem voltam szükében a foglalkodásnak.

A napok ekkor már nagyon rövidek voltak; midön

négy órakor Clamartba jövék, már szinte beéjjeledett.

E temető tekintete számtalan, fris túratú árkaival, kevés élőfáival, mellyek csontalékokként (Skelett) hajlongának ide s tova a szélben, zordon, csaknem iszonyatos vala.

A fölhányatlan földön mindenütt dudva, kóró és csalánbokrok fanyalogtak. A naponként felásott föld elnyelé a földnek zöld felszinét.

E földhányatok közt a tátongó gödör naponta várá zsákmányát; feltünő volt az elitéltek növekvése, mert e gödör nagyobb volt a közönségesnél.

Észrevétlenül közeledtem. A gödör feneke tele volt esővizzel; szegény holttestek, mellyeket meztelen s hidegen dobálának e vizbe, melly épen olly hideg volt mint azok!

A gödör széléhez érvén, lábam megsikamlott, s kevésbe múlt hogy belé nem zuhantam; hajszálaim fölberzengtek s borzadva vevém utamat műhelyem felé.

Műhelyem, mint mondám, kápolna volt egykor; ott valamelly jelét keresém az isteni tiszteletnek, keresgélék a falon, keresgélék azon helyen, hol az oltár állott egykoron; de a fal puszta volt s az oltár leromboltatott. Azon helyen, hol egykor a szentély (Tabernaculum) azaz: isten, az az: élet volt, egy hus és hajnélküli halottkoponya fetrenge, azaz: halál, azaz: semmi.

Meggyujtám gyertyámat, kisérleteim végett asztalra helyhezém, melly egészen meg volt rakva ama különösen alakitott műszerekkel, mellyeket magam találtam fel, és leülék — kire gondolva? ama szegény királynéra, kit olly szépnek, olly boldognak, olly szeretettnek láttam volt; ki tegnap még egész nép által kérelmekkel és áldások közt kisértetve, egy kordélyon vérpadra hurcoltatott, s ki most, feje törzsökétől elválasztva, a koldusok gyászpadán alvá örök álmát, ő ki a Tuilleriák, a versaillesi és saint-cloudi, aranynyal himzett, ágy mennyezete alatt aludta álmait.

Mig én e zordon elmélkedésekben merengtem, záporrá változék az eső, a szél panaszos sivitással és dühöngve süvöltött át a fák száraz lombjain és dudvákon, hogy a lélek remegett belé.

E zúgásba csakhamar tompa égdörgés robogása vegyült, csakhogy ez égdörgés nem a fellegekben dördüle, hanem a földön és megreszketteté azt.

A veres halottaskordély robogása volt az, melly a forradalmi térről Clamartba ballaga.

A kisded kápolna kapuja kinyilék, két megázott férfi lépe be és egy zsákot cepele be.

Egyik ugyanazon Legros volt, kit a börtönben látogattam meg, másik egy sirásó.

„Ledru ur — szóla hozzám a hóhérinas — itt van önnek a fuvarja; ma este épen nem szükség sietnie munkájával, itt hagyjuk önnek az egész limlomot, csak holnap fognak bekapartatni; nem fognak náthát kapni, habár egész éjszakán szellőben henteregnek is.“

„A két halottbérenc utálatos mosolylyal állitá a zsákot a sarokba, az egykori oltár mellé, balra tőlem.

Ők kimenének a nélkül, hogy maguk után bezárták volna az ajtókat, s igy szabad hatáskört hagyának a szél csapkodásinak, minek következtében gyertyám lángja lobogni kezde, melly különben is halványan s ugy szólva elhalva égett fekete kanócán.

Hallám, hogy kifogák a lovakat s bezárák a temető kapuját és távozának, hátrahagyva a holttesttel rakott kordélyt.

Már szinte vágyat s kedvet éreztem magamban távozni velök; de nem tudom miért, egy valami egész iszonyodva visszatartóztatott helyemen. Nem féltem ugyan; de a szél sivitása, a zápor zugása, a fák csigorgása, mellyek folyvást görbedezének, a lég süvöltése, melly megreszketteté világomat: mindez fejemben borzadályt gerjesztett, melly hajszálaim tövétől egész testemet áthatotta.

Egyszerre ugy tetszék nekem, mintha valamelly szende és panaszos hang egyszersmind, melly hang magából a kisded kápolna téréből keletkezék, Berta nevét ejtené ki.

Hah! azonnal felszökkentem. Berta! — A világ egyetlenegy teremtménye nevezett igy engem.

Meredt szemeim köröskörött forogtak a kisded kápolnában, mellynek falait, bármilly szük vala, gyertyám nem birta megvilágitani kellőleg, és szemeim megállottak a zsákon, melly az oltár szögletébe támaszkodék, és mellynek véres, ráncos vászna a szomoru tartalmat mutatta.

Azon pillanatban, midőn szemeim a zsákon akadtak, ugyanazon hang ismételve hangoztatá az előbbi nevet, csakhogy még gyöngébben, panaszosabban.

„Berta!“

Meredten borzadék vissza az iszony miatt: e hang a zsák bensejéből látszék keletkezni.

Megtapogatám magamat, érzendő: vajjon alszom é vagy ébren vagyok; aztán meredten mint kőbálvány, tárt karokkal menék a zsák felé, s egyik kezemet bemeritém abba.

Ekkor ugy tetszék, mintha ajkak, még lágymelegek illetnék kezemet.

Az ijedség olly mértékben uralkodék rajtam, mellyben maga az ijedtség túlmértéke nyujt bátorságot. Vevén a fejet, visszatántorgék karosszékembe, lehanyatlám belé s asztalra állitám a fejet.

Ah, borzasztóan elkiáltottam magamat. E fej — mellynek ajkai még lágymelegeknek látszának, mellynek szemei félig behunyva valának — e fej Solangeé volt!

Őrültnek hittem magamat és háromszor kiálték fel:

„Solange! Solange! Solange!“

Harmadszori kiáltásomra a szemek ujra kinyilának, rám tekintének, két könycsepet hullatának, s midőn ned-

ves lángot ömlesztének ki, mintha a lélek ellebbenne, ujra bezárulának, soha többé föl nem nyilandók.

Fölkelék, eszeveszetten, őrjülten, dühödten; futni akartam e helyről, fölkelés közben azonban kabátom az asztalba akadt; az asztal felfordult, a gyertyát magával ragadva, melly kialvék, magával a fejet, melly legördüle, s enmagamat egészen elveszve. A földön fektemben ugy látszék, mintha ama fejet fejem felé látnám csúszni a görbe kötáblákon; ajkai ajakimat illeték; egész valómat hideg borzadály fogta el; elsohajtám magam és ájulva fetrengék a földön.

Következő reggel hat órakor a sirásók olly hidegnek találtak, mint a kötáblák, mellyeken elterülék.

Solange — megismertetvén atyja levele által, még az nap elfogatott, az nap elitéltetett, az nap kivégeztetett.

A fej, melly hozzám szólott, a szemek, mellyek rám tekintettek, az ajkak, mellyek ajkimat csókolták — Solange ajkai, szemei, feje voltak!!! — F. S.

Németországiak.

Kinn süt a nap gyönyörün! s e bölcs faj házba vonúl és
Ajtót zár s leplet von vidor ablakira.
Majdan gyertyát gyújt...: Kérded: mi okért teszi mindezt?
Gyertya világánál írnia jobban esik!

Felföldön.

Nyáron sincs itt nyár — s e fenyőerdők szemeimmel
Elhiteték, késő tél idején, a nyarat.

V. S.

Hirharang.

Linzben bizottmány alakult, melly nyilvános ünnepélyek alkalmával a szégenység számára lakomát fog rendezni. Dicséretes szándék, de talán mégis jobb lenne arról gondoskodni, hogy ünnepélyes alkalom nélkül is legalább kenyere legyen az érdemes szegénynek.

Londoni hirek szerint „Hermann“ gőzös számos magyar kivándorlót szállit Amerikába, köztök Ujházit is, fiaival és leányaival együtt. Ajánló levelök van Taylor elnökhez. Mit ér az, a magyar legboldogabb helyzetben sem tudja hazáját feledni. Valódi magyarra nézve honától örökre elzárva lenni, kinosabb a halálnál, mert még porai sem egyesülhetnek az édes haza földével!

A posták a beállott fagy, havazás és rosz utak miatt minden oldalról elakadtak. Egyébiránt nagyitás nélkül mondhatni, hogy nálunk még a forradalom szele sem birta a közlekedést gyorsitani és a leghiresb futárok is gyakran elkéstek.

Nordhausenben a városi hatóság folyamodást intézett a királyhoz, mellyben az országgyülést végkép eltöröltetni kéri, mivel az igen sok pénzbe kerül, és aránylag igen csekély hasznot hoz. Ha mindent el kellene törleni, a mi nem hoz annyi hasznot, mennyibe kerül!

Berlinben házasságszerző iroda nyittatott, hol, a hirdetés szerint, a város minden szépeinek minden tulajdonságait megtudhatni. Ha ez való, ugy meg vagyunk győződve, hogy a berlini férfiak más helyekre — menendnek házasodni.

Budapesten panaszkodnak, hogy darab idő óta igen kevés házasság történik, s e miatt a forradalmat okozzák, mondván, hogy igen megfogyott a férfiak száma. Meglehet, de az is igaz bizony, hogy a forradalom alatt sem igen nagy volt a valódi férfiak száma!

Csoda történt! Egy váciutcai kereskedőtől hallottuk, hogy tegnap valaki nála — pénzerszényt vett, mi már egy év óta nem történt boltjában. Azon rejtélyes vevő bizonyosan külföldi volt.

Pozsonyban panaszkodnak, hogy nem találkoznak elegendő számmal hivatalnokok, fővárosunkban ellenben az a baj, hogy nem találkozik elég üres hivatal.

Bácskai hirek szerint ott igen nagy drágaság uralkodik, mit még azon körülmény is nevel, hogy sokan elrejtik élelmiszereiket, még többet akarván rajtok idővel nyerni. Csak majd aztán meg ne találják azok, kik pénz nélkül szoktak vásárolni.

Kenőcsöt hirdetvén egy kereskedő az elfagyott tagok meggyógyitására, különös ajánlásul emliti, hogy az egyenesen Oroszországból érkezett; már e szerint csakugyan mindenki hiheti, hogy a segély tökéletes leend.

Gomba miatt sok baj történt legközelebb fővárosunkban, s egy orvos jelenté, hogy csak azon kofáktól kell gombát venni, kik meghatalmazó jegyet tudnak elömutatni. Nagyobb biztosság kedveért mi ehez még azt ajánljuk, hogy az igy vásárlott gombát aztán a — Dunába kell önteni.

Kereskedői körben néhány nap előtt egy érdemes kalmár nagy nehezteléssel emlité, hogy Merkur nemcsak a kereskedők, hanem egyszersmind tolvajok istene. Midőn Jupiter ezt igy rendelte, akkor már igen bölcsen előre látta, hogy mik fognak egykor történni a Börzén és némelly mesterséges csődületeknél.

Parisban furcsa torzkép jelent meg, Európa, vastag gyertya alakjában, lobogó lánggal égve, s mellette szőrös süvegü, szakállas óriás — koppantó alakjában, melly az égő gyertyát eloltja. Magyarázat nincs a kép alatt.

Tanáraink a rájok bizott ifjuságot, mikép e napokban alkalmunk vala meggyőződnünk, még most is — hallgatóknak nevezik. Ez nagy hiba most, a szabadság dicső századában, most nem hallgatásra kell az ifjuságot nógatni, hanem tanulásra, mert különben jobban teszik a tanárok, ha inkább ők hallgatnak. Lám, nőiskolákban nem

*

nevezik a leánykákat hallgatóknak, és pedig nem azért, mintha tudnák, hogy ugysem birnának hallgatni, hanem mivel jobban értik a század szellemét, mint némelly férfiak. Mennyi baj származik abból, ha mindenre hallgat az ember! Sőt még az álladalomra nézve is veszélyesek a hallgatók, részint mivel nem lehet gondolataikat föladni, részint pedig, mivel ferde eszméik nem nyilvánulhatnak, és mégis tekintélyes állásra vergődhetnek. Tehát ne nevezzük az iskolai ifjukat hallgatóknak, hanem tanitványoknak. — ⊙

Nemzeti szinház.

Fűtést emlegetnek már szinházlátogatóink, s azzal mentegetőznek, hogy a hideg miatt maradnak honn. Jöjenek csak mindnyájan szinházba, és fütés nélkül sem fognak fázni, söt honn nem létök alatt még fát és gyertyát is kimélendnek meg.

Budán igen jeles énekesnő van, ki szinházunk számára tanul, és egykor bizonyára dísze leend nemzeti szinházunknak. Föllépéstől most csak rendkivüli fiatalsága tartóztatja öt vissza, melly hibája mindazáltal mindennap kisebb lesz.

Zombor közelében pár év előtt igen jeles tehetségü fiatal szinésznő kezde fejledezni R—y ur leányában; ugyan mi lett azon sok reménynyel kecsegtető bimbóból? Müvészetünk érdekében ottani ismerőseink tudósithatnának róla.

Hamlet azon egy hibával bir, hogy nincs zenéje, különben olly vonzerővel birna, mint „Romeo és Julia," vagy „Othello." Igen csodáljuk, hogy Hamletből még nem gyártottak daljátékot. A hires „lenni, vagy nem lenni," klarinét kiséret mellett s tompa dobmorajjal vegyitve nagyszerü hatást szülne.

Székely Imre hazánkfia, müutazásából visszatérvén, hangversenyre készül.

Bassista is készül magát nemzeti színpadunkon bemutatni, kinek, mint mondjak, azon jó tulajdona is van, hogy hangja rendkivül mély és követelése nem magos.

—o—

Nyilt posta.

L—i László „Fiatal férj tünődése és vigasztalása" s egyéb versei nem közölhetők.

„A vampyr" közöltetni fog.

Bocsánat, hogy részletes biráló véleményt senkinek nem adhatunk. Napilap kiadása annyi dologgal jár, hogy némelly irók ezen sürgető kivánatát egyáltalában nem teljesithetjük.

Meg kell itt még azt is jegyeznünk, hogy a beküldött kéziratokat, miket nem használhatunk, sokáig nem lehet tartogatnunk, fökép a rövidebbeket, verseket sat. Kérjük, tehát t. irótársainkat, hogy beküldendő müveiket, főleg a rövidebbeket magoknál párban megtartani sziveskedjenek.

Ma csütörtökön adatik:

MACBETH.

Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét irta Verdi. Olaszból forditotta Egressi B.

A harmadik felvonásban előfordulandó „Sylphid táncot" szerzette Campilli, előadják: Kurz Ant., Sári Fáni és Grafmayer Jozefa, tánckarkisérettel.

Személyek:

Duncan, Scothon királya	—	—		* * *
Macbeth,) Duncan hadseregének		—		Reina.
Banco,) vezérei		—		Kőszeghi.
Lady Macbeth, Macbeth neje		—		LÁSZLÓNÉ assz.
Lady Macbeth udvarhölgye	—	—		Éder Luiza.
Macduff, scot nemes, Fiff ura		—		Stéger.
Malcolm, Duncan fia	—	—		Bognár.
Fleance, Banco fia	—	—	—	Róka Jani.
Macbeth szolgája	—	—	—	Mezei.
Orvos	—	—	—	Udvarhelyi.
Gyilkos	—	—	—	Kovács End.
Banco szelleme	—	—	—	* * *
Hirnökök	—	—	—	(Sopronyi.
	—	—	—	(Boldog.

Boszorkányok. Király követei. Scot nemesek és menekvők. Fegyvernökök. Harcosok. Légtünemények. Apródok. Jelenségek. Szellemkirályok.

Történethely: Scothon, nagy részben Macbeth palotája, a negyedik szakaszban Angolhon és Scothon határszéle.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt" **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

1849. novemb. 30.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. 15. szám.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Elefánt.

(Fővárosi beszélyke.)

Tudniok kell tisztelt hölgyeimnek, hogy én nagy ellensége vagyok a vasárnapoknak s egyéb ünnepnapoknak, nem ugyan azért, mert akkor a váciutcában, a dunasoron s egyebütt a szép világ láttatja magát; hanem az a bizonyos nyugalom, az az általános semmittevés rosz kedvüvé tesz. Ha senkisem dolgozik, nekem sincs kedvem rá, s ha nincs kedvem munkára, akkor mulatságra is ritkán van az, s innen van, hogy, ha mélázó félben érzem magamat, nem keresek más ember módjára társaságot, hanem kimegyek magam a szabad természetbe, hol ugyan nem tör ki kedélyem riadó örömre, hanem egy csendes nyugodt bájérzés ömlik el egész lényemen, melly azután magammal s az egész világgal kibékít; ha ellenben dolgozni akarok, ha még olly lelket megfeszítő is a munka, vagy pedig mulatni, akkor mérsékelt zajt keresek; de nem talán valamelly gonosz gyermeknek egyhangu siránkozását, hanem például valamelly vásártéren levő első emeleti szobát, hol a hétivásárosok folyvást fentartják a tompa morajnak egy bizonyos nemét. Ez nálam épen ugy van, mint embertársaim nagyobb részénél, kik az egyforma eső okozta zaj mellett olly jókat és hosszakat tudnak szundikálni és aludni, természetesen, ha kényelmes ágyban és meleg szobában vannak.

Vasárnap volt tehát, — hogy már egyszer történetünkhöz jöjünk, — egy szép nyári vasárnap, midőn az imént elsorolt okok miatt, mindamellett, hogy a legválogatottabb olvasmányban bővelkedtem, mégis borzasztóan unatkoztam. Más férfi illy helyzetben pipára vagy szivarra gyujt és sürü füstgomlyokat eregetve gondjait ezekkel az ég felé küldi, hadd vesződjenek egyszer változás kedvéért az angyalok is velek; de én fájdalom dohányzó nem vagyok, söt ugy gyülölöm a dohányfüstöt, mint önök szép hölgyeim az esős időben füstölő konyhát. Mit tettem tehát e helyzetben, fogják önök kérdezni! Ugyanazt, a mit hasonló esetben száz férfi közöl legalább kilencvenkilenc tett volna, t. i. kalapomat fejemre téve elmentem egy kicsinyt az utcákon kószálni. A mint ezen olly sokak által rangkülönbség nélkül gyakorlott mesterséget üzve épen a dorottyautca hosszában andalogva ballagék, megpillantom messziről Dévai barátomat, a ki örömsugárzó arccal nekem jő: „Barátom! mindenem!“ igy kiált fel, „ön az, kire szükségem van, ön az, kit keresek, mert tudom, hogy ön pompás elefánt, és ha ma valami különösen fontos dolga nincs, legyen ma elefántom!“

Már most tisztelt hölgyeim, ha olly szerencsés vagyok önök által ismertetni, és talán nem tudják, mi kivántatik ahhoz, hogy valaki pompás elefánt legyen, ne méltóztassanak azon álhitben lenni, mintha az elefánt szóval személyemre, mellynek alkotásánál a pazar természet az anyagot sem hosszában sem széltében nem kimélte, mintha mondom testalkotásomra és ebből netán eredhető nehézkességemre volna célozva. De azok ismét, kik által nem vagyok szerencsés ismertetni, ne méltóztassanak talán azon gondolatra jöni, hogy az előbb pazarnak nevezett természet olly nagy orral áldott volna meg, melly elefántorrmánynak is beillenék, ez szerfeletti bók volna arcom központi emelvényére, melly valamennyi eddigi utilevelemben csak aránylagosnak (proportionirt) lön cimezve.

Minthogy azonban szükség, hogy mindnyájan tiszta fogalommal birjanak arról, ki neveztetik tulajdonképen a szerelem nyelvén elefántnak; legyenek tehát olly szivesek a bécsi „Humorist“-nak valamellyik évi folyamában felkeresni Saphirnak e tárgy feletti remek értekezését. Ha pedig — és ezt hinni alapos okom van — erre nem nagy kedvök volna, megkisértem rövid vonásokban megismertetni azt, mit Saphir olly kimeritőleg festett: Az elefánt tehát azon nélkülözhetlen lény, mellyre barát vagy barátné alakban minden szerelmesnek szüksége vagyon. Az elefántnak örülni vagy sírni kell, a mint az ennek okát közlő szerelmes örül vagy sír; az elefántot szidják ki, s neki tulajdonitják vétkül, ha a szerelmesek — a mint ez kivétel nélkül mindnyájoknál történik — összekocódnak; szóval az elefántnak akarva nemakarva, jót roszat, kellemest kellemetlent csakugy kell türni, mintha valódi szerelmes volna, azon borzasztó különbséggel, hogy ő neki mindezekért semmi kárpótlása sincsen, holott a valódi szerelmesnél csak esik néhanéha egy kis accidentia, kézszoritás, egy kis csók s más efféle alakban. Mindez az elefántnak szenvedő részét teszi, mellynél sokkal nehezebb a cselekvő: a jó elefántnak egy örködő anyát, három leskelődő nagynénét, két gyanakodó fivért, egy féltékeny vágytárst, és a jó isten tudná, hány rokont kell gyakran még elámitani tudni, hogy egy levélkét rendeltetése helyére hozzon; a jó elefántnak sem hideget sem meleget, sem éhséget sem szomjuságot nem szabad éreznie, hogy reggeltől estig egy helyben maradva kileshesse azon kedvező pillanatot, mellyet céljaira használhat.

Az eddig mondottakból kiviláglik, hogy valamint a négylábu elefánt lehet him vagy nőstény, ugy a szerelmi elefánt is férfi is nő is lehet; néha két ifju s két lány kölcsönös elefántok, s hogy a világot annál jobban ámitsák,

felváltva majd az elefánt majd a valódi szerető foglalkozik a szeretett tárgygyal; söt történik néha, hol illy kölcsönös elefántság létezik, hogy — a körülmények igy hozván magokkal — a valódi szerető kevesebbet foglalkozik szerelme tárgyával, és folyvást mint másiknak elefántja működik. Ezt tisztelt hölgyeim szükségesnek találtam elmondani az elefánt szónak értelmezésére, mert a dolgot magát — no csak gondolkozzanak egy kissé — bizonyosan már ismerik, söt talán — gyakorolták is.

A szó maga „elefánt“ kétség kivül onnan eredt, hogy szegénynek, a mint épen elsoroltam, annyit kell elviselnie, hogy bizony négylábu elefántnak is volna mit elcipelni rajta. Azért neveztetik tehát igy németül; de hogy mért használom én ugyanezen szót magyarban is, annak azon egyszerű oka van, hogy e nélkülözhetlen fogalomra még nem létezik magyar műszó; és valóban megbocsáthatlan a magyar tudós társaságnak, hogy midön holmi mathematikai, bölcsészeti, orvosi, természettudományi műszavakat javában gyártanak, a szerelmi elefánt nagyszerű fogalmának a magyar nyelvben még nincs képviselője. Azért is szégyenitsék meg önök szép hölgyeim a tudós társaságot, és irjanak ki jutalmat e szónak magyaritására, még pedig ugy, hogy az e célra alakult részvényes társaság két rendbeli jutalmat tüzzön ki. Minthogy pedig az illy gyöngéd kezekből eredt jutalom, ha pénzből állana, költöiségéből egészen elprózaittatnék, azért tehát azt inditványozom, hogy minden részvényesnő lekötelezze magát, a szerelmi elefánt fogalomra legjobb magyar szót feltalálónak egy — csókot adni; a másodjutalom pedig egy gyöngéd kézszoritásból álljon. Mivel pedig az igen soktól — ha mindjárt a legédesebb is — mégis megcsömörlik az ember, a megjutalmazandónak szabadságában kell állani, meghatározni azt, hogy kinek kezéből vagy illetőleg ajkairól kivánja a jutalmat. Illy feltételek mellett ugy hiszem tömérdek versenyző találtatnék, számukat magam is egygyel szaporitanám.

Ah! de önök a sok fecsegés helyett azt kivánnák már tudni, hogy vagyok é valóban olly pompás elefánt, minőnek engem Dévai barátom cimez.

Lássuk tehát!

(Folytatása köv.)

Levelek egy pesti hölgyhez.

XII.

Nov. 28-án.

R... barátom látogatott meg. Nevét nem akarom közleni — egyszerüen Andornak nevezem.

Tehát Andor barátom a dühösségig féltékeny, mint egy aráb Abayaldos.

Van is joga rá: olly szép hölgyet szerethetni mint Ilon, a viszonszerelmet csak remélhetni is, bizony kedvesem, nem kis boldogság.

Aztán könnyü volt Vörösmartynak azt énekelni, hogy ha a férfi üdvét egy nőbe helyhezé, s ez azt könnyelmün tépte szét, gondolja meg, hogy a világ sem áll örökre s igyék egyet nagyot.

Az nem megy, még akkor sem menne, ha állana azon elv, hogy nő férfit nem tud boldogitni, s ha van nő, ki férfit boldogit, ez annak gyávaságát bizonyitja.

Na de Andor barátomról csakugyan csaknem megfeledkezém.

Andor barátom nehány nap óta szokatlanul komor vala. Arcáról a kedélyesség, szemeiből az üdv sugárai eltünének.

Mondhatlanul féltette Ilont.

Eleget beszéltem neki: e nő nem szeret téged, miért erőteted a dolgot? szerelem a szív dolga s annak parancsolni nem lehet.

A kebel megszakadhat bánatában, zománca az életnek, a boldogság eltünhetik róla — de a szerelmet erőtetni nem lehet.

Mind hasztalan! sokkal hevesebben ragaszkodott ez eszméhez, hogy sem azt tehette volna.

Tegnap reggel vigan, nevető arccal lépett be hozzám. Derült vala, vig, millyennek sohasem láttam.

— Nos mi lelt?

— Ha ha ha!

— Miért van illy szokatlan jó kedved?

Még hangosabban nevetett.

— Szólj, az isten áldjon meg!

— Ó ha tudnád!

— Rögtön tudandom, mihelyt közlöd velem.

— Halld tehát. De előbb engedd magam szivem szerint kinevethetni.

S olly hangosan nevetett, hogy az utcai nép megállott hallgatni a buffo kifakadást.

Aztán következő történetet beszélte el.

Ilontol jövök. Ma szebbnek, hamisabbnak találtam mint valaha. Kezdetben egyedül vala, beszélgeténk egyről is, másról is.

Végre Iványra került a társalgás sora.

Iványt jól ismered. Őt Istvánnak keresztelték, hanem ő e nevet igen regényességnélkülinek találván, Iványra változtatta.

Vén gavallér, ki mégis fiatalt játszik. Udvarol a nőknek — tiznek is egyszerre s mindeniknek azt esküszi, hogy egyedül őt szereti.

Iván meglátta Ilont. A rózsa arc, a gyermekes kedélyesség szokottnál nagyobb benyomást tettek lelkére — s mint Ilon szavaiból vehettem észre — müvészet és természetes hajlam egyesülvén udvarlásában, Ilon szivét megnyeré.

A fiatal romlatlan kebel olly könnyen elárulja magát.

Ereimben a vér pezsgett, ajkaimat haraptam — Me-

pea hajéke, a kigyók, a szent berek Eumenidái mind, mind keblembe költöztek.

E percben Iván lépett be.

Isten vagy ördög hozott, gondolám — nekem mindegy. Boszut állok rajtad is, rajta is!

Nyugodtságot szinelve a zongorához ültem. Dom Sebastianból a harmadik felvonási sextettet kezdtem játszani.

Az Abayaldos helyébe gondolám magam — akarám hogy erőm legyen tervemet kivinni.

Azt hive, hogy a zongora egész valóm elfoglalá, sans géne beszélgettek együtt.

— Ó Ilon, ha tudnád, mint szeretlek!

— Ön csapodár . . . mikép hihetnék szavainak?

— Csapodár? ó nem! ha lettem volna is, de valómat egészen megváltoztatád.

— Hánynak mondá ezt ön ma?

— Neked egyedül. Mig nem ismerélek, mást is hittem szépnek — azóta szemedben van világom, szerelmed a nap, mi azt boldoggá teheti. Kétkedel é még?

— Igen!

De ez halkan volt elmondva. Irult pirult a kis leány.

— Ó engedd ez igent nemnek hinnem!

Átölelte, csókot nyomott az engedékeny ajakra.

Csók a szerelem pecsétje. Egy élet üdve rejlik a csókban, nagyobb, részegitőbb — a mohamedán paradicsomnál. Olvasád é, mint festi Byron a szerelem első csókját?

Lásd, ez ember ettől fosztott meg.

Tovább nem tarthatám magam.

Fölkeltem a zongora mellől s Ivánhoz léptem.

— Ügyeljen ön, haját elborzozá.

S Iván vendéghaja az Ilon ölébe esett.

Ha ha ha ha!

A többit gondolám magamnak. Les extréms se touchent. Igy fajult a legszebb költészet a legnevetségesebb jelenetté. Szilágyi S.

Hirharang.

Könyvárusink egyszerü felszólitásunkra szivesek voltak Garay János ujabb verseiből összesen harminchat példányt kész fizetés mellett megvenni. Fogadják a beteg költő nevében mindnyájan legszivesb köszönetünket.

Lánchidunkon sikamlóssága miatt már sok ember elcsuszott, elesett. E hid nagyon magos, és magosban könnyen baj éri az embert. Egyébiránt a fahidhoz képest azon tapasztalást tevék a sétálók, hogy az ingyen és ezüst krajcáros elesés meglehetősen mindegy.

Görgeyről hirlik, hogy Komáromból több mázsa aranyat és ezüstöt vittek utána. Meg lehet, mert ő, köztudomás szerint, igen kitünő khemikus, és igy könnyen aranyat és ezüstöt csinálhatott — papirosból.

Viddinből két nagy ujságot irnak, hogy Kossuth szakállát loborotválta és a londoni bankban két milliója van ezüstben. Ha ez való, ugy bizonyosan leborotvált szakállára kapta valakitől e pénzt, mert a magyarországi pénztárakból annyi pénz alkalmasint nem mehetett ki.

Parisban a nemzetgyülés tagjai legközelebb olly gyöngéd kifejezésekkel tisztelték meg egymást, hogy négy párbaj lett belőle. Sületlen beszédeik miatt pisztolyok sülnek el.

Temesvár is feledé már a hosszas ostromot, és szinházában rendesen folynak az előadások. A közel falukon éhen s hajlék nélkül nyomorog a szegénység, de fölsegélésökre bizonyosan mindenfelé lesz majd lakoma és tánc.

Bécsben sokan hiszik a törökháborut, mivel az egyesült angol-francia hajóhad még nem hátrál a dardanelláktól; de azért az Eliziumban egyik mulatság a másikat éri, és a török dohánynak nagy kelete van, a szinházakban pedig egymásután buknak az ujdonságok, s a táncmesterek éjjel nappal dolgoznak.

Rómából a franciák már ki fognak ugyan vonulni, de mondják, hogy Napoleon Lajos ezen közbenjárás által annyira megszokta már a papucs alatt lételt, hogy okvetlenül tüstént meg fog házasodni.

Komárom előtt, mint tudva van, több vas rakhajó sülyedt el, s most a gőzhajótársaság olly erőmüvet állíta oda, melly ezen nehéz hajókat egymásután fölemeli a Duna fenekéről. Ha olly erős azon gép, tehát emelje föl irodalmunknak a forradalom tengerébe merült sajkáját is!

Galántán az uj rendőrök egy pár uzsorást bottal kényszeritettek uzsorájuk bevallására. Ez szép ugyan tőlök, de ha ezen uj modort mindenütt, Budapesten is, gyakorlatba veszik, ugyan ki fogja őket bottal győzni?!

Pozsony vidékén is igen sok lopás történik, már templomokat is raboltak ki a gonosztevők, kiket annak tudása is alkalmasint bátorit, hogy nincs az embereknek fegyverök, mellyel körmükre pörkölhetnének. Ezen lopásoknak azon egy hasznos oldala azonban mégis van, hogy megfoghatlan ügyességgel többnyire csak elrejtett ezüstpénzt lopnak, és igy a megakadt forgalmat kissé élénkitik.

Mainzban nem rég egy ház kéményében minden éjfélkor kisértet zörömbölvén, a papság tömjénnel füstölt alatta, de siker nélkül. Végre a rendőrség — fellőtt, és a kisértet lezuhant, asztalos legény alakjában, ki az áruba bocsátott házat igy akará rosz hirbe hozni, hogy annál olcsóbban megvehesse. Lám, mennyi tömjént lehetett volna a mult sötét századokban megkimélni, és milly hathatós szer a lőpor és golyó!

A kalapok mégsem birnak fővárosunkban állandó alakra vergődni, a hány embert, majd annyiféle kalapot láthatni. Vannak gömbölyüek, széles karammal, s rendkivül magosak ujnyi keskeny karammal, vannak fényesek és homályosak, keskeny és széles szalaguak, csattal és a

nélkül; vannak középszerüek, sem magosak, sem alacsonak. És mégis azt mondják sokan, hogy most mind egy kalap alatt vannak az emberek.

A német szinházat már fütik, azért volt hát alkalmasint olly melegök az énekeseknek!

Budán egy ur panaszkodott bizonyos biztos előtt, hogy a sikos hegyoldalon kétszer elesett, mire ezen biztatást kapá: „Lám, kétszer elesett, s mégsem törte ki nyakát, aztán mégis panaszkodik. Ön igen szerénytelen!“ Igaza van biztos urnak, a ki csak egyszer esik el és nyakát szegi, az nem panaszkodik.

A cukor ára ismét magosbra emelkedett, jele, hogy nagy a fogyasztás, mert van még elég keserüség, mit meg kell édesiteni. — ⊙

Nemzeti szinház.

Lászlóné lady Macbeth szerepében mutatá be magát közönségünknek, s ezért kettős nehézséggel kelle küzdenie. Először, mi őt vidor szerepekben szoktuk csak két év előtt látni; másodszor, a ladyt és Borgiát olly müvésznő éneklé, ki mellett a közönség részéről hatalmas rokonszenv nyilatkozott. Mind e mellett Lászlóné igen kellemesen lepte meg a közönséget, ezt a legnagyobb elfogultság sem tagadhatja meg tőle. Hangja terjedelem, tisztaság és erőben sokat, igen sokat nyert, előadása sokkal szabatosabb, és játéka is kerekdedebb. Van neki még sok leküzdendője, sok, mit tanulnia kell; de azon haladása után, mit rövid két év alatt tőn, feljogositva hiszszük magunkat azon biztató reményre, hogy még sok foglalást teend a müvészet országának dalcsarnokában, és hogy nemzeti színházunknak igen hasznos tagjává válhatik. Csak ne feledje soha, hogy még sokat kell tanulnia, s hogy nem csupán a legnehezebb szerepekben, hanem kisebbekben is lehet a közönség tetszését megnyerni, főleg olly müintézetnél, minő a mienk, hol részint voltak, részint vannak müvésznők, kik magoknak teljes és érdemlett méltánylatot tudtak már kiviní.

Szentpéteri veszélyesen beteg volt, kevés nap mulva azonban már ismét színpadon látandjuk őt.

Farkas igen ritkán énekel, nem tudjuk, az ő hibája é ez, de azt tudjuk, hogy a közönség igen könnyen feledi a legszebb érdemet is, ha ritkán emlékeztetik rá.

Latkó cinénak ugyanezt szeretnők mondani, mégis csak inkább máskorra halasztjuk mondani valónkat.

—o—

Ma pénteken adatik:

VÉGRENDELET.

Eredeti dráma 5 felvonásban. Irta Czakó Zsigmond.

Személyek:

Báró Zsolti	—	—	—	Berzsenyi.
Grof Táray Béla	—	—	—	Lendvay.
Margithai, nevelője		—	—	Szilágyi Sándor.
Kereszti Lőrinc, szobrász		—	—	László.
Gróf Csák	—	—	—	Vass.
Gróf Szerém	—	—	—	Hubenai J.
Gróf Alpáriné, özvegy		—	—	Jókainé.
Antonia, leánya	—	—	—	Komlossi Ida.
Riole Nina, táncmüvésznő		—	—	Latkóciné.
Társalkodónéja	—	—	—	Kereszti Er.
Gróf Csiziné	—	—	—	Csercser Nat.
Gróf Hárslakiné	—	—	—	Miskolci Jul.
Országos főorvos	—	—	—	Balog.
Udvarmester, Alpári grófnőnél			—	Boldog.
Első)	—	—	—	Turcsányi.
Második) inas Alpári grófnőnél			—	Petrik.
Harmadik)			—	Mezei.
Negyedik)	—	—	—	Morvai.
Első)	—	—	—	Gózon.
Második) inas Tárai grófnál			—	Virág.
Harmadik)	—	—	—	Korcsek.
Inas a vadászkürt fogadóból	—	—	—	Vadász.

Urak. Urnők. Történethely: Pest.

☞ **Mai naptól kezdve a szinház füttetik.**

Holnap, szombaton, december 1-sőjén, bérletszünettel, Szerdahelyi József jutalomjátékaul:

NORMA.

Nagy opera 2 felvonásban. Irta Romani, zenejét Bellini. Forditotta Szerdahelyi.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

16.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 1. *szombat.*

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Nem kivánod.....

Nem kivánod, ne is kiváud,
Hogy szépeket mondjak reád;
Te szerény vagy, arcod elpirulna,
S nyelvem dicsérete gyönge volna,
De az egyet elmondhatom:
Te vagy örök gondolatom.

A mit gondolok, s érezek,
Szivemen keresztül rezeg,
Eldallanám, mi elmémben forog,
S mi szivemben, de lehetlen dolog,
Mondani csak annyit tudok:
Édes, mit érzek, gondolok.

Midőn utam hozzád vezet,
Rajong bennem a képzelet,
„Majd igy beszélgetek, ezt is mondom,
Hogy kedveset szóljak, lesz rá gondom,"
S ím nem mondhatok egyebet:
„Szeretlek, mint a lelkemet."

Bús Aladár.

\+ A szerelmesek sokszor kapnak orrot, a szerelmeseket sokszor orruknál fogva hurcolják, mért ne kaphatnák tehát épen ők a — legelső fricskákat?

\+ Az égboltozat nagy, de csak mennyet takar, a szívben ellenben menny és pokol található; azért fér meg egy szívben annyi ember!

\+ Az égboltozaton kos és bika van, a szerelemben csak szarvakat találhatni. Oroszlán sincs a szerelemben, s ha volna is, csakhamar gyönge báránynyá fajulna.

\+ A szerelmesek keveset esznek, és keveset beszélnek, tehát idvezülni fognak. A halak is azért szolgálnak szent eledelül, mivel — némák.

\+ A szerelmesek eleinte csak sohajtoznak és azután beszélnek, a politikusok eleinte ugyancsak beszélnek, hanem azután bezzeg sohajtoznak is.

\+ A szerelmes szemüvegen nézi kedvesét, hogy minél közelebbről láthassa, a politikus pedig mindent szabad szemmel néz, és utoljára mégis mind a kettő rabságra jut.

\+ A szerelmes titkolózást, a politikus nyilvánosságot keres, és minél inkább sikerül e két ellenkező, annál hamarább jut tönkre mind a kettő.

\+ Szerelmesek és politikusok még ostromállapotban is megtartják fegyveröket, mert minduntalan bakot lőnek.

\+ Egy müvésznőről hirdették, hogy szerelmese miatt fejét veszté; balgaság, rendesen az szokta fejét, eszét veszteni, ki táncosnőbe komolyan szerelmes.

\+ A szerelem ollyan, mint a jó tokaji, eleinte gyönyörüen ízlik, utóbb megrészegít, s végre undort gerjeszt.

\+ Mért teremté isten előbb a férfit, és csak azután a nőt? Mert mindennek utoljára szoktuk hagyni a javát.

\+ Hajdan a szerelmesek sárkányokkal küzdöttek és azután boldog házasságra léptek; most ellenben gyakran előbb lépnek házasságra, és csak azután küzdenek sárkánynyal.

Fricskay.

Elefánt.

(Fővárosi beszélyke.)

(Folytatás.)

Az én barátom tehát engem arra kért, hogy az nap elefántja legyek, minthogy ő maga az illetők által ismertetvén, nem jelenhetik meg személyesen ott, hol vizsgáló szemre okvetetlenül szüksége volna. Elefántságom abban állott, hogy az nap a nemzeti szinházba kelle mennem, és ott neki örök szerelmet és hűséget esküdt szeretőjét, és ennek atyja által rögtön octroyált vőlegényét szemmel tartanom. Elmondá mindkettőnek nevét, de én nagykiterjedésü ismeretségeim dacára is a lányt csak nevéről de személyéről nem, az alkalmatlan vőlegényt pedig épen nem ismertem. Mit lehetett tehát most tenni, az előadás hét órakor kezdődik, s már két negyed volt hétre, ő tehát hamarjában leírta nekem mindkettőnek személyét: a lány inkább nagy mint kis termetü, fekete haju és szemü; hogy arcával Venust, termetével Hebét megszégyeníti, azt igen természetesnek találtam, miután szeretője irta le őt. „A bal oldalon — folytatá — vannak bérlett zártszékeik, hol ő alkalmasint férjes nővérével és sógorával leend. A

vőlegénynek nehezen jutand közelökben zártszék, mert a körültök levő székek majd mind kibérelvék. Mindezt isteni Nesztimtől ma reggel hallottam, midőn szokás szerint öt a templomból a bálványutcáig elkisértem. Barátom! isteni barátom!“ — folytatá tovább, — „ön engem boldoggá tesz, ha mindjárt a szinházba megy, öket folytonosan szemmel tartja, kimenetkor melléjök lopódzik, minden szóra ügyel, és öket okosan és vigyázva egészen hazáig elkiséri. A gyülölt vőlegényre azonnal rá fog ön ismerni: hosszu, sovány, sápadt ember, szőke, inkább vereses szakállal és kiállhatatlan arcvonásokkal; azonban az izlések különbözők, és lehetne, hogy Nesztinek csak egy pillanatra is megtetszenék, azért tehát kérem, kényszeritem önt, siessen a szinházba, mert a féltésnek legborzasztóbb kinjai közt élek. Este jöjön a kávéforrásba, és mondjon el nekem mindent. Siessen! siessen! s ha ügyesen viseli magát, számolhat viszontszolgálataimra!“

Utnak indulék, átgondolva nehányszor a két személy leirását, s már az uri utca közepe felé lehetett, midőn valaki utánam futva vállamra üt e szavak kiséretében: „Édes Cz. barátom! három helyen kerestelek már, s most is épen lakásodról jövök, te nekem egy megfizethetlen szivességet tehetsz. Ugy é, ismered T. városi tisztviselőt?“

„„Hogy ne ismerném! régi pajtásom, nagy tisztelője a szép nemnek és általános udvarló.““

„Épen azért! képzeld csak, ugyan öt láttam ma délelőtt egy lánynyal menni, egy angyallal, kit, mióta először láttam, a bolondulásig szeretek, s kiről mindeddig nem tudhattam meg többet, mint hogy Idának hijják Szerencsétlenségemre épen tegnap Pestre érkezett atyámmal voltam, és igy nem mehettem utánuk, de mellettünk való elmentökben annyit mégis hallottam bájos ajkairól, hogy ő nagy kedvellője a Szigligetiféle népszinműveknek. Már most meggondolva azt, hogy ma épen a „Csikóst“ adják, Idának szavai rendez-vous-adásra is magyarázhatók. Azért tehát barátom, az istenre kérlek, menj kedvemért a szinházba és légy elefántom!“

„ „De mért nem mégysz te magad?!“ “

„Mennék én, még pedig ezer örömmel, de, mint mondom, tegnap érkezett Pestre édes atyám, és attól ma tiz óra előtt nehezen fogok szabadulhatni, most is épen engem vár a casino előtti kioszkban. Én ugyan igen örülök atyám ittlétének, de mit nem adtam volna értte, ha két nappal később indul hazulról. Menj tehát barátom hamar a szinházba és ügyelj mindenre, T.-t ismered már, a lány pedig, hogy leirjam neked, inkább kis mint nagy termetü, egy kimondhatlanul kellemes arc, szemei pedig olly igézők, hogy azokat leirni lehetetlen; csak attól tartok, ha meglátod öt, benned is uj vágytársam lesz.“

„ „Soh se félj attól!“ “

„Jöj aztán az előadás után a kávéforrásba, s ha még ott nem vagyok, várj meg. Most csak siess! fuss!“

E szavakkal elhagyott néhai oskolatársam Aknai, és én két oldalról megbizott és felhatalmazott elefánt voltam. Szerencsémre azonban elefántságom tárgyai olly szerencsésen voltak elhelyezve, hogy a mint mondani szokás, egy csapással két legyet találhaték. Ugyancsak meggyült volna bajom, ha az egyiket az Orcikertben, a másikat a svábhegyen kellett volna keresnem.

Mentem tehát a szinház felé azon fontosságom öntudatában, hogy kimondásom által még ma két, s holnap talán már négy embert tehetek boldoggá vagy boldogtalanná.

Hét órához már csak nehány perc hiányzott, midőn a jóformán megtelt szinházba léptem, s azonnal balra fordultam Dévai barátom Nesztijét octroyált vőlegényével keresendő; és csakugyan első pillanatra megismerém öt, az ötödik sorban, — az előadás még el nem kezdödvén — állva, s igy láthatám nagy termetét is, melly valamint különbeni ismertető jelei egészen Dévai leirása szerintiek voltak, mellette egy nő és e mellett férfi, kik természetesen növére és sógora voltak. Nesztit Dévai mint szerető s igy túlzott szépnek irta le, mindamellett mondhatom, hogy ha nem lettem volna köteles rá elefánti minőségben és illyféle szemmel nézni, nem tudom, nem lett é volna nekem — elefántra szükségem.

Miután tehát Nesztit megismertem, szemeim csak a fatalis vőlegényt keresék, melly munkában szinte nem kellett sokáig fáradnom, mert ő vőlegénysége tőszomszédságomban állott egészen a leirás szerinti minőségben, csak hogy szakálla nem volt vereses, hanem valóságos bibor szinü, mellytől a légszeszvilágitás mellett csak ugy kápráztak szemeim. Akkor is épen Neszti felé volt fordulva, és szemei szüntelenül ennek bájos alakján függtek. Neszti ugyan a csinos csikóst sem vesztette szem elől, de néhanéha még is rákacsintott kényszeritett vőlegényére; és én Dévai barátomat szivemből sajnálva tisztában voltam első számu elefántságom iránt. Elmentem tehát a Numero zwei-t keresni, a mi sokkal könnyebb leendett, miután T.-t. jól ismertem; de bármint összejártam a földszintet, sőt a második emeletet is, bár mennyire megfeszitém láterőmet, sem T.-nek sem Aknai barátom kedves Idájának semmi nyoma. Annál több figyelmet fordité tehát a Numero eins-ra, és szivemben sirtam szegény Dévai barátomért, mert Neszti és vőlegénye ugyancsak értették egymást szemnyelvökön. Előadás után a veres szakállu azonnal Nesztiékhez csatlakozott, s a hazamenetel következő csatarendben történt: az előörsöt a sógor s a néni képezték; azután jött Neszti vőlegényével mint tulajdonképeni harcosok — ha most nem is, de mint házasok bizonyosan azok lesznek — a szemlegező utócsapat pedig én magam voltam, ki olly közel lépdeltem mögöttök, a mint csak az illedelem megengedte. Eleinte a csikósról, népdalokról, szinházról s más illy általánosságokról beszéltek, és ez tartott az országut hosszában egészen az evang. templomig; itt, gondolám magamban, el fog válni, hogy merre mennek, és hogy nem csalatkoztam é mégis személyökben, de ők egészen gépi-

leg a vásártérnek és ott a bálványutcának mentek. A vásártéren a beszéd tárgya már más fordulatot vett, szólottak az egymást látásról, az ebben rejlő gyönyörről, s mintha az érzelem szót is hallottam volna; ekkor közelebb nyomultak egymáshoz és halkabban beszéltek. Hah! gondolám ekkor magamban, szegény Dévai barátomnak mindjárt vége lesz, most alkalmasint szerelmi ömlengések jönek. Oh nők! nők! mért hogy olly hamar felejtitek ti az örök hűség esküjét! — Hogy tehát a szerelmi csevegésből, a mennyire lehet, egy szót se veszitsek, lábujhegyen egészen hátuk mögé lopództam, a mint egyszerre egy az Interims-Theater romjaiból hátramaradt téglában megbotolva csak félreugró lépés által óvhattam meg magamat a nagyoteséstől, de hova ugrottam boldog isten! egyikébe azon pocsolyáknak, mellyek kisebb nagyobb kiterjedésben minden nagyobb eső után nehány napig vásártérünkön találhatók.

(Vége köv.)

Áldott hajlék.

Áldott a hajlék, mellyben hű nő keze rendez,
S mellyben a rendet földúlja picinke gyerek.

Szemere Pálhoz.

Boldog öreg! Fiatalságod nem rózsa, de gyöngy volt:
Bármi sok évet láss, egyre ragyogni fog az.

V. S.

Levelek egy pesti hölgyhez.

XIII.

Nov. 30-án.

A mai Figyelmezőben Bizony Tamás ur felszólitást intéz a közönséghez, hogy koszorus költönk, a szegény beteg Garaynk családján mindenki telhetőleg segitni igyekezzék.

Mit érezek e felszólitás olvasásakor, nem próbálom festeni. Átérzém azt akkor is, midőn e tárgyban már kétszer — név elhallgatással — szót emeltem.

Ha van, ki Garaynak hálával tartozik, én tartozom — iránti szeretetéért, s mert ő volt első, ki az irodalomba bevezetett.

Isten nem ada módot e szeretetet mással, mint legmélyebb tisztelettel s viszonszeretettel viszonozhatnom.

Egyebet nem tehettem, mint a magam s Vahot Imre barátom nevében felszólitám a szinházi igazgatóságot, részére hangversenyt rendezni.

Az igazgatóság bele is egyezett, bizonyos körülmény bekövetkezte után.

E körülmény nem sokára bekövetkezendik, — s az igazgatóság mindent elkövetend, azt lehető érdekessé tenni.

Kik nem feledték el szerző gyönyörü költeményeit, a magyar hölgyek, kikhez irva van:

Magyar hölgynek születtél,
Ald értte sorsodat,
Magyar hölgynek születni
Nagy és szép gondolat!

ápolandják bizonnyal a magyar Moreau Hegezippe-et s részvét és jelenlétök által öt fölsegiteni törekedendnek!

Ó hogy isten a költőnek osztályrészeül a bánatot juttatá, ó hogy nevének örökéltét egy életszenvedéssel kell megvásárlania!

S hol az életpályán a nyomor utitársul szövetkezett, s kit inség és szenvedés kétszeresen sujtott, a költő az!

Szivvérével irja dalait, olly forró, olly hév szivvérével! szegény, szegény költő!

Még egy van, mit e tárgy körül megemlitni kötelességemnek hiszem.

A szenvedő beteg költőnek „Szent László és kora“ cimü eposa készen van. Könyvárus e ritka becsü mü kiadására jelen körülmények közt nem mer vállalkozni.

Pedig istent hivom tanúul, rendületlen hitem, hogy a magyarban nem halt ki még annyira az ősei iránti szeretet, még viseltetik annyi kegyelettel azok müvei iránt, hogy a troubadour énekét, ki azt méltó fényben tünteti fel, a dalnoknak a multat olly hiven festő szavait, hazánk legnagyobbszerü multjának dicsőitését, részvétlenül feledékenységbe menni nem engedi!

Anyák, kik honszeretetben nevelitek fel gyermekeiteket, szerezzétek meg e müvet gyermekeitek számára, hogy tanulják abból imádni e nagy nemzet dicső multját!

Él magyar! áll Buda! hiszem ezerekre menend azok névsora, kik az annak idején megjelenendő aláirási ivre följegyzik neveiket!

Önt pedig szerkesztő ur, kérnem fölösleges, *) hogy fogadja el azok jóakaratát, kik a szegény költő sorsán javitni akarnak!

Szilágyi S.

Hirharang.

Kossuth anyja és nővérei, Meszlényiné és Rutkayné férjestől, e napokban fogságukból szabadon bocsátattak.

A Duna erősen zajlik, és szinte különös érzelemmel halad az ember a lánchidon, midőn alant a nagy jégtáblákat recsegni hallja; a nép pedig alig várja, hogy megálljon a jég, és krajcár nélkül lehessen egyik városból másikba sétálni, mert olly olcsó az élet, hogy két krajcárért is legnagyobb készséggel kockáztatják.

E telet, melly olly szokatlanul keményen lepett meg bennünket, sokan éjszaki látogatóinknak tulajdonitják; de igen hibásan, mert azok inkább megizzasztottak bennünket.

Bécsben egy ottani lapnaka magyar ujságok nem

---

*) Teszünk, mit tehetünk, folyvást legszivesb készséggel.
Szerk.

*

tetszenek, vigasztalja magát azzal, hogy ő viszont a magyar ujságoknak nem tetszik; de azért nem gondolnak vele, mert azon eredendő bünben szenvednek, hogy csak előfizetőiknek kivánnak tetszeni. Mi pedig mindenek fölött, miután előfizetőink jobbadán — szép hölgyek. Egyébiránt pedig jegyezze meg magának a tisztelt német kollega, hogy nemcsak a férfiak isznak bort, hanem néha a leggyöngédebb hölgy is hörpintget néhány csepp édes tokajit, vagy pezsgőt, s hogy annál fogva nem lehet őket mindig csak cukros vizzel boszantani.

Klagenfurtban a szinházi közönség ugynevezett müveltebb része azon divatot követi, miszerint szomorujátékok alatt kacag, bohózatok adatásakor ellenben komoly ábrázatot mutat, hogy magát megkülönböztesse a müveletlenektől, kik a pillanat benyomásaitól hagyják magokat elragadtatni. Szép, csak uralkodjanak érzelmeik fölött, más ugysem hallgat rájok.

Balaton vidékiről jött utasok beszélik, hogy rég nem fogtak ott annyi fogast, mint most. Furcsa, és mi még egyet sem láttunk!

Parisban hire van, hogy Hugo Viktor ministerré leend. Ebben semmi különös nincs, de azt igen is csodálnók, ha a világ valamennyi ministeréből egy Hugo Viktor tudna alakulni.

Debrecenben is összeirták már a háboru okozta károkat, egy háziúr még betörött ablakaiért is kárpótlást kivánt. Hát a megtört sziveket ki győzné megfizetni!

A jolsvai időjós teljesen megszégyenült, mert azt mondá, hogy karácson előtt nem lesz hideg. Bizonyosan rajta is erőt vett a politikai járvány, azért csalatkozik most jövendölésiben.

Pesten legközelebb több uj vendéglő nyilt meg, mellyek az adagok kicsinységében és drágaságában dicséretesen versenyeznek egymással, csak egyben állnak egyenlő fokán a tökélynek, s ez: az ételek gyarlósága. Azt hiszik, miszerint az embereknek olly jó gyomruk van, hogy mindent megemésztenek.

Londonban legközelebb hangversenyt adtak, mellyben hatszáz zenész működött. Illy hangversenyt nálunk is könnyen lehetne rendezni, de ugyanannyi hallgatót ingyenjegyekkel sem lehetne összefogdosni.

Budán a marhahus olcsóbb, mint Pesten, a kenyér pedig drágább. Ki tudná ennek okát megmagyarázni?

Bécsben egy iró valamennyi ujságban jelenté, hogy ő csupán a * * * cimü hirlapba fog ezentul dolgozni. Szép tőle, legalább minden okos ember tudja, hogy melyik lapot ne járassa.

Saphir M. G. irja Bécsben, hogy Budapesten most igen olcsó az „éljen!“ Meglehet, hogy ő ingyen is kapna tizet, de sokan bizony aranyért sem kapnak egyet! — ⊙

Nemzeti szinház.

Czakót sajnáltuk, midőn meghalt, pedig irigylenünk kellett volna sorsát, mert ő akkor halt meg, midőn irodalmunk, müvészetünk legszebb virágzásban díszlett, s ha érzékeny szive akkor sem birt az élettel megküzdeni, megbarátkozni, mit szenvedne most, midőn teremtés helyett csak a szétdúlt romokat kell összeszedegetnünk irodalmunkban, müvészetünkben! „Végrendelet“-e fájdalmat ébreszte minden érző kebelben, s ugy látszott, hogy az előadók is megihatva valának a visszaemlékezés varázsa által. Olly szeretettel, olly összevágólag adák elő a korán elhunyt költő e jeles müvét, hogy nemcsak a méltányos, hanem szigoru mübirót is kielégitheték.

„Macbeth,“ „Romeo és Julia“ amaz magyarul, ez németül énekeltetett e napokban Pesten, egyik igen jól, a másik tűrhetően, és Shakspear mégis csehül érzé magát a más világon, mig végre „Hamlet“ által kiengeszteltetek.

A fütést nálunk is megkezdék már, megjárjuk, ha táncosnőinknek olly melegök lesz, hogy ezentul még kevesebb ruhában fognak föllépni. —o—

Ma szombaton adatik:

Szerdahelyi József jutalomjátékaul:

Uj rendezéssel és szereposztással:

NORMA.

Nagy opera 2 felvonásban. Irta Romani, zenejét Bellini. Fordította Szerdahelyi.

Az előadásban az 5-dik számu cs. kir. tüzérezred zenekara is részt veend.

Az uj diszitmények épitészeti részeit Montini, a tájfestményt Telepi készitette.

Személyek:

Sever, római proconsul	—	—	Stéger.
Flavius, barátja	—	—	Bognár.
Oroveso, druidák főpapja	—	—	Reina.
Norma, főjósnő, leánya	—	—	Hollósi Kornélia.
Adalgisa, fiatal druidanő	—	—	Lovassi Betti.
Clotilde, Norma meghittje	—	—	Hubenainé.

Norma két gyermeke. Druidák. Bárdok. Gallusok.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

17.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 3. *hétfőn.*

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

A tél.

Eljött a tél, eljött a büszke kényur,
Hogy leigázza a természetet.
A tomboló szélvész volt paripája,
Mellyen megjött, mellyen megérkezett.

És szólt haraggal: erdők fája, bokra!
Mélyen hajolj meg és nyomban levedd,
Mit olly rátartó göggel, kérkedéssel
Hordasz — a lombot: tollas süveged.

Födetlen fővel állj meg énelöttem,
Ki ur vagyok, a ki parancsolok;
Meglásd különben kiütöm fejedből
Ama fölbokrétázott kalapot.

S te völgy patakja, tévelygő kalandor!
Kinek gyors nyelve szüntelen pereg,
Kinek gonoszról suttogó beszédét
Kiváncsian hallgatja völgy, s berek.

E perc... de nem... e pillanattól fogva
Titokban sugdosódnod nem szabad,
S hogy lassúbb legyen lépteid futása,
Reád teszem e súlyos láncokat.

S ti dalnokok! te csattogány, pacsirta, —
Kik annyi roszat énekeltetek,
Egyetlen szót, avagy hangot se halljak,
Különben majd kitépem nyelvetek.

S te felhő, a lég fekete vitéze!
Ki háborogván gyakran fölvered
A természetnek békességét, csendét,
Jer, add által villámló fegyvered.

Én bátorságban vágyok itten élni
És bátorságban addig nem vagyok,
A mig alatta fekete ruhádnak
Tündöklő pallos — a villám — ragyog.

E képen szólt és síri némaság lön...
Födetlen fővel áll künn a bokor,
A völgy patakja súlyos láncokat hord,
És néma mint a lelketlen szobor.

Elhallgatott a csattogány, pacsirta
Nem nyitja dalra többé szivérét,
A felhő, a lég fekete vitéze
Nem mutogatja fényes fegyverét.

Csupán a szél, a kényur paripája
Tombol, üvölt... s a mint végig szalad
A messze puszták sivatag határin,
Magasan égbe rugja a havat.

Mentovich Ferenc.

Elefánt.

(Fővárosi beszélyke.)

(Vége.)

Ugrásomnak nem volt más következése, mint hogy tetőtől talpig be voltam sározva, arcomat sem kivéve, minek ismét azon jó oldala volt, hogy ha lát is valaki illy derangirozott állapotban, nem ösmer rám, mert arcom olly gyönyörüen ki volt sárral petyegetve, mintha épen az nap keltem volna fel himlőből.

Minden más ember hasonló körülmények közt kissé restelte volna helyzetét, de nekem mint elefántnak édes magamról el kellett felejtkeznem s a fiatal emberek után rugtatnom. Ezek ez alatt már jó előre haladtak, és hogy a bolondulásig lehettek egymásba szerelmesek, ennek abban találtam ujabb bizonyságát, hogy olly közelökben történt balesetemet észre sem vették, pedig mernék fogadni, hogy a locsoltatásban öket is némileg részesitettem. Utóértem tehát öket, miután több hasonnemü pocsolyát részint átgázoltam, részint átugrottam; de alig vagyok ismét mögöttök, s hallok nehány halk szót, egész figyelmemet beszédökre forditva, nem veszem észre, hogy ök rögtön kikerülnek egy tárgyat, mellybe én már nem megbotolva, hanem egész hosszuságomban leesve találom magamat. Mi okozta ez ujabb bajt! fogják önök kérdezni; hát nem egyéb mint a bálvány-utcának kikövezése, mellynél a bevett szokás szerint nem állitottak oda lámpát, hogy az ember láthatná az utnak akadályait; s igy még szerencséről szólhatok, hogy nem estem a mellette levő kö- hanem csak a homokdombra. Felkelve mosolyodnom kelle, mert elefántságomban ugy jártam mint a rántott csirke, azt is először valami folyadékba — ha nem csalódom tojásfehérbe — mártják, hogy annál jobban ragadjon rá a zsemlyemorzsa. Én rám is a pocsolyázás után ugy ragadt a homok, hogy

ruházatomnak szinte egy uj rétegét képezte. Uj piperémmel ismét utánuk sieték, s épen jókor értem még oda, hogy mind négyöket egy nagy három emeletes háznak kapuján bemenni lássam. Jó éjszakát, gondolám magamban, Dévai barátom! a te szüröd már ki van téve. Vissza akarok már fordulni a kávéforrásba menendő, hát a sétatér felöl közeledik az általam a szinházban olly annyira keresett T. egy asszonysággal s egy kisasszonynyal, kivel három évvel ezelött egy körbálban táncoltam, s kiről annyit tudtam hogy Idának hijják. Ezek is mindnyájan ugyanazon háromemeletes ház kapuján mentek be. Szegény Aknai barátom! tehát neked is csak rosz hirt hozhatok.

Piszkosan a mint voltam siettem tehát a kávéforrásba, barátaimmal elefántságaim eredményét közlendő. De itt ámbár már tiz óra felé járt, ök egész este nem láttattak. Az ott levö vendégek mosolyogtak ugyan megjelenésemkor, de egy hivatásának nagyságát érző elefántnak az illyesmi iránt is közönyösnek kell lenni, és én olly nyugalommal ittam meg puncsomat, mintha öltözetem saloni csinnal birt volna.

Vártam egész tizenegy óráig és legnagyobb csudálkozásomra egyik sem jelent meg, pedig nem az én, hanem az ö érdekökben állott, a dolgok valódi állását tudni. S minthogy az elefánt is, bármilly nagy terhet is tudjon elviselni, mégis testét, kivált az annyira meghasznált testet, mint az enyim ma volt, nyugalomra kénytelen bocsátani, igy tehát én is haza ballagva, s a ma túlélteket agyamban forgatva valahára elaludtam.

Hétfön reggel még ollyan reggeli szundikálásban voltam, mellyben néhanéha álomkép gyanánt nekem is elefántra volt szükségem, midön egyszerre ajtómon nagy kopogást hallok, s az ajtó felnyitása után Dévai barátom örömsugárzó arccal berohan a szobába s engem összevissza csókolva megköszöni tegnapi fáradságomat, melly azonban már felesleges volt, miután Nesztijének atyja megtudván, hogy az octroyált vőlegény ollyanforma ember, kit a közönséges életben korhelynek neveznek; tehát túladott rajta, ö pedig (Dévai) miután engem elefánti minöségben a szinházba küldött, házuk elött elmenve Nesztinek öcscsét, kit egy arra vágtató bérkocsis majd agyon gázolt, megmentett, minek következtében atyjától sok hálaszóval s barátsággal fogadtatott, Nesztiék körében egy boldog estet töltött, és most egészen boldog házukhoz járhatni.

Ekkor elmondám neki tegnapi kalandjaimat, mellyekre ö nagyokat nevetett, azon hozzátétellel: „Isten tudja, kit tartott ön Nesztinek és vőlegényének, mert én az egész bálványutcában nem ösmerek senkit, és én nem is mondtam tegnap, hogy Neszti a bálványutcában lakik, hanem hogy én addig kisérem mindig, miután épen rokonai miatt nem mertem öt egészen hazáig a nádorutcáig kisérni.

Midön Dévai épen ezeket elmondá, ajtómon uj kopogás hallik, s belép szinte örömsugárzó arccal Aknai barátom, a ki szinte megköszöni tegnapi fáradságomat, s elmondja, hogy ö nem csak a házhoz jár, hanem Idájával már el is van jegyezve.

„„Hogyan! mikép!““ kiáltám én, „„„hiszen én magam láttam tegnap T-t Idával.““

„Gondold meg csak barátom,“ felelt erre Aknai, „hogy több Ida van Pest városában, ez utóbbi nem volt az enyim. Hanem hogy az egész dolgot megfejtsem, az tehát igy volt: Tegnap tőled elváltamkor mondtam neked, hogy atyám a casino elötti kioszkban vár rám; én tehát oda menve a mint belépek; ott látom egy asztalnál atyámat Idával s egy öreg urral a legbizalmasabb társalgásban. Kölcsönös bemutatás, Idának elpirulása, és mindkettönk részéröli némi zavar volt a találkozásnak első eredménye. Azonban mit legyek hosszadalmas, hozzájok haza mentünk; atyám és Ida atyja, most nyugalmazott kapitány mint hadnagyok valaha egy ezrednél szolgáltak, és kitalálták csakhamar, hogy mi bizony nem rosz szemmel nézünk egymásra, neki fogtak tehát katonásan, s minket még tegnap eljegyeztek. Most barátom képzelheted boldogságomat!

Ebből tisztelt hölgyeim láthatták kinait és örömeit egy hivatását érző és a szerint cselekvő elefántnak, azért tehát ha szivök a legnemesebb gerjedelemre fakad, legelső gondjuk legyen ügyes és munkabiró elefántról gondoskodni, s mellesleg emlékeztetem önöket, ne felejtkezzenek el e beszélyke folytában tervezett részvényes társaság létesitéséről. Czanyuga József.

Népdalok. *)

I.

Elhervadj violám,
Szép kerti virágom,
Kis madár, ne csattogj
A zöld nyárfaágon.

Nincs, kinek bokrétát
Kössek kalapjára,
Nincs, kivel hallgassak
Kis madár szavára.

Édes anyám, adj lent
Két három orsóra,
A mennyi elég lesz
Egy szemboritóra.

Megfonom s könyemmel
Meg is fehéritem,
Ugy sem élek soká,
S szememre teritem.

(Kolosmegyei) Szilágyi S.

---

*) Erdélyi gyüjteményemből. Sz. S.

Hódolatom.

Zengj dalt, . . . sugalt a végzet,
És zengek éneket.
Szeress, . . . mondottad angyal,
S szeretlek tégedet.
Áldozz, . . . kivántad ó hon,
S áldoztam én neked.
Sírj, . . . szólt a sors, és sirok
Szabadság te veled.

Z.

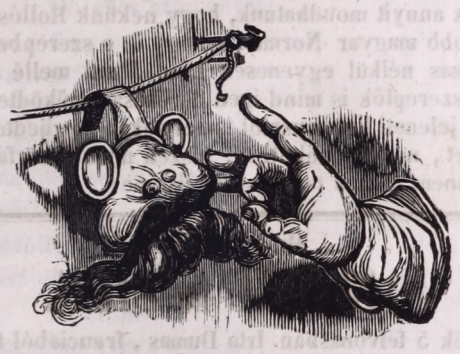

+ Isten szabad akarattal ruházta föl az embert, ezt még a jezsuiták is nyiltan tanitották; ebből tehát az következik, hogy a kinek nincs szabad akarata, az nem ember? Ez ugyancsak nem hizelgő a szerelmesekre és — másokra nézve.

+ „Husz év óta dolgozom, mint a marha, és mégsem léptetnek előbbre!“ — panaszkodik sok tisztviselő. „Épen azért,“ — felel az előljáró, s helyesen, mert ő harminc évig dolgozott ugy.

+ Minél magosabb a kalap, annál nagyobb alatta az üresség, azért nem szeretik a hölgyek a kalapot, és iparkodnak inkább fejkötő alá jutni.

+ A sajtószabadság becses gyümölcsöket terem, szokták mondani. Igaz, fáján igen derék — embereket is láthattunk már függeni e szép világban.

+ Most mindenkinek egyenlő joga van. Szép tan, de bizonyosan nőtelen férfi találta ki, vagy ollyan, kinek rút a felesége, s nincs mit féltenie rajta.

+ Az ökör mindenütt csak ökör marad. Ezen közmondás igen régi, azért kopott el egészen. Jelenkorunkban más a divat, s a szarvak semmi akadályul nem szolgálnak.

+ Jövő évben Venus, a szerelem istennője, az uralkodó, a kalendáriomok szerint; természetes tehát, hogy iparkodni fog, miszerint uralkodásának ideje alatt az ostromállapot ne szünjék meg.

+ Midőn kihirdették a teljes szabadságot, akkor a sorsjátékot egyszersmind eltiltották, méltán mondhatni tehát, hogy már most semmit nem nyerhet az ember.

+ A roppant nagyságu Góliátot a kis Dávid agyonütötte; igy teszi gyakran semmivé a legostobább ember a legnagyobb lángészt.

+ Mondják, hogy a rosz asszonyt nem lehet hallgatásra birni; dehogy nem, csak azt kell neki parancsolni, hogy — beszéljen.

+ Szép hölgynek egyetlen pillantása lángra gyujtja sok férfinak érzelmét: ha igaz, hogy az érzés a fejben lakik, ugy e szerint alkalmasint szalmának is kell ott lenni.

+ Ujabb időkben a név- és cím-változtatás általánosan annyira divatba jött, miszerint a vívómesterek is elhatározák, hogy ezentul világjog-tanitóknak fogják magokat nevezni. Az ügyes vivó mindenesetre sok hallgatót csinálhat.

Fricskay.

Hirharang.

Pulszkyról irják, hogy Londonban felolvasásokat tart a régiségtanból, és neje nőnöveldét szándékozik alapitani.

Bécsben a pénzverde most ezüst huszasokat készit, a Lloyd szerint a régi láb szerint. Akár uj, akár régi, csak ollyan legyen e láb, hogy ide hozzánk is el birjon jöni.

Saphir M. G. panaszkodik lapjában, hogy a szerkesztőket most ismét nagyon nyirbálják. Vigasztalja magát azzal, hogy a lenyirt toll is ismét kiújul.

Parisban a respublikai kormány tizenkilenc megyeispánt azért tett le hivatalából, mivel republikánus elveket tanusitottak. Egészségökre váljék!

Olaszországban egy paraszt fiait — leányoknak kereszteltetè és nevelé, hogy a katonáskodás kötelessége alól kivonja őket. Ezt alkalmasint másutt is gyakorolják, azért láthatni olly sok férfias nőt.

Berlinben két cifra hölgyet fogtak el, kik a boltokat igen szorgalmasan látogaták, s köpenyök alatt — hálót viseltek, mellybe drága kelméket csusztattak pénz nélkül. Nálunk is láthatni illy cifra hölgyeket, ezeknek hálóiba mindazáltal nem drága kelmék, hanem csak érték nélküli uracsok kerülnek.

Bécsben az adventi böjt szigoru megtartása alól a lakosság ez évben is fölmentetett; a szegények azonban elhatározák, hogy mégis önként böjtölni fognak.

Parisban társaság alakult fürdők és nyilvános mosdó-intézetek fölállitására. E példát egész Európa követhetné, mert piszkos emberekben sehol nincs hiány.

Reméný cimü vendéglőt is nyitottak Pesten, s ezt sokan dicsérik, a mi igen természetes, mert sokan most reményből élnek.

Budát a lánchid megnyitása óta kevesen látogatják, s a rácürmös árulói kétségbeesni készülnek. Ne te-

*

gyék azt, hiszen a budaiak sem jönek most Pestre, és búfeledésül ezentul bizonyosan többet fognak inni.

Strassburg cimü szomorujáték szerzőjét a bajor király igen hízelgő levéllel tisztelte meg, s a költő mégis neheztelve emliti, hogy a levél üres volt.

Viktória királynő windsori kastélyában e tél folytán Shakspear valamennyi szinmüveit el fogja játszatni. Első előadásul „Julius Caesar“ van kitüzve. Hol a költészetet igy becsülik, ott az anyagi nagyság sem maradhat el.

Afrikában a rabszolgaságot meg akarják szüntetni. E szerint idővel talán még Europára is rákerül a sor.

Southwarkban a nők gyülést tartottak, s kérelmet határoztak a parliamenthez, a halálbüntetés megszüntetése iránt. Mondják, hogy leginkább özvegyek voltak, kik legjobban tudják, hogy a halál által az életben hátra maradók is érzékenyen bünhödnek.

Parisban a nemzetgyülés a korona gyémántjait el akarja árverezni. Mondják, hogy Napoleon Lajos szándékozik azokat megvenni és árukkal majd — adós marad.

Csáky grófnőt Bécs közelében a vasuton elfogták egy Bethlen gróffal, ki inasi álruhában utazott vele. Mondják, hogy az ébreszté föl a rendőrség figyelmét, miszerint az inas igen igen meghitten társalgott az urnővel. Ez bizonyára csak koholmány, mert különben hány elfogatás történhetnék!

A bécsi kereskedőség jelenti, hogy vevőinek ezuttal nem fog ujévi ajándékkal kedveskedni; de természetes, hogy azért most is előre kivette rajtok annak árát. — ⊙

Nemzeti szinház.

Szerkesztő! Ön hidegsége botrányos, ezt tovább ki nem állhatom. *) Mi ön lapjában „Norma“ első adatásáról elmondva vala, azt ön Szibériába mártott jégcsappal irta. Bár villámot márthatnék Vezúvba és azzal ecsetelhetném elragadtatásomat. Hallám őt, de nem, nem hallám, hanem érzém, őt, az éneklő dalszellemet, kinek hangfokozatin angyalok szállnak le az égből ajakira, és onnan a rokonérzelmü szivekbe. Nem akarok itéletet mondani, mert nem lehet azt tenni ott, hol csodálni, de nem, nem csodálni, hanem imádni kell. Eddig szivemet tartám legnagyobb kincsnek, de el vele, **) nem kell, ezentul csak füleimet tisztelem mindenek fölött, mert ezeknek k szönhetem a mennyei élvezetet, mit Norma nekem t boldognak nyujta. Mivel pedig hasonlitásból ért a többsé szabad legyen nekem is a hasonlithatlan Normát haso lítanom Liszt Ferenchez, kinek minden uja mindenha Liszt harcokat billentyüz, a mi Normánk világokat fuv láz; Lisztnek minden uja egy isteni torok, Normánkn minden egyes hangja egy illy egész zongora; Liszt a zor gora Napoleonja, a mi Normánk a dal Semiramisa; Lis elragadja az embert, a mi Normánk magához vonzza a angyalokat is; Liszt lelkesülést idéz elő, a mi Normán maga a megtestesült lelkesülés. Többet nem irhatok, ne szólhatok, életemben most allott el először szavam. — – Vilma.

Normáról, gáncsolt hidegségünknél fogva mos is csak annyit mondhatunk, hogy nekünk Hollósi Kornéli a legjobb magyar Norma, s hogy őt e szerepben minde tétovázás nélkül egyenesen Lind Jenni mellé állítjuk. A többi szereplők is mind igen derekasan működtek, de a utólsó jeleneti krampusztól ismét sokan megijedtek; ugyan istenért, ne féljenek töle, hiszen nem emberfaló mumus az, hanem csak a teutonok hadistene! —o—

*) Jól tesszi ön, fogjon ki rajtunk minél gyakrabban illy modorban.

**) Ide vele, annál inkább kell nekünk, és bizony jól gondját fogjuk viselni. Szerk.

Ma hétfőn adatik:

SCOTT NEMES.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta Dumas, franciából forditották Egressy B. és Csepreghi.

Személyek:

II. Károly, angol király	—	—	Farkas Lajos.
Buckingham, herceg	—	—	Lendvay.
Mac Allan, scott nemes	—	—	László.
Jerningham, a herceg komornyika	—		Szerdahelyi.
Chiffinch, a király komornyika	—		Szigeti.
Chom Gin, ‚Scott királynál‘ cimzett fogadó tulajdonosa	—	—	Szilágyi Pál.
Dikins,) kézmüvesek	—	—	Hubenai F.
Russel,)	—	—	Berzsenyi.
John Bred, lókereskedő	—	—	Petrik.
Udvari szolga	—	—	Hubenai J.
Palotabeli ajtónálló	—	—	Győri.
Quin Nelli, színésznő a Drury Lane szinháznál			Latkóciné.
Duncan Sára, scott hölgy	—	—	Komlossi Ida.
Rebecca, Sára nagynénje	—	—	Magyar Luiza.

A herceg hitelezői és szolgái. — Történik az első felv. Buckingham palotájában; a 2-dik ‚Scott királynál‘ cimzett fogadóban, többi a wiudschori kerti lakban.

Holnap, kedden, december 4-én Udvarhelyi Miklós javára, bérletszünettel:

PURITÁNOK.

Nagy opera 3 felvonásban. Bellinitől.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesitès nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

18.

1849. decemb. 4.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. kedden.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Gyászdal.

Habár virúlás van rónáidon,
Nem élsz, nem élsz te, szivimádta hon!
Nem vagy te más, mint gyönyörü halott,
Mellynek bájarca meg nem változott.
Óh édes szép anyám,
Szegény hazám!
S mivel fölötted kék
A nyájas ég,
S derült lövell a napsugár:
Tán éltet az jelentene?
Nem élsz, nem élsz te! Bár
Közötted nyilt a láthatár.
Nem élsz, nem élsz te! Hisz
A holtnak is
Maradhat nyitva a szeme!

Csomaközi.

Kogeon hölgye.

Feledés és emlékezet képezik ez élet láncát, tul a siron, tul a bölcsön!

Minden élet egy egy láncszem. Az első alkotja, a másik összetartja azokat.

Köszönet neked irgalom istene, hogy e láncozat a feledés!

Mi volna az élet örökemlékkel, mi volna az ember feledni nem tudással? Bánat, bánat, bánat! az öröklétet ez egyetlen szó alkotná, az örök szenvedést ez egyetlen szó adná meg! S ha mint a márvány Niobe a bánat is fölveszi a szépség alakját, hol a Pygmaeus, melly terheit elszenvedni tudná?

De igy! ki a világra jött, már elfeledte nyomorát. Ujra kezdi azt, hogy viszont elfeledje. S igy könnyebb a teher, igy közelebb jut a végtökélyhez, hol többé nincs teher, mert nincs bün.

Bánat a tengely, mi véghetetlen utában kergeti a földet. Hol nincs bánat? az üdv tetőpontján a szerelemben?... Ott van a legtöbb. Kérd a virágtól, ha eljött az alkonyat, mért ültet könyet levelire? kérd a naptól, ha tengersirjába szállt, mért hinti szét az alkonyat vérét? s a dalnok boldog boldogtalanságában mért eped a mult után?

Láttál é hölgyet? s gyuladt é láttán kebled véghetlen szerelemre? Láttál é arcot, s gyuladt é láttára kebledben véghetetlen gyülölet? Fejtsd meg a lélek e látományait, ha nem sejtelmei a multnak, titok leplétől elfedetten fenmaradottak?

E ködfátyolképei a távolmultnak nem zavarják meg az örök feledést.

A könyező virág, a vérboritott nap ismeretlen kecseket adnak azoknak! a fájdalom istene mért ne ékitette volna fel müvét ezekkel ott, hol az ismert világ tökélyében áll?

Legszebb a szerelem véghetetlen bánatában. Ez a tökély, mit emliték. Láttam a fájdalom csillagát a legszebb szemekben.... mi ehez a kagyló gyöngye? Láttam a bánat vonásait a legszebb arcon... mi ehhez a hulló csillag végéhez közelgő fénye!

A lélek, mint a húr — ez akkordok velőig rázák a sziv húrait. Együtt folyának könyeink — mit tudom én miért? s e fájdalom szebb volt az öröm minden percinél.

A haldokló arcának fényét a véghetetlen bánat kölcsönzi. Szenvedéseitől fél megválni — megszokta azt, mint börtönét a chiloni fogoly.

E bánat megtölti szivét s megválni tőle fél. Ó milly nyomoru volna az ember, ha e bánatot édes örömest hagyná oda!

A bánat mint márvány: az élet, mint Phydias, remeket alkot belőle! A mintát magával viszi — hogy egy nagyobb müvész, az uj élet szebbé varázsolja.

...Köszönet neked irgalom istene, hogy a feledést rendeléd ki összetartani ez életláncokat!

A mü ciméből átláthatá az olvasó, hogy Zamulx korába varázslom vissza öt.

Erdélyben a géták laktak. Ők parancsolának akkor a vadregényes térek felett.

Fővárukat, a helyet, hol isteneiknek áldozának, s honnan annak parancsait, jóslatait elfogadák, Kogeonnak nevezték.

Messze mérföldeken át, vadon járhatlan erdő terült el. A fák sürüen összebútak, — alig engedének a napnak egy egy sugárt lophatni a tövükben zöldelő ibolyára. Vad cserjék, tövükben katangokkal lepék el a téreket. Csak kettő volt, mi e sürüt megszakasztá: egy kigyózó ösvény s egy kristály patak ezüst szalagja. Mintha fürtei lettek volna a legszebb hölgynek, vagy mintha Iris csókjaival növesztette volna öket, a part szélét jácintok árkolák el.

Az ösvény Kogeon várába vezetett. Keskeny vala az, alig elegendő, hogy utas lova elballagjon rajta. Végében

büszkén, ég fölé egy hegy emelte ormait. Magas, mohos kopár sziklái s a táj bujasága csodás ellentétben állók.

Fölötte vár, mélyében mysterium.

A vár gót izlésü vala: nagy ajtók, ablakok, szögletes bástyák, kúpalaku fedelek.

A barlang szája egy eltemetett gygás arcát képezé. A csodatüz, mi szemén száján átvillogott, visszaverve a zöldellő lomboktól, csodás alakban tünteté fel a rejtélyes arcot.

Büvészete a mesterségnek, büvészete a természetnek olly fönségesen egésziték ki egymást! Olly borzalmas vala Serapis tüze ott, hová Osiris fénye nem hatott!

Rajzunk kezdete óta 3000-szer nyilt ki a rózsa, 3000-szer hervadt el az ösz szelében. *) Hány virág hervadt el, hány kebel szakadt meg azóta véghetetlen bánatában!

Az olly rövid ideig tartott géta uralom ekkor kezdetett meg. Első főpapjuk, első királyuk Zamulx vala. E várban lakott s a barlang főjóshelyéül szolgált. Pythagoras költőies szép tanát — a bevezetésünkben leirt tant — magával hozta Typhon büvös honából. Serapis szolgái az egyptusi istenek mysteriumaiba bevezették. S ő e tant saját képzelmeivel ékitve itten meghonositni akarta.

Zamulx keleten s a forró égöv alatt Pythagorassal utazott. Mit ott látott, mit ettől tanult, olly uj eszméket költének fel lelkében! Tudta, hogy mit a nép távolrul lát, inkább bámul. Távolrul engedé magát látatni. Jósolt — de jóslatai törvények is valának. Ő maga vagy kevés mysteriumába avatottai tolmácslák azt a népnek.

A várbol — lakhelyéből — a barlangba — jóshelyébe sötét folyosók, csiga lépcsők végetlen láncozata vezetett. A barna boltokon egy egy örök lámpa, mint egy kis csillag, csodafényt tüntetett elő. S e lámpa volt az, mellynek örök fénye az óriási gygás arcán kilátszék.

Havonként egyszer — rendesen a büvös erejü 7-én — jelent meg Zamulx a jóshelyen.

Középben az oltár, körülte az egyptusi istenek szobrai állottak, kik, ha a nap varázs-sugárival felcsókolá a harmatot, mint a memphisi Memnon varázs-dalokkal imára készteték az oda tódult tömeget.

A zene, az oltártüz, a belopódzó napsugarak, minden, minden annyira emelék a jelenet fönségét.

Zamulx gyönyörü férfi volt. Égő szemek, napbarnitott arc, termetének szokatlan magassága, első pillanatra sejtetni engedék a géta királyt.

Mint emlitém, Zamulx Pythagorással beutazta Egyptust. Memphisben azon szektafőnök befolyásának köszönheté, a vallásszolgákkali megismerkedését s eszének és alkalmasságának megismerkedését az ottani istenekkel és tannal.

*) Plinius (L. IV c. XII.) Pausanias (L. LII.) szerint Zamulx 1402. élt Kr. sz. e.

Egy nővel, az egyptusi főpap leányával megismerkedék ottan. Hét évig szolgált érte. Naponként áldozott Osirisnek, hogy áldozatai béreül nyerje el a legszebb nőt Ó hogy Osiris megérte ez áldozatokat, teljesité azt!

Végre e hölgy övé lön.

Honába az olly sokáig nélkülözött, olly hönszeretett honba ért, hogy állitson rendet a rendetlenség helyébe, hogy alapitsa meg ottan a tant, s e tannal a boldogságot.

Olly angyalszép rózsája volt Melissa Egyptusnak. Annyi melegség, annyi szerelem honolt a legszebb arcon! Mit ember leirhat, a szó, eltörpül ottan, hol isten keze állitá fel a mintát!

(Vége köv.)

Mért mondjátok.....

Mért mondjátok, oh mért szünetlen azt:
Temessem el a múlt emlékeit,
S hogy száműzzek szivemből mindent,
Mi visszavarázsolja annak képeit.

Ábrándozónak mondtok, ha gyakran
Magányba vonultan elmerengek
A mult percek édes örömein,
Mik előttem kedvesek és szentek!

Letüntek boldogságom csillagi
Éltem örömei mind kihaltak,
Szivvirágim, a sok mosolygó remény,
Olly ifjan, olly korán elhervadtak!

Gyógyszerül ti feledést ajánltok,
Remélve, hogy ez tán egykor boldogit!
Oh hagyjatok! nincs földi öröm, mellyért
Szent fájdalmom adnám: mi üdvözit!!

Hit.

Keblemben olly zsarnokilag uralg
Az életölő gyilkos fájdalom,
Önkénye korlátlan, mert nincs, a mi
Szörnyü hatalmával dacoljon.

Leomolva hevernek a remény
S szeretetnek gyenge oszlopai,
S ezek romjain emelkedének
A szivkeserv végetlen kínai.

Csak egy van, mi ingatlanul fönáll
A sokat szenvedett nő keblében,
A hit! melly erőt ada legyőzni
A kétségbeesést bensejében.

Ha örömök helyett éltünk utját
Gyászvirággal hinté be a végzet,

S elértnek vélt boldogságunk a bú
Tengerében hajótörést szenved:
Szemeinket, mellyekben a keserv
Gyöngye ül, emeljük fel az égre —
Hiszen búnkban csupán a hit ölel
Enyhet adó jóltevő keblére!

M. K.....a. *)

Levelek egy pesti hölgyhez.

XIV.

Dec. 1-én.

„Itt van a zúzos december,
Bor van é?
Bort igyék ma minden ember,
Evoe!“

Körülbelöl illyen formán énekelt Csokonai évek előtt, nem is gyanitva, hogy szavai mára is igazak maradnak.

Bizugy azt! beköszöntött december hóval fagygyal, csikorogva és zúzosan.

Mind a mellett, hogy illyenkor az ember szereti kandallója mellett nézni a fa pattogásait, ugy hiszem, egy kis séta nem hagyandja fáradalminkat jutalmazatlan — ha a szabadba kinézve összebarangoljuk Pest utcáit.

Frankenburg Adolf hajdanában lerajzoltatá a szelet Pesten, de elfeledte a telet Pesten. Csekély erönktől telhetőleg próbáljuk meg egy freskoban bemutatni azt.

Többi kellemei közt a télnek nevezetes s tán legn - vezetesebb, hogy a röst emberböl is gyorsat varázsol.

Akaratán kivül ugy szalad az ember, mintha bottal állanának háta mögött.

Az illyen szaladás kellemei közé tartozik az orra bukás — mint épen a politikában szokott történni, hol a rohanva haladók nem egyszer törték be orrukat.

Itt a fázás ösztöne kergeti az embert, ott meg más ösztön, hogy senkit maga előtt ne türjen.

Lám, lám, csaknem politikába vegyültem.

Pedig ez a Reichszeitung levelezőjének bizonyosan megszurná szemét, kinek véleménye szerint, mint látszik, ha az ember nem mindig harisnyáról, meg cipőről beszél, nem is divatlap.

Térjünk hát a kivételes állapotban levő télre vissza.

Alkonyult. Láttam annak sötétjét küzdeni a hó fehérjével, láttam összeolvadni a kettőt s átalakulni az éj sötétjévé.

Két ember halad együtt — egy nő és férfi.

A szinházban Normát adják.

— A multkor is el akartam menni, de már nem kapék helyet, mond a nő.

— Én ott valék, besózva, befőzve, mint a heringet szokták a hordóba, pedig ¾ hét órakor mentem.

— Hihetőleg ma is olly sokan fognak lenni.

— Ó bizonyosan.

— Siessünk hát, különben viszont hely nélkül maradunk.

S ugyan csak sietének.

Nekem más dolgaim levén, betértem bizonyos helyre s nem hallgathatám tovább. De dolgaim tovább tartának mint kiszámitám s hét elmult, midőn a csarnokba értem.

Miracula miraculorum! két emberem megismerém. Tudod, van bizonyos varázs a női hangban, hogy azt, ha egyszer hallja az ember, sohasem feledi el. Ennek köszönhetém, hogy megismerém őket. Lásd, igy van, ha az ember télben megy a szinházba, korán megindul s mégis későn érkezik oda.

Ez is a tél kellemei közé tartozik.

Figyelmeztetlek, hogy Székely József hazánkfia, Parisból visszaérkezvén, hangversenyt rendezend.

E valóságos zongora-genienek compositióit, müveit bizonnyal ismerended — hallhattad is öt. Ő maga is adand hangversenyt, de remélem, felszólitásunk után a G . . .-féle hangversenyben is részt veend.

Kérlek, akkor siess magad is — nehogy ugy járj, mint azon két ismeretlen.

Szilágyi S.

Hirharang.

Fényes Elek szabadon bocsátatott, neki köszönhetni, hogy a Pesten működött forradalmi vésztörvényszék nem volt vérengző.

Tóth Lőrinc, Stuller és még többen szinte szabad lábra helyeztettek. Remélhetjük tehát, hogy rövid idő mulva ismét emelkedni fog irodalmunk, mellyet többi közt legközelebb Székács ismét tetemesen gazdagitott a görög Anthologiából.

A lánchid pénzszedői ellen panaszkodnak, hogy nem váltanak, és élire verik a sok réz krajcárt; talán inkább csak eladják egy kis nyereség mellett?

Légszesz fogja rövid idő mulva fővárosunkat világitani, már akadt vállalkozó. Csak aztán jó nagy cautiót vegyen tőle a városi hatóság, hogy jó világosságot terjeszszen!

Klapkát a schleswig-holsteini hadsereg fővezérségével akarák fölruházni, de ez ellen a porosz kormány tiltakozott, s Klapka most Schweizban tartózkodik Solothurn mellett, és nem szándékozik Ámerikába költözni, noha több lap már oda utaztatá öt.

Napoleon Lajos rokonának, Péternek, legközelebb öt hirlapszerkesztővel volt egymásután párbaja, de minden komoly eredmény nélkül; ebből is világos, hogy a toll biztosb fegyver a kard és pisztolyoknál.

*) Igen örvendünk, tisztelt hölgy, önnel a költészet virágos mezején találkozhatni. — Szerk.

Györött Katalin napján fényes táncvigalom volt, és valóban példásnak mondják azon nemes elszántságot, mellyel ifjak és korosak izzadni iparkodtak.

Sue uj regényt indita meg füzetekben, mellynek cime: „A nép titkai, vagy: egy szegény család története.“ A francia eredetinek első füzete december elsőjén jelent meg, és igy méltán csodálhatni, hogy a német fordítás nem jött ki legalább is — oktoberben.

Brünnbe olly későn érkezett meg a nagy hó miatt a vasutfogat, hogy az elfázott nők, meglátván a várost, sirtak örömükben. Milly boldogok, hogy nincs egyéb okuk sirásra!

Bécsben a városkapitányi hivatal szigoruan megparancsolá a háztulajdonosaknak, hogy a havat hordassák ki, és a sikos utcát hintessék be kőporral. Nálunk kár lenne illy parancsot kibocsátani, mert ugysem teljesitenék.

Parisban a szegény napszámosaknak részvények utján lakházakat kezdettek épiteni, de a köztársaság elnöke nem fizeté be részvényét, s példáját rögtön olly sokan követék, hogy az épitéssel föl kelle hagyni. Már most hiszik a parisiak, hogy könnyebb házakat lerontani, mint fölépiteni.

Komáromban az egész ostrom alatt szinésztársaság müködött, még pedig ugy, hogy a vár átadása után eltávozván, méltán mondhaták a komáromiak, miszerint minden bajtól megszabadultak.

Kaliforniából irják, hogy ott nincs rá példa, miszerint valaki aranyat lopna, mert mindenki eleget találhat. Furcsa, nálunk viszont egészen ellenkezőleg azért nem lopnak aranyat, mert senki nem találhat.

Pozsonyban a hajóhid nagy részét elvitte a jég, sok hajón emberek is tettek illy kényszeritett sétát, s ezek bizonyára nem zugolódnának a krajcár miatt, mit a biztos lánchidon fizetni kell.

Gőzöseink közől sok befagyott utközben, s most az egész legénység ott telel rajtok, a mi nem igen mulatságos, főkép pusztaságon. Még megeshetik, hogy a cigányok ellopnak egy párt, ha megtudják, hogy vasból vannak készitve. — ⊙

Nyilt posta.

„V .... Mari emlékkönyvébe“ sat. H—D—tól nem közölhetők.

„Isten hozzád“, és „Mi lelt o hon?“ szinte nem jelenhetnek meg.

Remete Pálnak. Fogadja ön szives köszönetünket.

J—M—lynak Lőcsén. Ajánlatát elfogadjuk, csak tessék küldeni.

L—r K—nnak Kolozsvárott. Olvasóink érdekében örömest hajlunk önnek ajánlatára, de előbb szeretnénk látni az igért munkát, és határzottabb föltételeket kérünk.

Nemzeti szinház.

Legközelebb sok érdekes élvezet várakozik a közönségre, mikép az itt következő játékrendből kitetszik. Adatni fog ugyanis

Szerdán, dec. 5. Pénz, Bulwertől először. Csütörtökön, dec. 6 Nabukodonozor, daljáték. Pénteken, dec. 7. Halj meg és meglátod, vigj. spanyolból először.

Szombaton, dec. 8. bérszünettel Erkel jutalmára Hunyadi László daljáték, Lászlóné mint vendég.

Vasárnap, dec. 9. Pénz.

Hétfőn, dec. 10. Szentpéteri jutalmára bérszünettel Tündérlak, Lászlóné mint vendég.

Kedden, dec. 11. Benyovszky daljáték.

Szerdán, dec. 12. Liliomfi Szigligetitől először.

Csütörtökön, dec. 13. Ernani dalj. Bodorfi mint vendég.

Pénteken, dec. 14. Sevilla csillaga.

Szombaton, dec. 15. Lászlóné jutalmára „Romeo és Julia“ daljáték.

Sok élvezet, főkép, ha betegségek és egyéb akadályok nem jönek közben.

Ma kedden adatik:

Udvarhelyi Miklós jutalomjátékaul:

A PURITÁNOK.

Nagy opera 3 felv. Szövegét irta Pepoli, zenejét Bellini. Forditotta Egressi Benjámin.

Személyek:

Lord Valton, főkormányzó, puritán	—	Udvarhelyi.
György, testvére, nyugalmazott ezredes, puritán		Reina.
Lord Talbot Arthur, lovag, Stuart-párti	—	Farkas Károly.
Sir Forth Richard, ezredes, puritán	—	Füredi.
Henriette, 1-sö Károly király özvegye, Villa-Forthei hölgy uévvel	— —	Hubenainé.
Sir Robert Bruno, tiszt, puritán	—	Bognár.
Elvira, Valton lord leánya	— —	Hollósi Kornélia.

Valton és Cromwell katonái. Hirnökök mind két részről. Puritánok. Hölgyek. Apródok. Történethely: az első és második felvonásban egy vár Plimuth környékén; a harmadikban vidék a vár közelében.

Holnap, szerdán, december 5-kén 1849, bérletfolyamban, először:

PÉNZ.

Vígjáték kardalokkal 3 szakaszban. Bulwer után magyar szinpadra alkalmazta Somolki. Zenéjét szerzette Szerdahelyi.

Hirdetések.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

19.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 5. *szerdán.*

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Kosár.

Telve kékes ibolya,
Rózsa, szegfü, rozmarin
Illatos virágival:
Kedvesemnek karjain,
Ugy szeretlek kis kosár!

Vagy ha benned rejtve már
Szép kezétől a levél,
Mellyet adna is nem is,
Mert szeret bár, ah de fél,
Ugy szeretlek kis kosár!

Akkor is, ha kék eper,
Szamócával vagy tele,
S kinálgatva nyújt felém
A kedves lány hó keze:
Ugy szeretlek kis kosár!

Vagy midön hallgatva köt,
S benned a gyors gombolyag,
Mint egy kis fehér cica
Játszva hömpölyög, szalad:
Ugy szeretlek kis kosár!

Jaj de hogyha birni öt
Szívem édes vágyra gyúl,
S kérelmemre téged ad
Gyász-üresen válaszúl:
Nem szeretlek kis kosár!

Remete Pál.

Kogeon hölgye.

(Vége.)

— Ha isten volnék, téged teremtenélek — mintájául az örök tökéletességnek, tárgyául a legfőbb szeretetnek. Szeress engem, mint én szeretlek s halhatlan leendek, mint az örök tüz, melly Serapis oltárán ég, táplálva végetlen szerelemtől.

— Ne e hangon Zamulx üdvöm angyala! Mért kinzod sziveinket, összefontat a szerelem s elválasztottat az élet átka által? Kell hogy tied legyek, hogy örökre elváljak tőled! De várj! még nem vagyok elég erős megválni ez édes ajktol, elég boldog lemondani rólad.

A legszebb nő hókarával a legdelibb férfi derekát ölelte át.

Arcokon a véghetlen bánat s a véghetlen üdv olvadtak össze.

Mit ő monda, e csodás szavak tiszta igaz valának. Midön az ősz pap leánya fejére föltüzte a myrtus füzért, midön Serapis áldását rájok esküvé, e borzasztó törvényt szabta elibek:

Áldottak az istenek, áldottak törvényeik s áldottak azok, kik e törvényeket megtartják.

Áldott az ég, áldott a föld, ha megtartja Osiris parancsait — mert szeliden mosolyg rájok, harmatával csókolja öket s felcsókolja harmatát is.

Százszor áldott Egyptus, a világosság ez országa, mellynek földét az istenek szent lábaikkal taposák.

Nincs itt vihar, melly üvöltve tépné ki a fák gyökereit, nincs itt tél, melly elszárasztaná az örök isten legszebb uszályát a virágokat, a növényeket, mellyekben ő jelentkezik.

Hova ti menendtek, észak földe, elhagyott. Nem látta az istent s sötétség és babona mutatkozik térein. Nem hallá édes szavát — de vihar és dörgésekben hallja boszszuját, ha emberei elfeledék szent kötelességeiket, mint hallja Egyptus a Samum szelében.

Ti oda mentek, mint küldöttei az istennek, hogy elfordítsátok a vihar haragját, hogy a durvaság tele helyett örök tavaszt tanitsatok ottan.

Nagy dolgokat bíza isten rátok.

De nagy leend haragja is, ha bizományáról megfeledkeztek, mint nagy leend áldása, ha teljesititek azt.

Tudjátok mit tesz e szó: örök kín? A lélek halhatatlan, mint el nem romlandó a test, ha mumiává alakittatik.

Ti születni fogtok ujra, hogy osztály-részetekül viszont a bánat jusson. Férgek emésztik meg testeteket, mint a szenvedés férge rágandja testeteket.

Ujra fogtok születni s föltámad bölcsötökben viszont a bánat, mint az első napsugárral a test árnyéka.

Az istenek elhagyandnak, az emberek megcsalandnak s a halál is csak azért könyörülend rajtatok, hogy uj és nagyobb szenvedés bölcsőjébe vezessen.

A nőnek, ha leánygyermeke születik, meggyilkolja azt, ha fiu gyermeke, önmagát gyilkolja meg.

S a férjnek utódja e fiu leend!

Legyen erötek teljesitni azt, hogy legyen boldogságtok most és jövöre!

...Miért is kelle nekik egymást olly forrón szeretni?

Az ösz pap borzasztó átkát, borzasztó kötelességöket a nehány percnyi hallgatás eszökbe hozá. Szerelmök egész nagyságában az elválás borzasztó kinaival föléledt emlékökben.

— Ó miért hogy a szellő boldogabb, mert a virág gyöngyével él s csókolja azt naponta háboritlanul! Ó miért hogy a madárka boldogabb, mert dalával enyhitheti lelkének gyötrelmeit!

— Miért panaszkodol? mig tied vagyok, legyen éltünk szeliden mosolygó mint a tavaszi nap. S ha elválánk, legyen mienk a boldogság az emlékezet által!

— Ma édes álmam volt. Tul a siron, ott hol e boldogság láncozata folyik, föllelhetlek. Megismertem az arcot, millyet isten csak egyszer teremt, a hangot, melly édesebb mint a Memphisé. De az elválás kinja nem háboritott ottan — nem volt kiszabva a határ, meddig légy enyém. Álmaim nem háborgatá az elválás gondolata. Aludni szálltunk százszor — százszor ébredénk s mindig enyém valál!

— Lásd az álmak sejtelmei az életnek, a jövő titkainak! Hiszek isten hatalmában, ki sejtelmeinket valósitandja!

— Ó miért is vagy olly szép, s mért kell hogy olly hőn szeresselek! Ha a gondtalanság fagya dúlna keblemben — tán nem volnának olly véghetlenek kinaim. Bírni foglak! jogosan enyém vagy s e gondolat még is megfagyaszt. Melisza éltem élte, takard el szemeidet, a kebel havát!

— Csókolj meg éltem élte, csókodban olly varázs tüz ég! s kiket isten öszeforrasztott, a lelkek üdve illy csókban nyilvánúl.

— Melissa angyalom, milly égetők szavaid!

A szobában fél homály uralgott. Az alkony sötéte s a lámpa kétes fénye folytak öszve, visszaverve a nagy gót terem sötét falától.

Az üdvezitő csók elpattant.

Ajk ajkon, kebel kebelen pihent! elfeledték a világot, a vallásszolga átkát.

E percben olly boldogok valának!

Azóta 3 negyed év telt el.

A tavasz elveszté virágait, a fák levelei elhullottak — mint elhallgatának dalosai.

S kiket akkor olly boldogoknak látánk, Zamulx és Melissa, az elválás kinainak lépcsőjén álltak.

Ugyan azon gót terembe vezetem az olvasot. Akkor ketten valának — ottan, most Zamulx egyedül.

Homály vala akkor is — homály van most is — akkor szép vala a véghetetlen öröm, most szép a véghetetlen bánat által.

— Mit rejt magában a jövő? Kit fogok elveszteni? a nőt, kit olly véghetetlenül szeretek, vagy a gyermeket, kit még nem is ismerek?

S miért mind ezt?

Mások üdvének én legyek az áldozata? boldogságom árával váltsam meg az azokét?

Igen, ezt isten mérte rám!

Kell, hogy e tájan boldogság honoljon — mint boldogtalanság él szivemben.

Kell, hogy a mivelödés üsse fel sátorát. Hogy a fegyverzaj helyett örök béke élveztessék, szeressen engem, mint szerettem Melissát, mert én boldogitám azt, mint engemet e hölgy.

Királya vagyok — első, kinek nevét tisztelettel említi, mert én tanitám arra.

Mit találtam — durvaság, istenkáromlás, miveletlenség. Mivé idomitám egy év alatt — s mi leend évek mulva!

De hát szivem áldozzam é fel ennek?....

Elmélkedését egy belépő istenszolga szakasztá félbe.

— „Áldassék az örök tüz, az örök isten, az örök élet! Zamulx királynak fiu örököse született! Áldott legyen ő most és a siron tul!“

Zamulx az oltárra dölt — sirt és imádkozott egy percben.

.....Mire bement, neje karjaiba omlott s markolatig mártá törét en keblébe.

Szegény Zamulx!...

Egyik kezében jövő boldogságának üdvét, a másikban a multnak romát tartá.

Isten akarata ekkép teljesült!

Azóta 3000 év telt el.

Kogeon királya elhalt... a géta uralom elenyészett... Kogeon ma rom... s a király és királynő neve csak emlékben él.

Ők tejlesiték isten akaratát — mások boldogságában, isten is teljesité igéretét.

Szilágyi S.

Éji dalok.

I.

Alszol é már,
Vagy ébren vagy,
Alszol é már angyalom?
Sohajtás és
Dal zendül meg
Virágos ablakodon.

Ah! alszol már...
Álmodj szépet,
Dal, virág és szerelem!
Viraszszatok
Álmainál,
Aludj, aludj édesem!

II.

Szép az éj... szép..
A holdsugár

Ágyad kárpitján lebeg.
Ah! talán most
Álmaidnak
Titkos búmat sugja meg.

Elmerengek...
Szomju keblem
Eltünt percekért eseng.
Ah a multból,
Mint elsirt dal,
Egy édes hang visszazeng!

III.

Sáppadoznak
A csillagok...
El kell... el kell válni már.
Virágaid
Ébredeznek,
Ragyog a hajnalsugár.

Hajnalsugár
Megcsókolja,
A nyiló virágkehelyt:
Engem sejtés,
Bánat száll meg
És szemem rá könyet ejt!

Gy....

+ Ha minden tanácsos egy jó tanácsot, minden titkár egy érdekes titkot, és minden fogalmazó egy uj eredeti fogalmat tudna nyilvánossá tenni, mennyire haladna a világ általános boldogsága!

+ A fejadó azért népszerütlen, mert attól senki nem szeret adót fizetni, a minek igen csekély az értéke.

+ Nem rég mindig ujat kivánt az olvasó közönség a hirlapiróktól; ime, most elég ujság van, s most ismét csak az után sohajt a közönség, a mi régi. Ki tudna aztán itt eleget tenni?!

+ A sajtószabadság az élet napvilága, szokják mondani. Meglehet, mert sok embert ugyancsak megizzaszt.

+ Ki esztelenül rohanva halad, nagyon kifárad, s természetes aztán, hogy sokáig ülnie kell.

+ Némellyek boszankodva említik, hogy az ökröknek előmenetelök van, pedig hiszen az ökör a világteremtés óta mindig elől ment, midőn az ekét huzta.

+ A nők ki nem állhatják az önállóságot, és a forradalmakat mégis pártolják. Ebből azt lehetne következtetni, hogy a forradalmak voltaképen talán nem is vezetnek önállóságra.

+ Mért nevezik a papokat pásztoroknak? Mert sokan közölök igen ügyesen tudták a juhokat megnyirni hajdanában.

+ Forradalom előtt hangversenyeink voltak, forradalom alatt nacskazenék, és forradalom után? Bölcsödalok.

+ Amerikát hajdan vademberek lakták, de most már fogyni kezdenek. Azért küldenek most olly sok embert oda, kik Európában nem akartak megszelidülni.

+ Jövő farsangban a házasulás meg lesz tiltva, hogy mindenki keserüség nélkül élvezhesse a vigalmak örömeit.

+ Arról is tanakodtak már a vendéglősek, hogy a jövő farsangban nem fognak forró fánkkal szolgálni vendégeiknek, mert nyilvános helyeken most könnyen megégetheti száját az ember.

Fricskay.

Hirharang.

Tisztviselőinkre nézve azon szomoru hirt közli a Lloyd, hogy nemcsak számukat, hanem fizetésöket is — csökkenteni szándék. Mi ezt hihetlennek tartjuk, miután a nagyobb rész már most is alig élhet. Most sem házasodhatnak, hát még kisebb fizetéssel!

Saphir M. G. költeményt irt egy elégült szamár és ökör magasztalására, és arcképeiket is lenyomatá lapjában. Ez nem ujság, mert illyesmi bizony már igen gyakran történt.

Münchenben a zsidók fölszabaditását a kiküldött választmány tiz szavazattal öt ellen elfogadta. Azt mondják, hogy ezen öt szavazat tulajdonosinak nincs adósságuk; mi ellenben azt hiszszük, hogy alkalmasint inkább — hitelök nincs.

Parisban Lieven hercegnő ismét megnyitá fényes termeit, mellyek a februári forradalom óta zárva voltak, s ebből azt jósolják, hogy a fönálló béke most már maradandó leend. E termekben Guizot a fő arszlán. A hercegnő igen szellemdús és a conservativeket egyesiteni törekszik, de azért a fiatal forradalmiakat sem gyülöli. Talán meg akarja őket szelidíteni.

Bécsben uj évtől kezdve a zongorászok számára külön hirlap fog megjelenni, a szerkesztőség már minden kellékkel el van látva, csupán előfizetőkre van még szüksége. Csekélység!

Az elizium Bécsben rendesen tartja már mulatságit, és sok bécsi ember paradicsomban képzeli magát; természetesen azon időszakban, midőn már tüzes karddal őrködött az angyal a paradicsom kapujában.

Berlinben gépekkel kotorják el az utcákon a havat, Budapesten is meg van engedve, hogy minden ember bot helyett lapáttal járhasson az utcán, és magának utat nyithasson a hótömegek közt. Ki tehet róla, hogy nem teszik ezt az emberek, kényelemből, vagy mivel már megszokták az akadályokat.

Hamburgban Klapka emlékiratot ad ki a forradalmi háboruról, s a Lloyd szerint a tiszteletdíj egy részét már el is költötte. Elkölteni könnyebb is, mint költeni.

Batthyány Kázmér gróf és neje Törökországból Londonba készül utazni.

Bécsben a szabócéh elhatározá, hogy a legények ezentul mindennap egy órával kevesebbet dolgozzanak, és egy forinttal nagyobb bért kapjanak, miszerint azon egy üres órájukat kellemesen tölthessék el.

Londonban Boz-Dickens emlékiratot adott ki, mellyben a halálos itéleteket titokban inditványozza végrehajtatni. Legjobb lesz ugy, hogy maga az elitélt se tudja.

Jung-Bunzlauban Cornelius Nepost cseh nyelvre forditották, s általában mondhatni, hogy a cseh irodalom rendkivül emelkedik. Már Hugo Viktor dalait is leforditották, s mondják, hogy a nagy francia költő igen örvend e kitüntetésnek.

Kecskemét vidékén is rablók mutatkoznak már, s a pesti sorompókig üzik mesterségöket. Jöjenek csak be, majd elfogják öket.

Budán a várban nem árulnak sült gesztenyét, holott minden külváros utcáiban kaphatni. Ime, mennyire elmaradt Buda vára a polgárisulás ösvényén! — ⊙

Nemzeti szinház.

Kelmenfy „Mindenható lángész“ cimü vigjátékot irt öt felvonásban. A játékrend érdekessége tehát napról napra növekszik.

„A scott nemes“ igen mulattató vigjáték, de az előadás kissé vontatva ment, mi érdekét valamennyire csökkenté. —o—

Nyilt posta.

„Nyilatkozat“ cimü költemény nem fog közöltetni, s tanácsoljuk szerzőjének, maradjon meg szaktudománya mellett.

Mysélephantos Budáról küldött cikkét nem adhatjuk, türje békével, hogy lábára tapodtak, s az, ki illy csekélységet megérez, midön angyali Normánk énekel, valóban megérdemli, hogy tyukszemére tapodjanak. Egyébiránt sajnáljuk önt, valamint azon öt ezüst krajcárt is, mellyet leveleért fizetnünk kellett.

Ma szerdán adatik:

Először:

PÉNZ.

Vígjáték kardalokkal 3 szakaszban. Bulwer után magyar szinre alkalmazta Somolki. Zenéjét szerzette Szerdahelyi.

Első szakasz:

„Gyász és végrendelet,“ 1 képpel.

Személyei:

Nemzetes Kibic ur, gazdag könyvárus és kiadó				Szentpéteri.
Luiza, leánya	—	—	—	Éder Luiza.
Klára, gyámleánya	—	—	—	Komlossi Ida.
Szendy Alfréd, szegény rokon			—	Szigeti.
Bóthi Sándor, ügyvéd	—	—		Szilágyi Sándor.
Seregély Theophil, rejiciált juratus, zugprókátor				Szerdahelyi.
Széki, orvostudor	—	—	—	Szilágyi Pál.
Fényes, urfi	—	—	—	Farkas Lajos
Jakab,) inasok Kibicnél			—	Petrik.
Mihály,)			—	Turcsányi.

Rokonok, Urak és nök mind gyászban.

Második szakasz:

„Bál és eljegyzés,“ 2 képpel.

Személyei:

Kibic ur	—	—	—	Szentpéteri.
Luiza	—	—	—	Éder Luiza.
Klára	—	—	—	Komlossi Ida.
Alfréd	—	—	—	Szigeti.
Seregély	—	—	—	Szerdahelyi.
Fényes	—	—	—	Farkas Lajos.

Báli vendégek. Inasok. Álarcosok. Táncosok.

Harmadik szakasz:

„Tigris kávéház és erőltetett leányrablás,“ 4 képpel.

Személyei:

Kibic ur	—	—	—	Szentpéteri.
Luiza	—	—	—	Éder Luiza.
Klára	—	—	—	Komlossi Ida.
Alfréd	—	—	—	Szigeti.
Seregély	—	—	—	Szerdahelyi.
Fényes	—	—	—	Farkas Lajos.
Bóthi Sándor	—	—	—	Szilágyi Sándor.
Vajmai,)	—	—	—	Hubenai J.
Filding,) Alfréd barátai		—	—	Vas.
Lorándi,)	—	—	—	Mezei.
Gergely, komornik	—	—	—	Kovács Ján.
Vén kártyás a Tigrisben		—	—	Balog.
Gyüszüsi, szabómester		—	—	Hubenai F.
Mester ember	—	—	—	Kovács András.

Hitelezők. Vendégek. Kártyások. Pincérek. Inasok.

Történethely: Pest.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

20.

1849. decemb. 6.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. csütörtök.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.

Hogy szemed bogárfekete.....

Hogy szemed bogárfekete,
S benne sok tüz vagyon,
Hogy nyil minden pillantása,
Tetszik nekem nagyon;
De legdrágább egy könyügyöngy benne,
Mellyben csillog szived hö szerelme.

Rubintszín ajkadon szemem
Olly kedvesen mereng,
Még kedvesebb minden szava,
Mellyet fülembe zeng;
Legkedvesebb mégis — mit tagadom —
Midön csókja elcsattan ajkamon.

Bús Aladár.

A vampyr.

Lengyel nö vagyok, sandomiri születésü, olly hon leánya, mellyben a szenttörténetek (legendák) hit ágazatokká lesznek, s hol családi s zóhagyományainknak több hitelt adunk tán mint az evangeliumnak. Nincs vár, mellynek ne volna kisértete, nincs kunyhó, mellynek ne volna családi szelleme. A gazdagnál mint szegénynél, a várban mint vityillóban ráismer az ember a baráti és ellenségi öselvre. Néha meghasonlik e két elv és harcra kel egymással. Akkor olly titokteljes moraj keletkezik a folyosókon, olly borzasztó orditás a régi tornyokban, s olly rémitő reszketség a falakban, hogy kunyhó és kastély lakói futásnak erednek, s pór és nemes templomba siet a szent feszülethez, vagy szentek ereklyéihez, mint egyedüli védeszközökhöz a gyötrő daemonok ellenében.

Jelenleg azonban két elv létezik ez országban, mellyek még rettenetesbek, kegyetlenebbek és kiengesztelhetlenebbek, t. i. a zsarnokság és szabadság.

Az 1825-dik év martalékul látszék esni ezen, Oroszés Lengyelország közti, harcok egyikének, hol azt hiheté vala az ember, hogy egy nép minden véréből kifogyott, miként valamelly család sokszor egészen elvérzik.

Atyám és két fitestvérem az uj cár ellen támadtak fel, s a lengyel függetlenség zászlóihoz szegödének, melly épen annyiszor újra fölemelé fejét, a hányszor leláztatott az.

Egy nap értésemre esett, hogy ifjabbik vérem megölettetett; más izben hirül hozták, hogy korosbik fivérem halálosan megsebesittetett; egy nap végre, miután rettegéssel hallottam volna a mind közelebb vonuló ágyudurrogást, száz lovas kiséretében látám megérkezni atyámat, kik romja valának az általa vezérelt lovasságnak.

Ő várunkba zárkozék azon föltett szándékkal, hogy romjai alá temesse el magát.

Atyám, ki magára nézve mitöl sem féle, annál inkább rettegett rám nézve. Valóban atyám legkevesebbet sem gondolt a halállal, mert ö biztositva volt, hogy elevenen nem esik elleni kezeibe; reám azonban rabszolgaság, becstelenités és szégyen várt!

Atyám tizet választott ki megmaradt száz lovasából, kinevezé a felvigyázót, átada neki minden aranyat és drágaékszert, mellyekkel biránk, s visszaemlékezvén, hogy Lengyelország második felosztásakor édes anyám, akkor még csaknem gyermek, biztos menedéket talált volt a sahastrai kolostorban, melly a krapaki hegyeknek közepette fekszik, meghagyá neki, hogy e kolostorba kisérjen engem, melly bizonynyal ép olly vendégszeretettel viselkednék irántam, mint a millyennel anyámat fogadta egykor falai közé.

Mind azon gyöngéd szeretet ellenére is, mellyet atyám érzett irántam, nem sokáig tarta a bucsúvétel. Az oroszoknak minden valószinüség szerint más nap már a vár alatt kelle táborozniok. Nem volt tehát veszteni való idő.

Nagy sietve amazon ruhát ölték magamra, mellyben testvéreimet szoktam volt vadászatra kisérni. Számomra a legbiztosabb lovat nyergelék föl istállónkból, atyám saját pisztolyait, a tulai gyár remekműveit, dugá tokjaimba, megölelt, és parancsot ada az elutazásra.

Következő éjjel és nappal húsz mérföldet haladtunk, egy patak partja hosszában, mellynek nincs neve, és a Visztulába ömlik. Ez első, kettöztetett hadiut az oroszok üldöztetésétől teljesen biztosita bennünket.

A nap vég sugárainál a krapaki hegyek hófedte csucsait láttuk világlani. Következő nap estvején azoknak tövébe érkezénk; harmadik nap reggelén pedig sziklatorkolatainak egyikét tapodák lovaink.

A mi krapaki hegységeink távulról sem hasontanak a mivelt nyugati országok hegyeihez. A mi a természetben ritka és nagyszerü létezik, mindaz legteljesebb fölségben tünt fel itt a szemeknek. Viharos csucsai a felhökben vesznek el, és örök hóval boritvák, megmérhetetlen fenyvesei a tengerhason tavak ragyogó tükrei felé hajlonganak, s e tavakat még sohasem hasitá hajó s kri-

ståljokat még sohasem zavarta halászháló, olly mély az mint az ég azurja. Az emberi hang csak koronként zendül meg ott és moldvaidalt zengedeztet, mellyre a vad állatok orditása felel vissza; ének és ordítás magányos viszhangot ébresztenek, melly egészen el van fogulva a csodálattól, mikép adá tudtára neki valamelly zugás saját létezését. A vándor erdők zordon boltozati közt utazik, mellyek ama váratlan csodák által vágattak le, mellyeket minden lépten előidéz a magány, s mellyek szellemünket a bámulatból csodálkozásba ragadják. Itt mindenütt veszély van, s e veszély ezer különböző veszélyből alakul össze, de a vándornak nincs ideje helyt adni a félelemnek, olly fenségesek e veszélyek. Majd zuhatagok ezek, hirtelen keletkezve felolvadt jégdarabokból, mellyek szirtről szirtre zuhannak s egyszerre elmossák a keskeny gyalogutat a vándor előtt, — e gyalog ösvény a vadkan s ezt üldöző vadász nyomdokából keletkezik; majd odvas fák ezek, mellyek derékon törvén, iszonyatos, földrengéshez hasonló, csikorgással szakadnak alá; majd égi háboruk ezek, mellyek fellegekkel boritják az utast, mellyek közepében tüzes kigyóként látja, rángatódzni, megnyulni és kigyódzani a villámot.

E havas ormozatok, ez őserdők, ez óriáshegyek és rengetegek után ujra végtelen sivatagokra bukkant a vándor, száraz és sivár pusztákra, hol a szem határ nélküli látkörbe vesz el; ott nem fog el többé az ijedség, ott a szomoruság hatja meg a vándort; ez zordon és mély andalgás, mellyet mi sem oszlathat el, mert a föld tekintete, a meddig a szem lát, mindig ugyanaz marad. Illy halmokon huszszor mehet le s fel az ember, mégis hasztalan fog járt utat keresni; ha tehát az ember e puszta magányban mintegy elveszve látja magát, a természetben egyedül hiszi magát és a búskomorság vigasztalansággá válik; a járás itt valóban valami hiábavalóságnak látszik, az utas nem találkozik faluval, várral, nem semmi kunyhóval, semmi emberi lakás nyomával; ollykor, mintegy a szomoruság öregbitésére, csak kis tavat lát a szem káka, csalit nélkül, horpadék közt szenderegve, mint második holt tengert, mellyben elzárja az utat zöldes vizeivel, mellyek fölött gázlómadarak röppennek fel hosszas és kellemetlen rikoltásaikkal, ha élő lény közelget feléjek. Akkor kerülő utat tevén, egy dombra jut fel az utas, melly előtte terül el, völgybe ereszkedik, ujra más dombra mász, s ez igy tart mind addig, mig nem a maradozó hegylánc egészen elfogy.

Elfogyván azonban e hegylánc, s dél felé kanyarodván, a tájkép ujra nagyszerű lesz; ekkor más uj hegyláncok tünnek fel, a szemre nézve fenségesbek, festőiebbek és gazdagabbak; ez egészen erdőségekkel van koszorúzva, patakokoktól átmetszve; az árnyékkal és vízzel itt megujúl az élet; a vándor egy remetelak csengetyűjét hallja, egy bucsúmenetet lát elvonulni a tetőn. A nap vég sugárinál legvégül mintegy fehér madarak röppenését különbözteti meg az ember, továbbá valamelly falu házait, mellyek azért látszanak ott összecsoportosulásban, hogy véletlen éjjeli megtámadás ellen védjék magukat, mert az élettel a veszélyek is előállottak, mellyek nem az előbb elhagyott hegyekben lakó medve- és farkasfalkák többé, hanem moldvai haramiabandák, mellyekkel élethalálra kell viaskodni az utasoknak.

E közben célunk felé közelgeténk. Tiz napi utazásunk veszedelem nélkül folyt le. Már feltünt előttünk P i o n hegyének csucsa, melly fejével tulemelkedik ez óriások egész családján, s ennek déli ereszénél fekszik a s a h a s t r a i kolostor, hová indulék. Csak három napi utazás még, s mi célnál valánk.

Az időszak julius havának utolján esett, a nap forró volt, délutáni négy órakor leirhatlan örömünkre az első estveli hives levegőt szívhattuk. Már elhagytuk R i a n c o romlott tornyait. Egy síkra ereszkedénk le, mellyet már távulról láttak meg szemeink egy hegytorkolatból. E szempontból már megtekinthettük a B i s z t r i c a folyását. A virágos partokon tova vándorolván egy kőszálszakadékra bukkanánk, mellynek alján a folyó habjai tova sietének. Teherhordó állatainknak alig volt annyi helyök, hogy párjával lépdelhessenek egymás mellett.

Kalauzunk elül mene és, oldalt lovára támaszkodva, morlaki dalt énekle egyhangu modorban, mellynek szavai különös érdeküek voltak rám nézve.

Az énekes a költő volt egyszersmind. Az áriát illetőleg, az embernek ama hegylakosok közől valónak kellene lennie, hogy azt egész vad szomoruságában, s egész zordon egyszerüségében visszaadja.

Egyszerre puska durranása hallatszék, és golyó süvölte. Az ének félbe szakadt és a kalauz, halálosan megsebesítve, lezuhant a kőszálszakadékba; tova azonban reszketve megálla, ösztönszerüleg nyujtva fejét a mélység felé, hol gazdája eltünt.

Erre nagy lárma keletkezék, s a hegyhát tövében mintegy harminc bandität látánk feltünni; egészen körülkeriténettünk általok.

Mindenki fegyvere után kapott, s bár kisérőim véletlenül támadtattak meg, mégis nem hagyának magokra ijeszteni, hanem bátran ellent állának. Én magám példával mentem elő, pisztolyt ragadék, s érezve helyzetünk hátrányos voltát, kiálték: előre! s megsarkantyuzám lovamat, melly a síknak ugratott.

Nekünk azonban hegylakosokkal gyült meg bajunk, kik a tátongó mélységek eleven daemonaiként szökdelének szirtekről szirtekre, ugrás közben ránk tüzeltek, és folyvást megtarták előbb foglalt állásukat oldalékunk (Flanque) ellenében.

Hadi mozgalmunk előre ki volt számítva azonban. Egy helyt, hol az ösvény megszélesbült s a hegy magas rónát képeze, egy fiatal ember várt bennünket tizenkét lovas élén, s meglátván bennünket, sebes vágtatva nyargalának, szemben szaguldának felénk, míg üldözőink a hegy

eresz felé ereszkedének le, s igy bevágák visszavonulhatásunkat, s illy módon minden oldalról bekeritének bennünket.

Helyzetünk nagyon aggasztó volt, azonban már gyermekkoromtól fogva hozzá szoktam a harci jelenetekhez, s minden mozgalmat szorosan szemügyre vevék.

E férfiak, bárányből öltözetben, mindnyájan széles karimáju kalapokat viselének természeti virágokkal felcifrázva, millyenek a magyarok kalapjai. Kinek kinek hosszu török puska volt kezében, mellyet minden lövés után megkanyarítának a levegőben, e közben vad ordítást ütvén, és övükben görbe kardot s pár pisztolt hordozának.

Kapitányuk egy körülbelül huszonkét éves ifju vala, hosszu fekete hajfürtökkel, mellyek vállaira lelógának. Öltözete moldvai ruha vala szőrmével prémezve és közepett arany és selyem övvel szorítva. Kezében görbe kard villogott s övében négy pisztoly csillogott. Viadal közben durva értelmetlen kiáltást bocsáta ki szájából, melly nem látszék emberi torokból származni, melly azonban mégis akaratját fejezé ki, mert felszólalására tüstént engedelmeskedtek emberei, hassal bukván a földre, kikerülendők katonáink lövéseit, azután azonban ujra felpattantak, hogy tüzeljenek reánk, földre teriték a még fennállókat, megölék a sebesülteket s végre öldökléssé változtaták a harcot.

Védtársaim két harmada, egymásután, szemem látára esett el. Négyen még állottak, hozzám sorakozának, nem kértek kegyelmet, mellyet különben sem reméltek nyerni s csak egy gondolat lelkesité őket: a legdrágább áron adni el éltöket.

Ekkor a fiatal vezér olly kiáltást hangoztata, melly értelmesebb vala a többinél, és kardja hegyét ellenünk irányzá. Kétség kivül arra adott parancsot, hogy ez utolsó csoportot körösztttüzbe vegyék s mindnyájunkat leöldössenek, mert a hosszu moldvai puskák ellenünk irányoztattak. Láttam, hogy ütött vég óránk. Szemeimet s kezeimet az ég felé emelém vég imával és várám a halált.

E pillanatban egy fiatal embert láték, nem lejőni, hanem rohanni és szirtről szirtre ugrani, ezután egy kövön álla meg és az egész jelenségen uralkodni látszék, mint szobor talapján, kezét a csatatér felé kiterjeszté és csak ez egyetlen szót mondá:

„Elég!“

(Folytatása köv.)

November 10-én 1849.

Ugy vagyok lelkemmel, mint az éji lepke,
Melly a lánggal égő gyertyához röptében
Szárnyát elégette, s fájdalommal ottan
Vergődik a szoba egyik szögletében.

Éj borult e honra... és ez éjszakában
A mély fájdalomnak már több idő óta
Kialudt lámpája ujra meg van gyujtva,
Azt a balszerencse ujra meggyujtotta.

Elküldöttem lelkem, ezen könnyü lepkét
Hogy e láng fényében szárnyát megferessze,
Megfürödt... s az óta kinok közt vergődik,
Fel fel csap szárnyával — nem repülhet messze.

Mentovich Ferenc.

Hirharang.

Utcáinkon napról napra több magyar arcot látunk, s ezek közől sok visszaemlékeztet a mult nemzetgyülésre. Igen sok követ jelenté magát önkénytes igazolás végett

A hó annyira és olly hirtelen megszaporodott mindenfelé, hogy sok helyütt egész juhnyájak vesztek el a förgetegben pásztoraikkal együtt. Ha hirtelen olvadás áll be, ugy majd az árviz sem marad el.

Hölgyeink ismét megszégyeniték a férfiakat, mert lehetőségig magyaros szabásu öltönyöket viselnek, mig a férfiak egészen megfrakosodtak, és ünnepélyes alkalomra sem öltenek diszruhát, s e szerint egyenesen az egyenjogosság nagyszerü eszméje ellen vétkeznek.

Bécsben egy nő az utcán megfagyott, ez bizony most nálunk is megtörténhetik, csakhogy itt nem fogna olly rendkivül feltünni.

Lewald Fanni uj regényt irt, mellyben Rachel szinésznő is szerepel, még pedig, mint egy királyi herceg szerelmese. Rachel férje most szörnyen neheztel, de leginkább azért, hogy az egész szerelem csak — puszta ráfogás.

Kaliforniában az aranybányák felfödözése előtt egy ökröt négy forinton lehete kapni, most pedig százhuszon is alig vehetni. Tehát nemcsak nálunk emelkedik az ökrök becse; csak az a furcsa, hogy nálunk nem szaporodik egyszersmind az arany.

Pozsonyban a zsidóság ezentul szombaton is üzérkedik, miután a vasárnapot szigoruan meg kell tartani. Ha már vasárnapokon csakugyan nem szabad dolgozni, tehát arról is intézkedni kellene, hogy hétköznapokon viszont ne legyen szabad henyélni.

A Keglevich féle kölcsön fönyereménye zsidó kereskedőnek juta tulajdonul. Mégis csak igazságos néha a sors.

A Humorist igen élesen jegyzi meg az itteni német szinházi személyzetről, hogy az batkát sem ér. Ugy látszik, hogy nem ismeri az itteni ízlést.

Berlinből irják, hogy a ministeri estélyek igen látogatottak, mert ott a thea mellé még igen jó szivarokat is adnak. Már igy aztán könnyü a németországi egység kérdésében diadalmaskodni.

Bécsben egy bérkocsis egy szellemdús szakács-

*

nőt el akart szöktetni, de ez egyáltalában nem akart vele elmenni. A bérkocsis mentségére azt hozza föl a „Humorist," hogy ittas volt. Mi ellenben azt hiszszük, hogy inkább a szakácsnő volt részeg, mert különben bizonyára örömest hajlott volna a szökési ajánlatra.

Parisban mindinkább rebesgetik, hogy Napoleon Lajos valami nagyszerü tervet forral, és császári korona után nyujtja ki kezét. Annyi bizonyos, hogy adóssága már elég van, és szeretne a fizetés terhe alól kiszabadulni.

Amerikában legközelebb Highland nevü város angol és német lakosi szinházat akarván alapitani, addig civakodtak egymással, mig végre elhatározák, hogy — francia szinésztársaságot fogadnak. Ez igen jó mód a kölcsönös kiengesztelődésre, s e szerint legjobb lenne talán Pesten közös erővel tót, vagy szerb daljátékot alakitani.

Miskolcon jelenleg nincs szinésztársaság, s mondják, hogy műkedvelők készülnek föllépni jótékony célokra. Hazánkban olly sok ember szerepelt legközelebb, hogy az előadások érdekesek lehetnek.

Jövedelemadó fejében mennyit fog fizetni az, ki csupán adósságcsinálásból él?

Iskoláinkban lecke előtt és után ismét imádkoznak a tanitványok, és ez igen helyes, mert szükséges, hogy az isten világitsa föl a tanitványok és — tanitók fejét. — ⊙

Költő sereg.

Verseiért egyedül hirt kér eleinte, s ha ez van:
Megveti! És múlóbb földi javakra sovárg.
Ám ha ez is megvan, mindkettőt tiszteli mélyen,
És mindkettőből többet ohajtva — eped.

V. S.

Nemzeti szinház.

„Puritánok" daljátékban Hollósi Kornélia annyira reszkete a hideg miatt, miszerint sokan nem akarák hinni, hogy be volt fütve; éneke azonban a hideg dacára is csakhamar legnagyobb lelkesülésre tüzelé a nagyszámu közönséget. Reina és Füredi gyönyörüen éneklék szép párdalukat. Farkas Károly kedv nélkül énekelt, s ez okozhatá, hogy szép hangjának nem lön olly hatása, mint ohajtottuk. A nyári égiháborua negyedik fölvonásban olly természetesen vala rendezve, hogy akár — izzadhatott volna az ember. Figyelmeztetjük a rendezőséget, hogy illy hidegben, s főkép hosszabb előadások alkalmával, a felvonás közti szünetet lehetőségig röviditeni iparkodjék.

—o—

Nyilt posta.

M—Sándor verseit nem közölhetjük.

Ismételjük, hogy a haszonvehetlen kéziratok számára levéltárat nem tarthatunk; a rövidebbeket tüstént megsemmitjük, s a hosszabbakat egy hónapig tartogatjuk. Legjobb, ha a t. szerzők minden beküldendő cikket párban megtartanak.

T—rnek Egerben. Szeretnénk már önről valamit hallani.

Ma csütörtökön adatik:

NABUCODONOSOR.

Nagy opera 4 felvonásban. Irta Solera, zenéjét Verdi, forditotta Egressi B.

Személyek:

Nabucodonosor, Babilon királya	—	Füredi.
Izmael, a jeruzsalemi király öcse	—	Bognár.
Zachariás, zsidó főpap	— —	Reina.
Abigail, rabnő, Nabucodonosor vélt leánya		Lovassi Betti.
Fenena, Nabucodonosor leánya	—	Hubenainé.
Baal főpapja — — —		Kőszeghi.
Abdal, tiszt Nabucodonosor palotájában		Kovács András.
Anna, Zachariás növére — —		Horváth Teréz.

Babiloni és zsidó harcosok. Papok. Nép. Zsidó leányok. Babiloni nép és országnagyok.

Történethely: az első felvonásban Jeruzsálem, a többiben Babilon.

Holnap, pénteken, december 7-én, bérletfolyamban.

Először:

Halj meg és meglátod.

Vigjáték 4 felvonásban. Don Manuel Breton de los Herreros után, spanyolból Fekete Soma.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt" **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

21.

1849. decemb. 7.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. péntek.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Bakonyi népdalok.

I.

Én vagyok az erdők fia,
De nem ollyan haramia,
Elöveszem furulyámat,
S ide csalom a rózsámat,
Hej huj, a rózsámat.

Elborult a Hajszabarna, *)
Volt szeretőm szöke, barna,
Míg a szőkét karolgattam,
A barnát elszalasztottam,
Hej, elszalasztottam.

Bársonymezőn sebes patak,
Szeretőim ide hagytak,
Foly a patak, de nem fut el,
Szeretőm is jön új, ha kell,
Hej huj, jön új, ha kell.

Kis gilice repdes a fán,
Turbékol a párja után,
S a fa alatt kanász bojtár
Téged rózsám ölébe vár,
Hej huj, ölébe vár.

II.

Szomorú az a fa, mellynek levele nincs,
Kesereg a legény, kinek mátkája nincs.

Ne búsulj kenyeres, nem jó az a bánat,
Elvesztettem én is szerelmes rózsámat,

Mint öszszel az idő neki szomorodtam,
Minden fa tövénél föl föl sohajtottam,

Az erdő zúgása, furulyám szólása,
Siralmas volt szivem minden dobbanása;

De szólott egy madár, és azt énekelte:
„Ha rózsád elhervadt, szakaszsz mást helyette.“

Mentem, szakasztottam, s a szivemre tűztem.
Búsuljon, ki ráér, már most én helyettem.

III.

Aranysíkos a kalapom
Karimája,
Rubint, és gyöngy az én rózsám
Picin szája,
Félre nyomom a kalapom
Karimáját,
Megcsókolom kedves rózsám
Picin száját.

Selyemkendö a nyakamon
Lobogósan,
Kacsingat rám a szeretőm
Mosolygósan.
Ne kacsingass olly hamisan,
Nézz szemembe,
Nem szeretek kívüled mást
Életembe.

Fehérvörös cifra szüröm
Messze látszik,
Vállam hegyén a zöld ággal
Csak ugy játszik.
Hajlog az ág, lábam alá
Hull a levél,
Gyere rózsám, betakarlak,
Csípős a szél.

Bús Aladár.

*) A bakonyi hegység egyik magas orma.

Levelek egy pesti hölgyhez.

XV.

Dec. 2-án.

„Gyöngeség! asszony a neved!“ E kifakadást adá a világgyülölő Hamlet szájába a britt dramaturg. Hiszed é, hogy Schakespear sok emberismerettel birt?

Én azonban azt hiszem, hogy a nő vagy gyöngébb, vagy erősebb a férfinál — ugy a mint jellemét a körülmények idomitják. S ha volt Lucretia és Charlotte Corday, volt Aspasia és Cleopatra is.

A nőt a körülmények vagy meghajtják, vagy megtörik. Akkor elfajul, ekkor megreped szive. Boldog az, ki nem jut illy körülmények közé.

De igen messze mentem. Mysteriumai vagytok a természetnek. S pandektákat irni rólatok épen olly elveszett

munka volna, mint folytonos fürkészet tárgyaivá tenni lelketek.

De isten akarta ezt ugy. Minden más esetben mint kopott öltönydarab, havakig folytonosan bámult táj, unalmasakká lennétek.

Kell, hogy naponként uj kecset, uj ingert fejtsetek ki. Kell, hogy ollyanok legyetek, mint a bánya a bányász előtt. Glück auf! e jelszóval közeledünk felétek. S a nemes drága érc, mit az első percben találtunk, ingerlend további kutatásra.

S ha naponként uj- meg ujabb csomag aranyra bukkanunk, naponként folytatjuk az ásást, uj kedvvel, uj kedéllyel, ismeretlen vágy által ösztönözve. E vágy a remény, hogy a kincsnek kiapadhatlan forrása rejlik szerelmetekben.

De ha a bánya mélye kiürült, ha annak titkai, miket keblébe zárt, a nemes érc, birtokunkba jutának, vagy ha egy ideig hasztalan fáradánk, mert fáradalmaink jutalmaul rosz sziklaköveknél egyebet nem találtunk — akkor, mint bányász, elhagyjuk azt, vagy elvetjük, mint gyermek megunt bábuját, hogy ujat keressünk.

És mégis hányszor nem csalatkozánk! hányszor nem csalatkozátok ti is! Mi könnyebben feledünk, mert a választás rajtunk van, de ti... ti nehezebben tehetitek, mert nektek nem választani, csak megtartani lehet.

S mit mondjak a nőről, ki kacér mint a virág, melly utfelen nyilik, hogy bámulhassa mindenki, ki szagával mindenkit boldogitni akar, mig nem letépetik vagy elhervad az ősz szelében?

Lásd, illy nő nem érti rendeltetését. S mit isten rendeltetésévé tön, hogy abban és azért éljen, az igaz szerelmet nem fogja élvezni.

Találhat rokon kebelre, meg is hódithatja azt, — de megtartani nem fogja. Bámulják, vagy ha letépték, ellökik azt, mint a virágot, mellyet fönnebb emliték.

És jaj a nőnek, ki a hóditottat megtartani nem birja! olly rövid az élet s azt is a nélkül éli le, hogy hivatását — mit a természet rendje elibe szabott, betöltötte volna.

Lásd, minő gondolatok merülnek fel az ember lelkében! s egy kis eszme, egy egyszerü gondolat milly regiókba nem ragadja Faeton szekerével?....

Ne vedd olly komolyan, bár tanai az életnek kellő öltözetben előadva, elmélkedés eredménye tegnapi élvezetes estémnek.

De hidd el, illy dologban legigazabb biró a férfi lehet, kinek tapasztalás szerezte meg ez eszméket.

Ne legyen a nő tárt könyv, mit mindenki olvashat, s egyszeri olvasás után elveszté becsét. Legyen hieroglif, mit csak ahoz értő leplezhet le, s ha volna is ez esetben apokrifos jegyzet, a rejtelmesség az örök kecs ingerét magában zárja.

Ne legyen a nő kacér, mert a tárt könyv, miről szólék, a bánya, melly nemes érc helyett durva sziklát terem, illy nő szokott lenni.

No de elég erről ennyit.

Ma a szinházban Bulwer „Pénz"-ét adják, miután ez Szentpéteri fölgyógyulása után lehetővé lön. A darab magyaritva van. Mi megvalljuk, az illy idegen szellemet és életet tükrözö darabnak magyaritását nem igen szeretjük. Az ollyan virágházi növény — szép lehet, de nem olly szép, mint eredetijében klimája alatt. Azonban — vederemo, hogy ütend ki.

Ugyancsak e hét folytában Hunyadi László is szinre kerülend! Istenem, milly hosszu idő óta meg valánk foszva annak láthatásától! Hollósy és Lászlóné egyszerre lépendnek fel benne. Gondolhatod, milly élvezetes este vár ránk!

Mondják, hogy a német szinház uj operai tagokat szerződtetett. Igen ohajtandó, miután ujabb tagjai sem elégitik ki a közönség igényeit. S a milly nagy város Pest, két jó opera-háza is lehet. Szilágyi S.

Halaványhó...

Sárgultan áll az őszi föld,
De felpiroslik itt-amott:
Vér é az, vagy szines haraszt,
Mellyet s z i v vagy f a hullatott?

Halaványhó, szakadj, szakadj!
Akár vér az, akár haraszt,
— A te szined vigasztalóbb —
Fehér szinnel temesd el azt.

Remete Pál.

A vampyr.

(Folytatás.)

E szózatra minden szem fölemelkedék, és mindenki engedelmeskedni látszék ezen uj urnak. Egyetlenegy bandita vette vállhoz puskáját s eldurrantá azt.

Erre embereink egyike elkiáltá magát, mert a golyó bal karját zuzta össze.

Ez tüstént megfordult, rátüzelendő azon emberre, ki öt megsebesitette; de mielőtt lova még négyet lépett volna, egy villám csapott el fölöttünk és a lázadó bandita összezuzott fejjel rogyott földre.

Ekkora erőfeszités kimerité erőmet; elájultam. Ujra magamhoz jövén, a gyepen feküdtem, fejemet egy férfi térdére hajtva, kinek csak gyürüvel ékesitett fehér kezét látám, melly engem körülfüze, mig előttem körösztbe tett karokkal s hóna alatt kardot tartva azon fiatal moldvai főnök álla, ki a megtámadást vezérlé ellenünk.

„K o s t a k i — szóla francia nyelven és tekintély

hangján az, ki ápolt engem — tüstént vissza fogod huzni embereidet s rám bizod e fiatal hölgy ápolását.“

„Bátyám! bátyám! — szóla amaz, kihez e szavak intéztettek, s ki keble indulatával látszék tusakodni — bátya! ovakodjál kimeriteni türelmemet; én átengedem neked a várat, te engedd át nekem az erdőt. A várban te vagy úr, de itt én mindenható vagyok. Itt csak egy szavamba kerülne engedelmességre kényszeritnem téged.“

„Kostaki, én korosabb vagyok, azaz: én úr vagyok mindenütt, az erdőben mint a várban, ott mint itt. Óh én Brankovánok véréből való vagyok mint te, királyi vérből, melly parancsolni szokott, s én parancsolok.“

„Te saját katonáidnak parancsolsz, igen, Gregoriska, de nem az enyémeknek.“

„A te katonáid rablók, Kostaki, haramiák, kiket tornyaink ormaira akasztatok, ha nyomban nem engedelmeskednek.“

„No próbálj hát parancsolni nekik.“

Ekkor érezni kezdém, miként az, ki ápolt engem, térdét visszahuzá és fejemet lágyan egy köre fekteté. Aggodalmas pillantással kisérém öt s láthatám azon fiatal embert, ki a csatazaj közepett mintegy az égből pottyant le, s kit előbb, midőn ájulásban valék, nem vehettem észre.

Mintegy huszonnégy éves fiatal ember volt ez, szép termetü, nagy kék szemekkel, mellyekből szilárd, de ritka határozottságot olvasa az ember. Hosszú, szőke hajfürtei, mellyek szláv eredetét tanusiták, vállain lecsüggének, mint Mihály arkangyaléi, és körülfolyák a fiatal, fris arcot; ajkai körött urias mosoly lebegett, azok két sor gyöngyöt pillantatának meg; pillantása éles volt mint a sas szemeinek villogása. Öltözete fekete, bársony dolmány volt; fejét kucsma, Raphaelához hasonló és sastollal ékesitve, fedé; nadrága feszesen állott testéhez és sarúi himezettek valának. Derekát öv szoritá vadászkéssel; oldalán kis kétcsöves karabély csüggött, mellynek egyik csöve itéletet tartott egy bandita fölött.

Kiterjeszté kezét, a kezet, melly saját testvérén is uralkodni látszék.

Néhány szót ejte moldva nyelven.

E szók mély benyomást látszának gyakorolni a banditákra.

Ezután az ifjabbik főnök szólott ugyanazon nyelven és kitalálám, hogy szavai káromlás és fenyegetés keveréke voltak.

E hosszas, heves beszédre a korosbik testvér azonban csak egy szóval válaszolt.

A banditák meghajták magokat.

Egy intésére a banditák rendbe állottak mögöttünk.

„Ám legyen hát, Gregoriska!“ szóla Kostaki ujra francia nyelven. „E hölgy nem fog a barlangba menni, de mégis enyém lesz. Én szépnek látom öt, én küzdöttem ki öt, magamnak követelem öt.“

E szavak után hozzám rohant és karjaiba vön.

„E hölgy a várba fog vitetni s anyámnak átadatni, nem fogom öt bocsátani szemeim elől,“ válaszola pártfogóm.

„Lovamat!“ kiálta Kostaki moldva nyelven.

Tiz bandita sietett teljesitni a parancsot s hozák uroknak a kivánt lovat.

Gregoriska köröskörül nézett, egy uratlan lovat kantárszáron fogott és felpattant reá, a nélkül hogy a kengyelvasat illette volna.

Kostaki szintolly ügyesen ült a nyeregbe mint bátyja, noha még karjaiban tarta engem s elvágtatott.

Gregoriska lova hasonlag érezni látszék a sarkantyúkat, Kostaki lova mellé helyezkedék egyenlő futásban, fej fejjel, oldal oldallal egy párhuzamban.

(Folytatása köv.)

Hirharang.

Pesten ezentul a zsidóknak is szabad lesz belvárosi házakat venni; egyebet mindent megvásárolhattak már ezelőtt is.

Parisban érdekes uj regény jelent meg Gay aszszonyságtól. A mi irónőink rég óta hallgatnak már, talán csak azon felfödözést tevék, hogy sokkal érdekesb a regényt játszani, mint irni?

Egyenruha van határozva, hir szerint, a magyarországi tisztviselők számára is. Ez mindenesetre előnyül szolgáland a szivhóditás körül a deli termetü tisztviselőknek, de ugyan mit fognak tenni az iróasztal mellett összegörbültek, a sánták, púposak?

Győr vidékén egy fejszés paraszt két uj csendőrt agyonütvén, kivégeztetett. Megfoghatlan, hogy a lőfegyverrel ellátott csendőrök nem tudták magokat sikeresen védelmezni.

Londonba orosz ügyviselő érkezett, kölcsön iránt alkudozni az angol bankkal, hogy az angol hajóhadat megriaszthassa, és mégis önzőnek vádolják az angol nemzetet.

Parisból irják, miszerint a francia határszéleken az utasokat megmotozzák, s a tiltott olasz hirlapokat elszedik tőlök; de azért Franciaország mégis respublika.

Rómában minden nyilvános pénztár üres, és alig várják vissza a pápa ő szentségét, hogy legyen ismét áldás.

Kolozsvárott olly nagy a pénzhiány, hogy rendes cserekereskedést kezdenek üzni. Szép hölgyeknek egy csókért három kézszóritást adnak cserében a férfiak.

Bécsben a vendéglősek étlapjaikról a forradalmi férfiak nevéről cimzett ételeket letörlötték, a béke megháboritásától tehát többé nem tarthatni.

Nagyváradon is nagyon leapadt a jogászok száma, és a bölcsészetet is kevesen tanulják; alkalmasint, mivel az ujabb időkben tapasztalhaták, hogy minden böl-

*

cseség és törvényszerüség dacára is könnyen hinárba juthat az ember.

München szoborgyüjteményében legközelebb egy fiatal müvész a némaságot állitá ki közszemlére női alakban, melly ujját ajkára szoritja. Ez nagy sértés, mert azt akarja bizonyitani, mintha a nők nem tudnának hallgatni, ha szájokat be nem fogják.

Budán a várban most a szállások ára tetemesül leszállott. Alkalmasint megijedtek a háziurak, midőn láták, hogy sok ember most ingyen is kaphat szállást.

Velencében is megnyiltak már a szinházak, s a dalszinészek szokás szerint müködnek, de uj dalmüveknek nagy a hiánya. Ugy látszik, hogy az ostromágyuk elriaszták a csalogányokat.

Berlinben egy ifju költőnek első vigjátéka kerülvén nem rég színpadra, annak sikerétől függött egyszersmind házassága, mert kedvesének atyja oda nyilatkozott, hogy csak ugy kapja meg leánya kezét, ha színmüve tetszeni fog. A vigjátékot irgalmatlanul kifütyölték, s a költő nőtelen maradt. Igy enyhíti csapásait az igazságos gondviselés. — ⊙

Nemzeti szinház.

„Pénz," még pedig angol pénz, Bulwer munkája! Sokat várt a közönség, s ez természetes, mit is várhatott volna egyebet a gazdag Angliából, mint valóságos pénzt, arany guineét; legalább a közönség baloldala ezt várt, annyi bizonyos, mert ennek reményei mindig legmagosabban járnak. A jobboldal már mérsékeltebb vala, s gondolá, hogy csak ezüst korona lesz biz az, vagy silling, hanem evvel is örömest megelégedett volna. Végre a közönség közepe abban is kész vala megnyugodni, hogy ezen angol „Pénz" réz pénz lesz, s már csak ennek ritkasága miatt is megérdemli a megtekintést; e hiedelmében még az által is támogattaték a közép, miszerint lánchidunknál olly nagyon kapós a réz pénz, s a lánchid angol mü. Azonban mindhárman csalatkoztak, mert ezen „Pénz" nem vala arany, nem ezüst, és nem is réz, hanem — bankó, még pedig egy forintos, eltépett egy forintos bankó, külön hozzá irt zene által összeragasztva. Mivel azonban az illy szaggatott és összeragasztott egy forintos bankónak is megvan illő kellendősége, tehát ezen „Pénz" is elmulattatja még néhányszor a türelmes és könnyeden nevetni szerető közönséget. Kiállitás és előadás szorgalmat tanusitott, mi annál dicsérendőbb, mivel csak egy ugynevezett hálás szerep van benne, tudniillik Szentpéterié, ki szokás szerint legnagyobb tetszésben részesült. A hölgy-szerepek nem igen tartalmasak, s azért bizony azokból igen nehéz volt valamit csinálni. Egyébiránt a rosz pénz nem vesz el, szokják mondani, e szerint ezen „Pénz" is meg fog maradni a színpadon. —o—

Ma pénteken adatik

Először:

Halj meg és meglátod!

Vigjáték 4 felvonásban. Don Manuel Breton de los Herreros után, spanyolból Fekete Soma.

Személyek:

Isabel	—	Jókainé.
Jacinta	—	Latkóciné.
Don Paulo	—	Szigeti.
Don Froilan	—	Szentpéteri.
Don Elias	—	Udvarhelyi.
Don Matias	—	Farkas Lajos
Don Antonio	—	Hubenai J.
Don Lupercio	—	Szerdahelyi.
Don Mariano	—	Kovács Ján.
Borbély	—	László.
Jegyző	—	Szilágyi Pál.
Ramon	—	Szücs.
Egy vak	—	Morvai.
Egy vaknő	—	Patakiné.
Városi nő	—	Horváth Teréz.
Egy imádkozó nő	—	Eötvös Borcsa.
Polgár	—	Hubenai F.
Uri hölgyek	—	(Éder Luiza. (Miskolci Jul.
Ur	—	Petrik.
Vendég hölgy	—	Kovácsics Liza.

Vendégek. Katonák. Szolgák. Nép.

Holnap, szombaton, december 8-án ERKEL FERENC karnagy javára, bérletszünettel:

HUNYADI LÁSZLÓ.

Nagy eredeti opera 4 szakaszban, Erkel Ferenctől.

LÁSZLÓNÉ assz. mint vendég, ‚Erzsébet' szerepében a jutalmazandó iránti szivességből lesz szerencsés föllépni.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor ha-ábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt" **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

22.

1849. decemb. 8.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. szombat.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

A kincsásó.

„Honnan honnan, fáradt öreg?
Vállad nehéz ásót emel;
Melly fényes lön a munka közt
De törve csorba élivel.‘

„Kincset kerestem lobbanó
Fénynek nyomán a föld alatt;
De mélyen van, kemény a szirt,
Erőm és ásóm megszakadt!“

„Munkája veszve, jó öreg,
Fellobbanó fénynek ki hisz;
Lidérc az, csába éji láng,
Kincset nem ad, — s veszélybe visz.‘

„Veszélylyel jár a cél, ha nagy.
Fáradságom nincs hasztalan:
Más kincsásónak a nagy út
Annyival is fogyasztva van.“

Remete Pál.

A vampyr.

(Folytatás.)

Különös látomány volt, miként vágtata e két lovag tova egymás mellett, mogorván, hallgatag, egyik a másikat nem tévesztve szem elől, de a nélkül hogy egymásnak szemébe néztek volna, és lovaikra bízva magukat egészen, mellyek vágtatva futának tüskén bokron, szirteken és tátványokon keresztül. Tulhajlott fejem alkalmat nyujtott nekem szemlélhetni Gregoriskának rám szegzett szép szemeit. Mit észrevevén Kostaki, fejemet fölegyenesité, s ekkor aztán csak sötét tekintetét látám, melly engem elnyele. Behúnyám szempilláimat, de mind hiába! folyvást láttam a villogó tekintetet, melly keblem mélyébe hata és átjárta szivemet. Erre különös ábrándozás szállt meg; Eleonorának alajtám magamat Bürger balladájában, elragadtatva kisértetes lovak és lovagoktól, s midőn érezém hogy megállottunk: olly ijedés foga el, hogy szemeimet felütém, annyira meg voltam győződve, miszerint köröskörött majd csak töredezett kereszteket és tátongó sirokat fogok látni. A mit itt láttam, épen nem volt örvendetes, ez egy tizennegyedik századbeli moldva vár belső udvartére volt.

Kostaki karjai közől a földre csusztatott, és szintolly gyorsan leszálla utánam; de bár milly sebes volt az ő mozdulata, mégis csak Gregoriska mozdulata után következék az.

A mint Gregoriska mondotta volt, csakugyan ő volt úr a várban.

A szolgák érkezni látván a két fiatal embert s az idegennőt, gyorsan oda sietének; ámbár a figyelmesség meg volt osztva Kostaki és Gregoriska között, mégis észrevehető volt, hogy több gondosság és tisztelet tulajdonittatott ez utóbbinak.

Két nő közelite; Gregoriska, moldva nyelven, parancsot oszta nekik, s kezével inte, hogy kövessem őket.

E pillantásban, melly intését követé, annyi mély tisztelet rejlék, hogy tüstént engedtem az intésnek. Öt perc mulva egy szobában valék, melly legszebb volt a várban, habár az a legkevésbbé pompaszerető embernek is nagyon zordonnak és lakhatlannak látszott volna.

Téres és négyszögletü volt az, zöld szövetü divánnal, melly nappal ülőhelyül, éjjel ágyul szolgált. Hat vagy hét tölgyfa karszék, egy hosszu láda s egyik sarokban nagy, ékes kanonok-székhez hasonló mennyezet egésziték ki e szoba butorzatát.

Függönyök az ablakokon s ágyon nem voltak.

E szobába lépcsőzet vezete, mellynek fülkáiben a Brankovánok életnagyságú szobrai állának.

Ezután nemsokára behordák e szobába az uti podgyászokat, mellyek között az én iszákaim is találtattak. A nők szolgálatukat ajánlák nekem. Ez események által megrongált toilettemet rendbe hozván azonban, megtartám magamon amazon öltözetemet, minthogy e jelmez (costume) sokkal jobb harmoniában álla gazdáimmal mint minden más.

Alig készülék el e toilettel, midőn halk kopogtatást hallék ajtómon.

„Entrez,“ szólék, természetileg franciául, mert nekünk lengyeleknek, köztudomás szerint, csaknem anyanyelvünk a francia.

Gregoriska belépe.

„Ah, madame! — szóla ő — el vagyok ragadtatva, hogy kegyed franciául beszél.“

„Én is, uram! — viszonzám — én is szerencsésnek tartom magam, hogy ismerem s tudom e nyelvet, mert volt alkalmam e nyelv által méltányolhatni önnek iránti nemes szivü magaviseletét. E nyelven fogta ön pártomat öcscse

céljainak ellenében; e nyelven fogadja ön most legőszintébb háladatom kifejezését.“

„Köszönöm, madame. Az igen természeti volt, hogy azon helyzetben, mellyben volt kegyed, pártját fogtam kegyednek. Épen a hegységben vadásztam, midőn hirtelen rendetlen s félbeszakadó lövéseket hallék; kitaláltam, hogy itt erőszakos megtámadás megy véghez, és tüzbe menék, miként katonai nyelven szokás mondani. Istennek hála! épen jókor érkeztem a harc színhelyére. Azonban engedjen egy kérdést, madame, miként bátorkodhaték hegyeinkbe jöni olly előkelő uri nő mint kegyed?“

„Én lengyel nő vagyok, uram!“ válaszolék; „két fitestvérem Oroszország elleni háboruban esett el; atyám, ki a várban hátramaradt, ezt az ellenség ellenében védelmezendő, kétségkivül már hozzájok költözött az örökéletre, s én, ki atyám parancsára elfutottam mind e vérontás elől, a sahastrui kolostorban keresek mendéket, hol anyám is ifju korában s hason szorongatások közt biztos menhelyet talált volt.“

„Kegyed ellensége az oroszoknak? annál jobb — szóla a fiatal ember — az szerfölött ajánlja kegyedet a várban, s minden erőnket fel kell használnunk a harci munkálatra, melly kitörni készül. Tudván pedig, kicsoda kegyed, madame, tudja meg kegyed is, kik vagyunk mi. Nemde, madame, a Brankovan név nem ismeretlen kegyed előtt?“

Meghajtám magam.

„Anyám utolsó hercegnő e néven, vég sarjadéka azon fenséges fejnek, mellyet a cantimierek, I. Péter ama nyomoru udvaroncai, megöletének. Anyám első házasságban atyámhoz, Waivody Serban-hoz herceghez, miként ő, de kevésbbé fő nemből valóhoz ment nőül.

Atyám Bécsben növeltetett; ott tanulta ismerni a müveltség előnyeit. Ő elhatározá magát europai müveltséget adni nekem. Francia-, Olasz-, Spanyol- és Németországba utaztunk.

Anyám — jól tudom ugyan, hogy nem illik a fiuhoz elbeszélni azt, mit közleni akarok kegyeddel, de minthogy boldogságunkra szolgál, hogy ismerni tanul bennünket: kegyed méltánylani fogja tudni e közlés okait; anyám első utazásunk alatt, midőn én még csak gyermek valék, bünös viszonyban álla a pártosok egyik főnökével — igy nevezék,“ jegyzé meg Gregoriska mosolyogva — „ez országban azon férfiakat, kik kegyedet megtámadták, — anyám, mondom, ki bünös viszonyban állott Giordaki Koprali nevü gróffal, ki fél görög, fél moldvai volt, atyámnak utána irt, hogy mindent bevalljon neki és elválást sürgessen. E követelését azzal indokolá, hogy ő, egy Brankovanné, nem akar olly férfi neje maradni, ki naponként mindinkább elidegenedék honától. Ah, atyámnak nem volt szükséges megegyezését adni e követeléshez, melly kegyednek különösnek látszhatik, melly azonban nálunk igen közönséges és természeti. Atyám ütérdagban, mellyben már régóta szenvede, meghalálozott, s a tudva levő levelet én vettem kezemhez.

Nem volt egyéb tenni valóm mint buzgó imát küldeni az ég urához anyám szerencséjeért. Megirám neki e fogadalmat, azon jelentéssel egyetemben, hogy ő özvegységre juta.

E levélben engedélyt kértem tőle egyszersmind utazásom folytatására, mi nekem meg is adatott.

Megmásithatlan szándékom volt, Francia- vagy Németországban telepedni meg, nehogy szeme elé kerüljek olly férfiunak, ki gyűlölt engem, s kit én nem szerethettem, t. i. anyám férjét; egyszer azonban csak értéseműl esett, hogy Giordaki Koprali meggyilkoltatott, és pedig, miként mondák, atyám egykori kozákjai által.

Haza siettem külföldről, mert szeretém anyámat; érzettem, hogy magányában és szorultságában olly személyekre vala szüksége, kik kedvesek valának neki.

Én gyermekdeden ragaszkodtam hozzá, bár sohasem tanusított gyöngéd szeretetet irántam. Igy jöttem vissza egy nap egészen váratlanul atyáink várába.

Egy fiatal embert találék itt, kit elejénte idegennek tarték, kitől azonban csakhamar megtudám, hogy ő az én öcsém.“

(Folytatása köv.)

Népdalok. *)

II. **)

Ha én gólya volnék,
Magosan röpülnék,
S a rózsám házának
Tetejére szállnék.

Ha én fecske volnék,
Sebesen röpülnék,
S a kedves rózsámnak
Ablakára szállnék.

Szállj le, szállj le, gólya,
Vidd el levelemet,
S mondd meg: beteg vagyok,
Nem mehettem veled.

Bizony ha lehetnék,
Én csak galamb lennék,
Ő hozzá elmennék,
Ha most röpülhetnék.

(Krasznamegyei.)

---

*) Erdélyi népdal-gyüjteményemből.

**) Az I. szám alatt közlött népdalt Czuczor irá 1834-ben, s az Aurorában adta ki. Ez is tanusitja, mennyire elterjedtek Czuczor népies költeményei a nép ajakán. Szerk.

III.

Végig menék a temetőn,
Eszembe jut a szeretőm,
De mi haszna jut eszembe,
Ha már rég el van temetve.

Ha jösz a temető kertbe,
Ird fel sirhalmom fejére,
Itt nyugszik egy hiv szerető,
Nyugtassa meg a teremtő.

Ültess valami kis fácskát,
Bár csak egy kis szál rózsácskát,
Hadd lássa meg a ki itt jár,
Hogy te nem voltál csapodár.

Ékesitsd fel bus füzfákkal
A másik sir zöld hantjával,
De ne sirasd elvesztemet,
Engedd nyugodni testemet.

(Marosszéki.) Szilágyi S.

+ Sok német hirlap ollyan most, mint az amerikai szivar, mellyet Soroksáron gyártanak, más a címe, és más a tartalma. Füstje azonban mégis mindegyiknek van, s ez sok orrot boszant.

+ A forradalom lecsilapulta után Bécsben a kisdedovó intézetek igen megnépesültek, a hivatali irodák ellenben nagyon megürültek.

+ A méhe mindig csak mézet készit, és mégis van fulánkja, hát az embernek mért ne legyen, holott mindig csak keserüséggel kell küzdenie.

+ Kötelezvényekben nem jegyzik meg többé: „ezüst pénzben," hanem „elszakithatlan pénzben." Ez biztosabb, főleg ha megfizetik.

+ A szív is alkotmányos ország, mert két kamarája van, és teljes jogegyenlőség benne az uralkodási elv. Mindenki bele juthat, ha tizennyolcadik évét meghaladta.

+ A vallás inkább forradalmi elveket látszik föltétezni, mert háromszinü elve van: hit, remény és szeretet.

+ Herkulesnek dicsőségül szolgált, hogy egy ólat ki birt tisztitani, ha most élne, sok fényes teremet találhatna világszerte, mellyet nem birna kitisztitani.

+ Azt mondják, hogy már nem is láthatni boldog embert. Haszontalan beszéd, hiszen hányat temetnek el mindennap.

+ Bécsben ismét fölkeltek, mondák nem rég sokan. Természetes, de nemcsak Bécsben, hanem nálunk is, még pedig reggel, a mint illik, és este aztán ismét lefeküttek, ismét a mint illik.

+ A gyermek előbb tanul meg ügyetlenül szaladni, mint böcsületesen szilárdul lépegetni, s azért töri be aztán gyakran orrát. Mégis csak igaza volt Széchenyinek, midőn bizonyos nemzetről mondá, hogy az még csak — gyermek.

+ Leggyorsabb haladók is gyakran csak azért futottak olly nagyon, hogy mielőbb állomáshoz juthassanak, mint ló az abrak után.

+ Gyermekek csak nagy fájdalmak után kapnak fogakat, az iró ellenben leginkább akkor kénytelen fájdalmakat tapasztalni, ha már bebizonyitotta, hogy — éles fogai vannak. — Fricskay.

Hirharang.

A lánchid részvényesei sohajtani kezdenek, mert félnek, hogy nem fognak nagy kamatot kapni. Vigasztalják magokat, eddig ugyan még senkit nem tettek boldoggá a láncok, mért kivánnának tehát épen ők kivételt képezni?

Saphir M. G. előtt különösen föltünik, hogy Bécsben van egy vörös ökör, egy fehér ökör, és egy arany ökör; ne csodálja ezt, Pest sokkal kisebb város, és mégis itt is van annyi. Szamár cimü vendéglőt azonban sem Bécsben, sem Budapesten nem találhatni, alkalmasint azért, mivel ebben sokan sértő célzást találnának.

Mosony vidékén 630 darab „fölösleg" ökör eladandó, másutt is van bizony elég, csakhogy nincsenek elárverezésre hirdetve, alkalmasint azért, mivel már meg vannak vásárolva. Marhahus dolgában tehát nem fogunk hiányt szenvedni.

Rómában forradalmat akart néhány hölgy előidézni, de tüstént elfogattak; büntetésök annál súlyosabb, mivel nem börtönbe, hanem — női kolostorba zárattak.

Freiburgban a tanács kihirdeté, hogy ünnepnapokon is szabad dolgozni, és az apróbb ünnepeket egészen eltörlé. Azóta a verekedések és lopások száma tetemesül csökkent.

Parisban legközelebb negyvenöt legitimistát fogtak el, kik Bordeaux herceget akarák trónra léptetni. Meggondolhatták volna, hogy a liliom nem virít télen, várjanak jövő nyárig, akkorra majd kirajzik Napoleon Lajos köpüje, és a liliom kivirithat.

Konstantinápolyban nem tudják már, kitől

*

kell inkább félniök: barátaiktól é, vagy ellenségeiktől? Féljenek mind a kettőtől, de aztán ugy intézkedjenek, hogy egyiktől se kelljen megijedniök.

Bécsben a kolera megszünt ugyan, de az uj színmüvek egymásután bukdosnak, s a közönség ugy megszokta már a sok roszat, hogy még pénzt is örömest ad érte.

Ötödik Henrik köriratu pénzek is járnak már Franciaországban aranyból és ezüstből, 1850. évszámmal. Mondják, hogy ezen pénzt a legvörösebb republikánusok is elfogadják. Csodálatos!

Párbaj legközelebb annyi történt egymásután Parisban, hogy a főügyvéd hatályos törvényt készül követelni e métely ellen. Hasztalan fáradozás, inkább olly fegyvert kell föltalálni, melly mindenesetre öljön, és a párbajok bizonyára tüstént meg fognak szünni.

Budapesten a kutyák még mindig szájkosarat viselnek, tulajdonosaik nem csekély boszuságára, kik komolyan állitják, hogy a kutya kénytelen elveszni, ha nem ugathat. Ezen azzal lehetne segiteni, hogy olly szájkosarakat kellene föltalálni, mik alatt ugatni lehetne ugyan, de — harapni nem. Illy találmány igen sokat érne!

Bécsi lapok mindennap hirdetnek biztos gyógyszereket „titkos betegségek“ ellen, mi azt tanusítja, hogy ott a nyilvános egészségi állapot igen kedvező, miután arról semmi említés nem történik.

Róma közelében gyönyörü márvány lovat ástak ki nem rég, mellynek legjobb a feje, testének egyéb részei már összeromladoztak. Találtak ugyanott egy emberszobrot is, de ennek viszont feje volt megsérülve. Lám, még föld alatt is biztosabb a marha feje!

Marastoni rajztanodája a nagyhidutcában ismét sok tanitványt számit, mit ezen hasznos intézet valóban meg is érdemel. Csak azt sajnáljuk, hogy nincs benne külön osztály torzkép-rajzolásra, pedig mennyi gyönyörü minta kinálkozik most erre.

Dunánk jege gyorsan halad lefelé, s ha a hideg nem szünik, néhány nap mulva bizonyosan megáll, és azután? Minden ember kedve szerint fog rajta taposni. — ⊙

Nemzeti szinház.

Nabukodonosor, nem bir nagyszámu közönséget varázsolni szinházunkba, s ez természetes, mért mondja ő magát gyarló ember létére istennek, ezt istenfélő közönség nem nézheti békével, főleg miután a mennykő is csak kellemetlen büzt okoz, de koránsem sujtja agyon a nagy bünöst. Az előadás azonban kielégitő vala.

Halj meg és meglátod! Spanyol vigjáték, még pedig a jobbak közől, következetes jellemfestés, jól előadva. Azonban mégsem hiszszük, hogy valaki meghalni kivánna, csak azért, miszerint ezt megláthassa. E héten tehát két érdekes ujdonságot kapott a közönség, s ennél többet csakugyan nem kivánhatni. —o—

Nyilt posta.

Cs. L. verseit nem adhatjuk, de azért ne csüggedjen el, ugy látszik, hogy több próba után sikerülend közölhetőt is irnia.

„Az ember egy világ“ cimü költemény eszméje nem rosz, de a kivitel gyönge, annálfogva nem adhatjuk.

Cs. B. urnak Magyaróvárott. Köszönjük ön becses küldeményét, és ámbár csak egy részét közölhetjük, de jövőre is kikérjük ön becses közremunkálását.

Ma szombaton adatik:

ERKEL FERENC jutalomjátékaul:

HUNYADI LÁSZLÓ.

Eredeti nagy opera 4 szakaszban. Irta Egressi Béni, zenéjét szerzette Erkel Ferenc.

A 3-dik felvonásban előfordulandó „magyar tánc“-ot szerzette, s Kurz Ant., Sári Fanni- és Ámon Rózával előadja Campilli.

Első szakasz: **Cillei halála.**

Személyei:

V. László, magyar király	—	—	Stéger.
Cillei Ulrich	—	—	Köszeghi.
Hunyadi László,) testvérek		—	Farkas Károly.
Hunyadi Mátyás,)		—	Csillag Róza.

Főurak. Király kisérete. Zsoldosok. Nép. — Történik Nándoron: 1456.

Második szakasz: **Király eskü.**

Személyei:

V. László, magyar király	—	—	Stéger.
Gara, nádor	—	—	Reina.
Mária, leánya	—	—	Hollósi Kornélia.
Erzsébet, Hunyadi János özvegye		—	LASZLÓNÉ assz.
László,) fiai	—	—	Farkas Károly.
Mátyás,)	—	—	Csillag R.
Egy hölgy	—	—	Hubenainé.

Nemesek. Hölgyek. Történik Temesvártt; 1456.

Harmadik szakasz: **Ármány.**

Személyei:

V. László, magyar király	—	—	Stéger.
Gara, nádor	—	—	Reina.
Maria, leánya	—	—	Hollósi Kornélia.
Hunyadi László	—	—	Farkas Károly.
Hunyadi Mátyás	—	—	Csillag R.

Násznép. Katonák. Történethely: Buda 1456.

Negyedik szakasz: **Vérpad.**

Személyei:

Gara, nádor	—	—	Reina.
Mária, leánya	—	—	Hollósi Kornélia.
Erzsébet, Hunyadi János özvegye		—	Lászlóné assz.
Hunyadi László, fia	—	—	Farkas Károly.

Kiséret. Nép. Örök. Bakó. Történik: Budán.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomatja Kozma Vazul Pesten.

28.

1849. decemb. 10.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. hétfő.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, művészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

A Reményhez.

Hazug Remény, ki engem csalogatsz,
Ugyan kérlek, légy egyszer már igaz.
Mondd meg nekem, leszek é én szabad?
S ő szeret é engem? de ne tagadd.
Ha betöltöd forró kivánatom,
Illő jutalmadat én megadom.
Hiszek benned, mint igaz istenben,
Hozzád futok jó, és rosz ügyemben,
Sorsom legyen akármillyen kemény,
Azt fogom mondani: Jó a Remény!
Ėl a Remény, a szivek istene,
Én rajtam is hogy ne segitene!
Ha e szép igéretem nem elég,
Tudok egy szebb drága jutalmat még.
Kiváncsi vagy nemde, mi legyen az?
No megmondom, csak légy hozzám igaz.
Legédesebb nektar, mellyet maga
A szerelmes Zeüsz sem ivott soha.
E bájital egy deli hölgy csókja,
Kinek lettem örök imádója.
Nemde immár mindent véghez viszesz?
Engem szabaddá, s boldoggá teszesz.

Bús Aladár.

Nyilt levél.

Magyaróvár, dec. 4. Szerkesztő! Ön Hölgyfutárja 9-ik számában azon ohajtatát nyilvánitá, bár csak egy harmadik szép olvasónő kopogtatna még be Önhez, s adna tanácsot, mikép lehet az emlitett két szép hölgy ellentétes tanácsát teljesitni egyszerre; vagy is az idő komolysága tekinteténél fogva vidor cikkeket közölni s nem közölni. A kérdés minden fontossága mellett is könnyen megoldható; azonban mint látjuk, Önnek vágya még sem teljesittetett ekkoráig, és a fővárosi hölgyek elég makacsok voltak Önnek ajtaján azért sem kopogatni, mivel kiváuta; vagy Ön olly titkolózó, hogy a tán nem egészen kielégitő tanácsot jobbnak tartja pusztán elhallgatni. Bármint legyen, a kérdés feleletre vár. Aztán hölgylap-szerkesztőnek nem árt ollykor szép olvasónőit bizalmas értesitésre fölhíni. A jelen tárgy megoldására ime közlöm nehány nemeslelkü vidéki honleány észrevételeit. A kérdés mintegy oda vág, valljon sirjunk é vagy nevessünk; e kettő közt a közép tán a mosolygó fájdalom vagy fájdalmas mosoly lenne; de ez ismét különböző, mint sirva vigadni s vigadva sirni; amazt a magyar már régóta tevé, most talán az utóbbit venné elő? A sziv és elme táplálékaul szolgálandó Hölgyfutár tartalmát illetőleg mindenesetre nem annyira azt kellene szem előtt tartani, mire van az olvasók közől többnek hajlama, mint inkább azt, mire van szüksége. Hölgyszemekben különben is igen készen állnak a könyük, a viharos napok sokat, igen sokat áztattak a szép szemek közől a bú nedvével. Igyekezzék tehát a Hölgyfutár, mint eddig is tevé, azon ügyes tapintattal, melly sajátja, inkább a könyük forrását behegeszteni; hisz a „sirással némileg rokon a nevetés, ügyes festő a mosolygó arcot egy vonással síróvá teheti," ezt irta a szellemdús Rónay lélektani mutatványaiban. Csakhogy a vidor arcu Hölgyfutár a méltó fájdalom szent tárgyait gúnynyá ne tegye, miről eddig vétek volna vádolni; mosolyghat, sőt mosolyogjon is, vidorságán nem lesz ki megbotránkozzék. Vidor szinben nyájasb üdvözlésre számolhat, mind azoknál, kik a bús szinek alatt örvendnek, mind azoknál, kik a vidor szinek alatt búsulnak. Az elvek s érzelmek cégéreit nem kell olly szigoruan venni, oda benn a szivnek kettős kamarájában másként állnak a dolgok Valamint a bút oszlatni s deritni, ugy a tán gondtalan könnyelmüséggé fajulható tulságos örömet komoly alapu, de azért mégis nyájas hangu leckékkel mérsékelni igen célszerü. Horácként hasznost az édessel vegyitve. Igy a mostoha sorsnak, melly rögtön figét mutatva sokaknak s az örömet ürömmé változtatva megkeserité a kedélyeket, keseritő gúnya enyhítve leend. —

A Hölgyfutár az irodalom s divat közlönye is levén, e két pontra nézve is volna egy pár bizalmas észrevételünk, és pedig az elsőre nézve: valljon nem lehetne é a Hölgyfutárban könyvészeti rovatnak helyet engedni, *) hogy igy a vidéki olvasó közönség tájékozva az irodalom jelesebb termékeire nézve, azok megszerzése iránt több hajlamot s utasitást nyerjen, mi ha az ujabb időre nem is, az előbbi, még alig megismertetett munkákra nézve azok rövid tartalomközlése s illő ajánlatával sikeresen hatna, továbbá az olcsó könyvkiadó egyletet életre buzditni, a forradalom miatt megszakasztott művek folytatását, vagy a sajtó alá készültek mielőbbi kiadását, az elfogyottak ujra kinyomatását az illető szerzők s kiadóknál szorgalmazó fölhivásokat közleni nem lenne é fölötte célszerü. Igy például a Nemzeti könyvtár II-ik folyamából Kis János nagy

---

*) Mindenesetre, mihelyt irodalmunk ismét kissé mozogni fog.

becsü iratainak befejezését milly sajnosan nélkülözzük, s hányan tartózkodnak azt csonkasága miatt megszerezni? Hol késik Toldy Ferenc urnak, már két év előtt sajtó alá kerültnek hirdetett irodalom-története, hol a Kisfaludy társaság évlapjainak szinte kész 7-ik kötete? hol a jeles Szabó István Iliása, Szency Quintiliánja, Garay Sz. Lászlója, és sok egyéb rég tervbe vett mü? *) Horváth Mihál „Magyarok története“ cimü munkájának 2-ik kötetét sem lehet már kapni s miért nem nyomatik hát ez is ujra. Ha ez igy van, akkor olvasó közönségnek nehéz kötelességét teljesitni az irodalom irányában. Forrón ohajtanók, bár mielőbb e hiányok pótoltatnának. Forradalmak után az irodalmak mindig élénkülni szoktak, nálunk másképen van minden mint másutt? — A divat pontját illetőleg sokak véleménye szerint az exoticus divatképek helyett ohajthatóbbak volnának holmi solidabb dolgok, például jeles irók arcképei. Ugy látszik a divatot inkább mint egyebet lefonnyasztják a komoly idők; a szellem érettebb tartósabb, érdekek után sovárg, mint a mulékony piperecikkek.

Ennyit ohajték egy előre bizalmasan közleni a köröttem történt megjegyzésekből, vegye szerkesztő ur szives részvétem tanuságaul. **)

Ó ha tudnád....

Ó ha tudnád, mint szeretlek,
Ó ha látnád bánatom!
Nem alunnál éjszakánként,
És könyeznél hajnalon.

Aludjál édes álmakban,
Nem kivánom könyedet:
Megtanult e szív szenvedni,
S fájdalmában büszke lett.

Gy....

A vampyr.

(Folytatás.)

„Kostaki volt az, a házasságtörés szülötte, kit azonban egy második házasság jogszerü fiuvá tön, Kostaki, t. i. ama szelidíthetlen teremtvény, kit látott kegyed, ki semmi más törvényt nem ismer mint a szenvedélyeket, ki előtt semmi sem szent a világon, mint édes anyja, ki csak ugy engedelmeskedik nekem mint tigris az ő szeliditője karjának, de örök ordítozással s azon vigasztaló reményben, hogy egykor elnyelhessen engem. A vár belsejében, a Brankovánok és Waivody ősi lakában még ur, parancsoló vagyok; de e határon kivül és sik mezőn Kostaki az erdők és hegyek vad fiává változik ujra, s ott mindent vas akaratja alá akar hajtani. Miként engedett ő ma? miként engedtek az ő emberei? Arról mitsem tudok; az csak régi megszokás volt, maradványa a hódolatnak. De nem szeretném, ha ujabb kisérletre kerülne a dolog. Maradjon itt kegyed, ne hagyja el e szobát, ez udvart, szóval a falak belsejét, s én mindenért kezeskedem, de ha egy lépést tesz kegyed a vár körén kivül, akkor nem kezeskedem többé egyébért, mint hogy megölettessem magamat kegyed védelmezésében.“

„E szerint nem folytathatnám hát utamat a sahastroi kolostorig atyám kivánatához képest?“

„Tegye kegyed, kisértse meg, intézkedjék, én elkisérem kegyedet; azonban én el fogok esni az utazás közben s kegyed nem érkezik oda.“

„Mitevő legyek hát?“

„Maradjon itt, várja be az események tanácsát, hogy a körülmények szerint intézkedhessék.“

„Tudja meg, kegyed haramia barlangba került, csak a veszély edzi bátorságát, csak hidegvérüsége mentheti meg kegyedet. Anyám, nem tekintve Kostaki, mint szerelmének gyermeke iránti elöszeretetét, jó és nemes szivü. Egyébiránt ő Brankovan nő, azaz igazi hercegnő. Kegyed látni fogja öt; ő pártolni fogja kegyedet Kostaki durva szenvedélyei ellenében. Keressen nála védelmet, kegyed szép, ő jó indulatu lesz kegyedhez. Egyébiránt — kimondhatlan arckifejezéssel tekintvén reám — ki volna képes nézni kegyedre s nem szeretni kegyedet? Most jöjön az étterembe, hol anyám várakozik reánk. Ne mutasson kegyed se zavarodást, se bizalmatlanságot, beszéljen lengyelül; e nyelvet senki sem érti itt; és tolmácsolni fogom szavait anyámnak; ne busuljon kegyed, csak azt fogom elmondani, mi elmondandó. Mindenek fölött egy szót se szóljon kegyed arról, a mit közlöttem kegyeddel; ne is gyanitsák, hogy mi értjük egymást. Kegyed még a legöszintébbnek sem ismeri ravaszságát és képmutatását közöttünk. Jöjön kegyed.“

Egy lépcsőzethez követém őt, melly gyantafáklyáktól vala megvilágítva, mellyek a falba helyezett vas kezekben égének.

E szokáson kivüli világitás nyilván kedvemért rendeztetett.

Az étterembe értünk.

Benyitván Gregoriska az ajtót s moldvai nyelven kiejtvén e szót: az idegen nő, egy magas dáma járula felénk.

Ez Brankovan hercegné volt.

Fehér haját varkocsba szedve viselé feje körött, mellyet coboly-nyest fökötő fedeze, s rajta fölül kócsagtoll lebege mint fejdelmi eredetének jele. Aranyszín dolmányt viselt, mellénykéjén drágakövekkel megrakva, e

*) Reméljük, hogy Toldy Ferenc ur nem fog késni az ohajtott felvilágositással.

**) Szives bizalommal kérjük továbbra is ön munkásságát. — Szerk.

fölött hosszu, török kelméü ruhát, szőrmével prémezve, miként a fökötő volt.

Kezében ambra olvasót tarta, mellyet nagyon sebesen csúsztata ujjain.

Oldalt Kostaki kisérte öt, ki fényesen s fenségesen vala öltözve magyar jelmezbe, ez öltözetben azonban még különösebben tünék fel előttem.

Zöld bársony felöltő volt rajta széles ujjakkal, mellyek egészen térdig nyultak; veres kasimir pantalont, török cipét viselt maroquinból aranyra himezve; hajadon fővel volt, hosszu hajfürtei, inkább sárgasak mint feketék, meztelen nyakán csüggtek alá, mellyhez arany ing vékony, fehér szövete illeszkedék.

Ő balfelől üdvözle engem, s néhány érthetetlen moldva szót ejte ki.

„Hiszen tudsz te franciául, öcsém — monda Gregoriska — a madame lengyel nő és tudja e nyelvet.“

Ezután néhány francia szót beszéle Kostaki, mellyeket épen nem érték mint a moldvákat; anyja azonban félbe szakasztá azokat, ki parancsolólag terjeszté ki karját, és világosan megértettem, hogy tudtokra adá fiainak, miszerint öneki illenék, elfogadni engem.

Most a jövevényről kezdett beszélni, hol könnyen következtethettem arculatából a beszéd tartalmára. Az asztalt mutatá, helyet ajánlott oldalainál s mutatá az egész házat, mintha mondani akarta volna, hogy az rendelkezésemre áll; ő ült le először barátságos méltósággal, keresztet vete, s asztali imát kezde.

Erre kiki helyét foglalá el, miként azt az illem szabálya hozta magával: Gegoriska mellettem ült. Én idegen létemre tiszteleti helyet jelöltem ki Kostaki számára édes anyja Smerande mellett.

Ez volt a grófné neve.

Gregoriska szinte megváltoztatta öltözékét. Magyar dolmányt viselt mint öcscse; csakhogy az granatszinü bársony volt, pantalonja pedig kék kasimir, nyakán pompás diszjel csüggött, Muhamet szultán nishanja volt az.

A többi házbeli asztaltársak ugyanazon táblánál étkezének, kiki rangrendben, mellyet állása ada neki barátai vagy a szolgák között.

A lakoma szomorú volt. Kostaki egyetlenegyszer sem szólott hozzám, mig bátyja olly figyelmetes volt, franciául beszélni velem. Az anya mindent maga ada elömbe azon ünnepélyes arculattal, mellyet mindig megtarta. Gregoriska igazat mondott: ő igazi fejdelemnő vala.

Lakoma után Gregoriska anyjához közelite. Moldva nyelven megmagyarázá neki, milly nagy szükségem volna magányra és nyugalomra e nap sulyos fáradalmai után. Smerande fejbiccentéssel adá tudomásul, hogy azt megfoghatónak tartja, kezét nyujtá nekem, homlokon csókola, és jó éjszakát kivánt várában.

Gregoriska nem csalatkozott, mert vágyva vágytam a magány pillantata után. Köszönetet mondék a hercegnének, ki egészen az ajtóig vezete, hol ama két nő vára reám, kik már előbb vezettek szobámba.

(Folytatása köv.)

Hirharang.

A bérkocsisok most árszabásukat a hintó belsejében fölfüggeszteni tartoznak. Azért van tehát a díjszabás fölfüggesztve, és annyit kell az embernek fizetnie, mennyit töle zsarolni jónak látnak.

Parisban egy rongyszedő száz forintot talált, mit egy rendőr még mult februárban vesztett el, és — hűségesen visszaadta azt neki. Mi e hűséget nem csodáljuk annyira, mint azt, hogy rendőrnek elveszteni való száz forintja volt. Nálunk még adóssága is alig lehetne ennyi.

Petersburgban a hideg olly magas fokra emelkedett, hogy sok embernek orra elfagyott. Ez baj ugyan, de legalább nem vezetheti öket senki orruknál fogva.

Budát keményen erősitik, és ez igen helyes, mert eddig bizony igen sok volt ott a gyöngeség.

Zágrábban a magyarok iránt ismét rokonszenv kezd mutatkozni, a magyarok is örömest készek keblökre ölelni Zágrábot és a horvát atyafiakat.

Londoni hirek szerint Palmerston minister magyarul tanul, de azért még most nem szándékozik gyakorlat végett a telet Kecskeméten tölteni.

Szabadkán a rácok semmi áron nem akarnak rácul beszélni, mert jobban tudnak magyarul. Másutt viszont a magyarok nem tudnak magyarul.

Madridban a szinházak igen látogatottak é télen, s a tapsot mindig Izabella királynő kezdi meg. Egy pajzán francia levelező különösen megjegyzi, hogy ő felsége a szinésznőknek is tapsol.

Hamburgból „Howard“ hajón harminc magyar menekvő indult Amerikába, de hó, jég és vihar visszafordulni kényszeritvén öket, a telet Hamburgban kellend tölteniök. Iszonyu sors, az imádott hontól elzárva lenni!

Paget János Erdélyből Pesten át Londonba utazott, s mondják, hogy remek tollából hü rajzát várhatni az elviharzott forradalomnak. A ki maga átélte annak borzalmait, bizonyára nem igen sietend még elolvasni ismétlésöket.

Bécsi lapok közöl némellyek neheztelve emlitik, hogy a magyar sajtó nem esett kétségbe, és véleményét nyiltan kimondja. Bizony csak furcsa fogalma van némelly szerencsétlen furulyásnak a jogegyenlőségről.

Parisban a legdivatszerübb hölgyek estélyeken kalapjaik mellett háromszinü tollat viselnek, s még Lieven hercegnő is legujabban „á la magyare“ köpenyt viselt a szinházban. Guizot mellette volt ugyan a páholyban, de

még nem viselt debreceni kalapot; azonban, ha a divat parancsolandja, bizonyára meg fogja tenni.

Stájerország némelly kerületeiben, a Lloyd szerint, a börtönöket haszonbérbe akarják adni, hogy üresen ne álljanak. Boldog tartomány, másutt ingyen is csak erőszakkal lehet a börtönöknek lakosokat szerezni.

Bécsben a bank ezüst pénze öt millióval szaporodott, papirjai ellenben leapadtak. Szerencsés bank, nálunk a papir apad ugyan, de az ezüst sem árad.

Prágai lapok rendkivül örvendnek, hogy két moszka katonatiszt a cseh szinházat meglátogatá. Már az nem szép, más baja fölött igy örvendezni.

Ministerpapirost is készítenek már gyáraink, melly leginkább az által tűnik ki, hogy mindkét oldala sima, és vakarást nem tür el; de egyébiránt olly olcsó, hogy általánosan használtatik.

Saphir M. G. irja, hogy Bécsben nemcsak a Dunában, hanem sok ember fejében is van viz. Milly nagy a különbség e tekintetben is Bécs és Budapest közt, miután nálunk csak a Dunában és borban van viz, sok ember fejében pedig viz helyett csak szalmát találhatni! — ⊙

Nemzeti szinház.

Hunyadi László azon pillanatban, mellyben a szinház ajtai megnyiltak, rögtön annyira megtölte minden helyet, hogy hat órakor már lehetlen volt böcsületes uton zártszékhez jutni, s a nők is zenekaron és páholyokon át ugráltak helyeikre. Ugyan nem lehetne valami módot kitalálni, mellynél fogva a zártszéki közönség nyaktörés veszélye nélkül is bejuthatna helyére? Mert ugyan mire való a zártszék, ha az előadás előtt egy órával már nem juthat hozzá az ember. Az előadás valódi diadal volt elejétől végeig, s a közönség legnagyobb lelkesülésre ragadtatott el minden kivétel nélkül. Meg vagyunk győződve, hogy Erkelt e roppant siker ujabb munkásságra fogja buzdítani. A rendezés is pompás vala, főleg az utolsó felvonás végjelenete mindenkit meghatott. Nem nevezünk senkit az előadók közöl, mert különben ivekre terjedő magasztalásokat kellene irnunk. —o—

Nyilt posta.

Zágrábból kaptuk a levelet, de tartalma ollyan, hogy nem közölhetjük, ohajtva várjuk azonban a többi igéretet.

Bajáról T. K. küldeményét vettük, és használni fogjuk, kivánatát rögtön teljesitettük.

Garayhoz több vers küldetett be, egyet ezek közöl holnap közleni fogunk, a többi gyönge, de a jó szándékot mindenesetre igen szivesen köszönjük.

Halottak napja cimü beszély tehetségre mutat, de mégsem olly érdekes, hogy miatta másokat mellőzhetnénk; tehát nem közölhetjük. —

Ma hétfőn adatik:

HUNYADI LÁSZLÓ.

Eredeti nagy opera 4 szakaszban. Irta Egressi Béni, zenéjét szerzette Erkel Ferenc.

A 3-dik felvonásban előfordulandó „magyar tánc"-ot szerzette, s Kurz Ant., Sári Fanni- és Ámon Rózával előadja Campilli.

Első szakasz: **Cillei halála.**

Személyei:

V. László, magyar király	—	—	Stéger.
Cillei Ulrich	—	—	Kőszeghi.
Hunyadi László,) testvérek		—	Farkas Károly.
Hunyadi Mátyás,)		—	Csillag Róza.

Főurak. Király kisérete. Zsoldosok. Nép. — Történik Nándoron 1456.

Második szakasz: **Király eskü,**

Személyei:

V. László, magyar király	—	—	Stéger.
Gara, nádor	—	—	Reina.
Mária, leánya	—	—	Hollósi Kornélia.
Erzsébet, Hunyadi János özvegye		—	LÁSZLÓNÉ assz.
László,) fiai	—	—	Farkas Károly.
Mátyás,)	—	—	Csillag R.
Egy hölgy	—	—	Boldogné.

Nemesek. Hölgyek. Történik Temesvárt: 1456.

Harmadik szakasz: **Ármány.**

Személyei:

V. László, magyar király	—	—	Stéger.
Gara, nádor	—	—	Reina.
Maria, leánya	—	—	Hollósi Kornélia.
Hunyadi László	—	—	Farkas Károly.
Hunyadi Mátyás	—	—	Csillag R.

Násznép. Katonák. Történethely: Buda 1456.

Negyedik szakasz: **Vérpad.**

Személyei:

Gara, nádor	—	—	Reina.
Mária, leánya	—	—	Hollósi Kornélia.
Erzsébet, Hunyadi János özvegye		—	Lászlóné assz.
Hunyadi László, fia	—	—	Farkas Károly.

Kiséret. Nép. Örök. Bakó. Történik: Budán.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesitès nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt" **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

24.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 11. *kedd.*

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Garayhoz.

Fölháborodva hallom sorsodat,
Melly szétrepeszti tünde lantodat,
S mindenhatásu szellemed dalát
Elnémitandja hosszu éven át.
Fölháborodva hallom sorsodat,
Milly nagy nyomorral nyomja válladat,
S fájdalmasan, mint hüséges barát,
Kesergem e bajt nappal s éjen át.
Fájdalmas élet nyomja lelkedet,
De egy nemzet, melly szánja éltedet,
S mint megtudók keserves sorsodat,
Legott egy nemzet osztá kinodat.
Mi egy dicső dal? — isten szózata,
S te lelked illyen szózatok hona;
Ifju szivednek gerjedelmeit
Föllelkesíték tünde képzetid.
Dallál szerelmet és bus érzetet,
Dallál honodnak hős történetet.
Elbájolá e szép hazát dalod,
El — fön röpülő szép gondolatod,
Illy két dicső dal párosulva nagy;
Kazinci mennyből kitört lelke vagy!
Mi vagy hazánkban most? — egy napsugár,
Mellynek világa négy földrészre jár,
Fényes neved, mikint kevés másé,
Büszkén mondjuk: müved a hazáé.
Vigasztalódjál: ért még e haza,
Tisztel, becsül, szeret mint hü anya,
Imádkozandik drága éltedért,
S megadja a rég érdemelt babért,
S ha jön egy nap, hol ujra énekelsz,
Hol uj erőre, uj derűre kelsz,
S elbájolod még egyszer e hazát
— Hisz ugy szeretjük lelkednek dalát —
Egy nemzet fog tapsolni hallatán,
Soká mondják: légy boldog ezután.

Dr. Kudelka. *)

*) Legnagyobb örömmel mondhatjuk, hogy Garaynk élete nincs veszélyben, és egészsége, lassan bár, de biztosan javulni kezd, s nemzetének bócsülettel kiérdemlett részvéte legsikeresb gyógyszerül szolgáland ezentul is. Szerk.

A vampyr.

(Folytatás.)

Én ajánlottam magam neki s két fiának, s belépék azon szobába, mellyből egy órával előbb kijöttem.

A kerevet ágygyá változott; különben semmi változás sem történt.

Elbocsátám a nőket, s jelek által adám értésökre, hogy magam fogok levetközni; ők tüstént távozának mély tisztelet mutatásával, mellyből azt következtetém, hogy parancsuk van mindenben engedelmeskedni nekem.

Most egyedül valék a roppant nagyságu szobában, mellynek gyertyám csak azon részeit világitá meg, mellyeken átmenék, a nélkül, hogy az egészet egyszer megvilágithatták volna. Ez ritka játéka volt a világitásnak, ez tusa volt gyertyám világa és a hold sugárai között, mellyek fedetlen ablakomon hatának be.

Azon ajtón kivül, mellyen beléptem s melly a lépcsőzetre vezete, még más két ajtó szolgála szobámba; de a roppant reteszek, mellyek azokon voltak, s mellyeket rá is tolhattam, elegendőleg biztositának s megnyugtatának.

Megvizsgálám a bejárási ajtót. Megvoltak, mint a többinek, védeszközei.

Felnyitám ablakomat: sziklameredekség tárult előtte.

Meggyőződém, hogy Gregoriska szántszándékkal választotta e szobát.

Visszatérvén kerevetemhez, egy fej felöli asztalon kisded, összegöngyölt levelkét találék.

Feltörém, és olvasám lengyel nyelven:

„Aludjék nyngodtan kegyed; mitől se féljen, mig csak a vár belsejében marad kegyed. Gregoriska.“

Követtem az adott tanácsot, engedék lankadtságomnak, lefekvém s elaluvám.

E pillantattól fogva meghonosultam a várban, s e pillantattól fogva kezdődik azon drama, mellyet el akarok beszélni.

A két testvér belém szeretett, mindkettő jellemének mértéke s mivolta szerint.

Kostaki már egy nappal előbb mondá nekem, hogy szeret, kinyilatkoztatá, hogy én az övé és senki másé nem vagyok, s hogy készebb volna inkább megölni engem, mint más valamelly férfinak átengedni.

Gregoriska mitsem szóla, de nagy gondoskodással s figyelmességgel volt irántam. A jó nevelés minden gyümölcsei, az ifjukor valamennyi emlékezetei, mellyet Gregoriska Europa legmüveltebb udvaraiban töltött

el, felhordattak tetszésem megnyerése végett. Ah, ez nem volt nehéz! hiszen már szava első hangjánál érzém, hogy e szózat jól esik szivemnek; szemeinek első pillantásánál érezém, hogy e tekintet egészen lelkemig hat.

(Folytatása köv.)

Lakodalom.

(Néprománc.)

Debrecennek városában
Szánkók repülnek hosszában,
A pusztákrol víg legények
Összeesketőre jönek.

Rozmaringos víg legények,
Pajkos nótát énekelnek,
S vigan halad... repül a szán,
Csak a menyasszony halovány....

Mással viszik esketőre,
Nem avval, kit szive kére;
Pedig szegény szeretője
Otthon siránkozik értte!

A lány is csak értte eped,
Szive majdnem ketté reped,
Mégis rozmaring van fején,
Menyasszonnyá lett a szegény...

A templom előtt megállnak
Vad fiai a pusztáknak,
S várakoznak a röst papra,
A ki a párt összeadja...

Csak a halovány menyasszony
Nem várja, hogy legyen asszony,
Hogy megesküdtessék szegényt
Apja akaratja szerént....

De a pap csak megjön végre,
Keresztet vesz a kezébe,
A lakodalmasok pedig
A szép oltárt körülveszik.

Az oltárnak közelébe
Várnak a tisztelendőre...
De a pap nem jött esketni,
Megyen egy holtat temetni....

És szól: „Várjanak csak kendtek,
Mig egy holtat eltemetek,
Bogár Jancsi meghalt tegnap,
Őtet eltemetni hítak...“

A menyasszony szivéhez kap..
Mert Jancsi, ki tegnap meghalt,
Szeretője volt a lánynak,
S áldozatja bánatának...

Temetésről megjön a pap
S a lányt, a ki szivéhez kap,
Kedvesének eljegyezi
Mint Jancsiját eltemeti!!!

Tóth Kálmán.

Levelek egy pesti hölgyhez.

XVI.

Dec. 9-én.

Folytatásául e hó elejéről irt levelemnek — mellyben, mivel különben is elfeledéd, csak eszedbe juttatom, a tél kellemeit festém — olvasd el alább elmondandó kalandomat.

Egy szép és lelkes nőnél valék. Az anyát gyermekei közt, a felnőtt fát bokraival, olly jól esik látnom.

A családi élet egész boldogsága előttem állt — s abban csak gyönyörködhetni is üdv! Mint csevegének, mint fedte meg ez a csintalanokat s mint kértek azok viszont engedelmet, mint zuzták, dobálták a játékokat, a legszebb legmegragadóbb tableaux-k egyike.

Este lön, midőn e képtől megválhaték.

Hazafelé indultam s hasonlitgatám a nős és nőtelen életet.

Nős? ime annak egész boldogsága előttem állt. De boldogtalanságai el valának előlem leplezve. A sok házi baj, a gondok tömege, mi vele össze van kötve! Mellyik nyom többet a latban?

Nőtelen? azt ismerem kellemeivel, kellemetlenségeivel. Független az ember, igaz, s édes magán kivül másra gondja nincs, de kopár is mint a fa, melly elhullatá leveleit.

Ott sivarság, itt gond tömeg!

Aztán a választás, a választás! ez a bajos — that is the question!

Ha egy Medusára vagy Cleopatrára akad az ember! aztán ezt a hölgyeknél, mig lyányok, sohasem tudja meg az ember. A leghamisabb is ollyan ártatlan! de bezzeg megváltoztatja őket a fejkötő.

Mig lehet, jobb az embernek csak balancirozni — mert ha egyszer már megtörtént, nincs visszalépés!

Alig, hogy a balancirozás eszméjére értem, azon vevém észre, hogy magam is balancirozom.

Ime már csak az eszme is megingatja az embert! Sik vala s én megsikamodám.

Valahogy csak fentartám magam s szilárdul föltéve, hogy eztán jobban ügyelendek, folytatám utamat.

Folytassuk gondolatinkat. Igen! a balancirozásnál vagyunk.

Tehát inog a férfi. Kezdetben keményen tartja magát. Nem, nem! nem fogok meghajlani. A nő édes lépvesszö, elfogja az embert s vége a szabadságnak. Jobb szabadnak lenni!

Szabadnak mint a madár, melly ágrol ágra röpülhet s minden levelnek ujabb szerelmet vall.

De ez elv nem rendületlen szikla.

Találkozik egy — szebb a többinél, angyalibb mint mások.

Az elv megdöl s az ember inog.

Ezer ördög! magam is hatalmasul ingék.

S mi az ingás vége? az ember azon szép, azon angyali nö karjaiba esik.

Szent Hubert!... rögtön a földön vagyok.... hah! Lelkemre mondom, ez aztán a csoda! hátra buktam volna, hogy ha egy nő föl nem tart!

Azt mondják, elmult a csodák kora. S ime velem még is csoda történt.

Habozék, ingék... szeretni, nem szeretni, imádni a hölgyet, vagy sivar magányba temetni éltemet... mellyik jobb?

S ime gondolatim fonala elesésre vezetett volna, ha egy nő föl nem tart!

Ez isten keze, isten utmutatása volt! s mit sors adott, elvetnünk azt nem szabad.

Tehát courage!

Legelébb is forró hálámat nyilvánitám. Őszintén megvallám, hogy miről gondolkodám s miről gondolkodom most.

Termetet, mint e nönek, keveset láttam. Arcát fátyol boritá ugyan, de öltöny, modor, mozdulat, minden elárulá a magasabb miveltséget.

— Illy sik uton bajos haladni magánosan. S az elöbbi jelenet viszont megujulhatna. Ha merném nagysádnak karomat ajánlani. Együtt haladni könnyebb mint magánosan.

— S én elfogadom.

A felső öltönyön át érezni véltem a gömbölyü karokat, millyhez hasonlóval csak Canova nymphája bir.

S ez döntött.

— Minő a sors, milly csodásak utai. A balesetet mint változtatá legfőbb üdvvé!

— Ön hizelgő. Fogadni mernék, beszélyei egyikéből vette ez eszmét.

— Ó mik valának eddigi eszméim! Gondolatok, miket nem érelt meg a nap világa! eszmék, mik tárgy nélkül barangolának.

— Én hiszem, hogy irói eszméjének tárgyul szolgálni, hizelgő volna bár mellyik nőnek!

— Ó ez kicsiny jutalom. Nő, ki csak hiuságbol akar tárgyul szolgálni!.... mélyebb érzés kivántatik hozzá, hogy az állandó is legyen.

No ez már bányája volt az eszméknek. Szóbul szó jött ki s utoljára azon vevém magam észre, hogy szerelmet vallék neki.

Haza érénk. Fölkisértem.

Egész tagom remegett. Itt az eldöntő perc, mellyben a fátyol titkai lehullnak.

Gondolni sem mertem a következményre.

Beérve egy 16 éves angyalszép, mondám neked, angyalszép lyány üdvözlé:

— Jó estét anyám!

— Anya, gondolám, tehát anya! férjének is kell lenni. S illy gyönyörü hölgy!.... ó hogy elhamarkodám a lépést!

E percben elhullának a fátyol titkai.

Egy tisztes negyvenen felüli nő állt elöttem, ki bámulatra igen is, de szerelemre nem tudott birni.

— Csak a kölcsönt akarám visszaadni, mond e hölgy. Emlékszik ön mult levelére, s az abban foglalt leckékre?

A mise en scene nagyszerü volt. Szerettem volna egy sülyedő likon eltünni! Szilágyi S.

Hirharang.

Balassagyarmatról levelet kaptunk, mellyben azon kérdés intéztetik hozzánk: igaz é, hogy Budapesten már jelenik meg magyar ujság? Ez nem tréfa, s aztán nem csodálhatja senki, hogy az elöfizetök nem szaporodnak ezrenként.

Parisban annyira ment már a tejhamisitás, hogy a hatóság választmányt bizott meg annak kikutatására: mennyi idegen folyadékok vannak a tejben. Nálunk talán csak azt kellene megvizsgáltatni, hogy az idegen folyadékok közt ugyan mennyi valóságos tej találtatik?

A lánchidon e napokban este egy urnak rendkivül magas kalapját beüték fejére s köpenyét elrabolták, mire kalapjából ki birt szabadulni. Pörge kalapost illy baj nem érhet.

A Lloyd szerint Napoleon megunta a fekete frakot, és szeretne helyette bíbor palástot viselni. Igaza van, kivált télen melegebb az eféle, csak aztán ugy ne járjon vele, mint Fiesko.

Napoleon Lajos és az angol követ idegenkedni kezdenek egymástól a török kérdés miatt. Az elnök ur bizonyosan nem tud törökül, és az angol követ meg akarja öt tanítani.

Romai hirek szerint jövő husvétra a harangoknak nem lesz szabad oda utazniok, nehogy valamikép ágyukat öntsenek belölök az elégületlenek.

A tudós társaság Parisban rendkivüli ülést tartván legközelebb, mellyen Guizot is jelen volt, az elnök nagy örömmel jelenté, hogy a nagy szótár kilenc év óta gyorsan készitetik, s három év mulva az A bötü már be lesz végezve. Néhány év mulva mi is hihetőleg örvendhetni fogunk illy vigasztaló jelentésnek.

*

Bécsben a hölgyek számára nyilvános felolvasásokat tartanak a régi irodalom történeteiből. Meg vagyunk győződve, hogy az érdemdús tanárnak egyetlen hallgatónője sem fog találkozni, ha bár százanként látogatandják is előadásait.

Londonban jótékony társulat alakult, melly a szegényeket részint igen olcsón, részint egészen ingyen, egészséges szállással látja el. Szállást másutt is könnyen lehet ingyen kapni, csakhogy a botor emberek nem akarják ezt mindig jótékonyságnak megismerni.

Boz-Dickenstől „Copperfield Dávid" cimü regény jelent meg, jobb valamennyi eddigi munkájánál. A mi regényirodalmunk pang, talán azért, mivel minden, mit legközelebb átéltünk, olly regényszerü, hogy a költemény elhomályosulna a való mellett.

Lind Jennynek kétszáz föllépésért egy millió váltó forintot ajánlanak Éjszakamerikában. E szerint biztosan várhatni, hogy a szabad Amerika is föloszlásához közelit.

Pesten most egy vendégfogadós van, ki ezelőtt szinházigazgató, s utóbb őrnagy volt a forradalom alatt. Alkalmasint azért ragadá meg ezen módját a keresetnek, mivel előbbi kettős pályáján eléggé megszokta már durrogását a pezsgős palackoknak.

Prágában panaszkodnak a sok réz krajcár ellen; sétáljanak át mindennap néhányszor lánchidunkon, és majd megszabadulnak terhöktől.

Hurban a bécsi „Humorist" szerint tót hirlapot szándékozik a nép számára kiadni. Előfizetőkül olly érdemes polgártársak is elfogadtatnak, kik még olvasni — nem tudnak, hogy a közhasznu vállolat annál nagyobb kiterjedést nyerhessen.

Tiszánkon annyi sóval terhelt tutaj vesztegel befagyva, hogy rövid idő mulva alkalmasint tiszai heringeket fogunk kapni, s azután majd csak a tökehal meghonositása fog még — talán hiányzani.

Kaliforniában legujabb hirek szerint még most sincsenek hirlapok. Ez igen természetes, mert ott még nincs papiros, hanem csak tiszta arany találtatik.

Sarkad közelében 32 zsiványt fogtak el, de mondják, hogy azért maradt még elég. Aztán a megürült helyeket talán nálok is szokás betölteni. — ⊙

Nemzeti szinház.

Garay János iránti tisztelő méltánylatát nemzeti szinházunk legközelebb érdekes hangverseny által kivánja nyilvánitani. Meg vagyunk győződve, hogy a közönség ez uton is sietend szives részvétét kitüntetni nemzeti költészetünk iránt.

Hunyadi László tegnap is olly nagy közönséget varázsla össze, hogy a helyhiány miatt visszatérők száma alkalmasint tulhaladta a bejutottakét. Az előadás ismét jeles volt minden részletében, s ha dalszinészink mindennap adhatnák e müvet, rövid idő mulva megtelnének szinházunk pénztárai.

Almát, vizet és mindenféle egyéb anyagi tápszereket bőségben kaphatni szinházunkban, hát puncsot ugyan mért nem árulnak most télen a nyári fagylalt helyett? Gyakran nem ártana egy kis hevitő a mostani hidegben. *)

A csarnokot gyékénynyel beboritani nem ártana, legalább kevesebb ember csusznék el, s a várakozók lábai sem fagynának el. —o—

*) Néha nagyon is heves a közönség, tehát csak vigyázva! — Szerk.

Ma kedden adatik:

Choisy kisasszony.

Vigjáték 2 felvonásban. Irta Saint-Georges és Lopez, Franciából forditotta Egressi Béni.

Személyek:

Choisy grófnő	—	—	—	Miskolci Julia.
Leon, fia	—	—	—	Komlossi Ida.
Rigaude, főadószedő		—	—	Szentpéteri.
Pilbois lovag	—	—	—	Bartha.
Bridaine, ügyvéd	—	—	—	Szilágyi Sándor.
Nanteuil Julia	—	—	—	Bulyovszkiné.
Barbe, komorna	—	—	—	Kovácsné.
Giroux, fogadós	—	—	—	Telepi.
Simonne, neje	—	—	—	Csercser Nat.
D'Eveille, mezei rendőrbiztos			—	Szigligeti.
Gimblet, postakocsis		—	—	Petrik.
Javotte, pincérnő	—	—	—	Kovácsics Liza.
Jegyző	—	—	—	Vas.
Szolga	—	—	—	Mezei.
Vendégek	—	—	—	Hubenai J.
	—	—	—	Morvai.

Urak. Nők. Mezei rendőrök. Pincérek. Történik az első felvonás Versaillesban, a 2-dik a compiegnei erdőben. Idő: 1750.

A vigjáték után előadandó táncok:

I. „Eszményi hármas komoly tánc" Kurz Ant. Sári Fáni és Campilli által.

II. „Mazur" Mikoláné, Grafmayer Josefa, Eötvös Borcsa, Ámon Róza, Káli Erzse, Viski Klára, Mikola és Perron által.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt" **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

25.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 12. *szerda.*

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Népdalok.

I.

‚Bő lobogós inge fehér,
Galambfehérséggel felér;
Ugyan mondja csak meg, kendnek
Azt az inget ki mosta meg?‘

„Tüski Gyura árva lánya
Mosta ki azt a Tiszába,
Jó a keze, jó a vize,
Azért fehér ingem szine.“

‚Szép az inge, nem tagadom,
De ha én kezembe kapom:
A hóval, a melly leesik,
Fehérsége ·etélkedik.‘

„Ne fárassza magát lelkem,
Elég tiszta az én ingem,
Csinos, és szép a gallérja
Mint a ki szivemet birja;

Aztán a ki mossa ingem,
Azé testem, lelkem, szivem,
S mikoron ruhám adja át,
Megcsókolja bajszom alját.“

‚Azt majd én is megtehetem,
Mert én kendet megszerettem,
Ha kimosom a ruháját,
Megcsókolom édes száját.‘

„Falu esküttjének lánya!
Ugyan kérem ne cifrázza!
Hogy moshatna kend fehérre?
Hisz nem szorult mosáspénzre!

Aztán meg, gazdag kegyelmed,
Kap szeretőt még eleget,
De az a kis piros árva
Én nélkülem mit csinálna?!“

II.

Kis kertünkből jövök,
Rozmaringot szedtem,
És bokréta gyanánt
Kalapomra tettem.

Illik kalapomra,
Illik a pörgére,
De jobban illenék
Szeretőm fejére.

Megkérdezem hát őt:
‚Szerelmemnek lelke!
Rozmaring koszoru
Kell é a fejedre?‘

„Hogy ne köne Jancsim,
Hogy ne köne lelkem!
Nem bánom ha mindjárt
Templomba kell mennem.“

‚Várj csak szép szeretőm,
Várj még egy keveset,
Szentség vételére
Még most nem mehetek;

Látd mezétlab vagyok,
De ha csizmát veszek,
Ha pénzem lesz, mindjárt
Vőlegényed leszek.

Szentgyörgy napra bérben
Hét forintot kapok,
S veled a csizmámért....
S templomba szaladok.‘

Tóth Kálmán.

A vampyr.

(Folytatás.)

Három hó lefolyta után Kostaki százszor ismételte, hogy ő szeret engem s én gyülölöm őt; három hó lefolyta után Gregoriska egy szót sem mondott nekem a szerelemről, s mégis érezém, hogy én, ha kivánná, egészen az övé volnék.

Kostaki felhagyott barangolásával. Nem hagyá el a várat többé. Ideiglenesen leköszönt egy hadnagy javára, ki koronként parancsokat vön tőle, és ujra eltünt.

Smerande is szenvedélyes hévvel szeretett, mellynek kinyomata félelmet gerjeszte bennem. Ő szemlátomást pártfogása alá vette Kostakit, s féltékenyebb kezde lenni reám, mint saját fia. Csakhogy se lengyelül, se

franciául, én pedig moldvaul nem tudván, nem terjeszthetè elö sürgetös kérelmeit fia javára; azonban megtanult három szót kimondani franciául, mellyeket mindannyiszor ismétle, a hányszor ajkai homlokomat csókolák:

„Kostaki szereti Hedviget.“

Egy borzasztó hírt hallottam, melly szerencsétlenségemet legmagasabbra csigázá: a szabadság ujra visszadatott azon négy férfinak, kik életben maradtak a csatában; ök visszatértek Lengyelországba, szavokat adván, hogy egyikök három hó mulva ujra visszajö és hírt hozand nekem atyámról.

S valóban meg is jelent egy közölök. Várunkat megszállák, felégették és lerombolták, s atyám védelmi harcban esett el.

Igy egyedül állék jövöben a világon.

Kostaki megkettözteté tolakodását, Smerande pedig gyöngédségét; most azonban atyámérti gyászomat adám ürügyül. Kostaki nem tágita és mondá: minél egyedüliebben állok, annál nagyobb szükségem van védelemre, pártfogóra; anyja ugy unszola mint ö vele, s tán még jobban mint ö.

Gregoriska azon hatalomról beszélt velem, mellyel a moldvák önmaguk fölött birnak, ha nem akarják kipuhatoltatni érzelmeiket. Ö eleven példája volt annak. Lehetlen jobban meggyözödve lenni egy férfi szerelme felöl, miként én valék az övé felöl, s mégis, ha kérdeztek volna, min alapszik e meggyözödés, lehetlen volt volna megmondanom; sohasem látta senki a várban, hogy keze az én kezemet érintette, szeme az én szememet kereste volna. Csak a féltékenység világosíthatá fel Kostakit e vágytársság felöl, miként engem csupán szerelmem e szerelem felöl.

Meg kell azonban vallanom, hogy Gregoriskának e maga fölötti uralgása engèm nyugtalaníta. Én bizonyosnak hivém, de ez nem volt elég, meggyözödésre volt szükségem, midön egy este, épen szobámba térvén vissza, halk kopogtatást hallék azon két ajtó egyikén, mellyet belülröl erösen bereteszeltem; az eljárási módból, miként e kopogtatás intézteték, kitalálám, hogy az egy barát szólíttása. Közelebb járultam és szólék, hogy ki az.

„Gregoriska!“ monda egy szózat olly hangon, melly sejteté velem, hogy nem csalatkozám.

„Mit kiván ön?“ kérdém egészen reszketve.

„Ha bizodalma van kegyednek hozzám — viszonzá Gregoriska — ha becsületes embernek tart kegyed: teljesitse kérelmemet.“

„S mi volna az?“

„Oltsa el a gyertyavilágot, mintha lefeküdt volna kegyed, s egy fél óra mulva nyissa fel ajtaját.“

Én csak ezt válaszolám: „Jöjön ismét fél óra mulva.“

Eloltám gyertyámat és várék.

Szivem hevesen doboga, mert érezém, hogy valami fontos dolog van készülöben.

A fél óra lefolyt; ismét olly halkan, mint elöször, hallék kopogtatni; csakhamar eltolám a reteszt s még csak az ajtót kellett kinyitnom.

Gregoriska belépe, s a nélkül, hogy mondta volna, az ajtót bezárám utána, s elöre tolám a reteszt.

Kis korig némán és mozdulatlanul álla s taglejtéssel szinte hallgatást parancsola nekem. Meggyözödvén, hogy semmi veszély nem fenyeget bennünket, közepére vezetett a téres szobának, s reszketésemen érezvén, hogy nem fogok bírni egyenest állani, egy széket hoza számomra.

Leülék, vagy inkább, le hagya hanyatlanom e székre.

„Oh istenem! — rebegém — mi baj tehát? s mire e nagy ovatosság?“

„Mert életem, mi azonban semmi sem volna, hanem tán a kegyed élete is függ e beszélgetéstöl.“

Egészen megrettenve fogám meg kezét.

Ö ajkaihoz vivé kezemet, erösen szemembe tekinte, mintha bocsánatot akart volna kérni tölem e vakmerüségért.

Én lesütém szemeimet — mi megegyezésemet jelenté.

„Én szeretem kegyedet — szóla olly édes hangon mint az ének — kegyed is szeret engem?“

„Igen,“ felelék.

„Akar kegyed nömmé lenni?“

„Igen.“

Kezét homlokán jártatá mély boldog sohajtással.

„Tehát nem fog szabadkozni kegyed, követni engem?“

„Kész vagyok bár hova követni önt.“

„Kegyed átlátja bizonyosan — folytatá, — hogy boldogságunkat futás utján kell keresnünk.“

„Oh igen — mondék — fussunk e helyröl.“

„Halkan — szóla elborzadva — halkan.“

„Önnek igaza van.“

Egész valómban reszketve közeliték hozzá.

„Hallja meg — monda ö — mit cselekedtem, hallja kegyed, miért nem vallám meg kegyednek olly sokáig szerelmemet: mert meg akartam bizonyosodni kegyed viszonszerelméröl, hogy semmi se akadályozhassa összekelésünket. Én gazdag vagyok, Hedvig, végtelenül gazdag, hanem moldva uraságok módja szerint gazdag szántóföldekben, nyájak- és rabszolgákban. Azért a hangoi kolostornak egy millióig adtam el szántóföldeket, nyájakat s falvakat. Háromszáz ezer frank értékig drágaköveket, százezer frankig aranyat, a többi fejében pedig váltókat adtak Bécsbe, elég lesz egy millió?“

Kezét szoritám meg.

„Én beértem volna szerelmével, Gregoriska!“

„Hallja tovább kegyed. Holnap a hangoi kolostorba megyek, a kormányzóval végrendelkezéseimet végzendö. Ö lovakat készen tart számomra; e lovak kilenc órakor várnak bennünket, száz lépésnyi távolságban a vártól. Estelizés után menjen kegyed szobájába, mint ma, oltsa el gyertyáját, s én belépek mint ma. De holnap, a

helyett hogy egyedül menne kegyed, kövessen engem, elérünk a kapuhoz, melly a szabadba vezet bennünket, feltaláljuk elrejtett lovainkat, felülünk, s holnapután reggel már harminc mérföldet fogunk haladni.“

(Folytatása köv.)

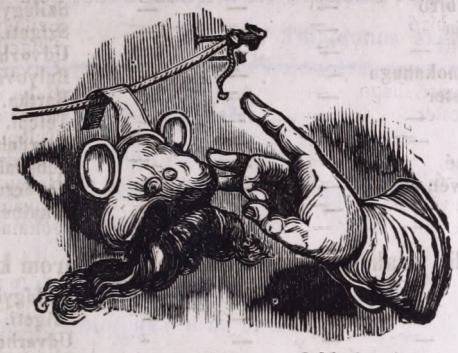

+ Egy természettudós azon felfödözést tevé, hogy a szamarak egymás közt soha nem veszekednek. Az ostoba emberek sem bántják egymást, azért boldogulnak.

+ Mért hordják most némelly urak olly rendkivül magosan fejöket? A mi üres és könnyü, azt kényelmesen magosan hordhatni.

+ Mondják, hogy minden megváltozott már itt e földön. Meglehet, de egy mégis van, a mi ezer év elött is az volt, a mi most, és ezer év után is az leend a mi most. Ezen egy vígasztalja az embereket; ez lakik sok magas tekintély fejében, és nem kevés szép hölgy szivében; ez biztositja a szellemi és anyagi jóllétet; erről társalognak a legfinomabb körökben; ezzel van tele a külföldi lapok nagy része és a magyar irók zsebe, és ezen állandó egynek a neve — semmi!

+ A bélyegadót igen könnyen ki lehetne terjeszteni, mert sok ember ugyancsak meg van már bélyegezve.

+ Panaszkodnak, hogy sok ember nem hallgat józan okokra és mindent eltapos. Ez igen természetes, mert az embernek csak egy feje, de két lába van.

+ A sarkantyukat ismét divatba kellene hozni, hogy legalább valami vigasztaló pöngést hallhatna az ember.

+ Az embert egy hires német tudós két lábon járó gondolkodó lénynek nevezi. Nem csodálhatni aztán, hogy napról napra fogy az emberek száma.

+ Beszélik, hogy most sok ember szívbajban hal meg. Ezen állitás alkalmasint tévedésen alapszik, mert hiszen mennyi izmos, egészséges embert látunk, kinek ugyancsak rosz a szive.

+ Valamint keleten az eunuchok legbiztosb örei a háremeknek, ugy nálunk az ostoba embereket legjobban használhatni az okosak üldözésére, valamint a rút nö legtermészetesb ellensége a szépnek.

+ Ha valaki kezét, vagy lábát töri, ö érez fájdalmat; ha ellenben szavát, szerződését, esküjét töri, ugy másoknak okoz fájdalmat. Furcsa!

+ A színpadi táncosnök legnyiltszivübb teremtmények, ök nem titkolnak, nem rejtenek semmit, sőt mindent kitárnak a közönség elött, noha egy szót sem szólnak. Csakugyan igaza volt tehát a nagy francia bölcsnek, midön mondá, mikép a beszéd csak arra való, hogy gondolatinkat eltitkolhassuk.

+ Ugy látszik, most igen sok ember erősen fösti magát, mert akármilly keményen néz szemök közé a bücsületes ember, ök bizony mégsem pirulnak el.

Fricskay.

Hirharang.

Táncvigalmakra erősen készülnek már nálunk, noha még távol van a farsang. Álarcosokat már is nagy számmal láthatni.

Velencei lapok szerint ott tökéletes német tél uralkodik, nálunk ellenben orosznak mondják a szokatlanul hideg telet. Hát Németországban? Nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy ott is nagyon fáznak.

Berlinben a rágalmazók kudarcot vallottak, ezen példát majd használják mindenfelé, és — ügyesebben fognak rágalmazni.

Londonban két ügyvéd megváltoztatá hitét, s ezt hirlapok utján közlik! Másutt az illy hitváltoztatások mindennapi események közé tartoznak.

Esztergomban egy nö meghallá, hogy férjét szomszéda be akarja vádolni; ö tehát megelözte öt, s rögtön hasonló vádat nyujta be ellene. Mégsem mese hát Potifár története.

Lajos Fülöp azon megjegyzést nyilvánitá legujabban Napoleon Lajosról, hogy nem sas ugyan, de mégis erős körmei vannak. Igen, és szereti a fényest, ez pedig ragadozó madarak tulajdona.

Napoleon Lajos fényes táncvigalomra készül, mellyre tizezer meghivó jegyet szándékozik kiosztani. Vagy igen tágas tánctereme van, vagy arra számit, hogy a meghivottak közöl egy pár ezer el fog maradni.

Parisi lapok már komolyan vitatkoznak, hogy — két év mulva elnökké kelljen é ismét választani Napoleont. Milly boldogok, hogy olly messze elöre tervezgethetnek. A nök egyébiránt igen szeretik az elnököt, mert könnyen hagyja magát kormányoztatni.

Berlinben Waldeck szabadon bocsátatását olly zajosan ünneplék, hogy a rendörség rögtön 98 egyént elfogott. Csöndesebben is lehet örvendezni.

Bécsben a városi hatóság megujitá tilalmát, hogy az utcákon nem szabad gyorsan kocsizni. Ezen tilalmat tiz év óta rendesen minden hat hétben szokták megujitani. Másutt ezt nem teszik, mert tudják, hogy siker nélkül tennék.

Parisban ez évi novemberben a szokott lengyel

ünnepélyt nem tartották meg. Ugy látszik, hogy a respublika minden forradalmi mozgalmat vissza akar utasitani.

Rachel színésznő az igazgatóságtól ismét uj kedvezményeket csikart, mikről parisi lapok azt jegyzik meg, hogy csak az van még hátra, miszerint egyszer se lépjen föl, és mégis fizettessék. Vannak müvésznők, kiket legjobban szeretne a közönség igy kitüntettetni.

Rézpénz dolgában annyira megszorultunk már, hogy tegnap egy boltban négy krajcár helyett egy darab medvecukrot s egy csomócska gyufát adtak vissza egy vásárlónak.

Könyvárusink már arról is panaszkodnak, hogy a papiros legujabban szerfölött megdrágult. Különös, másutt ellenben a papirosak becse rendkivül leszállott.

Papirpénzt akarván most a francia pénzügyminister kibocsátani, aggódott, hogy lesz é majd kelendősége, s azon tanácsot nyeré: nyomasson a bankók hátára regényt Dumastól, s bizonyosan alig fogják az emberek várni a „folytatást.“

Hölgyeink közt napról napra inkább elterjednek a csinos szabásu magyar fejkötők, s méltán örvendhetni, hogy felülről kezdődik a magyarosodás. — ⊙

Nemzeti szinház.

Choisy kisasszony a legpajzánabb urfi és legkellemesb kisasszony egy személyben, nőruhában is érzi, hogy ő férfi, mig sok férfi sarkantyus csizmában is ugy viseli magát, mintha asszonynak született volna. E francia vigjátékocskában ismét rendkivül ügyes tapintattal van megmutatva, mennyire lehet a pajkos tréfát vinni, a nélkül hogy a jobb érzelmet sértené. Az ügyes irót azonban itt Komlósi Ida is kitünőleg segité, megtartván szigoruan azon vonalt, mellyet átlépnie nem szabad. Elejétől végig olly hiven, olly elevenen, s mégis olly gyöngédséggel személyesité K. Ida a könnyü vérü vidor franciát, hogy méltán legérdemlettebb tetszésben részesült. Az egész előadás általában igen sikerült a táncokkal együtt. —o—

Nyilt posta.

Miss Fanni cimü eredeti beszélyt elfogadjuk, s mielőbb közleni fogjuk, mert igen mulattató és sajátságos.

L—urnak Prágában. Ajánlatát nem fogadhatjuk el, de ennek nem mi vagyunk oka.

A német szinházi viszonyokról több megrovó cikk küldeték be hozzánk. Köszönjük szépen, de nem fogjuk közleni, ne rontsuk meg másnak a gusztusát, mint Szentpéteri mondja; aztán, ha nem tetszik önöknek, hát ugyan minek járnak bele?

Ma szerdán adatik:

DEBORAH.

Népdráma 4 szakaszban, 9 képpel. Mosenthal után K. F.

Személyek:

Első szakasz: „Zsidónő.“ két képben.

Lőrinc, biró	—	—	—	Szilágyi Sándor.
József, fia	—	—	—	Szigeti.
Lelkész	—	—	—	Udvarhelyi.
Anna, unokahuga	—	—	—	Bulyovszkiné.
Iskolamester	—	—	—	Bartha.
Szatócs	—	—	—	Telepi.
Kovács	—	—	—	Szerdahelyi.
Fogadósné	—	—	—	Hubenainé.
Mártha, vén anyó	—	—	—	Kovácsné.
Deborah	—	—	—	Jókainé.

Nép.

Második szakasz: „Keresztény.“ három képben.

Lőrinc	—	—	—	Szilágyi Sándor.
József	—	—	—	Szigeti.
Lelkész	—	—	—	Udvarhelyi.
Anna	—	—	—	Bulyovszkiné.
Iskolamester	—	—	—	Bartha.
Sütő	—	—	—	Szücs.
Kovács	—	—	—	Szerdahelyi.
Szabó	—	—	—	Berzsenyi.
Szatócs	—	—	—	Telepi.
Fogadósné	—	—	—	Hubenainé.
Doborah	—	—	—	Jókainé.
Egy nő	—	—	—	Miskolci Julia.
Abrahám, vak öreg		—	—	Szentpéteri.
Jákób, pórfiu	—	—	—	Hubenai J.
Kisbiró	—	—	—	Petrik.

Nép.

Harmadik szakasz: „Átok.“ két képben.

Lőrinc	—	—	—	Szilágyi Sándor.
József	—	—	—	Szigeti.
Lelkész	—	—	—	Udvarhelyi.
Anna	—	—	—	Bulyovszkiné.
Szabó	—	—	—	Berzsenyi.
Szatócs	—	—	—	Telepi.
Fogadósné	—	—	—	Hubenainé.
Mártha, anyó	—	—	—	Kovácsné.
Jákób	—	—	—	Hubenai János.
Rózsi	—	—	—	Eötvös Borcsa.
Deborah	—	—	—	Jókainé.

Násznép. Vőfények. Nyoszolyólányok. Gyermekek. Lakosok. Zenészek.

Negyedik szakasz: „Olvasó.“ két képben.

Lőrinc	—	—	—	Szilágyi Sándor.
József	—	—	—	Szigeti.
Anna	—	—	—	Bulyovszkiné.
Jákób	—	—	—	Hubenai János.
Rózsi	—	—	—	Eötvös Borcsa.
Leányka	—	—	—	Bognár Adél.
Ruben	—	—	—	Fáncsi.
Deborah	—	—	—	Jókainé.

Számüzött vándorzsidók.
Történik öt évvel később.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

26.

1849. decemb. 13.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. csütörtök.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, művészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Volt egy idő.....

Volt egy idő, midőn legyőzhetlen
Hirvágy támadt nyugtalan lelkemben;
Célhoz értem általad te bájalak,
Ismer a világ, mióta láttalak,
Bárhol legyek, tüstént összebúnak s csendes
Hangon azt suttogják: e fiu szerelmes.

Volt egy idő, a midőn végképen
Kiholt minden vallás kebelemben;
Beszéltem véled, s ez időtül fogva
Hitem fáklyája ujra meg van gyujtva;
Hiszek istent, — olly szép lelket, mint a tied,
Csupán mindenható isten teremthetett.

Volt egy idő, mellyben lelkem szomja
Kincsek után olthatatlan vala;
Egy kézszoritás kedves lányka töled
E kinzó vágynak örök véget vetett:
Lehet most előttem arany, ezüst, gyémánt,
Meg fogom azt vetni gyermekjáték gyanánt.

Csupán az kell még, hogy szeress engem,
S bezárom a sorssal számvetésem.
De te félsz tőlem lányka, pedig szivem
Istenemre a legroszabb épen nem;
Mert lásd, rágódtak már a gonosz emberek
Eleget e sziven, s tőle egy sem — halt meg.

Juraszek József.

A vampyr.

(Folytatás.)

„Vajha holnapután volna már!“

„Kedves Hedvig!“

Gregoriska szivéhez szorita; ajkaink összetalálkoztak. Oh! ő igazán szólott; becsületes ember volt, kinek kinyitottam az ajtót; de jól érzé, hogy, ha testileg nem valék övé, de lekileg övé valék.

Az éj eltölt a nélkül, hogy pillanatnyi álom jött volna szemeimre. Már futamlásban látám magamat Gregoriskával; elrabolva érzém magam általa, miként Kostaki rablott el; csakhogy a futás most iszonyú, rettenetes, halott-szomoru vala, melly azonban édes elragadó egyesüléssé változott, mellynek a gyorsaság kéjt kölcsönze.

Megvirradt. Én lemenék. Úgy látszék, hogy Kostaki üdvözlésében ez egyszer még több zordonság rejlett mint egyébkor. Mosolya nem vala gúnymosoly többé, fenyegetés volt az. Egyébiránt Smerandét ollyannak látám mint máskor.

Reggelizés alatt Gregoriska lovaival tőn készületeket.

Kostaki nem látszék figyelni arra.

Tizenegy óra felé reggeli üdvözlését tevé nekünk s jelenté, hogy csak este térend vissza, mihez képest kéré anyját, hogy délre ne várja őt asztalhoz; aztán felém fordula azon kérelemmel, hogy mentegessem őt.

Ő távozék. Öcscse szemei azon pillanatig kisérék őt, hol a szobát elhagyá, s e pillanatban a gyülöletnek olly villáma szikrázott szeméből, hogy elborzadék.

A nap aggodalmak közt folyt le, mint könnyen megfogható. Én senkivel sem közlöttem terveinket, sőt alig merék istennel való imámban is szólni arról; mégis úgy látszott mintha egész világ tudná szándékunkat, s mintha minden rám függesztett pillantás keblem mélyébe hathatna és szivemből olvashatna.

Az ebéd halálos büntetetés volt nekem; a zordon és hallgatag Kostaki csak ritkán szóla; ez alkalommal csak két vagy három izben beszéle anyjával, és szavának hangja mindenkor megreszkettetett.

Fölkelvén az asztaltól, szobámba visszatérendő, Smerande megölele mint egyébkor, s édelegve mondá nekem ama három szót, mellyek már egy hét óta nem hangzottak ajkairól:

„Kostaki szereti Hedviget!“

E szólásmód mint fenyegetés üldözе engem. Midőn szobámban valék, ugy látszék mintha vészteljes szózat suttogta volna fülembe:

„Kostaki szereti Hedviget.“

De miként Gregoriska mondotta, Kostaki szerelme — a halál volt.

Két óra felé este, hol a nap már leáldozni készült, Kostakit az udvaron látám átmenni. Megfordult, hogy felpillantson reám; de én visszaszökkenék, nehogy meglásson.

Aggódtam, mert a meddig az ablakból szememmel kisérhetém, láttam, miként fordula az istállók felé. Bátorságot vevék ajtóm reteszét eltolni, s a szomszéd szobába suhanni, hol mindent láthaték a mit cselekednék.

Csakugyan benéze az istállókba; azután kivezetteté

kedvenc paripáját, saját kezeivel nyergelé fel, s azon férfiu gondoskodásával, ki legcsekélyebb dolognak legnagyobb fontosságot tulajdonít. Épen ugy volt öltözve, miként először jelent meg előttem. Csakhogy nem viselt más fegyvereket kardján kivül.

Nyergelés után még egyszer fordítá szemeit ablakom felé. Aztán, nem látván engem, nyeregbe pattana, ugyanazon kaput nyittatá ki magának, mellyen bátyja lovagolt el s mellyen vissza kelle térnie, és sebesen elvágtatott — a hangoi kolostor irányában.

Ekkor iszonyúan szorongott szivem; egy zordon előérzet mondá nekem, hogy Kostaki bátyjának lovagol elébe.

Mindaddig maradék az ablaknál, mig csak áttekinthetém azon utat, melly negyed mérföldre a vártól elcsavarodék s ott erdőbe tünt el. Az éj mindinkább sötétülni kezde, s végül egészen ellepé az utat. Még maradék. Végre szorongásom tulmértéke által új erőt ada, s lemenék a terembe, hol múlhatlanúl az első hírt kellende hallanom egyik vagy másik testvér felől.

Első tekintetem Smerandera esék. Arculata nyugalmából kiolvasám, hogy őt semmi félelem nem környezi; parancsait osztogatá mint egyébkor az estelizésre, s mindkét testvér teritéke szokott helyen állott.

Nem mertem kérdezködni magamtól. Mit is kérdezhettem volna? Kostakin és Gregoriskán kivül senki sem érté a várban azon két nyelvet, mellyet beszélék.

Megrezzenék a legcsekélyebb nesz hallatára.

Rend szerint kilenc órakor ültünk asztalhoz. Kilencedfélkor lementem; szemmel kisértem a falóra percmutatóját, mellynek járása csaknem láthatóvá tevé magát.

A vándorló mutató hátrahagyá a távolközt, melly azt a negyedtől választá.

Az óra negyedeket üte. Az óraütés tompán és szomoruan konga; aztán a mutató tovább folytatá hallgatag járását, s ismét látám a mutatót delejtü lassuságával és szabályosságával mérni át a távolközt.

Néhány perccel kilenc előtt ugy látszott, mintha lódobogást hallottam volna az udvar térén. Smerande is észrevevé, mert fejét az ablak felé fordítá; de az éj sokkal sötétebb volt, hogysem láthatott volna a szem valami tárgyat.

Ah, ha e pillantatban rám függeszté vala szemeit, látta volna, mi történék szivemben! Csak egyetlenegy lónak hallatszék ügetése, s az nagyon egyszerü vala; jól tudám, hogy csak egy lovag fog visszatérni.

De mellyik?

Léptek dobogának az előszobában. E léptek lassudak valának és remegni látszának; azoknak mindenike egy nyomás volt szivemnek.

Az ajtó felnyilék, a homályban egy árnyékot láték, melly pillanatig az ajtóban álla meg. Szivem megmeredt.

Az árnyék előlépe, s e szerint a mint az a fénykörbe lépett, könnyebben lélekzém.

Megismerém Gregoriskát. Egy pillanattal tovább, és szivem meghasadt volna.

Megismerém Gregoriskát, de ő sápadt vala mint a halál. Csak rá kellett tekinteni, és kitalálta az ember, hogy valami borzasztó történt.

„Te vagy az, Kostaki?“ kérdé Smerande.

„Nem, anyám!“ felele Gregoriska tompa hangon.

„Ah, te vagy?“ monda; „nos meddig várakozzék anyátok reátok?“

„Anyám!“ viszonzá Gregoriska, egy pillantást vetve az órára, „hiszen még csak kilenc az óra.“

S valóban kilencet üte az óra e pillanatban.

„Úgy van — monda Smerande, — hol van öcséd?“

Akaratom ellen jutott eszembe, mintha e kérdés ugyanaz volna, mellyet isten intézett Kainhoz.

Gregoriska nem felelt.

„Senki sem látta Kostakit?“ kérdé Smerande.

A vatar, vagy udvarmester köröskörött tudakozódék.

„Hét óra tájban — monda ez — a gróf az istállóban vala, maga nyergelte fel lovát s eltávozott a hangoi országuton.“

E pillantatban szemeim Gregoriskáéival találkoztak. Nem tudom, jól láttam é, vagy kápráztak szemeim, nekem úgy látszék, mintha vércsöp volna homlokán.

Ujjamat lassan saját homlokom felé irányzám, mutatva a helyet, hol ama jegyet látni hivém.

Gregoriska megérte engem, zsebkendőjét vevé és megtörlé magát.

„Igen igen! — mormoga magában Smerande — alkalmasint medvére vagy farkasra bukkant, mellyet olly örömest vesz üzőbe. Hm, ezért várakoztatja a gyermek az ő anyját. Hol hagytad öt, Gregoriska, szólj!“

„Anyám! — monda Gregoriska érzékeny, de biztos hangon — én és öcsém nem indultunk együtt.“

„Jól van,“ szóla Smerande. „Hordják fel az étkeket, üljön kiki asztalhoz és zárják be a kapukat; kik künt vannak, alugyanak künt.“

A két első parancsot betű szerint teljesítették; Smerande a maga helyére ült, Gregoriska jobbjára, én bal felől.

Ezután elmennek vala a szolgák, teljesítendők a harmadik parancsot, t. i. bezárandók a várkapukat.

E pillantatban nagy robaj hallatszék az udvarban; egy szolga, egészen lélekszakadva, lépett a terembe és mondá:

„Hercegnő! Kostaki gróf paripája épen most nyargala be az udvarba, egyedül és egészen vérrel fecskendezve.“

„Oh!“ kiálta Smerande, sápadtan és fenyege-

tőleg egyenesedvén föl, „épen igy tért vissza atyja paripája is egy este alkonyán.“

Gregoriskára fordítám szemeimet; ő nem volt többé sápadt, hanem halálsárga.

Valóban egy este tért vissza Koproli gróf paripája a várudvarba, egészen vérrel boritva, s egy órával később a szolgák megtalálták a holttestet, sebekkel terhelve, és haza hozták.

Smerande egy fáklyát vön egy szolga kezeiből, az ajtó felé indula, felnyitá azt és lemene az udvarba.

A szilaj, elvadúlt lovat alig birta négy szolga egyesitett erővel lecsöndesiteni.

Smerande a lóhoz közelíte, megnézé a vért, melly a nyerget pirosítá, s a homlokán felül egy sebet vett észre.

„Kostaki elülről öletett meg — monda — párviadalban s egyetlen egy ellenféltől. Fiúk! keressétek fel holttestét, később majd gyilkosát keressük fel.“

Minthogy a ló a hangoi kapun érkezett vissza, tehát valamennyi szolga ugyanazon siete el, és látható volt, miként oszlottak szét fáklyáik s enyésztek el az erdőben, mint valamelly szép este fénybogarakat lát csillámlani az ember Nizza és Pisa sikságain.

Smerande a kapunál várakozék, mintha meg volt volna győződve, hogy a kutatás nem tartand sokáig. Egy köny sem hulla e vigasztalan anya szemeiből, s mégis érzé az ember, hogy kétségbeesés zajong szive mélyében.

Gregoriska mögötte álla; én pedig Gregoriska mellett.

Elhagyván a teremet, ugy látszék, mintha karját akarta volna nyujtani nekem; de nem volt rá bátorsága.

Mintegy negyedóra lefolyta után az ut elcsavarodásánál egy fáklya tünt föl, aztán kettő, később az egész fáklya csoport.

Csakhogy a fáklyák most nem voltak szanaszét szórva a síkon, hanem egy központ körött egyesültek.

A szem e központot is láthatá: gyászpad volt az, mellyen egy férfi volt elterülve.

A halotti vonal lassan ballaga, de mégis halada. Tiz perc mulva a kapunál volt. A halottkisérők megpillantván a reszkető anyát, ösztönszerüleg vették le süvegeiket s aztán némán menének az udvarba.

Smerande hozzájuk csatlakozék, és mi — mi követők Smerandét. Igy menénk a nagy terembe, hol a halottat letevék.

Smerande fönséges taglejtéssel távolitá el a jelenlevőket, a halotthoz járula, haját kibontá, hogy fürtei fátyolként lebegtek arcán, hosszasan nézdelé őt, de szemei folyvást szárazak maradtak. Azután felnyitá a moldvai öltözéket, s a vérrel áztatott inget kigöngyölé.

(Folytatása köv.)

Népdal.

Széles érben sürü nád,
Nem láthatok rajta át,
Learatom a nádat,
Hogy láthassam babámat.

A faluban nagy a sár,
Szeretőm már régen vár,
Ha ott vész is paripám,
Meg kell látnom a babám.

Dörög, szakad a zápor,
Mért vagy babám olly távol?
Facsaró viz a subám,
Még sem késem el, babám.

Bús Aladár.

Hirharang.

Keresztyén kereskedőink az izraelita kereskedők boltnyitási jogának megszoritásaért folyamodtak, de pogány kérelmök természetesen visszautasitatott. Ők alkalmasint igy okoskodtak: minek az izraelita kereskedő, hiszen a keresztyének közt is van elég zsidó.

Ipartanodánk növendékei közől csak egy kivánt német leckét, s ezen egy — magyar volt. Alkalmasint gyakorlani kivánja magát a német nyelvben.

Saphir M. G. komolyan tiltakozik azon több lap által terjesztett hir ellen, mintha egy költeményeért ezer pengő forintot kapott volna. Képzeljük kellemetlen helyzetét, mert midőn iróról illy hir terjeng, azonnal dühösen ostromolják őt — hitelezői.

Parisban a napszámosak ügyében kétszázezer aláirással ellátott kérelmet nyujtottak be a kormányhoz, miről a rendőrség szót sem tudott, s ezt most a francia sajtó csodálja. Másutt illyesmi legparányibb csodálkozást sem szülne.

Thiers folytatja a „Császárság történetét,“ s föltünő, hogy most gyakran látogatja meg Napoleont; mintha a második császárság történeteinek megirásához készülne.

Londonban az özvegy királynő meghalt, jótékonyságát sok szegény család élvezé.

Konstantinápolyi hirek szerint a zultán minden levele, miket Bécsbe külde, két lábnyi hosszu és arany virágokkal cifrázott fehér papirra van irva, a mi legfőbb tiszteletnek jele. Minél kurtább a papir, annál kisebb a tisztelet. Hát ha ollyannak ir a zultán, a kit épen nem tisztel?

Bécsi lapok közől némellyek jelentik, hogy uj évtől kezdve ismét rejtélyeket is fognak közleni, miszerint legyen az embereknek min törni fejöket. Ugyan minek

e fáradság, csak mondják ki az igazat, és rejtély nélkül is fejtöréshez juthatnak.

A Humorist panaszkodik, hogy ha Bécsben jeles emberre van szükség, külföldről hozatnak. Nálunk e miatt nem lehet panaszkodni.

Izabella spanyol királynő, kenyeret akarván adni a szegénységnek, uj kastélyt épitet, mellyen mindennap ezerötszáz ember dolgozik, s mellyben minden csak hazai készitményekből fog állani.

Gyáraink egyike jelenti, hogy már khinai porcellánt is készit. Szép tőle!

Az uj év közeledvén, ismételve figyelmeztetjük a fővárosi közönséget, adjon egy kis segélyt a jótékony nőegyleteknek, hogy az alkalmatlan üdvözlésektől föl legyen mentve. Ha minden ember, ki csak roszat kiván felebarátjának; ha minden ember, ki hiszi, hogy ugyis haszontalan minden ohajtás, — egy kis adománynyal járul a jótékony célhoz, bizonyára roppant összeg fog kikerekedni.

Liszt Ferenc hazánkfia fölhagyott a hangversenyzéssel, miután meggyőződék, hogy az ágyuk moraja tultesz a zongorán. Egyébiránt most könnyen összezongorázhatna néhány ezer forintot rokkantaink számára.

A lánchidon gyakran történnek szerencsétlenségek, sok ember elcsuszik, és e miatt zugolódnak. Kár pedig, csak szokják meg a csuszást, ki tudja, nem vehetik é még hasznát.

Jövő évben vége lesz ezen század felének, s hiszik még, hogy sok egyébnek is vége leend, csak a női szépség uralma marad meg változatlanul.

A légszeszvilágitás ellen némellyek már azon megjegyzést kezdik terjesztgetni, hogy igen kellemetlen szaga van. Természetes, hogy a világosság sok embernek boszantja orrát. — ⊙

Nemzeti szinház.

A rokkantak számára adakozások gyüjtése levén hirdetve, halljuk, hogy a karácsoni ünnepek alatt e jótékony célra rendkivüli előadásul „Benyovszki“ daljátékot fogjuk hallani.

Egy jeles müvész, mint mondják, azon kivánatot csatolja szinházunkban föllépéséhez, hogy bérszünetben mutathassa be magát a közönségnek. Talán nem akar sok hallgató előtt föllépni?

Vangel gyakran betegnek hirdettetik, gyakran pedig nem, de azért soha nem énekel. Ugyan kinek kedvezőbb ezen utóbbi körülmény, neki é, vagy a közönségnek?

Lászlóné minden ujabb föllépése által nagyobb mértékben nyeri meg a közönség tetszését, s ez által bizonyára mindinkább szünni fog elfogultsága. A próbákon még jobban énekel, mint közönség előtt. Szinházunk sokat nyerend általa. —o—

Nyilt posta.

R. Z s. „Emlékezet“ cimü költeménye igen pongyola, a sorok egymásba folynak; igy a miatyánkot is versnek lehetne mondani. A „Népdal“ is gyönge. Nem közölhetjük.

I—nek Graetzben. Ajánlatát nem fogadhatjuk el, egyébiránt bérmentve is irhatott volna ön.

„Hontalan dala“ és „Derüre boru“ cimü költeményeket adni fogjuk.

L—A—lnak Nagykárolyban. Mit csinál R—ó? Nincs nálatok tenta? Papiros tudom elég van.

X—nek Budán. „Boszankodás“ cimü elmefuttatását nem adhatjuk. Boszankodjék ön inkább csak magában, s ne kényszeritsen mást is boszankodásra.

Ma csütörtökön adatik:

ERNANI.

Nagy opera 4 felv. Irta Piave, zenéjét Verdi. Forditotta Egresi B.

Személyek:

Ernani, bandita főnök	—	—	Stéger.
Don Carlos, spanyol király	—	—	Reina.
Don Ruy Gomez de Silva, spanyol grand			BODORFI.
Elvira, unokahuga és jegyesse		—	Hollósi Korn.
Giovanna, Elvira dajkája	—	—	Hubenainé.
Don Ricardo, a király lovásza		—	Bognár.
Jago, Silva lovásza	—	—	Kovács.

Hegyi lakosok. Banditák. Silva szolgái. Elvira hölgyei. Don Carlos lovagjai. Spanyol s német nemesek és hölgyek. Királyi apródok. Német katonák.

Történethely: az első felvonásban Aragonia erdős bércei és Silva palotája; a másodikban ugyanazon palota, a harmadikban Aachen, a negyedikben Saragossa.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

27.

1849. decemb. 14.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. péntek.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztö **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Ki enyhitőleg....

Ki enyhitöleg átvonulsz
Bánatos éjszakáimon,
Hova maradtál, hova löl,
Fehér ragyogó csillagom?!

Ugy fénylettek sugáraid...
Emlékezem . . . emlékezem:
Hö ajka égett ajkamon,
Szive dobogott szivemen.

„Maradj, megválni nem tudok...
Maradj, ki tudja, látlak még!
Nézd... csillagunk fényben ragyog
Remélj... remélj, hisz jó az ég.“

Virasztok búban.. egyedül...
Köny reszket szempilláimon:
Hova maradtál, hova löl
Fehér ragyogó csillagom?!

Gy....

A vampyr.

(Folytatás.)

A seb a mell jobb oldalán volt. Egyenes, éles és kétélü karddal kellett ejtetnie.

Emlékezem, hogy az nap hosszu vadászkést láttam volt Gregoriska oldalán, melly a karabélyon szurony helyett szolgált.

E fegyvert keresék szemeim oldalán; de az eltünt onnan.

Smerande vizet hozata, zsebkendöjét bemártá abba s azzal mosá a sebet.

Fris, tiszta vér pirositá a seb széleit.

A látmány, melly szemeim elött lebegett, borzasztó és fenséges volt egyszersmind. E roppant térü szoba, megtelve a lobogó gyanta fáklyák füstjétől, e barbar arcok, e vad villogásu szemek, e ritka különös öltözékek, ez anya, ki a még meleg vér párolgásánál az idöt számitá, mióta ragadta el fiát töle a halál, e mély hallgatagság, mellyet csak a haramiák zokogása szakita félbe, kiknek Kostaki volt fönökük, mind ezt, mondom iszonyu és fenséges volt szemlélni.

Végre Smerande fia homlokára nyomá ajkait. Midön aztán fölkelt és fehér, kibontott hajának hosszu tekercseit visszaakgatta volna, monda:

„Gregoriska!“

Gregoriska elborzada, fejét rázá és felocsula kábulásából.

„Anyám?“ viszonzá ö.

„Jöszte ide, fiam! és figyelj szavaimra.“

Gregoriska remegve fogada szót, de mégis szót fogada.

A szerint, a mint közelebb járula a halotthoz, gazdagabban és pirosabban ömlék a vér a sebből. Szerencsére Smerande nem tekinte többé ez oldalra, mert e vádoló vér látásánál nem volt volna szüksége többé keresnie a gyilkost.

„Gregoriska! — monda ö — jól tudom, hogy te és Kostaki nem szerettétek egymást. Jól tudom, te Waivady vagy atyád után, és ö Koproli az ö atyja által, de anyátok után mindketten Brankovánok vagytok. Jól tudom, te nyugat városainak szellemében növelt férfi vagy, ö pedig a keleti hegyek gyermeke, azonban mégis testvérek vagytok, mert egy anyának vagytok szülöttei. Most hát, Gregoriska! tudni akarom, ha fiamat atyjához viszszük, a nélkül, hogy az eskü még kimondatott volna, vajjon nyugottan sirhatok é mint asszony reád bizva magamat, azaz a boszu férfiára?“

„Nevezze meg testvérem gyilkosát, madame! és parancsoljon, esküszöm, még ez órában megszünt élni a gyilkos, ha kivánja kegyed.“

„Esküdjél tehát, Gregoriska! esküdjél, átkom fenyegetése alatt, hallod, fiam? esküdjél, hogy halni fog a gyilkos; hogy házából kö kövön nem marad; hogy a gyilkos anyja, gyermeki, testvéri, neje vagy jegyese kezed által fognak kimulni. Esküdjél s esküd közben hívd alá magadra az ég boszuló haragját, ha nem teljesíted szent esküdet. Igen, ha nem tészesz eleget szent esküdnek, vesd magadat alája a nyomornak, barátid kárhoztatásinak és anyád átkának.“

Gregoriska kiterjeszté kezét a halott fölött, és szóla:

„Esküszöm, hogy a gyilkos halni fog.“

E különös eskünél, mellynek értelmét tán csak én s a halott foghattuk fel, látám — vagy látni hivém, miként teljesedék be egy borzasztó csoda. A halott szemei újra kinyilának s élénkebben függedének reám, mint valaha

láttam, s e kettős sugarat izzó vasként érzém egészen szivemhez hatolni.

Ez több vala mint a mit elviselheték, elájultam.

Magamhoz térvén ismét, szobámban valék és ágyamban fekvém; a két nő egyike virraszta mellettem.

Kérdém, hol volna Smerande; mondák, hogy fia holtteste mellett virrasztana.

Kérdém, hol van Gregoriska; válaszolák, hogy a hangoi kolostorban.

A futamlásról szó sem vala többé. Nem vala é halott Kostaki? Házasságról szó sem volt többé. Nőül meheték é a testvérgyilkoshoz?

Igy folyt le három nap s három éj különös álmak közt. Ébren vagy álomban, mindig látám ama két eleven szemet a halott arc közepében; ez iszonyatos jelenség volt.

Harmad napon Kostaki temetségének kelle tartatnia. E nap reggelén Smerande részéről tökéletes özvegyi gyászöltözéket hozának számomra. Felöltözködém és lemenék.

A ház kihaltnak látszék; minden a kápolnában vala.

Utamat a gyülekezeti hely felé irányzám. Belépvén a küszöbön, Smerande elémbe siete, kit három nap óta nem láttam.

Ő úgy néze ki, mint a fájdalom szobra. Lassu mozdulatban, mint szoboré, nyomá jéghideg ajkait homlokomra, s olly hangon, melly sírból látszék kongani, mondá e szokott szókat:

„Kostaki szeret téged.“

Emberi lény nem képes felfogni a hatást, mellyet e szók tönnek reám. A szerelemnek a jelenhez alkalmazott megkövetése, mi inkább a multhoz illett volna; ezen ő szeret a helyett: ő szeretett téged: e siron túli szerelem, melly az életben fölkerese engem, borzasztó benyomást tön reám.

Egyszersmind különös érzelem fogott el, mintha valóban a halott neje s nem az élő mátkája volnék. A koporsó akaratom ellen s fájdalmasan vonza magához, miként mondják, hogy a kígyó vonzza magához a madarat, mellyet megigéz. Szemeimmel Gregoriskát keresém; észre vevém őt, sápadtan s egy oszlopnál állva; szemei az ég felé valának függesztve. Én nem mondhatom: vajjon látott é ő engem.

A hangoi kolostor szerzetesei körülfogák a halottat, mi közben görög szertartás szerint zsoltárokat énekléenek, mellyek ollykor kellemes zengzetűek, de többször egyhanguak valának. Én is akarék imádkozni, de az ima ajkaimon halt el; lelkem olly feldúlt vala, hogy inkább daemonok társulatában, mint lelkészek gyülekezetében képzeltem jelen lenni.

A pillantatban, midőn a halottat helyéről fölemelék, követni akarám azt, de erőm nem engedé. Roskadozni érzém lábaimat alattam s az ajtóhoz támaszkodám. Ekkor hozzám jöve Smerande és Gregoriskának jelt ada.

Gregoriska engedelmeskedék és közelíte.

Ezután Smerande moldva nyelven intéze hozzám beszédet.

„Anyám azt parancsolja, hogy szórol szóra tolmácsoljam azt kegyednek, mit mondani fog,“ szóla Gregoriska.

Smerande újra beszélt, s végezvén, monda ő: „Hallgassa meg kegyed anyám szavait.“

(Folytatása köv.)

Népdal.

El akartam hozzád menni
Violám!
Kis ladikon elevezve
A Dunán.
De befagyott, hej befagyott
A Duna,
Nem mehetek édes rózsám
Sehova.

Paripát az isten nekem
Nem adott,
Elfelejtett adni, mikor
Más kapott.
Azért nem mék, hej azért nem!
Te hozzád!
Mert nem adott az uristen
Paripát!

De ha paripát az isten
Nem adott,
Adott, a mit más sok legény
Nem kapott —
Adott szivet, hűn szeretőt,
Meleget,
A millyen több a világon
Nem lehet.

Jobb a hő sziv, jobb mint a jó
Paripa,
A hol hő sziv dobog, ottan
Nincs hiba;
Meglátlak hát édes lelkem
Szép hivem,
Elvisz hozzád lánggal égő
Hü szivem.

Tód mit teszek? hát biz én nem
Egyebet;

Felolvasztom hő szivemmel
A jeget.
Tüzes szivem ráteszem a
Dunára,
Felolvasztja jegét, tüzes
Parázsa.

Akkor aztán elöveszem
Ladikom,
Kis evezőm két kezemmel
Megkapom,
S addig gyorsan, szüntelenül
Evezek:
Mig galambom karjaidban
Nem leszek!

Tóth Kálmán.

Levelek egy pesti hölgyhez.

XVII.

Dec. 13-án.

Tán el is feledted, hogy leveleket intézek hozzád, olly rég nem találkozám veled. Ne csodáld! A galambka — postásom — elröpült, s illy sáros és havas időben hosszu az ut hozzádig.

Ne véld, hogy falusias társalgást kezdek veled, vagy egy magát feltalálni nem tudó fiatal lyánka első szavait intézem hozzád. Az élet vihara sokkal jobban megedzett, sokkal messzebb áll tőlem a kor, hogy sem ezt tehetném.

De kezdjünk komolyabb dolgokhoz. S miután a szinházról olly rég nem irtam, tán nem leend érdektelen, néhány szót e felett váltanom veled.

Ma Ernanit adják. Egy uj bassista — Bodorfi lépend föl benne. Még tavaly, azon időben, midőn édes hazámban Kolosvárt valék, hallottam öt. Szép hangjáért még akkor ajánlám neki, hogy próbáljon Pesten szerencsét. S valóban ideje is már, hogy egy alkalmas bassistánk legyen. Ördög Robert ennek hiánya miatt nem kerülhetett szinre, s ezért énekelte a Puritánokban a legmélyebb bassust bariton. Hogy mikép ütend ki próbája — vederemo.

Lászlónénak is bókot kellene mondanom — de én nem vagyok azok embere. Hunyadiban ennek anyját énekelte. S ha játéka nem is volt olly nagyszerü, mint a Schodelnéé s ha az első előadáskor volt is hangján az elfogultság észrevehető, de már a második előadás sokkal jobban sikerült. Kár, hogy harmadszor nem hallhatandjuk — mert a darab — — —!

Hunyadi Lászlóról levén szó, curiosum gyanánt megemlitem, hogy az első előadáskor orchester, szinpad zsufolva levén, egy hölgy, ki jegyét történetesen honn feledte, arany karperecével vásárlá meg a bemenetet.

Midőn másodszor adák — akkor is ennyire zsufolva volt a ház. Erkel mindkétszer kihivásokban részesült.

Mondják, hogy uj, „Troubadour“ nevü operán dolgozik.

Császárnak „Morsinai Erzsébet“ — népregén alapuló — operáját már tanulják, Dopplernek Ilkája pedig a jövő héten kerülend színre.

Láthatod, hogy az operákban elegendő változatosság van — hanem mint curiosumot szabad leend megemlitnem, hogy a directio inkább szereti a pénzt, mint a barátságot.

A commentár hozzá ez:

Ugyanazon időben midőn a „Pénzt“ elfogadá, vetette vissza a „Barátságot“ (Scribetől.)

Pedig a milly nyomoru darab az ekkép travestálva, olly szép, olly nemes vigjáték ez. Reméljük azonban, hogy a directió eziránti intézkedését megváltoztatja.

Lendvaitól értesültem tegnap este, hogy III. Richard az ünnepek után szinre kerülend. Figyelmeztetlek rá: bámuld, mikép diadalmaskodik a férfi ármány tökélye a hiuságból erényes nőtökélyen! Szilágyi S

Hirharang.

Olvasóinkat még e hónap folytában egy olly állandó munkatársunk fölléptével fogjuk meglepni lapjainkban, kinek hosszas hallgatását mindnyájan sajnosan éreztük.

Vörösmarty Pesten van immár, örömére tisztelőinek, kik biztosan remélik leghőbb ohajtásuk teljesültét, melly abból áll, hogy ezen örömük nem fog ürömmé változni.

Egy anya most keresi hirlapok utján leányát, ki három év előtt távozott el külföldre. Jutalomkérdés: ki érdemel nagyobb szánakozást, az anya é, vagy leánya?

Bécsben „Konyhanaptár“ is jelent meg jövő évre, s kiadója nagy keletre számol, gondolván, hogy azt minden szakácsnő meg fogja venni. Halljuk, hogy szerkesztője kitüntetésül egy nagy főzőkanalat fog kapni hátára.

Csecsemők számára intézet alakult Bécsben, hol minden szükségessel ellátatnak. Mondják, hogy már hirlapot is terveznek számokra.

A Presse cimü hirlap Bécsben betiltatván, ez által mindennap legalább ötven forint Budapesten marad ezentul. Ennek legalább felét magyar lapokra lehetne fordítani.

Kossuth a bécsi Lloyd szerint Aradról távoztakor ezer aranyat vitt magával, s harminchárom ezer forintnyi fizetési illetményéből anyja számára ötezer forintot utalványozván, a többit a nyilvános pénztárban hagyta.

Szent István koronája, ugyanazon lap szerint, lepecsételve egy akkori ministerre bizatott, ki azonban nincs megnevezve. Milly nehéz a koronát viselni, és milly könnyü azt elrejteni.

Prágai lapok jelentik, hogy a cseh szinmüvek

sincsenek elöleges vizsgálat alá helyezve, hanem csak utólagosan tiltatnak be.

Prágából közlik azon hirt is a bécsi lapok, hogy tetemes löszer és több röppentyü löveg gyorsan a szász határok felé indítatott. Ha ismét háboru találna valahol kiütni, nekünk is szabad azt az irodalom és müvészet érdekében sajnálnunk.

Gagern megtébolyodottnak hireszteltették, kisült azonban, hogy csak egy rokona örült meg a hires politikusnak. Legjobb politika most minden politikai müködéstől ovakodni, mert feje és esze egyenlön veszélyben van a politikusnak, fökép, ha — szép felesége van.

Bécsben egy nagyhirü gazdag uzsorást nyakon csiptek és nagy bündijt fognak vele fizettetni. Ezentul tehát még sokkal nagyobb kamatra adandja ki pénzét. Egyéb semmi!

Brüsselben egy papnak valaki hatvanezer forintot hagyott végintézetében, rokonait egészen mellözve. A pap az egész összeget önkényt oda ajándékozá a szegény rokonoknak. Nem is lesz belöle püspök.

Londonban is terjedni kezd a magyar szabásu női öltözék, s mondják, hogy Viktoria királynö is csináltatott már illy öltönyt Palmerston és a parisi divatlapok unszolására. E hirre mindenfelé gyors futárok indultak, és az angol hajóhad ismét közeledett a dardanellákhoz.

Parisban december 10-ikén közbocsánat nem fog hirdettetni, bécsi lapok szerint, hanem a nagy táncvigalmat csakugyan megtartandja az elnök. Számos magyar ember is hivatalos ez ünnepélyes táncvigalomra.

Cegléden az utcák ki vannak világitva, s ez által annyira szaporodott az olajfogyasztás, hogy alkalmasint azért kell Budapesten tiz óra után már gyertyavilággal keresni a pislogó lámpavilágot. — ⊙

Nemzeti szinház.

Tegnapi számunk már sajtó alatt volt, midön ezen hivatalos fölszólitást vettük: „A nemzeti szinház igazgatója, nagyságos Simoncsics János ur rendeletéből legkedvesebb kötelességemül ismerem a t. szerkesztöséget értesitni: miszerint az igazgatóság azon alapitványhoz, mellyet ö excellentiája báró Haynau ur, táborszernagy és föhadiparancsnok, a hazánkban lefolyt szerencsétlen forradalom időszaka alatt megsérült cs. kir. sérv-vitézek, ugy szinte a fölkelök soraiban elbénult és minden böcsületes keresetmódra alkalmatlanná vált egyének számára, keble nemes sugallatát követve, nagylelküen megkezdett, — az intézet részéről szinte hozzájárulni ohajtván, e célra a következö hét folytában egy nagyszerü operai előadást rendelt adatni. Miről midön a t. szerkesztöséget értesitném, egyszersmind fölkérem, hogy becses lapjában azon jótékony célu előadást a t. közönség pártoló figyelmébe ajánlani kegyeskedjék. Maradván sat. Szigligeti, a nemzeti szinház titkára.“

Teljes készséggel adván helyet e fölszólitásnak, csak azt csatoljuk hozzá, hogy érdeknövelés tekintetéből nem ártana az előadást rendkivülileg, az az Karácson napján megtartani, fölemelt belépti díjak mellett, és aztán „Benyovszky,“ vagy „Hunyady László“ daljátékot előadni. Igy aztán legalább ezer pengö forintnyi jövedelemre lehetne számolni, a szinház nem vesztene rendes játéknapot, és a közönség olly este nyerne rendkivüli élvezetet, mellyen különben csak unatkozni szokott. —o—

Ma pénteken adatik

Uj szereposztással és rendezéssel elöször:

Sevilla csillaga.

Szomorujáték 5 felvonásban. Lopez de Vega hasonló cimü spanyol szinmüve után kidolgozta Zedlicz József, magyarra forditotta Fáncsi Lajos, a magyar tudós társaság költségén.

Személyek:

Sancho a bátor, Castilia királya	—	Szigeti.
Don Sancho Ortiz de las Roelas, Regidor Sevilliában		Lendvay.
Don Bustos Tabera — — —		Bartha.
Don Pedro Guzman,) Fö-Alkaldek Sevilliában		Udvarhelyi.
Don Farfan Ribera,)		Szilágyi Sánd.
Don Fernan Perez de Medina — —		Szilágyi Pál.
Don Gonzalo d' Ulloa — —		Hubenai János.
Don Arias, a király meghittje	—	Farkas Lajos.
A trianai erösség várnagya — —		Szücs.
Clarindo, Sancho Ortiz szolgája	—	Berzsenyi.
Király apródja — — —		Eötvös Borcsa.
Dona Estrella, Don Bustos huga	—	Jókainé.
Theodora, szolgálója — —		Csercser Nat.
Mór rabszolganö — — —		Miskolczi Julla.

Király kisérete. Törvényszolgák. Nép.

Holnap, szombaton, december 15-én, bérletszünettel:

NÉGY HAYMONFI.

Vig opera 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Balfe.

LÁSZLÓNÉ assz. mint vendég Helmina szerepében lesz szerencsés föllépni.

Hirdetés.

Elöfizethetni **Budapesten** november 15-étöl jövö marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövö januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étöl jövö junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövö januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktöl egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az elöfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap elöfizetési dijt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

28.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 15. szombat.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, művészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Tűnő ifjukor.

Mint a hajó, üzetve hullám által,
Mellyről hallhatni még halk éneket,
S a lobogó végbucsut integet
Tavaszkor! ugy tűnél el bájaiddal. —

Fülemben még az édes csattogánydal,
Mitől megzendült a tavaszliget,
S a távolból a szép emlékezet,
Mint színes lobogó még visszaszárnyal. —

Bucsuzva állok én a partokon,
S a mint utána száll pillantatom,
Borús szemem könyű ragyogja át.

Hisz a hajó, melly gyorsan tova kel
Kincsem: boldogságom ragadta el.
S többé nem pillantom meg árbocát.

Mentovich F.

A vampyr.

(Folytatás.)

„Te siratod az én fiamat, Hedvig! Te szeretted öt, nemde? Vedd köszönetem könyeidért és szerelmedért; te ezentúl épen úgy leányom vagy, mintha Kostaki férjed volt volna, jövőben hazád, anyád, családod lesz. Pazaroljuk könyeink záporát, mellyekkel a holtnak tartozunk, akkor mindketten méltók leszünk reá, ki nincs többé — én anyja, te neje! Élj boldogul, menj vissza szobádba; én követni akarom fiamat egész vég lakhelyéig; visszatértemkor bezárkozom fájdalmammal, s csak akkor fogsz viszont látni engem, ha legyőztem azt; légy nyugodt, én megölöm fájdalmamat, mert nem akarom, hogy ő öljön meg engem.“

Smerande ezen szavaira, mellyeket Gregoriska tolmácsola el nekem, csak sohajtással felelheték.

Visszamenék szobámba, a halotti kiséret eltávozék. Az út szögleténél látám eltünni azt. A hangoi kolostor csak fél mérföldre fekvék a vártól egyenes irányban; de az út akadályai csavarodásokat tettek szükségesekké, minél fogva csaknem két óra telt el az odaérkezésben.

November havában valánk. A napok hidegek voltak és rövidek. Délutáni öt órakor már beesteledett.

Hét óra felé újra égő fáklyákat láték feltünni. A halotti kiséret volt ez, melly visszatére. A holttest atyái sirjában nyugvék. Vége volt mindennek. —

Már mondottam, milly különös érzeménynek levék martalékává, mióta ama vészteljes esemény mindnyájunkat gyászba borított, s főkép mióta azon szemeket, mellyeket a halál bezárt, újra kinyílni s reám meredni látám. Ez este, lesujtva a napi kedélyháborgások által, még szomorúbb voltam mint valaha. Hallám a váróra különböző kongásait s bánatom ahoz képest nőtt, a mint az elröppent idő közelebb hoza azon pillantathoz, hol Kostakinak halnia kellett.

Három negyedet kilencre hallék ütni.

Ekkor különös érzés foga el. Rettenetes borzadás vala az, melly egész valómat elfutá és megmerevíté; e borzadás után legyőzhetlen álom nehezedék reám, melly elkábitá érzékimet; mellem nyomott vala, szemeim befátyolozódtak, karjaimat kiterjesztém és ágyamba készültem hanyatlani.

Érzékeim azonban nem voltak elkábítva annyira, hogy valamit nem hallottam volna közelgetni ajtóm felé, mi mint lépés doboga; aztán úgy látszék, mintha az ajtó kinyittatnék; ezután azonban nem láték, nem hallék semmit többé.

Csupán nyakamon érzék erős fájdalmat.

Ezután teljes érzéketlenségbe, halál-álomba esém.

Éjfélkor fölébredék, még ége lámpám; fel akarék kelni, de olly lankadt, erőtlen valék, hogy kétszer kelle megtámaszkodnom. Azonban összeszedém erőmet s folyvást azon fájdalmat érezém nyakamon, mellyet előbb alvás közben érzettem; a falakhoz támaszkodva, egészen a tükörhöz tántorgék s belé tekinték.

Valami, tűszuráshoz hasonló, volt észrevehető nyakam vérerén.

Gondolám, hogy alvás közben valami rovar csípett meg, s minthogy a lankadság kimeritette erőmet, lefekvém s ismét elalvám.

Következő reggel fölébredék szokás szerint. S kinyitván szemeimet, mindjárt föl is akarék kelni szokásom szerint; de olly gyöngeséget érzék, millyet csak egyszer éreztem életemben, t. i. következő nap, miután eret vágattam magamon.

Újra tükörhöz menék és elborzadék sápadtságomon.

A nap szomorúan és zordonúl folya le; különösen érzém magam; a hol valék, ott is kivánék maradni; minden helyváltoztatás fáraszta.

Az éj elközelge; lámpámat behozák; hölgyeim nálam maradni ajánlkozának — legalább ezt értém arculatuk és taglejtésökből; én elküldém őket s ők távozának.

Ugyanazon órában, mint előbbeni nap, épen azon jelenségeket érezém. Föl akarék kelni és segélyt híni, de még az asztalig sem birék menni. Tompán hallék kongani három negyedet kilencre, a léptek dobogának, az ajtó felnyílék; de mitsem láték, hallék többé; mint az előtti nap ágyamba heveredém.

Mint előbbi napon fullánkos fájdalmat érezék ugyanazon helyen. Mint előbbi napon éjfélkor fölébredék; csakhogy még sápadtabb és gyöngébb valék, mint azelőtti nap.

Következő reggel megujult a borzasztó érzelem.

Eltökéltem magamban Smerandehoz lemenni, bármilly gyöngének érzém magam, midőn hölgyeim egyike a szobába lépe és Gregoriska nevét ejté ki.

Gregoriska utána jöve.

Fel akarék kelni elfogadására; de megint visszahanyatlám karosszékembe.

Ő meglátván engem, elkiáltá magát, s hozzám akara rohanni; de volt erőm kezemet feléje kiterjesztenem.

„Mit akar ön tenni itt?“ kérdém töle.

„Ah! — szóla sohajtva — én végbucsumat akarám venni kegyedtől; azt akarám mondani kegyednek, hogy elhagyom e világot, melly szerelme és jelenléte nélkül szenvedhetlen rám nézve; azt akarám mondani kegyednek, hogy én a hangoi kolostorba vonulok vissza.“

„Jelenlétemtől meg van fosztva ön, Gregoriska, de nem szerelmemtől,“ felelék neki. „Ah, én örökké fogom szeretni önt, s csak azért nagy fájdalmam, hogy e szerelem jövőben csaknem büntét.“

„Remélhetem tehát, hogy kegyed imádkozni fog érettem, Hedvig?“

„Igen, csakhogy nem sokáig fogok imádkozni,“ tevém hozzá mosolylyal.

„Mi baja kegyednek? valóban, miért olly sápadt kegyed?“

„Nekem — vajha az isten könyörülne rajtam, igen, és magához szólitna.“

Gregoriska hozzám közelíte, kezemnél foga, — nem volt erőm visszahuznom azt — és szilárdul szemembe nézvén, szóla:

„E halaványság nem természeti, Hedvig! honnan származik az? szóljon kegyed!“

„Ha megmondanám önnek, Gregoriska, őrjültnek tartana.“

„Nem, nem, szóljon Hedvig, nagyon kérem kegyedet; mi olly országban lakunk itt, melly semmi más országhoz nem hasonlít, olly családkörben, melly semmi más családhoz nem hasonlít. Szóljon kegyed, beszéljen el mindent, kérem.“

Mindent elbeszélék neki, el azon különös érzékvesztést, melly azon órában jött rám, midőn Kostakinak halnia kelle, ama borzadást, ama szivszorongást, ama jég-hideg dermedést, az ágyamon való fetrengésemet, azon léptek neszét, mellyet hallani hivék, az ajtónak azon rejtett nyilását, végül azon fulánkos fájdalmat, s azután a mindig növekvő sápadságot, és gyöngeséget.

Azt gondolám, elbeszélésem mint bolondulás kezdete fog feltünni Gregoriska előtt, s azt bizonyos félelemmel fejezém be; de ellenkezőleg azt látám, hogy ő feszült figyelemmel hallgatá beszédemet.

Beszédemet végezvén, ő kiskorig elmélkedék.

„Nos — kérde — minden este egy negyedkor kilencre alvék el kegyed?“

„Igen, bármint erőködjem ellentállani az alvásnak.“

„Aztán ugy látszik kegyednek, mintha kinyilni látná az ajtót?!“

„Igen, ámbár elzárom a reteszszel.“

„Fulánkos fájdalmat érez kegyed nyakán?“

„Igen, ámbár nyakamon alig látszik sebnyom.“

„Megengedi, hogy megnézzem azt?“ kérde.

Fejemet a vállak felé fordítám.

Ő megvizsgálta a sebhelyet.

„Hedvig! — szóla pillantat mulva — helyhez kegyed bizodalmat bennem?“

„Ön kérdezheti azt?“ felelém neki.

„Hiszen kegyed szavamnak?“

„Mint a szent evangyéliomnak.“

„Tehát, Hedvig, becsületszavamra, esküszöm kegyednek, hogy kegyed nem él tul nyolc napot, ha még ma nem cselekszi azt kegyed, mit mondok kegyednek.“

„S ha kész vagyok cselekedni?“

„Ha kész kegyed cselekedni, tán megmentetik kegyed.“

„Talán?“

Ő hallgata.

„Bármi történjék, Gregoriska, kész vagyok cselekedni, a mit ön mond nekem.“

„Tehát hallja meg kegyed — szóla — mindenek előtt ne rettenjen meg. Kegyed hazájában, mint Magyarországban és a mi Romaniánkban egy szóhagyomány létezik.“

(Folytatása köv.)

Derűre boru.

Ha künn a vész dühöng,
Ijeszt a fergeteg,
Ha Zeusz örök tüzet
Röpít s a föld remeg:

Mosolygj te és nekem
Derült az ég maga,
Mivel szemed derült
Reményem csillaga.

S ha künn Zefir dalol
Szerelmi hurjain,
Csillagsereg bolyong
Az ég azurjain;

De kék szemed borús,
Reményem csillaga:
Akkor borús nekem,
Borús az ég maga.

Csurgay.

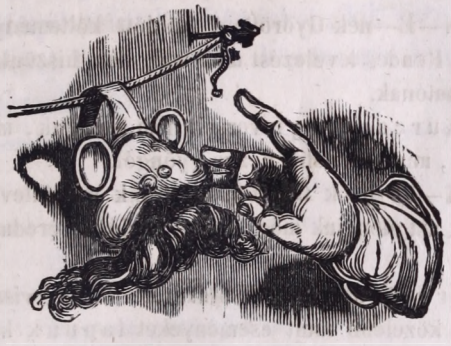

+ Csakugyan igaznak kell annak lenni, hogy a baglyok sötétben jobban látnak, mert a természetvizsgálók állitása szerint most igen sok füles baglyot láthatni.

+ Vannak hitlen emberek, kik gúnyosan emlegetik a hajdankor csodáit, és nem hiszik, hogy vakot orvosi műtét nélkül látóvá lehetne tenni. Balgák, nézzenek körül, s látni fogják, hogy egyszerre millióknak is megnyilik szeme.

+ A villám tüze hatalmas, de van villámháritó; az ágyutüz is hatalmas, de van árok; csak a szép szemnek tüze ellen nincs védszer, ki mellett ezek működnek, az győzhetlen.

+ Mellyik a legszebb hölgy a szépek között? Az, ki nem tartja magát legszebbnek.

+ A szenteskedő jezsuiták tana szerint a mennyei kincsek felé szemeinket kell emelnünk, a földiek után pedig két kézzel nyulnunk; mivel sok a rövidlátó szem és minden kéz elég hosszu, tehát könnyebb az utóbbiakhoz jutni.

+ Az igazságot halhatlan istennőnek mondják a költők, s meglehet, hogy igazuk van, mert halandókkal csakugyan nem igen szokott párosulni.

+ Sok bölcs csodálkozik, hogy az emberek nem igen törekednek önmagokat tökéletesen megismerni. Ez csak dicséretökre válik, mert látszik ebből, hogy kerülik a rosz ismeretséget.

+ Azt mondják, hogy a haladás szelleme rendkivül hátrál mindenütt; de ez rágalom, mert inkább a hátrálás szelleme rendkivül halad.

+ Hajdan csak egy szamár szólalt meg, tudniillik Bileam szamara, s ezt mindjárt csodának kürtölték; most ellenben annyi beszél mindenfelé, hogy csak a hallgatókat lehet csodálni.

+ A biblia szerint a teve hamarább átjuthat a tő fokán, mint gazdag a mennyországba; hála tehát mind azoknak, kik iparkodnak, hogy minél több ember — mennyországba juthasson!

+ Nem tagadhatja senki, hogy a pénz minden rosznak és szerencsétlenségnek forrása; igen illő tehát, hogy ezen kártékony forrás hamarább kiszáritassék, mint a Tisza kiöntései.

+ Női sziv és vár közt sok hasonlat van, mind kettő ostromra, vagy önkényt megadja magát; de azon egyben nagyon különböznek mégis egymástól, hogy az elfoglalt várat sokkal könnyebb állandóan megtartani, mint a női szivet. Fricskay.

Hirharang.

Napoleon Lajos beteg volt, de már veszélyen kivül van, orvosai azt hivék eleinte, hogy fejében van baj; utóbb mindazáltal csakugyan kisült, hogy ott semmi sincs, hanem tulajdonkép a mell volt beteg.

Izabella spanyol királynő reményteljes állapotban van, s ez nővérének eddigi reményeit lehangolta, mert elveszté a spanyol koronát; a királynő férje ellenben örvendhet, mert feje már most állandóan díszesitve van.

Viddini hirek után irja a bécsi Lloyd, mikép a magyar menekvők rendkivüli pompával távoztak onnan, s a török hölgyek nagy tetszéssel legelteték rajtok szemeiket, és sajnálták távozásukat.

Innsbruckban jövő évtől kezdve népujság jelenik meg „Tiroli gölödény fa tálban“ cim alatt. Irigyeljük azon gyomrokat, mellyek még efélét is meg tudnak emészteni.

Amerikában egy ur agyonkorbácsolván rabszolganőjét, az esküttszék fölmenté őt vád alól, azt itélve, hogy a rabnő „kedélyingerültségből támadt gutaütésben“ halt meg. Ugyan mért is volt olly ingerlékeny kedélyü!

Rózsa Sándor folyvást garázdálkodik Szeged vidékén, és üldözői közöl már többet megsebesitett. Megfoghatlan, hogy ő a folytonos üldözés dacára is megfoghatlan.

Farsangban a német szinházban fognak a rendes nyilvános táncvigalmak tartatni fővárosunkban. Tehát szivek fognak ott szétpattanni, hol nem rég gránátok pattogtak.

Bécsben a karinthi kapu mellett éjjel egy amerikai medvét fogtak, melly az ört megtámadá. Egy vendéglős tulajdona volt a bozontos állat, ki alkalmasint lakolni fog, hogy jobb viseletre nem tanitá az amerikai talpast.

Ezüst, még pedig száz mázsa érkezett a bécsi bankba Hamburgból. Szinte halljuk már a huszasokat pöngeni.

Parisban több forradalmi irányu lapot és röpira-

*

tot koboztatott el a forradalmi kormány, s a franciák nagyon kezdenek unatkozni. Az elnökválasztás megünneplésére a tanulók egy napi szünidőt kaptak, hogy éljent kiáltozzanak.

Rómában egy koldus tizenkét bibornokot szalasztа meg tőrével, s azután önmagát gyilkolta meg. E botrányos esemény sok elfogatásra adott alkalmat.

Paris egyik szinházában nagyszerü drámát játszanak a magyar forradalomból, melly roppant költséggel s pazar fénynyel van színre alkalmazva. A forradalom legkitünőbb férfiai lépnek föl benne.

Algirban legujabban háromezer tevét és tizenötezer juhot fogtak el a franciák. Mért nem megy oda Rózsa Sándor.

Koburg herceg eddig csak dalmüveket irt, legközelebb mindazáltal eredeti szomorujátékot is irt házi színpada számára, melly általános tetszésben részesült. Különben az illy magas szerzőktől származó szomorujátékok s egyéb költemények nem igen szoktak tetszeni.

Eötvös József kedvelt regényirónk jelenleg Münchenben tartózkodik, hol egy igen érdekes tárgyu regényen dolgozik. Reményünk van, hogy belőle mutatványt közölhetünk.

Sobri Józsi ismét föltünt, a Sandvich szigeteken rablócsapatot vezérel, s azzal a kaliforniai aranyszállitványokat dézmálja. Neve varázserővel bir. Hazánkban aranyat nem igen csiphetne.

Buda közönsége dicsértetik, hogy szinházban nem szokott pisszegni. Minek is tenné azt, hiszen bele fáradna.

Szilágyi S. „Forradalom utólsó napjai“ német nyelven is megjelentek már Heckenast költségén; kiadóink közöl ezen egy működik csak, a többi mind vesztegel, pedig bizony magától nem jön semmi.

Berlinben egy kalap alá akarják a németeket gyürni, de nem lehet. Ugyan a kalap é ennek oka, vagy a németek? — ⊙

Nemzeti szinház.

Débora ismét nagy hatással adatott, mit az is segite azuttal emelni, hogy Józsefet Szigeti játszá.

Ernani annyira megtölté szinházunkat, hogy sokan visszamenni kényszerültek. Hollósi Kornélia remekelt szokás szerint, és nevetett, midőn az ormótlan nagy fa tört eldobá; hát még akkor hogy ne kacagott volna, midőn Ernani fekete haju fiúból rögtön szőkévé változott, parókája eltünvén. Stéger gyönyörüen énekelt. Bodorfi nagyon kellemetlenül r-r-r-recsegteti az r bötüt, és egyáltalában nem elégité ki a közönség várakozását. Lehet azonban, hogy azt elfogultság okozá, és utóbb jobban fog tetszeni.

Sevilla csilaga élvdús estét nyujta, Jókainé és Lendvai kitünőleg játszották, és Szigeti is helyesen fogá föl az ingatag király jellemét. Bartha is jó volt.

—o—

Nyilt posta.

N—E—nek Győrött. A küldött költeményt közleni fogjuk. Rendes levelezést most még nem hiszünk érdekkel folytathatónak.

Kurcavölgyi verseit nem adhatjuk, mind gondolatra, mind kivitelre nézve gyöngék.

K—P—nak Győrött. Feleltünk magánlevélben, és itt csak azt mondjuk még, hogy mielőbbi eredményt kérünk.

Irótársaink többoldalu kérdéseire viszonozzuk, hogy a közelebb mult eseményeket lapunk köréhez illesztve és ildomosan kibányászni nemcsak lehet, hanem kivánatos is. —

Ma szombaton adatik:

NÉGY HAYMONFI.

Vig opera 3 felvonásban. Irták Leuven és Brunsvick, zenéjét Balfe. Forditotta Egressi Benjámin.

Személyek:

Oliver,)	— — —	Farkas Károly.
Reichard,)	a meghalt Haymon	— Bognár.
Allard,)	herceg fiai	— Hubenai János.
Rinald,)	— — —	Mezei.
Ivo, gondviselő a Haymonfiak várában		— Kőszeghi.
Baudriot,	— — —	— Szücs.
Beaumanoir báró	— — —	— Benza.
Helmina, leánya	— — —	LÁSZLÓNÉ.
Klára,)	— — —	Hubenainé.
Jolántha,)	a báró unokahugai	— Éder Luiza.
Eglantine,)	— — —	Csillag Róza.
Hubert, a báró főudvarmestere		— Kovács.
Gertrud, vén gondviselőné a Haymonvárban		Patakiné.
Bretagnei herceg követe	— —	Boldog.

Urak. Hölgyek. Beaumanoir báró alattvalói. Szolgák. Nép.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

29.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 17. *hétfő.*

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, művészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

☞ **Zürichből**, tehát a távol Sveicból, ma kaptunk levelet az ottani **főpostahivataltól**, mellyben a „Hölgyfutár“ előfizetési föltételei után tudakozódik. Ellenben szinte ma kaptunk levelet **Győrből** és **Szegedről**, mikben kérdik: igaz é, hogy Pesten már valami nőknek való magyar ujság jelenik meg? **Sopronyban** pedig az ottani **postahivatal** nem akarta lapunkra az előfizetést elfogadni! Kérjük tehát honfitársinkat, kik szépirodalmunk iránt rokonszenvvel viseltetnek, legyenek szivesek lapjainkra a t. közönséget köreikben figyelmeztetni. **Az előfizetési föltételek lapunk végén olvashatók.**

Szerk.

Nőválasztás.

Csinos leányka lágy ölén,
Ölelve őt, pihentem én;
Égett szivem, égett a szám,
Úgy csüngtem ajka bíborán,
Örök hüségünk esküje
Szent ihletéssel volt tele.
Reánk a mámi messzirül
Kacsint a pápaszem megül,
Rozsdás agyán a gondolat
Egyik a más után fakad,
Üszög szivén az érzelem
Még most is kéj-vágyat terem.
Mig én ölelem magzatát,
Irigység bántja a mamát!

* * *

Sovár tüzében égve hamvada,
S mellék szobába inte a mama:
„Öcsém uram! — szólott kacsintva rám —
„Öcsém uram megházasulna tán?....
„Öcsém uram szép, jó, derék, ügyes,
„Házamban ugy hiszem, hogy nőt keres;
„Házamban ugy hiszem, hogy nőt talál,
„Válasszon ön! választni rajta áll!“
Én szemmeresztve rája bámulék,
Mindegyre bámulék, mindegyre még.
‚Válasszak é? választni is lehet?
‚Hisz e kebel csak egy Idát szeret!
‚Először, és mindég, örökre őt,
‚Csak őt, csak őt e szende báju nőt.‘
‚S ki még az, a ki választatni vágy?!‘
— „Öcsém uram! hát engemet kihágy?“
Bámulni még most jött reám a sor.
A máminak kedélye olly vidor,
De olly vidor, hogy nem kétkedhetém
Férjhez menési vágya lételén;
S mig a mamát mosolygva bámulám,
Idám, a szép, karját kitárta rám.
A mámi is kitárta karjait
Majd azt hivém, szivéhez is szorít.
„Választni hát még kétes is lehet,
„Egy nőt csupán, vagy nőt s százezeret?
„Engem, kezemmel jár a százezer,
„Idát magán, ő véle mit se nyer!“
— Nevettem én, nagyot nevettem én,
De még is gondolatba süllyedém.
S hogy messze üzzem keblemen a bút,
Még most Idám szivéhez nyilt az út:
Idámhoz ültem, ajka, mint a méz;
A mámi ránk most is kacsintva néz.

* * *

Pénzvágy s a szív, vad harcra keltenek,
A harc alatt még keblem is remeg.
— Egy nőt csupán, vagy nőt s százezeret?
„Választni hát még kétes is lehet!?“
— Innen Idám, s hüségem esküje?
Mit ér a lány, ha nincsen semmije!
Esküm pedig? az eskü semmi más:
Kéj s élvezet között mulattatás!
— Onnan a mámi, mit tegyek vele?
— Köszvénynyel és huruttal van tele.
Ejh! mit! hiszen nem élhet ő soká,
A pénz zsebembe, ő a föld alá!
Választok én: — hatvanhat évü nőt,
Pénzét előbb és ráadásul őt.
S mig a leányt utólszor ölelem,
A mámikát oltárhoz vezetem!

Endre.

A vampyr.

(Folytatás.)

Elborzadék, mert ujra eszembe juta e szóhagyomány.

„Ah! — monda ő — kegyed tudja, mit akarok mondani?“

„Igen — felelék — Lengyelországban láttam embereket, kik e rettenetes sorsnak alája voltak vetve.“

„Kegyed a vampyrokról akar szólani, nemde?“

„Igen, gyermekkoromban egy falu temetőjében, melly atyámé volt, negyven személyt láttam kiásatni, kik tizennégy nap alatt haltak meg, a nélkül, hogy halálozásuk okát kitalálhatták volna.“

„E halottak között mintegy tizenheten mindnyájan a vampyrismus jegyeit hozdozák magukon; még fris, piros és élőkhöz hasonló állapotban találák őket, a többiek áldozatai valának.“

„És mit cselekvének, hogy megszabadítsák a falut ettől?“

„Egy karót furának szivökbe és aztán elégeték őket.“

„Igen, közönségesen igy szoktak cselekedni; de nálunk ez nem elegendő. Hogy megszabadíthassam kegyedet a daemontul, előbb meg kell öt ismernem, és, istenemre! én ismerem öt. Igen, ha lenni kell, bárki legyen, puszta kézzel is kész vagyok megbirkozni vele.“

„O, Gregoriska!“ kiálték ijedten.

„Mondottam, bárki legyen, és ismétlem ezt. Hogy azonban szerencsésen keresztül menjek a kalandon, kegyednek mindenbe belé kell egyeznie, mit kegyedtől kivánni fogok.“

„Szóljon ön.“

„Hét órakor készen tartsa magát kegyed, menjen le a kápolnába, még pedig egyedül; kegyednek le kell győzni gyöngeségét, Hedvig! le kell. Ott a házassági áldást veendjük. Egyezzék belé, szerelmem. Hogy védelmezhessem kegyedet, isten és emberek előtt jogomnak kell lenni, hogy örködhessem kegyed fölött. Bizonyosan visszajövünk s akkor meglátjuk.“

„O, Gregoriska! — kiálték — ha ő az, ha megöli önt!“

„Mitse féljen kegyed, drága Hedvigem! csak egyezzék belé.“

„Hiszen tudja ön, hogy teljesitni fogom akaratját, Gregoriska!“

„Tehát ma este.“

„Igen, tegyen ön részéről, a mit tenni akar, én tőlem telhetőleg segélni fogom önt. Távozzék.“

Ő elmene. Negyed órával később egy lovast láték az országuton a kolostor felé vágtatni; ő volt az.

Alig vesztém el öt szem elől, térdre borulék és imádkozám — nem úgy mint ez országban szoktak imádkozni, hol nincsen hit többé — várám a hetedik órát, és istennek és a szenteknek áldozatot vivék gondolataimmal; csak azon szempillantatban egyenesedtem fel, midön az óra hetet üte.

Gyenge, erőtlen valék, mint a holdokló, halaványmint a halott Fejemre nagy, fekete fátyolt vonék, lemenék a lépcsőkön, a falakra támaszkodva, s bemenék a kápolnába a nélkül, hogy találkoztam volna valakivel.

Gregoriska, Vazul lelkiatyával, a hangoi kolostor perjelével várakozék rám. Oldalán fölszentelt kardot visele, egy régi keresztes vitéz ereklyéjét, ki Ville-Hardouin és flandriai Baudouinnal vette be Konstantinápolyt.

„Hedvig! — monda ő, kezével kardjára csapva — isten segedelmével e kard meg fogja törni azon varázserőt, melly éltét fonnyasztja kegyednek. Járuljon hát közelebb kegyed határozottan; itt van egy kegyes férfiu, ki, miután hallotta volna gyónásomat, most már esküinket fogja hallani.“

A szertartás kezdődék, melly a maga nemében tán sohsem volt olly egyszerű s olly ünnepélyes egyszersmind. Senki sem szolgált fel a popának; ő maga tevé fel fejünkre a nászkoszorút. Mindketten gyászba öltözve viaszgyergyát tartva kezünkben menetet tartánk az oltár körött; a szerzetes elmondván reánk áldását, igy végzé beszédét:

„Most menjetek, gyermekim! Isten adjon erőt s bátorságot az ember-nem gonosz szelleme elleni harcotokhoz. Ti ártatlanságtok s az igazság fegyvereivel vagytok fölszerezve; ti le fogjátok győzni a daemont; menjetek és áldottak legyetek.“

Megcsókolók a szentelt könyvet s elhagyók a kápolnát.

Ekkor először támaszkodám Gregoriska karjára; úgy érzém, mintha ez erős kar érintésével s e nemes szivvel való érintkezéssel élet tért volna vissza ereimbe. Bizonyosnak hivém a győzelmet, mert Gregoriska velem vala; szobámba térénk vissza.

Az óra kilencedfelet üte.

„Hedvig! — szóla Gregoriska — nincs veszteni való időnk. Elakarsz é alunni szokás szerint, s hogy mindent tapasztalj alvás közben? Vagy ébren kivánsz maradni és szemmel látni mindent?“

„Körödben mitől sem félek, ébren kivánok maradni s látni mindent.“

Gregoriska kebléből szentelt puszpángot huza ki, melly még egészen nedves volt a szentelt viztől, s azt nekem nyujtá.

„Vedd hát ez ágat — monda — feküdjél le, mondj imát isten anyjához és várj félelem nélkül. Isten velünk. Főkép a puszpángot ki ne ejtsd kezedből; avval a pokol kapuin is diadalmaskodhatol. Engem ne hivj, ne kiálts; imádkozzál, remélj és türj.“

Nyoszolyámba fekvém. Kezeimet mellemen keresztbe tevém, mellé a szentelt ágat.

Gregoriska a fönn emlitett mennyezet megé rejtőzött, melly szobám szögletét választá el.

Már számolám a perceket, s bizonyosan Gregoriska is számlálá azokat.“

Három negyedet üte.

A harangkalapács még csikorgott, midőn ugyanazon szivszorongást, ugyanazon borzadást, azon jéghidegséget érezém; azonban közelebb vivém ajkaimhoz a szentelt ágat, s amaz első kedélyháborgás enyhülni kezde.

Erre nagyon tisztán hallám ama halk, kimért lépés neszét, melly a lépcsőn doboga és ajtóm felé közelge.

Majd halkan fölnyílék ajtóm, nesz és robaj nélkül, mintha természetfölötti erő által taszittatott volna be, s aztán —

Az elbeszélő nő hangja elállott, mintha torkában fuladt volna.

S aztán, folytatá nagy erőfeszitéssel, meglátám Kostakit, olly sápadtan mint a gyászpadon láttam őt; hosszú, fekete hajfürtei, vállai körött szétszórva, vértől áztak, szokott öltözékét hordá, csakhogy nyitva volt mellen és vérző sebet láttata.

Minden halotti, minden holt vala... hús, ruha, járat... csak a szemek, ama rettentő szemek valának elevenek.

Különös, hogy e pillantatban rémületemet nem kettőztetni, hanem inkább bátorságomat érezém növekedni. Minden bizonynyal isten küldé azt nekem, hogy helyzetem megitélhessem s a pokol ellen védhessem magam. Az első lépésnél, mellyet a rémkép ágyam felé tőn, bátran neki feszitém tekintetemet azon ón tekintéssel s a szentelt ágat tartám elébe annak.

A rém közelebb próbált lépni hozzám, de egy sokkal erősebb hatalom az övénél, nem bocsátá azt helyéből. Megállapodott és dörmögé:

„Oh, ő nem alszik; mindent tud.“

Moldva nyelven szóla, s mégis értém a szavakat, mintha előttem ismeretes nyelven mondattak volna.

Én s a rémkép illy helyzetben valánk egymás ellenében, a nélkül hogy szemeimet levehettem volna az övéiről; ekkor látám, a nélkül hogy fejet kellett volna fordítanom, előlépni Gregoriskát, a fa karosszékből, hasonlag az öldöklő angyalhoz s kezében kardot tartva. Balkezével körösztet vete magára és lassan lépdele kivont karddal a rémkép felé; bátyja megpillantásával ez is, iszonyú kacajra fakadva, kardot rántott; azonban kardja alig érintvén a szentelt vasat, a rémkép karja megszélhüdve hanyatlott alá.

Kostaki fájdalomteli s kétségbeesett sohajtást hangoztata.

„Mit akarsz te?“ szóla bátyjához.

„Az élő istennek szent nevére kényszeritlek, felelj,“ monda Gregoriska.

(Vége köv.)

Hajfürtödre.

Miért adál, szólj, emléket hajadból?
Azért é, hogy megments fájdalmaimtól?
Őrangyal é az, áldás angyala, —
Áldott szerelmed képe s csillaga?
Avvagy hideg fény,
Lelkem gyötrelmén
Könyörtelen?.....

Emléket én azért kértem hajadból:
Hogy birjak egy sugárt fényes napomból,
Mellynek megannyi szüz sugárai
Arany hajadnak minden szálai, —
S hogy e sugáron
A mennybe szálljon
Föl szellemem.

Zalár.

Hirharang.

A Lloyd szerint a pápa ő szentsége egy bibornokot iktatott be nem rég, s illyenkor a főszertartás abból áll, hogy a pápa e szókat intézi az uj bibornokhoz: „Ezennel megnyitjuk ajkaidat, hogy véleményedet kimondhasd.“ Ebből sok khinai tisztviselő tanulhatna, ki azt hiszi, hogy nem szólnia, hanem hallgatnia kell, ha előléptetést nyer.

Parisból az ipartanoda növendékeit el akarják távolítani, mivel még eddig minden forradalomban részt vettek. Ha ezen elv Parisban általános gyakorlattá válik, ugy a háztulajdonosak nagyobb része tönkre jut.

Napoleon Lajos elhatározá, hogy nem fog megházasodni, mivel gyermekeit már ugy sem nevelhetné nagykoruakká s ez aztán zavarba hozná az országot. Franciaország tehát ezentul nyugott leend, hacsak a divatárusok nem okoznak zenebonát.

Pesten polgári őrsereg fog alakitatni, mint némelly bécsi lapok hirlik, s hölgyeink már előre örvendnek a mulatságos őrállásnak, melly olly sok kellemes tréfát szokott előidézni.

Polgáraink közt, ugyanazon forrás szerint, számos érdemkereszt fog kiosztatni, mit a bécsi lap időelőttinek tart.

Saphir M. G. lapjaiban egy kép van, melly nagy embert ábrázol hóból, mellén ezen fölirattal: „Marcius 1848,“ s a szobor erősen olvad. Ezzel ő azt akarja mondani, miszerint azon időszak olly gyarló vala, hogy a nap világitó sugárait nem állhatja ki.

Zágrábban játékszini előadások kezdettek meg horvát nyelven, eddig azonban még csak forditások adattak.

Macbeth daljáték Bécsben megbukott, az énekesek gyöngesége miatt. Ebből azt is következtethetni, hogy a mi daljátéki személyzetünk jobb a bécsinél.

Eötvös József legutóbbi történeti regénye rö-

*

vid idő mulva német fordításban fog megjelenni. Könyvárusink jól tennék, ha érdekesb magyar munkáik jegyzékét hirdetnék, mert a közönség a forradalom alatt sokat feledett, s most nem is tudja, mi.nő magyar könyveket, hol és mennyiért kaphatna.

Az orvosak Bécsben azon fontos felfödözést tevék, hogy ez év folytában az emberek leginkább reggeli 5, 8, és 10 órakor haltak meg. Ezen három számot jól lenne lotteriában megkisérteni, mert tudásokból más hasznot nem igen huzhatni.

Az állatkínzás elleni egylet Bécsben huszonöt forintnyi jutalmat határzott a falusi mestereknek, hogy a kis tanitványokat birják rá, miszerint az állatokat ne kínozzák. Hát azért mennyit kapnak, hogy kis tanitványaikat ne kínozzák?

Kutyákra nézve meghagyatott, hogy különösen társasági kocsikban, kávéházakban sat. mulhatlanul szájkosarat viseljenek. Bizony tanácsos is, hogy illy nyilvános helyeken a száj zárva legyen.

Noailles herceg a parisi tudós társaság tagjává lett. Illyesmi gyakran megtörténik, de a tudósak ritkán lesznek hercegekké.

Bécsben azon hirt terjesztik, még pedig nehéztelve, hogy a pesti német szinházban magyarok pisszegnek; ezt nem helyeseljük, de nem is igen hiszszük. Azt ellenben bizonyosan tudjuk, hogy nemzeti szinházunkban igen sok német és orosz hallgató teljes erővel tapsol és éljenez. Pénzeért szabadon nyilvánithatja az ember érzelmeit, botrány nélkül, mindenkor.

Frankfurtban népkönyvtár létezik, mellynek tagjai évenként csak 30 krajcárt fizetnek, s könyveik száma mégis már közel van háromezerhez.

Varsóban évenként két millió forintba kerülnek az ünnepélyes hivatalos kivilágitások. Ritka példa a világosság terjesztése körüli bökezüségről.

Hölgyeink soha nem uralkodtak még olly korlátlan zsarnoksággal fölöttünk, mint most, és ezt nem kell csodálni, mert ők megtarták fegyvereiket, mi pedig le vagyunk fegyverezve. — ⊙

Nemzeti szinház.

Négy Haymonfi igen kellemes daljáték, kivált ha az öreg Haymon hercegnek mind a négy fia egyenlő kitünő tehetséggel birna; de csupa tökéletest nem lehet kivánni. Lászlóné ezen este mutathatá meg csak kézzel foghatólag, milly roppant haladást tett a dalmüvészetben. Igen jól emlékszünk még, mikép éneklé e szerepet távozása előtt, és mikép most. Minden előadás által nagyobb haladást tesz a közönség kegyében. Farkas is szépen tünteté ki kellemes hangját, Benza pedig a leglépkórosabb angolt is kacajra birhatta volna, és Kőszegi is jól segité őt. —o—

Nyilt posta.

Gróf F—I—n urnak Sopronyban. Becses tanácsait tehetségünk szerint követendjük.

B—nyi János verseit nem adhatjuk, igen gyöngék.

Honvágy és Szerelmem Kecskemétről adatni fognak.

Obernyik „Boszueskü és szerelem“ cimü beszélye jövő évben kellemes élvezetet nyujtand szép olvasónőinknek. —

Ma hétfőn adatik

Szentpéteri Zsigmond jutalomjátékaul

Uj kidolgozás-szereposztással és rendezéssel először:

Tündérlak Magyarhonban.

Vigjáték, dalokkal és tánccal 2 felv. ujonnan kidolgozva N-től. Zenéjét szerkesztette Ellenbogen zenekarigazgató.

Személyek:

Gróf Vámházi, tábornok	—	—	—	Szentpéteri.
Lajos,) fiai, katonatisztek			—	Szigeti.
Ferenc,)			—	Farkas Lajos.
Lóra,) gyámleányai		—	—	Bulyovszkiné.
Etel,)		—	—	Hubenainé.
Gyuri, közhuszár	—	—	—	Füredi.
Marcsa, utitársa	—	—	—	LÁSZLÓNÉ.
Ádám,) a tábornok szolgálatában			—	Hubenai F.
Éva,)			—	Kovácsics Liza.
Öregbiró	—	—	—	Réthi.
Esküdt	—	—	—	Szücs.
Ennek neje		—	—	Patakiné.
Kántor	—	—	—	Telepi.
Kisbiró	—	—	—	Szerdahelyi.
Pórnő	—	—	—	Horváth Teréz.
Leánykái)	—	—	—	Bognár Vilma.
)	—	—	—	Bognár Adél.
Első pór	—	—	—	Vadász.
Második pór	—	—	—	Berzsenyi.

Nép. Táncosok.

Történik: A tábornok falusi jószágán. Idő: reggeltől estig.

A játék folyamában előfordulandó táncok:

1) Hármas komolytánc: Kurz Antonia, Sári Fáni és Campilli által.

2) Négyes magyar: táncolják Mikoláné, Viski Klára, Ámon Róza, Ötvös Borcsa.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól juniusvégeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesitès nélkül küldi föl, ha a levél borítékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz**. !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

30.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 18. *kedd.*

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Szerelmem.

Szivem értted ég leányka!
Ó, de hányszor esküvém:
Charon ingó csolnakán is
Szellemeddel játszom én!
S hő szerelmem vad morajban
Harcmezőn a vérfolyamban,
S hol a kéjár fölmerül,
Ünnepet csak értted ül.

És te mégis féltesz engem,
S búra szegzed arcodat;
Nappal éjjel egyre vívod
Szivemésztő harcodat. —
S tünde bájú kellemidnek,
Tiszta, szüz erényeidnek.
Nyilt egén a fellegek,
Olly mogorván lengenek!

Nézz a multba, hol Charibdis,
És a bércek éle állt;
Hol a harcok tengerében
Ős hajónk fenékre szállt.
Nézd a sírt — kereszt fölötte —
Mellybe ármány eltemette,
Pártdühével e hazát,
Rá borítva fátyolát.

S én e hazát ezredéves
Küzdterén hogy elbukott,
Hőn imádni elfeledjem;
Mert a láng kihamvadott?
A láng, mellynek üdvsugára,
Mint a nap dicső koránya:
Félvilágon áthatott
S egy szép multat alkotott!

Nem leányka; véle osztom
Még ma is szerelmemet,
Bár veszitsem el miatta
Földi mennyem, üdvemet.
E hon első bús szivemnek,
Tárgya forró érzetemnek;
S azt ha türni gyenge vagy,
Gyáva nő —, magamra hagyj!

Vagy ne hagyj el Emma lelkem,
S türd, ha csókom osztva már:
Rózsa arcod és a földé,
Melly dicsőbb jövőre vár.
Egy uj világ áll előttünk,
A sors keze őr felettünk;
Int, s a magyar élni fog,
Mig a földön él a jog!

Kecskemétről.

A vampyr.

(Vége.)

„Szólj," monda a rémkép fogait csikorgatva.

„Vártalak én téged?"

„Nem."

„Megtámadtalak?"

„Nem."

„Keresztülszúrtalak?"

„Nem."

„Tenmagad döltél kardomba, ez minden. Tehát isten és ember szemei előtt nem vagyok vétkes testvérgyilkosság bűnében; tehát nem vettél isteni, hanem ördögi küldetést; tehát a sírból nem szent árnyékként, hanem mint elátkozott rém s kisértet tüntél elő, s ujra vissza fogsz szállani sirodba."

„Hedviggel — igen!" monda Kostaki, és minden erejét megfeszité, erőt veendő rajtam.

„Egyedül," szóla Gregoriska; „e nő enyém."

S e szókat mondván, villogó kardja hegyével érinté a tátongó sebet.

Kostaki olly orditást tőn mintha láng-kard érte volna, s egyik kezét mellén tartván, egy lépéssel hátrált.

Ugyanaz időben s olly mozdulattal, melly az övé után látszék irányt venni, Gregoriska előre haladt egy lépéssel; szemeit a halott szemeire függeszté, kardját öcscse mellének irányzá, s igy lassudad, borzasztó, ünnepélyes menés kezdődék, melly hasonló volt don Juan és a városparancsnok járásához; a rém hátrála a szentelt kard előtt, az isteni bajnok ellenállhatlan akaratja előtt; ez lépésről lépésre követé őt minden szótétel nélkül, mindketten nehéz lélekzéssel, mindketten halálsárgán; az élő maga előtt üzé a halottat, hogy hagyja el a várat, melly egykor lakhelye volt, a sírért, melly jövendőre lőn lakhelyévé.

Oh, esküszöm, ez iszonyatos látomány vala.

Indíttatva egy felsőbb, láthatlan, ismeretlen hatalomtól, és számot nem adva a felől, a mit cselekvém, fölkelék s követém őket. Leléptünk a lépcsőzeten, mellyet csak Kostaki lángoló szemei világitának meg. Igy áthaladánk a karzaton és udvaron. Hason módon lépénk a kapun is át: a rém hátra felé menve, Gregoriska karját kinyujtva, őt követve.

Ez ábrándos menet egy óráig tarta; a halottnak sirjába kellett visszavezettetnie; a helyett azonban, hogy a szokott uton jártak volna, Kostaki és Gregoriska egyenes irányban vágának keresztül a földtéren, s keveset törődének az akadályokkal, mellyek rájok nézve nem létezének: lábaik alatt kiegyenlék a föld, kiszáradának a patakok, a fák és kőszirtek hátrálának előttök; ugyan e csoda történt rám nézve is; csakhogy az egész mennyboltozat fekete fátyollal látszék nekem bevonva lenni, hold és csillagok eltüntek, s az éjben mindig csak a vampyr lángszemeit látám világlani.

Igy érkezénk Hangóba; igy jövénk át a galagonya sövényzeten, melly a temetőt keríti. Alig lépvén be, látám az árnyékban Kostaki sírját atyja sírja mellett; nem tudám, mellyik vala ez, s mégis megismerém azt. — Ez éjjel mindent tudék.

Gregoriska megállott a nyitott sir szélénél, és monda:

„Kostaki! te még nem kárhoztál el egészen, s az égnek egy szózata sugja nekem, hogy kegyelmet találsz, ha megbánod tettedet; igéred é visszaszállni sirodba? igéred é ki nem szállni többé onnan? végül igéred é azon tisztelettel áldozni istennek, mellyel eddig a pokolnak áldoztál?“

„Nem,“ felele Kostaki.

„Megbánod é tettedet?“ kérdé Gregoriska.

„Nem!“

„Utoljára, Kostaki!“

„Soha!“

„Tehát, miként én istent hivom segitségül, hívjad te a sátánt, s meglátjuk, ki lesz a győztes.“

Kétszeres robaj hangzék ugyanegy időben; a kardvasak szikrákat sziporkázva vágának keresztül egymáson, s a viadal egy percig tarta, melly nekem örökkévalóságnak látszék.

Kostaki elesett; látám emelkedni a borzasztó kardot, látám testébe merülni azt, s a testet a fris hányatú földön fetrengni.

Egy fenséges kiáltás, mellyben semmi emberi nem vala, hasitá át a léget.

Oda futék.

Gregoriska fölegyenesedve, de ingadozólag álla.

Oda ugrám és karjaimba vevém őt ápolólag.

„Meg van ön sebesülve?“ kérdém aggódva.

„Nem,“ viszonzá ő; „de illy párviadalban, kedves Hedvig, nem a seb az, melly megöl, hanem maga a viadal. Én a halállal viaskodtam, én a halál martaléka vagyok.“

„Barátom! barátom!“ kiálték, „távozzál, oh távozzál e helyről, s az élet tán ujra visszatér.“

„Nem — monda ő — ez sirom, Hedvig, de ne vesztegessük az időt; végy valamit e vérrel öntözött földből magadhoz, s helyezd azt azon sebhelyre, mellyet nyakadon ejtett; ez az egyetlen segédeszköz, megőrizni téged jövőben az ő rettenetes szerelmétől.“

Borzadva fogadék szót. Lehajlám, fölveendő a véres földgöröngyöt s hajlás közben látám földhöz tapadni a holttestet; a villogó kard szive közepén mene keresztül, és fekete vér csergedezék gazdagon a sebből, mintha e pillantatban halt volna meg.

Vérrel gyúrék össze egy kevés földet és sebemre helyzém e borzasztó talismánt.

„Most, imádott Hedvigem — szóla Gregoriska gyönge hangon — jól figyelj vég intésemre: hadd el ez országot olly gyorsan mint csak lehetséges. Csak a távozásban találsz egyedüli biztosságot. Vazul lelkiatya ma vette végrendeletemet, s végre fogja azt hajtani. Hedvig! egy csókat, a legutolsót, az egyetlent, Hedvig! — én halok.“

E szók között Gregoriska öcscse mellé hanyatlék.

Minden más körülmények közt e temető közepett, e nyitott sír mellett, e két egymás mellett fekvő halottnál megőrültem volna; de már mondottam, az isten erőt nyujta nekem, melly hasonló volt az eseményekhez, mellyeknek nemcsak tanujává, hanem részvevőjevé is tön.

Azon pillantatban, midőn némi segély-nyujtás után tekinték körül, felnyilék a kolostor ajtaja, és a szerzetesek Vazul atya által vezetve, párosan jövének be, égő fáklyákat hozva kezeikben és halotti énekeket zengedezvén.

Vazul atya előbb visszatért a kolostorba; előre látta, mi történék itt, és az egész község kiséretében a temetőbe érkezék.

Engem élve talált a két halott mellett.

Kostaki arculata a vég rángások által egészen el volt torzitva.

Gregoriska ellenben nyugodt s csaknem mosolygó volt.

Gregoriska meghagyásához képest öcscséhez temettetett; a keresztény őrzé az elkárhozottat.

Smerande értesülvén ez uj veszélyről s abbani részvétemről, látni akara engem; megkerese a hangoi kolostorban, és szájamból halla mindent, mi e rémes éjjel történt.

Egész körülményesen elbeszélém neki ez ábrándos történetet; ő azonban ugy hallgata engem, mint Gregoriska hallgatott, csodálkozás és rettenet nélkül.

„Hedvig — szóla rövid hallgatás után — bár-

milly különös legyen az, mit elbeszélél, mégis csak a tiszta, a való igazságot mondtad. A Brankovánok neve el van átkozva egész harmad, negyed íziglen, mert egy Brankován, lelkészt végzett ki. Az átok határideje azonban letelt, mert bár nősült, mégis szűz hajadon vagy te s az én nemzetségem kihalt. Ha fiam egy milliót hagyományozott neked, vegyed azt. Halálom után, leszámolva némi kegyes alapitványokat, vagyonom maradványát te fogod örökölni. Most kövesd férjed tanácsát, siess gyorsan azon hazába, hol isten nem engedi, hogy e borzasztó jelek teljesedjenek. Társra nincs szükségem, ki velem sirassa gyermekim. Fájdalmam magányt ohajt. Élj boldogul, ne aggódjál többé miattam. Sorsom jövőben csak istené s magamé.“

Megcsókolván mint egyébkor homlokomon, elhagyott és bezárkozék Brankovan várába.

Egy hét mulva Franciországba utaztam. Miként Gregoriska remélte volt, éjeimet nem háborgatá többé a rettenetes rémkép. Söt egészségem is helyre álla, s azon veszélyes eseményből nem tarték meg egyebet, mint a halál-sápadságot, melly sirig kisér minden emberi teremtvényt, ha vampyr csókolta meg egyszer.“ —

(Franciából.) F. S.

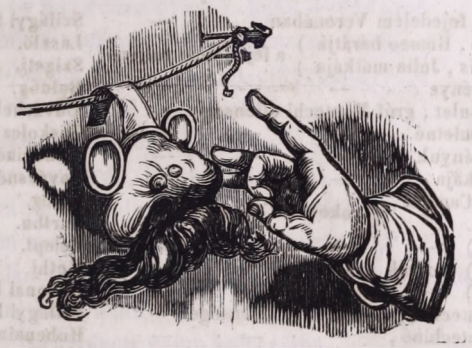

+ A szerelem a sziv tápláléka, s az ész tudományokból él; azért soványak rendesen a szerelmesek és tudósak.

+ Az egyetemet tudományok kertjének is szokás nevezni, s ez nem alaptalan elnevezés, miután minden kertben paréjt és dudvát is találhatni.

+ A szabadság nemtőjét szárnyakkal föstik, jeléül, hogy sokáig nem maradhat meg egy helyen.

+ A mozgó csillagok igen csekély világosságot terjesztenek, az állók ellenben fényesen ragyognak, s lehet, hogy azért nem haladnak tova helyökből.

+ Egyptusnak csak tiz baja volt, és mégis kivándorlottak lakói. Milly türhetlenek voltak az emberek akkor; kinek most csak tiz baja van, az nem is tudja, hogy baja van, és bizony nem kivánkozik ki — Egyptomból.

+ A halak hiresek arról, hogy hallgatnak. Élnének csak viz helyett borral, majd megszólalnának ők is, és meggyülne velök Neptun gazda baja.

+ Az állatok közt csak a baglyok és denevérek nem szeretik a világosságot, de minél nemesebb és nagyobb a madár, annál bátrabban néz a nap ragyogó sugáraiba. Emberekről ezt nem igen lehet mondani.

+ A szamarat oroszlánbőrben is könnyen megismerhetni, de a bárányborbe bútt farkasoktól ugyancsak őrizkedni kell.

+ Az üres tök legzajosabban dühöngő hullámok közt sem merül el, a becses érc ellenben tüstént a viz fenekére merül.

+ Az erdő fái nyögve dőlnek le a fejsze csapásai alatt, de nem vádolhatnak e miatt igazságosan senkit, mert ők adtak nyelet a fejszéhez.

+ Hogy az erény becsesebb a bünnél, az is bizonyitja, miszerint a bün többnyire erény öltönyét veszi föl, midőn valakit el akar csábitani.

+ Minél ostobább az ember, annál okosabbnak szereti magát fitogtani, és annál nagyobb ellensége a valódi okos embernek.

+ Furcsa az, hogy a bolondok tenni nem tudnak semmit, legalább jót és hasznosat nem; de kivánságokból soha nem fogynak ki, és parancsolgatni mindig tudnak.

+ Kis ember valamire hág, ha magosabbra akar emelkedni, s ezt meg lehet hocsátani; de midőn nagy emberek is gyakorolják az illy eltapodást, az megbocsáthatlan. Fricskay.

Hirharang.

Bécsben a rendőrség ez év folytában 1240 tolvajt fogott el. Budapesten az elfogottak számát nem tudhatjuk, de annyi bizonyos, hogy sokkal több barangol szabadon, mert mindennap uj lopások történnek.

Hálóköpenyt lopván egy tolvaj, enyhébb büntetést remél, mert hiszen azzal csak az alvást akará előmozditani.

A lőpor most igen drága, és a vadhus mégis igen olcsó; ennek csak az lehet oka, hogy igen sok a kopók, vizslák és egyéb kutyák száma, s e szerint puska nélkül is könnyen prédához juthatni.

A kávé ára magosbra fog emelkedni, mert Javában igen kevés termett. Siessenek tehát hölgyeink e tekintetben magokat jókor ellátni. Cukorról ne gondoskodjanak, majd megédesitjük mi kávéjokat.

Izabella spanyol királynő és férje, Narvaez hü tábornokot azzal jutalmazák, hogy mindenek előtt vele tudaták a királynő érdekes állapotát. Az öreg tábornok rendkivül örvendett e kitüntetésnek.

Thiers torokbajban szenved, s orvosainak állitása szerint soha nem fog többé szónokolhatni. Thiers ez itélet fölött annyira megrémült, mintha beszédes asszony volna.

Egy szatócs megőrült és hercegnek képzeli magát; ez legalább minden szomorusága mellett is kellemesb, mintha valamelly herceg szatócsnak hinné magát.

*

Parisban december tizedikét minden zavargás nélkül ünnepelték. Volt lakoma és tánc, és minden ember annak kiáltott éljent, a kinek akart. Igy aztán mindnyájan békével megélhetnek egymás mellett.

Zágrábból irják, hogy a közelebb mult forradalmi harcban egyetlen családnak kilencven tagja küzdött, kik közöl többen meghaltak, többen megsebesültek, s néhányan kitüntetésben részesültek.

Madridban az eddigi bikaviadalok helyett oroszlánharcokat fognak tartani, miután egy beduin ajánlkozott, hogy a legvadabb kiéhezett oroszlánnal is kész megvíni, csupan egyszerü dárdát használva. A jóérzelmü spanyolok igen roszalják az állatkirály ezen leláztatását.

A temesvári szinháznál az első szerelmesnek csak negyven forintja van havonként. Ez valóban kevés, főkép, ha az első szerelmesnő — nem szép ugyan, hanem annál öregebb.

A bécsi hivatalos lapban azon inditványt olvastuk, miszerint minden vádaskodót és rágalmazót föl kellene akasztani. Szép, de akkor a kötél annyira megdrágulna, hogy a kendertermesztők mind meggazdagodnának.

Londonban társulat alakult, melly házakat épit, s a lakásokat bérbe adja, olly föltét mellett, hogy harminc évi bérfizetés után a bérlő, vagy utódai örökre ingyen birhatják szállásukat. Ez gyönyörü, de ugyan hány ember van e földön, ki harminc éven át mindig pontosan fizeti lakbérét?

Lánchidunkon roppant oroszlánok hevernek köből, iszonyuan eltátott szájjal és mozdulatlanul, s ámbár több hónap óta vannak e helyzetben, még sem röpült szájokba semmi. Az a furfangos angol épitész bizonyosan állandó mesét akart ezzel mondani a rösteknek.

Egy illatárus sorsjátékot hirdet, melly által minden ember, ha egyebet nem, legalább egy — darab szappant mulhatlanul nyer. Furcsa tőle, hogy azt hiszi, miszerint leginkább szappanra van most szükség. Talán csak nem azt akarja ezzel mondani, hogy igen sok a piszkos ember Budapesten? — ⊙

Nemzeti szinház.

Lászlóné „Romeo és Julia“ cimü daljátékot választá jutalmaul, mellyben ő Romeo szerepét fogja énekelni. E választását igen sikerültnek tartjuk, s ezen estétől dus élvezetet várunk. Julia szerepében Tély Róza lépend föl, mint vendég. A fővárosi közönség ismeri őt korábbi évekből, mostani ismerősei állitják, hogy azóta hangja sokat nyert terjelemben.

Grosser énekesnő Prágában annyira összezördült az igazgatóval, hogy ott többé föllépni nem fog. A nemzeti szinház többször volt már alkuban e jeles énekesnővel, ki meglehetősen beszél magyarul, nem ártana tehát talán vele most rögtön ismét levelezésbe bocsátkozni.

Szentpéteri jutalmára „Tündérlak Magyarországban“ adatott tegnap. Lászlóné, a fölülmulhatlan népdal-csalogány igen kedvesen énekelt és játszott, s Füredy a közhuszárt szinte derekasan személyesité, és a közönség legnagyobb lelkesülésre fakadt, midőn őt megpillantá. Szentpéteri kis szerepét is nagyérdeküvé tudta tenni, s olly derék katonát ábrázolt, hogy mindenki legnagyobb tetszéssel legelteté rajta szemeit. A közönség mind végig igen jól mulatott. —o—

Ma kedden adatik:

ROMEO és JULIA.

Szomorujáték 5 felv. Irta Schakspeare, forditotta Gondol Dániel.

Személyek:

Escalus, fejedelem Veronában			—	Szilágyi Sánd.
Mercutio, Romeo barátja)	a fejedelem rokona			László.
Gróf Páris, Julia mátkája)				Szigeti.
Páris legénye	—	—	—	Boldog.
Gróf Capulet, gróf Montechi ellensége			—	Udvarhelyi.
Gróf Capuletné	—	—	—	Miskolczi Julia
Julia, leányuk	—	—	—	Latkóciné.
Julia dajkája	—	—	—	Kovácsné.
Az öreg Capulet,)	rokonok Capuletékhez			Balog.
Tybald,)				Bartha.
Samson) —	—	—	—	Telepi.
György) szolgák	—	—	—	Réthi.
Péter) —	—	—	—	Hubenai F.
Gróf Montechi, gróf Capuleti ellensége			—	Szilágyi Pál.
Gróf Montechiné,	—	—	—	Hubenainé.
Romeo, fiok	—	—	—	Lendvay.
Benvolio, Montechi öcscse, Romeo barátja				Farkas Lajos.
Boldizsár) szolgák	—	—	—	Hubenai János.
Ábrahám)	—	—	—	Vas.
Lőrinc —	—	—	—	Szentpéteri.
Ambrus —	—	—	—	Szücs.
Polgár —	—	—	—	Berzsenyi.
				(Kovács János.
Örök —	—	—	—	(Nagy.
				(Virág.

Polgárok. Báli vendégek. Nemesek. Fejedelem kisérete. Örök. Szolgák. — A játék helye: Verona és Mantua.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz**. !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

31.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 19. *szerda.*

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvanutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

A puszták szerelmese.

(Népies költői beszély.)

I.

Holdvilágos éj van... régen lement a nap...
A csikósok régen haza ballagtanak.
Hova mentek haza? hát egy kis csárdába,
Benézni a csárdás itcés palackjába....
Vigan danolgatnak a szőlőlé mellett,
Boldogok voltak ők, nékik mi se kellett....
Egy pint jó bor, és egy szép lány szeretése
A szegény csikósnak megelégedése.....
A csapláros hetyke barna felesége,
Mondják a vidéknek legszebb menyecskéje,
Egyre hozza a bort a víg csikósoknak,
Pedig félre jár már lába igen soknak....
Vidám a tázlári csikósok csárdája,
Csak egy szegény legény búsul a kocsmába'..
Furulyás Jancsinak hiják a legények
Mert mit furulyázni nem tud, nincsen ének....
Aztán hogyan fujja? hogyan cifrázgatja?
Még a vig szivet is majd ketté szaggatja!....
„Ne keseregj Jancsi! igy szólnak hozzája
A vidám csikósok, fujj a furulyába!
Kezd rá Jancsi tudod, azt a te nótádat,
Mellyen megforgattad multkor a rúzsádat.“
Jancsi szomorú volt... hogy is ne lett volna?
Szomorú szok lenni a szerelmes dolga!....
Nem is furulyázott volna hamarjába,
Hanem mert eszébe hozatott rúzsája,
Pörge kalapjához tüzött furulyáját
Elővette... s aztán ráfujta nótáját....
Szomorú, keserves volt az ő éneke,
Ollyan szomorú volt, millyen az élete....
Fujta... soká fujta azt a bús éneket,
Hogy a csikósoknak szive majd megrepedt...
Még a csaplárosné éjbarna szemének
Pilláin is nehéz könycseppek rezgének;...
S ugy nézett Jancsira, ollyan szépen nézett,
Mintha ajakáról színi vágynék mézet.....
Ámde a mi Jancsink erre nem vigyázott,
Ő Rúzsáján kivül mást senkit se látott;
S hogy ha rá is nézett, egy vagy másik lányra,
Csak azt mondta, nincs több szép lány, csak Rúzsája!
Oh mert a szerelem tündér boldogsága
Még a szemvilágnak is a sírját ássa!...
Hogy elvégzé Jancsi szivhez szóló dalját,
Pörge kalapjához tüzte furulyáját;..
S kiment a csárdából, váltig tartóztatták
A csikósok, kik a furulyát sajnálták;
S hogy ismét visszajő, ez igéretére
Hághatott a csárda földes küszöbére...
A vidám csikósok várták.. Jancsit.... várták,
De biz öt vagy hat napig sehol se látták!.....

II.

Hogy Jancsi a zajos csárdát odahagyta,
Nem múlott el csak egy szempillantás rajta,
Hogy megigazítá sárgáján a nyerget,
S elhelyhezett nyergén tüstént rajta termett...
És ment mint a szélvész... s porfelleg támadott,
Merre Jancsi szilaj sárgáján vágtatott;
Bő patyolat ünge szélesen lobogott,
És alatta a föld hangosan dobogott...
Nagy volt a szikrázó patkó hangozása,
De nagyobb volt Jancsi szive dobogása...
Örömében dobog a hű csikós szíve,
Mert rája boruland nem sokára híve!
Most egy erdőhöz ér... kiválaszt ott egy fát,
És hozzá köti a tajtékzó paripát,
Szépen megereszti a ló terhellőjét
S gyalog megyen látni Rúzsa szeretőjét...
Az erdőnek végén, mint sötét kisértet,
Áll egy helyes tanya... merre Jancsi léptet,
Körüle nagy fehér kuvaszok alusznak,
S mert Jancsit ismerik, reá nem ugatnak;
De ugyan hát arra hogy is ugatnának,
A kit megjelenni minden éjjel látnak?
A szegényre, kinek nem szabad szeretni,
S csak titokban lehet kedvesét ölelni!...
Hogy Jancsi a tanya elejére ére,
Szikrázó szemekkel köröskörül néze.
Ugyan kit várhatott? nem mást, mint mátkáját,
A gazdag számadó egyetlen leányát...
És alig hogy egyszer köröskörül néze,
Már előtte állott kedves szeretője.
Olly szép mint a rózsa pünkösd napján reggel,
Mellynek levelei telvék harmatcseppel!
„Rózsám!“ „Jancsim!“ ennyit szólának egymásnak,
És a tárt karokba boldogan omlának.
A viszonszerelem édes boldogsága

A gazdag világnak első gazdagsága!!!
Rúzsának szemei könybe lábadának,
Örömkönyüi az ő boldogságának,
Addig tartá arcát Jancsijának arcán,
Míg ez nem kérdezte: „Hogy vagy édes Rúzsám?“
„Hogy vagyok? hát roszul édes Jancsim lelkem,
Mert azt mondta apám, hogy a tied lennem
Nem szabad, és ha nem szabad, hát meghalok,
Vagy mint tört virágszál lassan elhervadok...
Mert ő már másnak szánt, azt mondta, nem neked,
Meg is tiltá, hogy egy szót se váltsak veled!“
Többet is szólt volna szegény, de nem tudott,
Hanem szeretője kebelén zokogott.....
Jancsi ezt hallván, a szél majd megütötte,
Megfordult a világ százszor körülötte;
Elesett volna, de összeszedte magát,
S ekép vigasztalta szomorú rúzsáját.
„Ne sirj szép szeretőm! ne sirj te jó lélek!
Enyim lész, nem másé, olly igaz mint élek,
Hiszen a lányt máshoz odadni nem lehet,
Még az apjának se, csak ahhoz, kit szeret,
És aztán csak mondd meg, szép szeretőm lelkem!
Kinek adna apád, hogy ha én nekem nem?
Nincsen ugyan földem, nincsen gazdaságom,
De eltartni ember leszek életpárom!“
„Hiszen tudod Jancsim! kinek adna másnak?
A másik uraság vén számadójának.“
Jancsi hogy ezt hallá, magáról nem tudott,
Csak mint a jégeső, nagyon káromkodott;
Ugy, hogy az ő hangos káromkodására
A lány öreg apja kijött az utcára.
És bár csak úgy lenne, bár maga jött volna,
Ne jött volna vele szörnyü bunkósbotja!
Mint elgondolhatjuk, a két szerelmesek
Az öreg láttára nagyon megijedtek;
Mentegette a lányt Jancsi.... mentegette...
De biz arra nem volt érkező ideje....
Mert a mérges öreg botját felemelte,
Hogy majd a leányát eldöngeti vele!
De már ezt a Jancsink sehogy sem engedte,
Bár a mérges apa őt is fenyegette...
A ki mérsékelni nem tudván önmagát,
Vérbe borította Jancsink koponyáját...
De a tüzről pattant legény, ki megszokta,
Hogy ok nélkül senki se bántsa őt soha,
Olly méregbe jött, hogy csak a rosz apának
Lebukása vetett véget a csatának...
A szép Rózsi nézte a bús jelenetet,
Nézte.... de a szive majdnem ketté repedt....
A zajos lármára a csendes tanyának
Csendszokta lakói mind egybe futának
Volt a ki fokossal — volt a ki baltával —
Szóval mindannyian öldöklő szerszámmal....
Jancsi, hogy ezt látta, okosan gondolta:
Hogyha tovább nem áll, kurucul lesz dolga:
Azért Rúzsájára egy pillantást vetett,
S nem sokára, pihent sárga lován termett.

III.

Felhő kerekedett az előbb kék égen,
Ollyan zivatar lett, millyen nem volt régen,
Az elsötétült ég az esőt okádta,
S mérgében a tüzes villámokat hányta...
A szomoru Jancsi lován csak ballagott,
Mert tiz lépésnyire aligha láthatott...
Elmulott szegénynek minden reménysége,
Hogy egykor rúzsája leend felesége!.....
„Hát ha a számadót ugy fejbe ütöttem,
Hogy ezen ütéssel együtt el is öltem:
Akkor, igy szólt szegény, életemnek vége,
Gyilkolásnak mindig akasztófa bére!
De ha nem is érte semmi az öreget,
A ki elrontotta egész életemet,
Az én Rúzsám!.. Rúzsám...“ ekkép fohászkodott
S futni vágyó lován lassacskán ballagott....
Mint a teremtésnek összes mindensége,
Olly nagy volt szegénynek szivkeserüsége,
Ő ugyan életét, vagy sorsát nem bánta,
Csak a szeretőjét Rúzsáját sajnálta!..
Hogy is ne sajnálta volna Rózsikáját?
A vidéknek legszebb, és legjobb leányát!....
Megy.... maga sem tudja, merre? csak megy... lassan...
Fölötte zúg az ég... s tüz villáma csattan!.....

IV.

Míg Jancsi a pusztán ekképen bujdosik,
Szegény szeretője otthon szomorkodik,
Arcának rózsái elhalványodának,
Miként virágai a szél törte ágnak...
Mint a teremtésnek összes mindensége,
Olly nagy volt szegénynek szivkeserüsége,
Ő ugyan szomorú életét nem bánta,
Csak a szeretőjét, Jancsiját sajnálta;
Hogy is ne sajnálta volna Jancsikáját?
A pusztáknak legszebb, jó csikósbojtárját?!
Betegágyon fekvő apját ápolgatja,
S annak szivet metsző átkozásit hallja...
„Illyen gaz zsivánnyal cimborálsz leányom!
Kitől mást remélnem nincsen, csak halálom?!
Menydörgött az öreg, — a kit holnapután
Függni láthatok az első akasztófán?!
Rózsi! Rózsi! látod, hova tetted fejed,
Mikor illy zsiványnak igérted a kezed?“
„Hiszen kend az oka éd's apám mindennek,
Hogy Jancsi tüzbe jött, arról nem tehetett,
Ő csak a türelmét már akkor vesztette,

Mikor éd's apám öt már fejbe ütötte!“
Szólott a jó leány őszinte hangjával,
Melly el vala fojtva könye záporával....
Hogy ezt hallá a vén számadó, mérges lett,
Átkozása dörgö hangjának megeredt,
Tüstént elkergette egyetlen leányát
Utra adván neki csak — apai átkát!..
Szegény Rúzsának a szive majd megrepedt,
Midön hallotta és látta mind ezeket;
De eltartóztatván magát a sirástól,
Bucsut vett röviden köszivü apjától...
Eltántorgott a kis háznak ajtajából,
Megátkozva lévén tulajdon apjától...
Szivfájdalma erőt vett a jó leányon,
Alig volt kissé tul a számadó házon,
A sötéten rémes erdőnek előtte,
Az elájulásnak fájdalma elérte.....
S ott, hol eső esett — s közbe közbe dörgött,
Az ártatlan pórlány nyugalomra dűlött;
Láz álmából néha fel és fel ébredett,
Mert az eső halvány arcára csepegett....
S ekkor millyen nagy volt a víz csepegése,
Olly nagy volt a szép lány szeme könyüzése!
Végre megállott az eső — és a szép lány
Nyugodtan feküdt a boldog álom karján;
Olly jól aludt, mintha palotában volna!
Pedig hol volt szegény? egy tüskés bokorba.

(Vége köv.)

Levelek egy pesti hölgyhez.

XVIII.

Dec. 17-én.

Nehány a mult hét folyamában szinre került s megujitott drámáról akarok szólani, mellyek Hamlet szellemeként elhagyják sirjok sötét ürét.

Egyike ezeknek Sevilla csillaga Lopez de Vegától.

Kevés világ-irodalmi jártasság kivántatik hozzá, hogy az ember ez agg spanyol iró nevét hallotta legyen. Véga Lope Bódog 1500 végén s 1600 elején élt Madridban s tagadhatlanul a legtermékenyebb spanyol iró.

Egy finom izlésü hölgy társaságát élvezhetém az előadás alatt.

— Nos mit mond ön a mai előadásról?

— Tagadhatlanul kötelessége a directionak előadásait a világ-irodalom különböző koraiból választani. S e szempontból e darab szinrehozatalát is helyeslem.

— De nem találja é kegyed untatónak? nem véli é, hogy tulcsigázott dolog barátnak kedvese bátyját meggyilkolni, a nélkül, hogy kérdené mért? a haldoklónak nem figyelmeztetni a mátkát, hogy óvja kedvesét a királytól? S elvégre is a gyilkos királyt büntetlen hagyni?

— Drámai szabályok szempontjából igaza van önnek. De tudni kell, mennyi pietás köritette akkorban Spanyolhonban a király sérthetlen személyét. Minden hibáinak alapja ebben fekszik.

— De ez a drámát még sem menti. Jó lehetett akkor a spanyol népnek — ma többet kivánunk. Legalább megkivánhatnók, hogy Vegának ezer háromszáz darabjából válasszák ki a jobbat, t. i. a vigjátékot.

— Nem akarok efelett önnel vitatkozni, hanem azt csakugyan megengedi, hogy a rendezés elég csinos.

— Csinos, nem tagadom, csinos a nélkül, hogy jó volna. Mit keres a Capitolium Sevillában?

Erre már mit sem tudék felelni, hanem az előadásra vittem a tért.

— Nem találja ön, hogy Lendvai szerepének megfelel?

— Bizonnyal. Kár, hogy csak 15 napban játszik egyszer. Ki szerepét ugy meg tudja teremteni, mint ő — óhajtanók azt gyakrabban látni.

— De — mentegetém — a rendezéssel nagyon el van foglalva!

— Mindegy, mint ez előtt teheté, tehetné most is.

Tegnap — vasárnap — Belizárt adták. Belizárnak csinos dramai rendezete van, s mégis minden egyéb, csak dráma nem. Ott mindenütt a költő s sohasem a személy beszél. Iren szavait bátran elmondhatná Belizár s megforditva.

Szép szomszédném csintalan mosollyal megjegyzé:

— Nézze ön a Capitolium most Byzancban van! ördöngös valami az a Capitolium! Szilágyi S.

Hirharang.

A lánczhidról hirlik, hogy csak ötös kamatu hasznot fog hozni; de ez hibás állitás, mert ha a mostani jövedelemből is ennyit lehet következtetni, ugy jövendőre háromszoros haszonra számolhatni.

Hölgyeink táncvigalmat terveznek azon rokkant harcosak hasznára, kik többé nem táncolhatnak. Szép, hanem jobb lenne e célra nem táncolni, és a táncban elkoptatandó cipők árát is inkább a segélyadományhoz csatolni.

Vámjegyzéket láttunk, mellyben Kóser-ökrök is emlitvék. Ez ismét valami uj faja az ökröknek, vagy lehet, hogy csak uj cím.

Földabroszainkon folyvást sok változás megy véghez, ellenben az asztali abroszokon változatlanul uralkodik a burgonya a nagy drágaság miatt.

Bécsben a rendőrségnek meghagyatott, hogy ismét viseljék a marcius előtti szürke kabátot, de — csak köpeny alatt.

Vasutakon ezentul mindig egy orvosnak kell jelenlenni, hogy szerencsétlenség esetén tüstént segit-

hessen; magától értetvén természetesen, hogy az orvoson nem szabad semmi szerencsétlenségnek történnie.

Dublinban népgyülés tartatván, egy urat, ki O' Connell Dánielt élteté, ünnepélyesen kidobtak. Igy változik minden a világon.

Rómában az olaszok a zsidókat megverték, a franciák pedig kirabolták, most a spanyol katonaság fog oda menni, és a zsidók igen kiváncsiak, hogy ezek által miben fognak részesitetni.

Izabella királynő számára tömérdek uj divatcikkeket szállitottak Párisból, mi a külföldi követeket nagy nyugtalanságba hozá, és méltán, mert ez kétségtelen jele, hogy a francia befolyás ismét uralkodni kezd Spanyolországban.

A szivarozás ellen semmi szónk, de a szinház csarnokában, távozáskor, mégsem kellene a szivarokat meggyujtani, mert tolongás közben könnyen baj támadhatna. Gyujtsuk föl a hölgyek sziveit, de ne köpenyöket, vagy bundájokat.

A kabátok, miket mindkét oldalon viselni lehet, nálunk nem birnak divatba jöni; jele, hogy a magyar mégsem szereti szinét igen hirtelen és könnyeden változtatni. — ⊙

Nemzeti szinház.

Bécsi lapok sürün kezdik szinházi közönségünket gyanusitgatni. Ezt egészen szó nélkül nem hagyhatjuk. Midőn nemzeti szinházunkban „Hans Sachs" és egyéb német müvek adattak, a német közönség minden célzást, melly német nagyságra, német fönségre, sat. sat. vonatkozott, zajosan megtapsolta. Ugyanezt teszi Prágában a cseh, Zágrábban a horvát, és Bécsben a német közönség, mikép azt ottani lapokból mindenki olvashatja. Ha tehát a magyar közönség is megtapsolja multjának dicső emlékeit, s mind azt, mi saját nemzetéről jót, szépet, vagy nagyszerüt tartalmaz, akkor nem kell ezért mindjárt gyanusitásokkal előállani, mert illy uton nem igen fogjuk előmozditani a rokoni közelitést a különböző nemzetiségek közt. Különösen „Hunyadi László" daljáték miatt szeretik a közönséget gyanusitani, melly itt bizonyára csak a gyönyörü zenének tapsol. Vagy azt hiszik a gyanusitók, hogy a közönség azért tapsol, mivel Hunyadi László meghal, és Gara büntetés nélkül marad?! Mi nem szeretjük, sőt egyenesen roszaljuk, ha a közönség politikát akarna játszani szinházban, mikép azt e lapokban már bővebben is nyilvánitottuk; de viszont azon szükkeblüséget sem tudjuk helyesleni, melly szerint némelly rémlátók mindjárt isten tudja mit gondolnak, ha a közönség valami neki tetsző mondásra, vagy körmönfontabb kifejezésre tapsol, és valamelly tulbuzgó fiatal ember kissé hangosabb éljent talál rikkantani. —o—

Ma szerdán adatik:

GAZDAG NŐ.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta Czanyuga József.

Személyek:

Pokoványi Geiza,	— — —	Szerdahelyi.
Sárvai Endre,	fiatal ügyvédek —	Farkas Lajos.
Bunkóci Lajos,	— — —	László.
Bozóky Sándor,	táblabirák	Szentpéteri.
Tomcséri Tomcsári Bandi,		Bartha.
Ronkoványi Geiza, ennek öcscse, juratus		Szigeti.
Wollmann Jakab, bécsi gyárnok	—	Szilágyi Sánd.
Emilia, leánya	— — —	Komlossi Ida.
Holler Adolf, rokona	— —	Hubenai János.
Netti, szobaleány	— — —	Bulyovszkiné.
Süszaug. [illegible]zonyság	— —	Miskolczi Julia
Hedvig, leánya	— — —	Csercser Nat.
Herzenssturmné asszonyság	— —	Kovácsné.
Klotild, leánya	— — —	Éder Luiza.
Miska, Bozóky inasa	— —	Hubenai F.

Történik az első és harmadik felvonás Pesten, a második Bécsben

A vigjáték után előfordulandó táncok:

1. „Komoly eszményi négyes tánc" előadják: Kurz Antonia, Sári Fáni, Grafmayer Josepha és Campilli.
2. „Magyar társas tánc", előadják: Mikoláné, Viski Klára, Ámon Róza, Ötvös Borcsa, Káli Erzse, Róka Jani, Mikola és Perron.

Holnap, csütörtökön, december 20-án, bérletszünéssel:

Cs. kir. Főhadi-szertárnok Báró Haynau Gyula, magyarországi hadi főparancsnok úr ő excellenciája által, a cs. kir. hadseregbeli ugy, mint a fölkelt sereg soraiban, az 1848 és 1849 évi háboru folytán megsérült béna harcosok számára alapitott „Gyámintézet" javára:

NORMA.

Nagy opera 2 felvonásban. Irta Romani, Zenéjét Bellini.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesitès nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt" **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

32.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 20. csütörtök.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

A puszták szerelmese.

(Népies költői beszély.)

(Vége.)

V.

Hát a szegény Jancsi merre jár bujában?
Cél nélkül csavarog a hosszu pusztában...
Körösztül a kövér buzavetéseken,
Maga sem tudja, hogy ugyan merre megyen?
Már a nagy tanyákon delet harangoznak,
S más napja, hogy szegény sárga lován ballag;
De evvel ugy látszik, ő semmit se gondol,
Mert mindig a puszták közepén csatangol...
Néha belé néz a játszó délibábba,
S azt gondolja, látók *) vannak a nyomába...
Ekkor sarkantyut ád izzadó lovának,
S van dolga illyenkor a szegény sárgának!
A jó isten tudja, merre van ménese?
Mellyet mint csikósnak őrzeni kellene?
Merre fekszik az a barátságos tanya?
Hova akkor nézett be, ha korgott hasa?!
A mi Jancsink ezen nem töri a fejét,
Nagyobb fába vágta ő bele fejszéjét....
Bár csak ne ugy volna, abban törte fejét,
Hogy folytassa eztán nyomorult életét!
„Zsivány leszek, zsivány! így szólott magába',
S örült, hogy ez ötlet jutott az agyába!
Az öreg számadót földre teritettem,
Tudom, hogy ez egyszer ezt én nem jól tettem,
Mert biz ezért, hogy ha engem megfognának,
A vármegyés urak le is huzatnának,
Aztán azt mondják, hogy Statáriom volna,
S ekkor furcsán van a szegény legény dolga!
Másodszor: csikóim, miket reám biztak,
S mellyek kezem alatt szépecskén felhiztak,
Két napja nem láttam — s tudom, hogy azóta
Volt vele a szegény legényeknek dóga!
Ezen szolgálatbol engem elkergetnek,
Zsivány leszek! máskép nem is élhetek meg!"
Jancsi, a bus Jancsi ekképen busonga,
Midőn már alatta kiállott a lova;
Azért beereszté lovát a vetésbe,
Ő meg lefeküdt volt a vetés hüsébe...
Éhes is, álmos is, volt a szegény Jancsi,
De, hogy semmije se vala falatozni,
A buja vetésnek árnyékos hüsébe
Gondolkozása közt az álom elérte...
Szép cifra subáján lassan szunnyadozott,
Csak álma közt néha „Rúzsát" kiáltozott...
Nem csoda, hogy szegény arrol álmodozott,
Kiről, s kiért egész napon gondolkozott.

VI.

Este volt már, midőn Jancsi felébredett,
S hasának korgása fenhangon megeredt,
Azért tüstént felült jóllakott lovára,
S lóháton megállt az ölmagos buzába....
Ugyan kit vár Jancsi? talán szeretőjét?
Nem biz! most kezdi el zsivány mesterségét!..
Lehuzza kalapján a pörge karimát....
Nyeregkápájából kiveszi fokosát.....
Ugy áll mint a cövek a magas buzába',
S várva várakozik akadó prédára...
A buzában alig fél fertályig állott;...
Hintó robogást és lódobogást hallott...
A magas buzából már már ki is rohan,
Midőn nem messzire tőle puska durran....
Nem kellett neki több... ő oda vágtatott,
Honnan a puskának lövése hallatszott...
A hol n é g y, fegyverrel ellátott, legények
A hintóban ülő e g y urral küzdének;
Kinek a kocsisa az előbben szólalt
Puska golyójától egyszerre szörnyet halt....
Nézett már most Jancsink!!!... volt is mit látnia!
Látta, hogy itt bizony nincsen komédia,
Azért a kezében forgó fokosával
Ő is bele szólalt a kemény csatába....
Hogy meglátták Jancsit a küzdő zsiványok,
Ők reá bámultak — ő pediglen rájok...
Látták, hogy Jancsi is szegény legény féle,
Helyt adtak hát neki a küzdés körébe.
„Csak segits cimbora! igy szóltak hozzája,
Te is részt fogsz venni a gazdag prédába!"
Az egy ur pedig a hintó belsejében,
Látván, hogy már öten vannak ellenében,
Bádgyattan folytatta régtartó küzdését,
Végképen elvesztvén élte reménységét!..
Ekkor fölemelte Jancsink a fokosát,
S egy ütéssel földre teritett egy zsiványt...

*) Hajdúk.

Azután a többi három hogy azt látta,
Hogy Jancsi a legfőbb zsiványt már levágta,
Elbámultak... hej de százszor jobban féltek,
Futásban keresték vészben forgó éltek....
Vágtatva szaladtak... küzdeni nem mertek,
Mert látták, hogy Jancsi ugyan helyre gyerek...
A ki a helyett, hogy nékiek segítne,
Fő cimborájukat más világra küldte...
Hogy a három zsiványcimbora elfutott,
Az ur a hintóban szólani se tudott...
Mert milly nagy volt előbb a szomorúsága,
Olly nagy volt öröme mostan, s bámulása,
Jancsi csikósban, a ki előtte álla,
Életét megmentő védangyalát látta,
Azért mihelyt kissé kipihente magát,
Ekép hangoztatta Jancsihoz a szavát:
„Édes fiam, a ki megmentetted éltem,
S életemmel együtt temérdek sok pénzem,
Illik, hogy jót tegyek megmentőmmel veled.
Azért mondd meg nekem, fiam, mi a neved?"
„Tekintetes uram! Jancsi lassan szólott,
Mert betört fejéből sürü vér bugyogott,
Nem azért mentettem meg az úr életét,
Hogy most én vegyem el ismét pénze felét;
Én az urat csupán azért mentettem meg,
Mert láttam, négy ellen, hogy egy nem küzdhetett...
Én is zsiványságra adtam ma fejemet,
Mert fel nem tarthatom máskép életemet,
De olly gyáva, tudom, hogy soha se leszek,
Hogy három pajtással támadjak meg egyet;
Én csak a hintóra majd akkor támadok,
Ha én magam leszek, ott meg négyet látok!
Azért menjen az ur most isten hirével,
Látom semmi baja, éljen szerencsével!"
Jancsi urasága, az volt a hintóba',
Igy keverte magát a csikóssal szóba:
„Látod édes fiam! én ugyan tégedet
Nem láttalak soha, s igy nem ismertelek,
Hanem jó szived van, jövel ménesembe,
Ott belőled, hidd el, ügyes csikós lenne...
Tegnap egy csikósom ménesem otthagyta,
Lépj annak helyébe, fiam, szolgálatba!
Furulyás csikósom őrizte egykoron,
Annak bérét neked én duplán megadom!"
„Ejnye! igy szólt Jancsi, megörülve ennek,
A nagyságos urat nem is ismertem meg.
Hiszen én volnék az a Furuglyás Jancsi,
A ki ménesétől elment csatangolni!"
„Te vagy Jancsi??? már most látom a képedet,
A ki megmentetted kedves életemet,
Ugy szemedre húztad pörge kalapodat,
Hogy ki nem vehettem bizony az arcodat.. —
Te jó fiú voltál! neked bajod lehet,
Hogy hir nélkül oda hagytad ménesemet...
Hanem ezt az isten maga úgy akarta,
Mert máskép az urad itt feküdnék halva!
Azért édes Jancsim, mondd el a bajodat,
Én bennem találni fogod orvosodat;
Jövel, foglalj itten a hintóban helyet,
Ugy is a mint látom, vérezik a fejed!"
Helyet foglalt Jancsi, nem ugyan magáért,
Hanem Rúzsájának a boldogságáért,
S mig a hintót maga lassacskán hajtotta,
Jó uraságának esetét elmondta.
Jancsihoz most igy szólt, az ő urasága:
„Nekem szivemen van Rúzsád boldogsága,
Azért, ha akarod, én mindent megteszek,
Hogy Rúzsáddal holnap összeesküdjetek!"
Jancsi örömében szólani sem tudott,
Hogy örül majd Rúzsa? azon gondolkozott.
Nem törődött semmit feje vérzésével,
Nem gondolt elhagyott csikó ménesével,
Megvan szeretője! megvan a Rúzsája!
Megvan a Jancsinak teljes boldogsága!!!
Már a fő tanyához igen közel voltak,
Midőn az erdőből sóhajtást hallottak.
„Eredj Jancsi! igy szólt kedves urasága,
Nézd meg, ki fekszik itt az erdő nyilásba'?"
Képzelhetni Jancsi fájó bámulását,
Midőn a fekvőben meglátta Rúzsáját,
A ki halványan ott feküdt a fűben
A vizes erdőnek mindjárt közelében...
Hogy Rózsi meglátta kedves Jancsikáját,
Mindjárt elfelejté volt szomorúságát
Talán érezte, hogy kedves Jancsijába'
Életét visszadó védangyalát látta....
Jancsi száz csók után kedves szeretőjét,
Kinek elbeszélte idejötte végét,
Hálás urasága elébe vezette
S annak kérelmére hintóba ültette....
A hol Rózsi öröm, záporkönyük között
Elbeszélte ide, hogy miért költözött?
Volt egy kis sirás is, de volt ám több öröm,
Hiában ugy van az: „Örömmel az üröm."
Most már a számadó-főtanyához értek,
S bámulva az ajtó nyilására néztek,
Mert a ki a házból sírva ép' kijöve,
Rózsi apja volt, ki leányát kereste....
A kis ütleg, a mit Jancsi neki oszta,
Nem betegité le, sőt eszére hozta,
Mert megtanulta azt: hogy a szerelemnek
Gátot avagy gáncsot milly hiában vetnek!!!
A nap szépen feljött, s olly ragyogón nézett,
Mintha örülne az apa örömének,
A ki szép leányát keblére szorítá,
S zápor módra örömkönyüit hullatá...

Ekkor az uraság okosan igy szóla:
„Egy jó számadónak igen sok a dolga,
S mivel Márton gazda! kend már igen öreg,
S a számadóságnak nem felelhet jól meg:
A számadóságot ezen mai napon
Furulyás Jancsinak a kezébe adom.
És kend, mivel jó volt, mint számadó szolga,
Sirjáig tőlem a fizetésit húzza,
De ezt kend csupán csak tőlem akkor kapja,
Ha leányát s Jancsit tüstént összeadja.“
Az öreg nem hagyta sürgettetni magát,
Ráadta a párra apai áldását;
Nem volt vége hossza az ő örömének,
Különösen pedig egy pár gyermekének.
Hogy ha az örömnek szikrái volnának:
Lángban kellett volna égni a pusztának.

VII.

Vigan fúj be Jancsi hársfurulyájába,
Hogy ne fujná vigan a lakodalmába?
Ugy elszépitgeti, ugy elcifrázgatja,
Hogy a vén számadót is táncra ugrasztja....
De most csak egyszerre a furulya hangja
Ugy megszakadt, mintha ketté repedt volna,
Mert megjöve Jancsi hálás urasága,
S vele Félegyháza fekete bandája....
Most Jancsi eldobja hársfa furulyáját,
S elkapja derekon szép karcsu Rózsáját,
Egyet lejt vele... és urának átadja,
Kivel Rózsi táncát szemérmesen rakja.

* * *

Vigan folyt le Jancsi gazdag lakomája,
Másnap számadóné vala már Rúzsája,
Ő meg, ki a pusztát minden vésztől ójja,
Tázlár pusztának a gazdag számadója!!!

Tóth Kálmán.

Hirharang.

Hugo Viktor veszélyesen beteg Parisban, hir szerint azt vette nagyon szivére, hogy nem lett ministerré. Más iróknak ellenben az volt legnagyobb bajuk, hogy ministerekké lettek. Ennek alkalmasint csak az éghajlat különbsége lehet oka.

Szegedről irják, hogy ott nyoma sincs a nyilvános életnek; ez szomoru, de mégis legalább azzal vigasztalhatják magokat a szegediek, hogy a nyilvános halálnak sincs nyoma nálok.

Vácról egy gazdag ur mindennap Pestre jön ebédelni, és délután ismét haza viteti magát. Jó gyomra lehet, hogy inkább ragaszkodik a pesti vendéglőkhez, mint saját házi tüzhelyéhez.

Debrecenben most nincs magyar szinésztársaság, a mi illy nagy magyar városhoz mindenesetre nem illik. Ha magunk elhagyjuk magunkat, ugyan ki fog rajtunk segiteni!

Pozsonyban a nyilvános ügyek németül tárgyaltatnak, s az iskolákban is e nyelv használtatik. Ezt egy pozsonyi gazdag polgár mondá előttünk, hozzá tevén: „Már most hát kénytelen vagyok gyermekeimet otthon — magyarul tanitatni.“

Berlinben és egyebütt is, a német lapok komolyan vitatkoznak most a fölött, hogy a német voltaképen német legyen é? Aztán mégis szeretnék sokan, hogy más nemzetek németekké kivánjanak lenni. Hiszen aztán majd nagyon is sok lenne.

A láncok csakugyan nyomasztók. Lánchidunkon sok ember mindennap kénytelen átmenni, s mégsem adnak neki egyszerre hat jegyet, hanem azt követelik, hogy mindig krajcárt teremtsen elő. Ez aztán mégis furcsa kivánság.

Aranyat láttak Pesten, még pedig nyolc ezer darabot egy rakáson, miken valaki házat vett. A városház rég nem volt már illy „fényes“ jelenetnek színhelye.

Viddinből irják, miszerint mintegy száz honvéd a bolgárokhoz menekült, hol tüstént meg kelle házasodniok. A müveltebb világban nem szabnak illy rendkivül drága árt a polgári jog megnyerésére.

Török hitre, a Lloyd szerint, a férfiakon kivül, nyolc asszony is áttért. Ez valóban megfoghatlan, ha csak azt nem gondolák talán, hogy a török asszonyok is több férjet tarthatnak, mint a török férfiak nőket

Sumlából irják, szinte a fönebbi lap szerint, hogy a menekvők közől leginkább a magyarok igen sürün halnak. Mindig mondottuk, hogy a magyar nem élhet meg távol hazájától.

Debreceni hirek szerint ott az esthajnalcsillagot már huzamosb idő nem látták. Csodálatos, tekintsenek csak kissé mélyebben a pohár fenekére, és kettőt is fognak látni.

Győrben előre is örvendnek Gócs magyar szinésztársaságának, melly az uj év első napjaiban meg fogja előadásait kezdeni. Mondják, hogy igen jó társaságot sikerült összeállitnia.

Bach belügyminister Bécsben annyira megtanulta már a magyar nyelvet, hogy ezentul a küldöttségekkel nemzeti nyelvünkön fog szólani.

Konstantinápolyban az olasz menekvők már olasz hirlapot inditottak meg, s mondják, hogy magyar füzetek is fognak ott megjelenni.

Budán a házak becse csökken, mert sok szállás üresen áll. Embereknél többnyire ellenkező szokott történni. — ⊙

Nemzeti szinház.

Szerkesztő! Hiában keresvén önt tegnap este szemeim a szinházban, azon véleményben, hogy ön bokros

foglalatosságai miatt nem látogathatá meg, megpróbálandom Stranierámmal folytatott társalgásomat önnel közleni.*)

— Miről ismerhetni meg a Shakespeare darabjait?

— No, hogy a szinen több az ember, mint a földszint. Látja ön, alig vagyunk nehányan, kik a mai előadást meglátogaták. Milly későn kezdik, s mégis milly lassan gyül a társaság.

— De ez valóban a játszók kedélyén is meglátszik. Mennyi lankadtság ömlik el az előadáson.

— Pedig pár hét előtt, mennyivel több studiummal adák Hamletet?

— Megvallom, azt hivém, hogy Lendvainak jobban sikerülend a szerelmes Romeo személyesitése, mint a boszulni akaró, szerelmet kerülő Hamleté.

— Ez jobban is szakmájába esik. Bárha nem tagadhatni, hogy a csábitó Shakespeare-Adonis sok mozdulatait kellőleg fel tudja fogni.

— Hanem az átmenet a boldogtalan szerelemből a boldogba, a perc varázsa, mivel e sziklahölgy kellemeit az olvadékony viszánozóért feledi, nem igen sikerült neki. Van e jellemben bizonyos ledérség, mit nem ledérré csak a viszonszerelem varázsa tesz, s ez az, mit Lendvai nem adott vissza. Még a perc, mellyben szerelmének egész varázsát felhasználja, biztositni az imádott nőt érzelmei tisztaságáról, a sikerültebbek közé tartozik.

— És én ugy hiszem, hogy a Mercutio ostromlásaira sem válaszolt kellőleg. Van abban bizonyos melegség egy más tárgy iránt. S mig az eziránti részvétlenséget feltaláljuk benne, az az, mit hiában keresünk benne.

— De az utolsó, a halotti jelenet jól sikerült neki. A kétségbeesés, melly kedvese elveszte miatt egész lényét elfoglalja, az elhatározottság, mellyel a mérget kiissza, igen természetesen van adva.

— És Latkócynéről mit mond ön?

— Mint ez előtt, most is a szenvedélyes imádó nő legjobb szerepei közé tartozik. Kár, hogy az utolsó jelenetben a földre bukik, midőn az eredeti instructiója, hogy cellájában ágyra essék.

— Különben mit gondol ön, több kihagyások közt miért vannak a 4-ik és 5-ik felvonások végei is? Ugy hiszem a 4-ik felvonás vége a darab legnagyobbszerü jelenetei közé tartozik.

Megvallom, erre nem tudék felelni.

Szilágyi S.

*) Ugyan minek árulta ön el ott nem létemet, már most nem adhatom ki azt, mit ezen előadásról látatlanban irtam. — Szerk.

Nyilt posta.

„Midőn....," „Elaltatódott" sat. cimü verseket nem adhatjuk.

„Emléksorok egy hölgynek," — cimü dolgozat nem rosz, de igen hosszu, és ehez képest nem eléggé érdekes.

„Piri gazda," „Csók" sat. szinte nem roszak, de mégsem adhatjuk. Szerzőjöktől bizonyára jobb is fog telni, főleg vig modorban.

Ma csütörtökön adatik,

a „Katonai gyámintézet" javára:

NORMA.

Nagy opera 2 felvonásban. Irta Romani, zenéjét Bellini. Forditotta Szerdahelyi.

Az előadásban az 5-dik számu cs. kir. tüzérezred zenekara is részt veend.

Személyek:

Sever, római proconsul	—	—	Stéger.
Flavius, barátja	—	—	Bognár.
Oroveso, druidák főpapja	—	—	Reina.
Norma, főjósnö, leánya	—	—	Hollósi Korn.
Adalgisa, fiatal druidanö	—	—	Lovassi Betti.
Clotilde, Norma meghittje	—	—	Hubenainé.

Norma két gyermeke. Druidák. Bárdok. Gallusok.

☞ A fönnevezett jótékony célra, a nemzeti szinházi pénztárnál lefizetendő külön adakozások nyugtatványoztatni s hirlapok utján is közzé fognak tétetni.

Ezen előadásra minden szabad bemenet, valamint minden, bármelly néven nevezendő szabad belépti jegy érvényessége fölfüggesztetik.

Holnap, pénteken, december 21-én, bérletfolyamban,

először:

LILIOMFI.

Eredeti vigjáték 3 szakaszban dalokkal és tánccal. Irta Szigligeti. Zenéjét szerkesztette Szerdahelyi.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt" **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

33.

1849. decemb. 21.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. péntek.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Hontalan dala.

Lantomat tekintve
Gyúlad érzetem,
S hurjait remegve,
Félve pengetem.
Mert mi dalt zenegjen
E levert kebel,
Mellyben fájdalomnak
Kínos árja kel?
Harcmorajt daloljak,
Vérpiros csatát,
Szablya, kard csapásit,
Nagy csaták fiát?
Zengjenek, ha tetszik,
Harcfiak csatát,
Harcfi zengje társa
Villogó vasát.
Nem riaszt fel engem
Semmi harcmoraj,
Nem heviti keblem
Dalra szablyazaj.
Vagy szerelmi dalra
Gyuljon e kebel,
Mellyet annyi költő
Nyögve énekel?
Más ha néki tetszik,
Nyögje el dalát, —
Én nem érzem Amor
Vérező nyilát.
Vagy Tokaj szüröttét
Zengje el hurom,
Bor hevitse keblem
S pezsgő billikom?
Szomjam a mi hűti,
Sziklatőben forr,
Nem Tokaj szürötte
S Rust növelte bor.
Zengjen ajkaimról
Honszerelm dala?
Óh, hisz e kebelnek
Honja elhala,
Szerteszét bolyongok
Messze — messze én,
Nincs hazám a széles
Föld területén.
Keblem ennyi dal közt
Egyre sem hevül,
S mégis dalra vágyik
Érzetem belül.
Vajh mi dalba ömlik
E kebel heve?
Nemde hattyudal lesz
Gyenge éneke!

Csurgay.

Levelek egy pesti hölgyhez.

XIX.

Dec. 19-én.

Egy vidéki német szinész társaság leirását s kalandját közlöm veled, ugy, mint azt egy barátomtól hallám.

Neked itt Pesten fogalmad sincs, mi egy vidéki szintársaság, legfölebb genreképekből olvasád, hogy Hamletet és Poloniust egy ember szokta személyesitni s III. Richardot — csupa hazafiságból — frakban játszák.

Ezek azonban csekélységek. Többi részletei méltóbb figyelmet érdemelnek.

Illyen helyeken az igazgató valóságos élelmezési tiszt — ki birkáinak néha requirálás, néha házalás által szerzi meg a kenyeret, s ha ez nem eshetik meg naponként, boszusan mondja el, hogy ő nem ur isten, kihez add meg a naponkénti kenyerünket „elkoptatott“ phrasisokkal járuljanak.

A „birkák,“ értem alatta a reménydús társasági tagokat, még 50 éves korokban is reménydús „fiatalok,“ s mindenki addig reméli, hogy a fiatal lángész kifejlödik, mig nem az más csillagba barangol, folytatni fejlödését.

És a nők! ezek az untalan, olvadozó Opheliák, megtérithetlen Annák, szerelmökben meghaló, de a reg virágival fölébredő Juliák! ezek teszik ám a dolog lényegit.

Néha ráncosak. De mit tesz az? adott szert a természet betölteni az alkalmatlan barázdákat... s kinek mi köze hozzá? ezt este kötelességök tenni, s mit este szabad tenni, mért ne volna szabad nappal is?

Néha csufak... de mit tesz az? Azon könnyü segitni, különösen annak, ki Shakespearet studiumává tevé, különösen a helynél, hogy a természet adott nektek egy arcot s ti mást csináltok magatoknak.

Néha ügyetlenek. Ó ez nálok genialitas! Elpirulnának, ha a festék engednék, vonakodnának, ha nem volnának kényszeritve nappal is gyakorolni az esti „szerelmes“ szerepet. S ha a csizmadia folytathatja professioját, miért ne tehetnék ök is?

Nálok ez kenyérkereset. Igaz, hogy ritkán van szegényeknek mit apritni a tejbe! En passant mondva, ennek nem ök az okai — a szépet és nagyot becsülni nem tudó korszellem az! Hja, a müvészet áldozattal jár, s miért ne áldoznának ök is?

Ök nem okai annak, hogy a nemes compossesoratus, különben sem igen tudván németül, elégnek tartja, ha csürt ad, mert — ugymond — ott a hó és eső nem veri öket, s nem gondolja meg, hogy az éhség jobban fagyaszt azoknál.

Kit isten táblabirónak és sarkantyus nemes embernek teremtett, elég az, ha nem üzi ki a faluból öket. Miért még fizetni is, ott, hol a föld is sajátja?

Illy forma compossesoratus közé, illy társaság vetődett D—n is.

A tekintetes patronus urak, mint tenyeres talpas urak, ugy tapsoltak, hogy a csür majdnem összedölt s éljenéztek, mint a föispánnak szokás.

A primadonna — egy szelid szerény asszony, ki szivét nyelvén hordozá — legtöbb tapsot és éljent aratott.

Egy alkalommal kihivják s torkok szakadtából kiáltják:

— Éljen, éljen!

— De miből? kérdi egész ártatlansággal a magyarul is beszélő német primadonna.

Auch gut!... Szilágyi S.

Cs. P—nek.

Volnék a nagy világ
Hazátlan vándora,
Vad erdőségeken
Bolyongván tétova,
S hol még nem volt soha tavasz,
S ember meg nem jelen,
Az ős vihar szirttrónusán —
Vészes hóbérceken....
Boldoggá tenne
E gondolat: szeretsz.

Volnék szabad ország
Legtündöklőbb fia,
Kinek föld s óceán
Figyel szavaira,
S a nép egyetlen napjaul
Emelne égbe fel,
S éjszak jege sugáraim
Hevén olvadna el....
Boldogtalanná
Leszek: ha nem szeretsz.

Zalár.

Gondolattöredékek emléklapjaimból.

... Minél korábban fejlődnek ki érzelmeink, minél korábban tudunk józanul s megfontolva gondolkozni, s minél korábban van tapasztalásunk az élet fény s árnyoldalairól, annál megelégedetlenebbek vagyunk. A korai ismeretek az életről homálylyal boritják ifju éltünk rózsás korányát s nem élvezhetjük a gondtalan ifjuság vidor ártatlan kedvkicsapongásit s ez gyakran hatással van későbbi korunkra is, s többnyire illy korai tapasztalások után a megelégedés angyala majdnem örökre számüzve van keblünkből. . . . . .

.. Van egy kor az emberi életben, midőn mindent rózsafényben látunk, mindenkihez őszinte szeretettel s bizalommal simulunk, s midőn külsőség s beszéd után itélve azt hisszük, kinek nyájas s hizelgő külseje, beszéde van, annak szive is jó s egyenes. Ez a tapasztalatlanság kora. — Később biboregünkön felhőket látunk, mellyek ragyogó napunk fényét homályba burkolják, mellyekből utóbb zivatar lesz, s dörögve hullatja a romboló fájdalom éles villámit szivünkbe, s letarolja első szép érzelmink gyenge fakadó virányit. S ez a csalódás. Később ugyan lecsendesülnek a szilaj fájdalmak, de megmarad a szivnek bizonyos keserü utóérzése s ezután következik az előbbi szép őszinteség ellentéte — a bizalmatlanság. Az idő ugyan mindent gyógyit s úgy ezt is némileg, és idővel visszajöhet ismét bizalmunk a meggyőződés után, hogy érdemeseket ajándékozzunk meg azzal, de mégis hiányozni fog mindig egy bizonyos neme a forró ragaszkodásnak, melly csak ifju tapasztalatlan szivek tulajdona szokott lenni. . . . . .

Érzem, hogy rendeltetésem a zárda, miután éltem egy fájdalomtenger, e gondolat úgy fogamzék keblemben, miként a csigában a megbecsülhetlen gyöngy — szenvedés s fájdalom által. Oh milly megbecsülhetlen adománya ez az égnek, mert mit tenne a nő, ha midőn e hiányos élet szenvedései közt léte egén egyenként látja letünni ragyogó csillagait, mellyek mindenikéhez egy egy szívboldogsága van csatolva, ha midőn e súlyos zarándokság utján gyenge lábait a képzelt örömvirágok helyett szúró tövisek sebzik, s kínjában tagjai roskadoznak s nincs hely a nagy téren, melly körötte terül, hová fejét pihenni hajthatná, midőn csalódásai, keservei között könyüi elszárasztják az életvidorság rózsáit, s a remény és szeretet oszlopai már ingadozni kezdenek — a nőnek egyedül a hit jóltevő karja nyílik meg, keblére ölelve szenvedő de benne bízó szivét, s adja azylul megnyitott zárdáit! — Nem lelhetek gyönyört e csalárd élet szines tarka habbuborék-örömein, mellyek egy beteg lázas álmához hasonlítnak, ki is felébredve, annál inkább érzi nyilaló fájdalmait!. . . . .

. . . . Ha átfutom éltem multját, egy önkénytelen keserü mosoly vonul el ajkimon, mert eszembe jut a sors igazságtalansága, hogy némelly gyermekével olly szívtelenül bánik, s megtagadja tőle a legcsekélyebb élvet, megtagad egy porszemnyi boldogságot! — Különös, azt mondják: az ember hosszasb idő alatt mindent megszokik! Én egész éltemben szenvedést, keservet, fájdalmat értem, nem ismerek ezeknél egyebet, s mégsem birok sorsomban megnyugodni, és keservimmel megbarátkozni, keblem egy ábrándkép, egy általam még soha nem birt érzelem után vágyódik, mellyet csak sejtek, milly boldogitó lehet, ha az ember annak birtokába juthat, pedig ez nem túlcsigázott eszme, nem képzeletvilágbeli igény, nem, ez egy érzelem, melly nagyszerü s mindennapi egyszersmind, s mellyet minden lelki erőm megfeszitése dacára sem érhetek el, s ez: benső nyugalom! MK. . . . . a.

Népdal.

„Hej csikós, hová olly
Szaporán
Azon a tajtékzó
Paripán?'

„Faggyu Misa lánya
Férjhez mén!
A lakodalmára
Megyek én!"

„Ha lakodalomra
Megyen kend;
Utitársul bunkóst
Minek vett?

Minek az a bunkós
Betűzve
Felcifrázott kápás
Nyergébe?“

„Azt a leányt, a ki
Férjhez mén;
Szeretőmül soká
Birtam én;

De elcsábítatott
A szegény,
Elcsábította egy
Gaz legény!

De nem esküszik meg
Ő kelme,
Legyen vele isten
Kegyelme!

Azért viszem én ezt
A bunkót:
Agyonütöm a gaz
Csábítót!“

Tóth Kálmán.

+ „Ki korán kel, aranyat lel,“ — azt mondja a példaszó, de nagyon csalatkozik, mert fertály bankót sem igen találhat az ember.

+ Február hónapnak azért legrövidebb az élete, mert többnyire legkegyetlenebb szokott lenni.

+ Ha az ökör tudná saját erejét méltánylani, alkalmasint nem ő viselné a jármot.

+ Az élet csupa sohajokból áll, a gyermek sohajtva születik, az ifju sohajtva szeret, a férfi sohajtva szenved, s a beteg sohajtva hal meg. Ennek sohajtása legjobb, mert legalább az utólsó.

+ Némelly elégületlenek folyvást követelik, hogy ugy bánjanak velök, mint emberekkel. Kivánják inkább, hogy ugy bánjanak velök, mint kutyákkal, és igen sok esetben bizonyára jobb dolguk leend.

+ A szamarak orditása szelet jelent, azt tartja a közmondás; itt azonban csak a négy lábuak értetnek, mert a két lábuak orditásának semmi jelentősége nincs.

+ Kit szokás megnemesiteni? Természetesen azt, ki még nem nemes. Igy példaul nemesitik többi közt a juhokat, lovakat, de azt még nem hallottuk, hogy a szamarakat is nemesitenék.

+ Mért pirulnak meg a rákok, miután megfőzettek? Mivel még haláluk után is szégyenlik, hogy mindig csak hátrálnak életökben. Az emberek nem illy szégyenlősek.

+ Jupiter isten volt a pogány világban, s mégis egyszer bikává lett; azért nem rösteli sok gyarló férfi ma is, ha szarvakat kell viselnie, csak haszna legyen belőle.

+ Vannak emberek, kik minden nemes érzelemről, minden nemes tettről lemondani készek, ha ezért jutalmul nemes ércet, vagy nemes levelet kaphatnak. Szerencse, hogy a nemes ércek gyérülése ezeknek számát mindinkább kevésbíti.

+ Kinek feje üres, annak gomblika is maradjon üres, és kinek keblét belül bőcsületes sziv nem ékesíti, annak keblét kivül se díszesitse semmi. Ezt mondá egy bölcs fejdelem hajdan.

+ A melly hölgy rendkivül cifrálkodik, hasonlít az aranymüves kirakatához, melly sokkal többet ér annál, mi benn, a boltban található.

+ A buzának tele kalászát cséppel verik, üres végét pedig gondosan megkimélik. Ezzel vigasztalhatják magokat az okos emberek, midőn üldöztetnek.

+ A vad rózsának több és szúrósabb tövise van, mint az üvegházban növeltnek. Ezt gyakran a fényes hölgynöveldék szép rózsáira is alkalmazhatni.

Fricskay.

Hirharang.

Bécsben a hölgyek, a legujabb parisi minták után, rendkivül megkedvelék a szép magyar öltözékeket, s az ujévi udvarlások alkalmával igen sok válogatott, ízléstelljes magyar női öltözéket látandnak a bécsiek.

Fővárosunkban az utcai világitás jövőre jóval drágább leend az eddiginél, s ez ellen nincs mit szólani, csak aztán a világitás is jobb legyen az eddiginél, mert az olcsó sötétség mellett semmi haszon nincs.

Pesten a befogott tolvajok száma ez évben a tavalyihoz képest valamennyire csökkent; mivel azonban a tolvajságok számáról ezt nem igen állithatni, tehát ugy látszik, hogy a kisebb számu tolvajok nagyobb szorgalommal dolgoztak ez évben. Alkalmasint a növekedő drágaság miatt.

Magyar Mihál könyvárus ismét megnyitá könyvkereskedését, bár ez által is élénkülhetne ismét nemzeti irodalmunk.

Heckenast kis magyar képes kalendárioma roppant keletnek örvend, s halljuk, hogy jövő évre még sokkal érdekesb leend e korszerü és valóban közhasznu vállolat.

A forradalom napjai második kiadásban készülnek, de természetesen csak azok, miket Szilágyi Sándor irt. A német forditás is igen kelendő.

Moszka nyelvmester kerestetik valaki által a hirlapi jelentések közt; pár hónap előtt könnyebb lett volna találni. Egyébiránt most is van itt még néhány orosz tiszt, kik viszont magyarul tanulnak, és szinházunkat igen szorgalmasan látogatják.

Milanoi hirek szerint az ottani daljáték igen rosz lábon áll most máskorhoz képest, s különösen énekesnökben nagy a hiány. Pestről örömest küldenénk most néhányat oda, ha a milanoi szinházi közönségre rendkivül haragudnánk. — ⊙

Nemzeti szinház.

Gazdag nő vigjáték megérdemli e cimet, mert alig lehet a mai szomoru világban vigabb valami, mint gazdag nőhez jutni. De közönségünk igen furcsán van ezen vigjátékkal, az első felvonásban nevet, sokat nevet, a második felvonásban sokat, igen sokat, a harmadikban pedig rendkivül sokat nevet, s midőn a szinházból távozik, vállát vonogatja és elégületlenül szól: „Ezen bizony nem sok volt!“ De hát ugyan minek kellett volna még rajta lenni? A mü nem tartozik századon át élő remekek közé, de most, midőn a legegyszerübb, legártatlanabb célzást, vagy szatirai kifakadást is gondosan kerülni kell, hogy félre ne magyaráztassék, bizony beérhetjük, egy egy estére illy vigjátékkal, főkép, ha aztán még Szentpéteri ugy játszik, hogy egy maga is kielégitheti a közönség minden méltányos követelését. A táncok közől csak a csárdást emeljük ki, melly olly lelkesüléssel lejteték, hogy ismétlésekor még a közönség is majd táncba vegyült. Halljuk, kogy Sári Fánnit némellyek szeretnék szinházunktól elmenettetni; ennél nagyobb szerencsétlenség is érhetne ugyan még bennünket, de azért mégis egész komolysággal mondjuk: ne bántsd a magyart! —o—

Nyilt posta.

M—P—nak Tállyán. A küldemény felét használandjuk, másik felét nem — lehet. Ön kivánatát most rögtön nem teljesithetjük, de tenni fogjuk, mihelyt hatalmunkban álland.

Th—r L—snak Egerben, és Sz— M—snak Lasztócon. Egy pár sornyi értesitést kérünk önöktől. Rendesen jár é a posta önökhez?!

Ma pénteken adatik először:

LILIOMFI.

Eredeti vigjáték 3 szakaszban dalokkal és tánccal. Irta Szigligeti. Zenéjét szerkesztette Szerdahelyi.

Első szakasz: „**A szomszéd ur.**“

Személyei:

Szilvai Tódor, oktató	—	—	Udvarhelyi.
Camilla kisasszony	—	—	Kovácsné.
Mariska, árva, növendéke	—	—	Csercser Nat.
Liliomfi,)	—	—	Füredi.
Szellemfi,) színészek	—	—	Hubenai Fer.

Történik Kolozsvártt.

Második szakasz: „**Két Svarc.**“

Személyei:

Kányai, fogadós	—	—	Réthi.
Erzsi leánya	—	—	Szathmáriné.
Gyuri, pincér	—	—	Farkas Lajos.
Liliomfi —	—	—	Füredi.
Szellemfi —	—	—	Hubenai Fer.
Svarc Adolf, pesti fogadós fia	—	—	Szerdahelyi.
Szilvai —	—	—	Udvarhelyi.
Mariska —	—	—	Csercser Nat.
Kányai szomszéd asszonya	—	—	Patakiné.
Ennek fia —	—	—	Kovács János.
Uracs —	—	—	Hubenai János.
Szolgáló Kányainál	—	—	Kovacsics Eliza.

Nép. Történik Telegden, Kányai fogadójában.

Harmadik szakasz: „**Kányai uram.**“

Személyei:

Kányai —	—	—	Réthi.
Erzsike —	—	—	Szathmáriné.
Liliomfi —	—	—	Füredi.
Szilvai —	—	—	Udvarhelyi.
Mariska —	—	—	Csercser Nat.
Gyuri —	—	—	Farkas Lajos.
Svarc, fogadós Pestről	—	—	Szilágyi Pál.
Adolf, fia —	—	—	Szerdahelyi.

Két perzekutor. Történik ugyanott.

A második szakaszban előfordulandó „magyar táncot“ előadják: Mikoláné, Viski Klára, Ámon Róza, Ötvös Borcsa, Káli Erzse, Róka Jani, Mikola és Perron.

☞ További jelentésig, a karácsonyi szünnapok alatt a szinház zárva lesz.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

34.

1849. decemb. 22.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. szombat.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

A szegény honvéd.

(Prechtler Otto után.) *)

„Irgalmazz — s egy két fillért adj!
Oh, nézzed, inségem mi nagy.
Jó ur! im éhen szenvedek.
Lélekben erős testem beteg.
Nincsen kenyerem — s barátom, atyám
A harc mezején rég elsiratám.“
Koldulva sohajt egy csonka csatár
Pest népe között, hol tétova jár.

„Te naplopó, te hegyke fiú,
Dologkerülő s munkára hiú!
Rest arra is, hogy megemeld süveged,
Fogadd, ime, tőlem ez a felelet.“
Egy dús uraság igy szidja ki őt,
És arcon üté a kéregetőt.
El messze repül legott süvege,
Ő szégyen alatt majd elsülyede.

S a köpeny is ím utána lehull,
Elsápad az ur, majdan kipirul.
Az utca népén sircsendje honol,
Mert a fiunak két karja sehol!
„Bocsáss meg, — eképen esedezett —
Hogy meg nem emeltem a süveget —“
„Bocsáss te, viszonz szégyelve az ur —
S vedd mindenem, íme birtokodul.“

Ujjáról azonnal egy gyűrüt od' ád,
Csókolva kigyúladt arculatát.
„Jó ifju! ha tán inség keze nyom,
Megosztani jer minden vagyonom!“
Az utcai nép szeme könybe merül,
A bajnok azonban e szókra derül:
„Oh drága hazám! köszönni neked,
Szivembe' veszem le a süveget.“

Mentovich F.

Piroska.

A most végéhez sietö év szomoru vala, sirtak nemzetek, s könyeztek egyesek; de a nemzetek halhatlanok, s csak az egyes emberek kétségbeesése halálos....

April utólsó napjaiban szokatlan élénkség uralkodék Pest utcáin, harcosak tarka sorai hullámzottak mindenfelé, rakott és üres társzekerek nehezíték a közlekedést, ágyuk robogtak tompán végig a kövezeten, s kíváncsi emberek tolongtak zajongva és bámulva.

Szinte jól esett a kábitó morajból a külváros csöndesb utcáiba juthatni.

Alkalmasint ezt gondolá egy karcsu barna fiu is, kire olly módosan illett a káplári egyszerü zubbony, hogy előre meg lehete jóslani, miszerint a főtiszti egyenruhában sem fogja magát idegennek érezni.

A főtiszti rang pedig bizonyára nem lehete már tőle távol, mert társai gyakran mondogaták neki:

‚Endre, aztán kapitány korodban se feledd ám, hogy egy tüz mellett melegedtünk.‘

Tehát a szép Endre is menekülni akart a zajtól, azért ügete nagy lépésekkel végig a soroksári utcán, mert annak csak nem ő volt oka, hogy ugyanazon uton egy csinos leányka is haladott, még pedig vetélkedő és növekedő gyorsasággal.

Bárcsak ne szerette volna Endre a csöndet, vagy bárcsak ne lett volna Piroska olly szép, és egyszersmind érzékeny; mért nem volt legalább olly közönös, mint a nyilt ablakoknál dolgozó szivargyártó lányok, kik annyira elmerültek politikai vitatkozásaikban, hogy a szép Endrét még csak észre sem vették.

Piroska kosarat vitt karján, melly olly fehér vala, mint patyolat, s a kosárban olly szép ibolyák voltak, miknél csak Piroska szemei voltak szebbek.

Bárcsak ne vitt volna ibolyákat, vagy bárcsak a szép Endre ne szerette volna annyira a kék ibolyát és — kék szemeket.

Endre utólérte Piroskát és olly nyájasan szóla, mintha éneklő madár hangja zendült volna meg:

‚Ejnye hugom, be szép virágot viszesz, juttass nekem is belőle.‘

Piroska elpirult, és arcának rózsái ugyancsak illettek szemeinek ibolyáihoz.

„Katona uram vehet majd belőlök ma este a szinháznál, ott fogja anyám árulni; de nekem nem szabad eladnom belőlök senkinek.“

‚Jól van hugom, fogadd anyád szavát, ne add el virágodat; de emlékül adhatsz nekem egy csomócskát, ezt nem tiltotta meg anyád, szivemen fogom viselni, és szerelmem csókjaival öntözni.‘

*) A bécsi Humorist-ból. — Szerk.

E szók után egy csomó ibolyát vett ki a kosárból, és Piroska maga sem tudá, mikép lépett azon kis szobába, hol anyjával mély elvonultságban lakott.

Szerelem csókjairól senki nem szóla még neki, azért zavarodott most meg annyira, hogy szemébe is alig mert tekinteni édes anyjának. Pedig milly gondos anya volt ez szegény létére!

Reggel hirlapokat árult, délben ételt hordott néhány boltba, és este virágokat árult a szinház csarnokában, míg Piroska otthon kötögete, hogy valamicskével ő is járuljon a háztartás terheihez és veszélyeztetve ne legyen, mert atyja, bócsületes, szegény kézmüves már rég meghalt....

Este lőn, s az anya elment virágaival, miután szokás szerint megcsókolá Piroskát, mondván:

‚Jól bezárd aztán az ajtót lányom lelkem, és csak nekem nyisd ki; ne feledd, hogy én mindig hétszer kopogtatok....‘

Piroska ugy tőn, mint anyja parancsolá, és aztán gondolkozóba esett, hogy ugyan mért szóla neki szerelem csókjáról az a szép harcos?

Kis szobájában kivüle csak kis tükre volt, s ennél fogva csak hozzá intézheté ezen ártatlan kérdést, s a kis tükör derekasan meg is felelt ám. Olly szép kis fehér fogakat mutata neki, hogy mókusnak sem lehetnek különbek, s olly ajkat, olly arcot, szemet, hogy bizony tábornok korában is vígan pödörinthetné bajuszát szép Endrénk, ha illy szépséggel találkoznék.

Hah.... kopogás az ajtón.... rémültében nem tudá Piroska megszámlálni a kopogást, s megnyitá az ajtót, gondolván, hogy édes anyja jött vissza. Vagy az is meglehet, hogy nem is gondolt semmit, de annyi mindenesetre bizonyos, hogy az ajtót csakugyan megnyitotta....

De ugyan képzelhetni is rémülését, midőn látá, hogy — Endre lép be hozzá. Ijedtében vissza sem birta őt utasitani, és Endre ugyan távozhatott é, mielőtt a remegő ibolyát tökéletesen megnyugtatta volna?.....

Endre mindennap eljöve, és Piroska nyugtalansága napról napra növekedett. Örömest szólott volna édes anyjának, de Endre nem engedé, mondván, hogy majd kellemesebben meg lesz a jó asszony lepetve, ha majd ő fog hozzá szólhatni, s megkérheti tőle — feleségül szerelmesét.....

Három hét telt el ezen boldogságban.

A két város lakosi rémülésben éltek, Budavár ostroma következtében éjjel nappal mennydörgének az ágyuk, és Piroska buzgón imádkozék Endréjeért, mert az utolsó ostromban annak is részt kelle vennie.....

Piroska az ajtó küszöbén üle, édes anyját várva és Endrére gondolva. Minden ágyulövés megrendité szivét, mert hiszen mindegyik azt vérezheté halálra, mivel Endre szerelmes és bátor vala....

Az ajtóhoz városhajdu közelit s Piroska után kérdezősködik.

‚Én vagyok,‘ — mond csodálkozva a szende lány, mert eddig illy emberekkel még érintkezésben nem vala.

A hajdu megfogá kezét, és olly szánakozva tekinte rá, hogy ez remegve bár, de minden tétovázás nélkül követte őt....

Kórházba mentek.... Piroska édes anyja azon pillanatban halt meg ott.... Budáról átsivitó ágyugolyó zúzta szét mellét.... még csak meg sem áldhatá egyetlen gyermekét.....

Mikép juta vissza árva hajlékába másnap reggel Piroska, nem tudá, mert csak akkor eszmélt föl, midőn szobájába lépvén, ágyán haldoklót, s körülte harcosakat pillanta meg.....

Endre az ostromkor első volt a várban és halálos sebet kapván, kedvese karjai közt kivánt meghalni.

Ez ohajtása teljesült, Piroska karjai közt adá ki utólsó leheletét.

És Piroska?

Ha szeretitek őt, ha szánjátok őt, a kedves ártatlan leánykát, ugy kívánjatok neki könyörből halált, mielőbb halált, mert Piroska megőrült! —

Emma.

Népdalok *)

IV.

Ne hajts a mendemondára,
Ülj a térdem kalácsára,
Átölellek két kezemmel,
Hadd nézzen más irigy szemmel.

Míg téged nem szerettelek,
Mind azt mondták az emberek,
Jaj de szennyes a kendője,
Nincs szegénynek szeretője.

De mióta hogy szeretlek,
Mind azt mondják az emberek,
Most már tiszta a kendője,
Van barna lány szeretője.

Még azt mondják, kicsiny vagyok,
Pedig már elég nagy vagyok,
Még azt mondják, hogy nem adnak
Az én kedves galambomnak.

Nem sirat egy rigót egy nyár,
Csak az legény, ki lányhoz jár,
Lám én járok egy barnához,
Forrón ölel ő magához.

(Krasznamegyei) Szilágyi S.

*) Erdélyi gyüjteményemből.

Miskolci nőnövelde.

Miskolc, dec 17. Szerkesztő! szives volt ön lapjaival csekélységemet megtisztelni, miért talán egy kissé késve is, de annál nagyobb köszönetet mondok. Bizony higye kegyed, nagyon jól esett hosszu szomjuzás után ha csak egy italocskát is a szépirodalom forrásából meríténünk. Egyik lapja végén méltóztatik illyforma kérdést intézni, a miskolciakhoz: T. E. K. T. mind meghaltak? sat. Egyik pár betü alatt elég hiu vagyok enszemélyemet érteni. *) Azért bátor vagyok tudatni önnel, hogy dehogy haltam! dehogy haltam, én részemről rá sem érnék meghalni, annyira elfoglal a kezem alatti nönövelde, mellyben ezen pénzszük s felzavart időben is a negyvenet haladja meg a növendékek száma, de már a mult iskolai években, mint idecsatolt rovatkám is mutatja, a nyolcvanat is tul haladá.

De talán nem is ismer ön bennünket? azért e növeldének egy kis vázolatát bátorkodom adni. Ezen intézet több lelkes alapitónak köszöni lételét, s megnyittatott 1846-iki septemberben, s igy negyedik évi tanitó vagyok benne. Oktatásommal oda igyekszem hatni, hogy növendékeim egykor leginkább a háznak — hova sorsuk rendelendi — hasznára, s békés nőies természetökkel a társaságnak példás életökkel javára legyenek. Szellemi tanulmányaik: vallás, természettan, földrajz, történettan, magyar, német nyelvtan, s számolás. A női munkák minden nemeiben is oktattatnak természetesen ezenkivül. Hogy milly szorgalmasok növendékim, mutassa az ide mellékelt jegyzőkönyvi kivonat. Egész erőmből oda igyekszem munkálni, hogy növendékeim a házi csendes körbeni munkálkodásban szeressék örömeiket találni, s inkább hasznos, mint csillogó tagjai kivánjanak a társaságnak lenni, **) hogy minő sikerrel teszem ezt, a jövendő fejtendi ki. 1847-ben 69 növendék készíte ferhérneműt s egyebet 629 darabot, 1848-ban 81 növendék vart 923 darabot és 1849-ben 60 növendék 794 darabot. Ha ezen pár soraim közlésével ez intézetet fölmutatja ön a közönségnek, nagy köszönettel veszi

Karacs Teréz.

Félelem.

Ne keress fülmilét leégett erdőben:
Utját a farkas is gyanakodva járja....
Nem harsog a Duna szilajvig erőben,
Ha a kegyetlen tél jéghidakba zárja. —

Esti légfolyamban, a húrok játéka,
Kellő bú s örömben a szivet rengeti:
De sötét hegyekről, előzúg a vihar,
És a remegő dalt, szárnyával elveri....

Mégis, — lelkem, mint a fojtott tüz, kigerjed...
Nem fecsegő szajkó: sas akarok lenni;
Vészhasgató szárnnyal, villámot kergetek,
Vagy a mennyhez közel fogok merengeni.

Tállyai.

*) Valóban önt értettük, és igen örvendünk, hogy e magyar városból valahára közleménynyel örvendeztethetjük meg t. olvasóinkat. — Szerk.

**) Ez fődolog, s bár minden nőnöveldében erre fordítnának legnagyobb gondot. Szerk.

Hirharang.

Madridban a mostani farsang folytán nem lesznek udvari táncvigalmak, Izabella királynő érdekes állapota miatt, hanem e helyett pompás táncjátékokat fognak adni szinpadon. A fiatal királynő alkalmasint mégis inkább szeretne maga táncolni, mint másokat nézni; mintha bizony az éhes ember is beérné azzal, ha lakomát — mutatnának neki.

Parisban ismét roppant forradalom ment véghez, váciutcai és kerepesi hirek szerint. Párisban ezt még nem tudják ugyan, de majd eljut hire hozzájuk is.

Zágrábi hirek szerint Szászországban háboru készül, bécsi lapok ezt még nem tudták; mi csak azért említjük meg, hogy szép olvasónőink jól előre elláthassák magokat onnan jöni szokott divatcikkekkel.

Lipcsében nem rég meghalt Herloszsohn német regényiró; legnagyobb büne volt, hogy magyar történeti regényt is irt, mit csak az enyhit, hogy kevés magyar olvasta. —

Napoleon Lajos sok bort vásárlott, mivel a nemzetgyülés adót vet a borra, a szegények pedig sokat isznak most e miatt. Ezeknek legalább van belőle hasznok, de az elnök, ki tudja, el fogja é fogyasztani azt, mit bevásárlott.

Prágában a külvárosi szinésztársaság egy állatsereglettel egyesült, hogy mutatványit érdekesbithesse. Sok helyeken illy egyesülésre nincs is szükség.

Bécsben egy uj népszínmü adatásakor egy néző — megőrült, s a főszereplőnek képzeli magát azóta. Pedig azt hittük, hogy a népszinművek hivatása az emberek eszét földeríteni.

Pozsonyban a zsidóknak szombaton is ünnepelniök kell, és igy valóban örvendhetnek, hogy üdvözülésökre illy nagy gond fordítatik.

Római hirek szerint a pápa csakugyan nem akar oda visszatérni még most, s a francia kormány Foy (hit) és Dieu (isten) nevü tábori segédtiszteket külde oda, hogy a római jó polgároknak semmi fogyatkozásuk ne legyen.

Brünnben „Ébresztő“ cimü hirlapot inditottak meg, de azért mégsem veszélyes az, mert arra is ébresztheti a nyugtalan embereket, hogy aludjanak el.

Parisban a december tizediki lakomákon egyet-

len éljent sem kapott a „respublika,“ még nevét is kerülék a republikánusok. Némellyek örvendnek e miatt, mások viszont neheztelnek. A hölgyek közönösek, mert a szerelem minden kormányforma alatt megtartja az uralkodó pálcát.

Sumlai hirek szerint a magyar menekvők közt egy Sárosi Gyula nevü kapitány is van; ki azonban nem férfi, hanem igen szép nő.

Liptóból panaszkodva irják, hogy négy forinton alól nem adják ott a tüzifának ölét. Rettenetes!

Bécsben legközelebb hangverseny volt, mellyen egyszerre nyolc zongorát tizenhat kéz döngetett. Hála istennek, ránk még eddig nem volt illy rémitő csapás mérve.

Rossini, a dicső zenekirály, — hiteles hirek szerint, — jelenleg nagyban üzi a — sertéskereskedést. Meglehet, hogy ezen érdekes tárgyat valaki daljátéki szövegre fogja fölhasználni.

Petersburgban a rendőrség olly féltékenyen őrzi hitelét, hogy minden idegennek, ki bebizonyitja, hogy meglopatott, saját erszényéből téríti meg kárát, ha a tolvajt kézre nem keritheti. Ezen példás féltékenység nem igen talál utánzókra.

Budapesten most igen drágán vásárolják az aranyokat, és mégis keveset kapnak. Régiségeket és ritkaságokat örömest tartogat az ember. — ⊙

Nemzeti szinház.

Lang Paulina, Ábrányi Emil neje, nemzeti szinházunk egykori kedvelt énekesnője, prágai lapok szerint, gyermekágyban meghalt. —

Norma ismét megtölté a szinházat, és ez természetes, mert illy jeles daljátéknak olly sikerült előadását minden ember örömest hallgatja többször is, habár jótékony cél nem járna is vele kapcsolatban. Hollósi Kornélia ismét elragadtatásra lelkesite mindenkit, és hogy mellette Lovassi Betti, mint Adalgisa, mind e mellett is kedvező hatással működhetett, és osztozhatott a közönség tetszésében, tanusithatja, hogy ez énekesnönk is igen hasznos tagja intézetünknek; csak mindig kellőleg alkalmaztassék, és bizonyára illőn fogja helyét betölteni.

Liliomfi vigjáték igen korszerü, mert csupa tévedések és félreértésekből áll, s olly bonyolódott, hogy alig tudhatni, mi lesz belőle. Tartalmát előadni igen hosszu lenne, s birálatot irni róla nem mostanra vala. Elég annyit mondanunk, hogy Szigligeti meg akarta a közönséget nevettetni, s ez neki tökéletesen sikerült is, a nélkül hogy e miatt akár őt, akár a közönséget bárki is korholhatná. Az előadás igen jó vala. Füredi lankadatlan vidorsággal játszá a szinészt, s Hubenai pompás hogarthi alak volt mellette, valamint Kovácsné is; kár, hogy a darab végeig folyvást nem működtek. Réthi a fogadós szerepében ismét eredeti alak volt, és mindvégig föntartá fölvett jellemét. Szathmáriné nemcsak szokás szerint jól játszott, hanem énekelt is; valóban, szinte Minknét képzeltük látni. A többiek is szorgalmat tanusitottak, s valamint szerző, ugy a személyzet is gyakori kihivatásban részesült. Közönség a rendkivül gyalázatos idő dacára is szép számmal, mi ismét tanusithatja, hogy nemzeti ügyeink iránt illő részvét uralkodik e percben is fővárosunkban. —o—

Nyilt posta.

Gondolatom cimü vers nem közölhető, különben sem jó minden gondolatot nyilvánitani.

Luca széke cimü beszély nem rosz, de közlése fél évig is eltartana. Nem adhatjuk.

Panaszok nem olly érdekesek, hogy közolhetnők, aztán nem is szeretünk borsót falra hányni.

Budai élet humoristikai akarna lenni, de igen unalmas; azonban a budai élet nem is lehet más, csak unalmas.

Ifj. Árva Imrének. Fogadja ön szives köszönetünket. Kivánatát örömest teljesitjük, és minél gyakoribb találkozásra számolunk.

Ő—nyi Ferencnek Temesvárott. Kivánesian várjuk az igért küldeményt. Lapjainkat kapni fogja ön rendesen, s reméljük, hogy a temesvári posta nem fogja ezentul az előfizetni akarókat visszautasitani. —

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra **4 fr. 30 kr.**, jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takács-házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **nyolc** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesitès nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

35.

1849. decemb. 24.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. hétfő.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Emlény-levelek.

I.

Nem felejtem én el az időt, a mellyben
Legelőbb láttalak, legelőször jöttem
Lelked szépségéhez — ugy tetszett, miként ha
Más világ, más élet nyilnék föl előttem.

Az én életemnek ekkor volt tavasza;
Tündöklő derűben égett fenn az égbolt,
És a föld virágos térség lön körülem,
Mellynek közepében zöld bokor szivem volt.

E bokornak édes illatú virágit
Vágyak alkoták és fenszálló remények —
S ekkor mintha madár szállott volna rája;
Megrezdült — s belőle hangok ébredének.

Te repültél rája boldog, szép szerelem!
Örök lakhelyedül lombját fölkeresve,
És megzendült benne titkos epedéssel
Bájos énekednek édes-bús keserve.

II.

Életem tavasza nem volt felhő nélkül —
Megvolt e tavasznak is csendes borúja...
Most, midőn örömnek ünnepét ülöm meg,
Emlékezzem é rád, szerelemnek búja? —

Vissza emlékezem... jöj fel képzetemben,
Hisz te életemre nem jöttél mint gyermek,
Hogy fölvésd szivembe gondtalan kezekkel
Örökre meglátszó betűit nevednek.

Felhőként vonultál éltemen keresztül,
Lassú borongással, halkkal és csöndesen,
Ernyőül szolgáltál, hogy a boldogságnak
Lángoló sugára engem el ne süssen.

Árnyékként borultál éltem hajnalára,
Csak azért, hogy midőn alóla kilépek,
Annál bájalóbban tünjenek szemembe
A körülem elszórt boldog álomképek.

Felhő voltál, de nem kergetett a szélvész,
Nem jöttél kebledben villámot hordozva;
Gyászoló ruhád, a kéjnek, boldogságnak
Rózsaszin fényétől volt megaranyozva.

Mentovich F.

Miss Fanni.

I.

1848. pünkösd második ünnepe volt. Egész napot a gőzösön töltém, melly elég gyorsan repült Pest felé, s még is olly lassunak tetszék e repülés, hogy inkább mászásnak hittem azt, s szinte kedvem lett volna a Duna hátára még négy szürkét elébe fogni, — ha t. i. a Duna háta csak annyira is kemény lett volna, mint a biró háta, melly szorultságból a dohányvágást is megbirja.

Megmagyarázhatlan sejtelmeim voltak, miket azonban meghatározni nem tudtam, jó vagy baljóslatuak é azok. Szerettem volna már parton lenni s a gőzöst tereme, cabinetjei s egész födélzetével szüknek találtam, mint nagy Sándor Macedoniát.

Végre alkonyodni kezde. A nap utósó sugárkalászit festé a Duna siklapjára s gloriát vont Vizsegrád csonka tetőire.

Majd a szememet néztem ki, ugy vizsgáltam a sz. Gellért hegyét, mint a sz. Gellért hegyéről szokás vizsgálni a csillagokat. De a sz. Gellért hegye rútul megcsökönyözte magát, — semmikép sem akarván látszani.

A födélzeten foglaltam helyet, malőrömben olly basásan eregetvén szivarom füstjét, hogy mellette a gőzös füstje krajcáros szivarfüstté törpült.

Átellenemben egy fiatal hölgy ült, arca sürüen elfátyolozva s ölében egy még sürüebben bepolyázott kisdedet ringatva, ki a gyöngéd ringatás dacára is ollykor csöndes siró hangon nyöszörge. Már azzal — nem tudom bizonyosan, azt akarta é megmutatni, hogy még folyvást életben van, vagy hogy ő is megsokalta legyen az út hosszaságát.

„Reggel igen sok kávét ivott, azért olly nyugtalan“, — szólt a fiatal hölgy egy mellette ülő nem fiatal hölgyhez.

„Kávét? — kérdém a meglepetéstől kényszeritve! — hisz a kávé ártalmára van az illy kisded gyönge teremtménynek.“

„Oh már megszokta, — válaszolt megnyugtatólag a fiatal hölgy, — rendesen azzal él.“

„De kérem, az illy gyönge idegekre még veszélyesen hat az erős ital, mellynek a később időkre is ártalmas

nyomai maradnak fön, az általa elgyöngített idegzeten. Lám a spártaiak...“

„Óh a spártaiakhoz ezt épen nem lehet hasonlítani, mert a spártaiak is más, meg ez is más.“

A társalgás megszakadt, nem akarám tovább capacitálgatni, előre tudván, hogy hölgyekhez intézett okoskodások megszoktak már hajótörést szenvedni.

A kisded azonban mindig erősbben nyöszörge, mig végre — tán megunván a hosszú rabságot — egy elszánt nekirugaszkodással kibontakozék pólyáiból egy nevetséges alakú parányi — öleb.

Azon tünödtem, nevessek é vagy boszankodjam. Nevessek é illy hitvány ölebre pazarlott annyi ápolgatáson, vagy boszankodjam illy hitvány ölebre pazarlott okoskodásomon.

Minden esetre az elsöt választám, mialatt mosolyogva kérdé a fiatal hölgy: „Ugy é bár a spártaiak is más?“

„Megvallom, önnek volt igaza“; válaszlám szinte mosolyogva.

Ez alatt tökéletesen este lett. A hold feljött s melancholicus képét nézegeté a Duna tükrében, mintha e tükörből hosszura nött sugár szakálát akarta volna leborotválni. — A nap arany sugárkalászi eltünték a hegy ormairól. A mit alkonyatkor a nap bearanyozott, azt a hold ezüstre váltotta be.

Végre Buda alá értünk. Minden ember a födélzeten állott. Mindenki úgy tett, mint a ki partra akar szállani, — az az kézbe vétettek az uti táskák, s az elváló bucsú kézszoritások megkezdettek. A hajókerekek zuhogtak, a göz fütyölve tört ki a kéményen, a matrózok a podgyászok körül szaladgáltak, a vendégek pedig hangosan csevegtek, — különben minden csöndes volt. És e halotti csöndet egy tompa lövés töré meg, melly koránsem a gőzösnek Budapest partjait üdvözlő lövése volt. — Ismét egy, majd a másik, majd a harmadik, negyedik lövés volt hallható.

Ijedve néztünk egymásra, mintha egymás ijedt arcáról akarnók leolvasni: mi lehet az.

„Pesten tüz van! kiáltá egy matróz. Onnan hallik a lövés.“

„Tüz? hol, merre?“ kiáltá egyszerre annyi torok, a mennyi ember a gőzösön találtatott s kétszer annyi szem nézett Pest felé, mint a mennyin voltunk.

Épen Buda alatt valánk. Pest felöl félre vert harangok tört elhaló hangjait hozá felénk a szél.

Ki sem kétkedék többé, hogy Pesten tüz van, bár füst és láng sehol sem valának láthatók.

Ijedség és félelem ült minden arcon.

Kis ölebével a fiatal hölgy megrémülten, s nyughatlanul tartá kezében kisded uti táskáját.

„Lesz önnek kisérője?“ kérdém öt, ki még mindig elfátyolozva tartá arcát.

„Kocsim és embereimet a partra rendelém“, válaszolá szelíden, mintha megköszönni s mégis egészen visszanem utasítani akarná e figyelmemet.

Pestre értünk. A part, a hosszu Dunasor néptelen, üres volt, mintha egy megjóslott vész elől költöztek volna ki a lakosok.

A fiatal hölgy nyugtalanul keresé a kocsit s embereit. Nem találá. Nem jött elébe senki.

„Uram! — szólt kérőleg s némi tartózkodással hozzám — cselédim nem jöttek el érttem; a városban tüz, vagy bármi vész van, bizonyosan az feledteté velök kötelességüket. Óh ne hagyjon e zavarban egyedül! Kérem, mindenre kérem, kisérjen ön haza.“

Szivesen hajoltam az ismeretlen hölgy e kérésére. Kisded táskáját magamhoz vevém s karöltve tovább sieténk.

A vészharangok folyvást zúgtak, ollykor egyes lövések vegyülvén a baljóslatu hangok közé.

A váci utcán népcsoportulatok valának fölfegyverkezve szétbontott deszkasátrak darabjaival. Az utcákon föl s alá járkáltak a dobosok. A nemzetőröket alarmirozták.

„Mi történik itt, mi lárma ez?“ kérdém egy mellettem elmenő suhancot, kinek egy ketté hasított deszkadarab volt vállán.

„A Károly kaszárnyában egymás vérét ontják az olaszok és önkénytesek,“ válaszolá a suhanc, s azzal tovább ballagott, maga sem igen tudva, hogy hova, mert nem a Károly kaszárnyát látszék keresni.

Emeljünk barrikádokat! Le az olaszokkal! kiáltozá a váci utcai csoport.

„Menjünk, menjünk tovább az istenért, — esdekle a fiatal hölgy, — itt elgázol a nép. Óh bár csak honn lehetnék!“

Tovább menénk. A nép folyvást csoportult, s folyvást kiáltozott: ide a ki férfiu! fegyverre a kiben erő van! a kaszárnyát fogjuk megtámadni sat.

A városház terén gyülekezni kezdének a nemzetőrök. Utunk a forradalmi csarnok felé vitt, hol kurta fanyelekkel rézbuzogányos fiuk állottak a csarnok ajtajában, nyugtalanul várva a segélyre lassan gyülekező nemzetőröket.

„Rontsuk le a hidat, hogy a várból segitség ne jöhessen az olaszoknak!“ kiáltá egy fekete atilás szálas fiu a halálfő legióból.

„Ugy van, lerontjuk a hidat! — kiáltá a fiatalság, el kell zárni az utat elölök!“

„Nem kell bántani a hidat, — cáfolgatá egy kék atilás nemzetőr, — mert ugy budai testvéreinktől sem várhatunk segélyt!“

„Ugy van, igaz! nem kell bántani a hidat — kiáltá a nép; — nem kell elzárni az utat testvéreink elől! — emeljünk barrikádokat!“

A fiatal hölgy ez alatt eszméletlenül hurcolt magával tovább, mig végre gyors lépésben a hatvani utcába fordulánk be.

„Hah, valahára itthon vagyunk! — kiáltá örömmel

a hölgy — egy két emeletes ház előtt megállva; — ön olly nagy szivességet tett velem, hogy én nem vagyok képes e jóságát eléggé megköszönni; nagyon, nagyon lekötelezett ön.“

„A mit tettem, nem érdemel köszönetet, lovagi kötelességem parancsolá azt tennem, s ezért szerencsémnek tartám illy veszélyes pillanatban önnek szolgálatára lehetni.“

Melegen szorítá meg kezemet, mig másik kezével a fátyolt vonó félre arcáról.

Mintha éjfél közepéből látnám kibontakozni a napot, ugy elragadott e fiatal hölgy szépsége. E meglepő pillanat feledteté velem a vészt s mintha egyszerre megnémultak volna a félre vert harangok; hogy háborítlanul élvezzem e rövidke percet, hogy egész magasztosságában bámuljam e költőileg szép, halvány szenvedő arcot. Szerettem volna tovább késni. Szerettem volna e hölgy rabszolgája lehetni, hogy örökre oldala mellett maradhassak. Ennyi szépség megrészegíti és elaltatja a lelket. Ennyi szépség elég, hogy meghaljon értte az ember.

A fiatal hölgy távozni készült, s parányi angyalkezét még egyszer oda nyujtá, hogy egy meleg bucsukézszoritással váljék meg.

„Megengedi ön szép ismeretlennő, hogy elválásunk előtt ez életben csak egy kéréssel alkalmailankodjam.“

„Nos? — mond szeliden mosolygva a fiatal hölgy — ön mindent kérhet; én önnek sokkal tartozom.“

„Legyen szabad azon szép hölgy nevét tudnom, kinek e pillanatban szerencsés valék lovagja lehetni.“

A szép ismeretlennő egész készséggel nyult kis utitáskájába, honnan finom nyomatu névjegyét nyujtá át, és — eltávozék.

Az utca meglehetős világos volt. Az égen a hold, az ablakokban gyertyák világítának. A melly ablakban gyertya nem égett, betördelé a nép.

Mohón ragadám meg a névjegyet s olvasám: Chariti Fanni. Hatvani utca 507. sz.

Tehát angol! gondolám magamban. Szép név. Hah, de ezerszerte szebb ő maga. Majd tünődni kezdék e hölgy felett. Az egész lény, egy rejtély volt előttem, s ugy látszék, nem voltam vele egészen megelégedve. Olly neheztelőleg hatott rám a gondolat, hogy csak egy szóval sem hitt meg látogatására. Pedig tudtam, hogy ezt igényelni vagy követelni nem volt jogom. De én ugy érzém, hogy egész életemben boldogtalannak kell lennem, ha e nőt többé nem láthatandom.

Zajos gondolatok közt sieték tovább a még zajosabb utcákon.

Szemtanuja akartam lenni az eseményeknek s ezért egyenesen a Károly kaszárnya felé tartottam, hol a nép ezrenként tolongott, majd szitkozódva és fenyegetve, majd bámulva és várva, mi történik még a kaszárnyában.

(Folytatása köv.)

Rózsa és viola.

Lágy szellő lengedez a
Rózsabokrok között,
Lágy szellő lengedez a
Violaágy fölött.
És egy szép barna leány
Szedi a violát,
És egy szép ifju töri
A tövises rózsát.
‚Szép viola, szól a lány,
Jer ide keblemre,
Árva vagy, mint szivem te,
Jól illesz e helyre.‘
„Szép rózsa, mond az ifju,
Letörlek én téged,
Arcod mosolygó, vidám,
Szivemen lesz helyed.“
Elmenni készül a lány,
De csakhamar megáll;
Mert hozzája a rózsa
Kedves illata száll.
Elindul az ifju is,
De csakhamar megáll,
Mert hozzá a viola
Kedves illata száll.
‚Még egy rózsát,‘ szól a lány.
„Még csak egy violát,
Mond az ifju, s nem bántom
A kert más virágát.“
Mennek és találkoznak
A tiszta kék szemek.
„Lányka, mond az ifju, én
Violáért megyek;
Mint érezém illatát,
Korántsem sejtettem,
Hogy kebledről száll hozzám,
Hogy már másé legyen.“
‚Én, szól zavartan a lány,
Én rózsát keresek;
De már az kebleden van,
Igy hasztalan megyek.‘
„Nem, mond rögtön az ifju,
Legyen ez a tied,
Olly bájoló vagy, mint ez,
Te ezt megérdemled.“
A lányka elfogadja,
Mert ő ártatlan még,
S az ártatlanság kedves
Pirja szép arcán ég.
S ártatlanul nyujtja át
A szép violákat,
S szíve fáj, mintha onnan
Tépné ki azokat.
Az ifju reszket, midőn
Kezéből átveszi
S e perc éltöknek első
Boldog percét teszi.
Igy a szellő, midőn leng,
És illatot rabol,
Egymáshoz két lángoló
Ifju szivet csatol.

B....s F.

Hirharang.

Csodák ideje kezd ismét beállani a legnagyobb hitlenség korszakában. Bizonyos Towianszky lengyel, messiásnak kürtöli magát Parisban, és a nép ezrenként tódul hozzá, a nők még nyomdokit is csókolják!

Kossuthtól röpirat jelent meg Londonban német nyelven, a forradalom végnapjairól. E szerint a forradalom is hivatalosnak látszik megismerni a német nyelvet, mitől a horvátok annyira vonakodnak.

Sumlai tudósitások bécsi lapokban egész regénykéket közlenek a magyar menekvőkről és mindenféle szerelmes kalandokat is emlegetnek. Lehet, hogy igazuk van, de különben illy botrányos ledérség a magyar jellemmel eddig nem igen szokott összeférni.

Kaliforniába is menekült már több magyar, némelly bécsi tudósitások szerint. Ott aranyat fognak ugyan találni, de hazát nem!

Sand György „Champigny“ cimü drámája nagy tetszéssel adatik Parisban.

*

Rómából irja egy hazánkfia, hogy oda érkezése után első este szállásáról kimenvén, Pesten képzelte magát, olly sötétek és piszkosak voltak az utcák, és minden kisebb csapszékből dudaszó hangzott.

Weissné, ki nemzeti szinpadunkon is bemutatá gyermek táncosnőit néhány év előtt, most ismét Parisban van negyven kis táncosnővel. Mondják, azért van olly szerencséje, és kifogyhatlan társasága, mivel nála a leánykák soha nem haladják meg a tizennegyedik évet.

Napoleon Lajosra Parisban ezen elcét csinálták. A. „Hallottad é már, hogy napról napra szaporodik azok száma, kik császárt akarnak csinálni?“ B. „De ugyan miből? Hát lehet é zablisztből buzakenyeret sütni?“

Londonban a nők száma fél millióval haladja meg a férfiakét, s azért nem rég tizenkétezer varónő gyülést tarta Londonban, és társulatot alakitának kivándorlás végett olly szigetekre, hol viszont nőkben nagy a fogyatkozás, hogy ott rendeltetésöknek megfelelhessenek. Az egész gyülés alatt egyszerre mindig csak néhány nő szónokolt.

Parisban egy lengyel papot kiutasitottak a szószékről hallgatói, mivel az olasz és magyar forradalmat szidta. Templomban mellőzni kellene a politikát, különben elvesz a vallási érzelem.

Bonaparte Péter olly heves természettel bir Parisban, hogy mindig zsebében tartja kezeit, midőn valakivel beszél, nehogy valamikép — pofoncsapja vitatkozás közben!

Angliának utóbbi száz évi történeteit csupa torzképekben adták ki, s e munka jellemzőbb sok vastag tudós kötetnél, mert Angliában nem szoktak minden gúnyképtől megijedni.

Lembergben a ruthen tanulók tömegesen elhagyák a tanodát, nem akarván a német előadást hallani, mire a leckék egészen fölfüggesztettek.

Thiersnek nyelvén támadt valami, és e miatt életét féltik. Méltán, mert a nyelvbajok rendesen igen veszélyesek; ámbár egyébiránt rosz nyelv miatt nem igen halnak meg az emberek.

A moszka sereg hazánkban elhunyt tagjainak emléket emelnek bajtársaik.

Bécsben „Albano Cecilia“ dráma „Débora“ szerzőjétől nagy tetszéssel adatott. A forditással azonban nem kell sietni, mert a mi ott tetszik, az nálunk rendesen nem tetszik, és megforditva, mint például Débora, melly dráma Bécsben megbukott. — ⊙

Nemzeti szinház.

„Cár és ács“ rendkivüli előadásul volt hirdetve a fővárosi nőegyletek gyámolitására. Hollósink e daljátékban is mindig rendesen megnyeri az est koronáját, ámbár szerepét igen kitünőnek nem mondhatni, és középszerü énekesnő alkalmasint megbuknék benne. Benza önmagát mulja fölül bohókás szerepében, s érdekesb polgármestert alig lehetne találni az összes német birodalomban. Talán azért, mert az életben is sokkal könnyebb az embert sirásra, mint nevetésre kényszeriteni. —o—

Nyilt posta.

T—K—nak Baján. Eltalálta ön. A küldeményt köszönjük, alig győzzük használni.

A—nak Graetzben. Első postával várjuk a megrendelt divatképeket, ne késsék ön, mert szép olvasónőink már türelmetlenkednek; pedig bizony, nem mi leszünk okai, ha várakozásuknak nem felelhetünk meg mümellékleteinkre nézve, hanem azon példátlan lassuság, mellyel az előfizetések jelenleg általánosan minden lapra történnek.

Jegyzéke

A cs. kir. főhadiszertárnok báró Haynau Gyula magyarországi polgári hadifőparancsnok ur ő exc. által, a cs. k. hadseregben ugy mint a fölkelt honvédek soraiban az $184^{8}/_{9}$-dik évi forradalmi háboru folytán megsérült és nyomorékká lett harcosok számára alapitott „Gyámintézet“ javára, a nemzeti szinházban e célra adott előadás alkalmával a szinház pénztárnokánál lefizetett adakozásoknak:

	p. pénzb.
Háló kapitányné — — —	4 ft. 10 kr.
Predieri kapitányné — — —	4 — 10 —
Mátrai József — — — —	3 — 20 —
Báró Haynau Gyula, cs. k. főhadiszertárnok	100 — — —
Simontsics János, nemzeti szinházi igazgató	20 — — —
Trattner Károlyi István — — —	5 — — —
Ágoston Józsefné — — —	4 — — —
Cs. kir. városi parancsnok báró Cordon —	5 — — —
Ferency Antal, Egerből — —	5 — — —
Hollósy Cornelia — — — —	5 — — —
N. N. — — — —	— — 30 —
Pifko Antal — — — —	— — 30 —
Csécs Rozália — — — —	3 — 24 —
Varga Sámuelnő — — —	5 — — —
Gróf Forrai Iván — — —	20 — — —
Összeg	185 — 4 —

Mannó Károly pénztárnok.

A nemzeti szinház e napi 531 ft. 39 krnyi tiszta jövedelmébül a fönebbi célra az igazgatóság részéről kifizettetett 400 ft. — —

Tehát az igazgatás által, a fönebbi jótékony célra, a cs. kir. hadi főparancsnokságnál átadatott

egész összeg: 685 ft. 4 kr.

Pesten, december 20. 1849.

Szigligeti, s. k.
a nemzeti szinház titkára.

☞ Lapjaink legközelebbi száma, a karácsoni kettős ünnep miatt, f. hó 27-én, csütörtökön délután fog megjelenni.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesitès nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési dijt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

36.

1849. **HÖLGYFUTÁR.** Budapest.

decemb. 27. *csütörtök.*

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, művészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

☞ Előfizetésre figyelmeztetjük a t. közönséget, mert az év hanyatlik, s a régi szokást nem mellőzhetjük. Föltételeink lapunk végén olvashatók.

Örömmel jelentjük, miszerint uj évtől kezdve a humordús Frankenburg Adolf Bécsből hetenként irni fog lapunkba, és kizárólag csak a „Hölgyfutár" számára irand állandóan.

A kedvelt Kovács Pál egy jeles beszélye közlésre vár nálunk, s kellemesen lependi meg olvasóinkat, kik ezen egyik legjobb beszélyirónkkal szinte gyakran fognak lapjainkban találkozni.

Birjuk ezenkül legjobb költőink és beszélyiróink igéretét, hogy lapjainkat becses közleményikkel állandóan érdekesbíteni fogják.

Mi, mennyire korlátolt anyagi helyzetünk engedi, minden áldozatra készek vagyunk, s reméljük, miszerint a t. közönség méltánylandja buzgó törekvésünket minél hatályosb pártfogó részvéte által.

E reménytől ösztönöztetve kiadónk is mindent megteend, hogy a lap külseje és műmellékletei a méltányos követeléseket kielégithessék.

Minél inkább szaporodnak előfizetőink, annál jobb, annál szebb leend lapunk; ismételve ajánljuk tehát vállolatunkat a t. közönség szives részvétébe. — Szerk.

Beteg leány.

I.

Nem messze már halálom,
Ugy érzem... érzem azt;
O vajha még megérném,
Csak a jövő tavaszt.

Alunnám csermelypartnál
Ifjuzöld halmokon,
S virággal eltakarna
Az esti fuvalom.

Álmodnám édes titkot,
Mit éj homálya véd;
Tavaszt és ifjuságot,
Dalt és virágregét.

Tán megzendülne ujra
Haldokló szivemen,
Miként édes sohajtás,
Az első szerelem.

S mikép kedvese karján
Menyasszony aluszik:
Alunnám koporsómban
Világos hajnalig.

II.

Ne öltöztess fehérbe,
Ha majd megszán az ég,
Adj fekete ruhát rám,
Sötétet... feketét.

Fekete a csalódás,
A bánat sem fehér,
S én ezt nyerém jutalmul
Hő érzeményekér'.

Ne tüzz nyiló virágot
Hajfürteimre sem,
Omoljon szemfödélként
Hoszszan el keblemen.

Öröm remény virága
Nekem hervadva rég,
Utánok szemeimben
Fájdalmak könye ég.

III.

Oltsátok el a gyertyát..
Ne virassz jó anyám!
Szelid nyugalmas álom
Száll édesen reám.

Nem fáj a mult emléke,
Szivem már nem nehéz,
Miként ha átkarolna
Egy tulvilági kéz.

S mint tündérdal zendülne
Egy hangzat lelkemen:
Szerettél és szenvedtél,
Aludjál gyermekem.

Te sirsz.. anyám, mégis sirsz..
Töröld le könyedet...
Oh higy nekem, hajnalra,
Jobban lesz gyermeked.

Gy....

Miss Fanni.

(Folytatás.)

A nép közé vegyültem s a tolongó nép magával sodort, hogy lábam sem érte a földet.

Helyet, helyet! kiáltá néhány torok. Helyet! Szécsényi jö!

Helyet, helyet! hangzék mindenfelöl. Adjunk helyet Szécsényinek. — De azért egy lélek se mozdult. Szorosabb volt, semhogy egy lélek megmozdulhatott volna.

Végre megérkezének a nemzetőrök és egy csapat katonaság. Puskatus és szurony megtették hatásukat. A nagy tömeg, mint egy utca ketté vált a katonaság előtt, melly ép a kaszárnyának szemközt foglalt helyet.

Balszerencse és a nép magával sodorván, az ostromlandó épület jobb szárnya alá jutottam. A nép fegyvertelen része kövel kezdé az ablakokat ostromolni. Az üvegdarabok csörömpölve hullottak alá a tömeg fejére, mig végre a kaszárnya ablakai egyenként mind demontiroztattak, magyarul: megüvegetlenesedtek.

Egyes lövések váltattak a kaszárnyából ki és be. A golyók többnyire fejünk fölött repültek el, s a szemközti egyház falába furódtak.

Azonban az olaszok is csakhamar belátták, miszerint az ártatlan templomot hiába lövék, s ezért nehány vonallal alább kezdének irányzani.

Egyik sötét ablakot, mellynek ép átellenében állottam, egy sebes villámszerü fény futotta át, utána csattanás, mellynek azonban hangja már csak tompán jött fülembe, — s én eszméletlenül rogytam a földre.

II.

Meghaltam. A golyó halálosan talált. Lelkem kiköltözék porhüvelyéből s szellemszárnyakon repült tovább a nagy mindenségbe. Hosszu, hosszu bujdosásom volt végetlen tengerek és sivatagokon keresztül.

Végre egy folyam' partjához értem, mellyen roskadozó keskeny hid vitt át. A hid mellett egy ösz aggastyán alvá hosszú álmait. Felköltém öt s kérdezém: „Micsoda hid ez, mellyen átjöttem, földi!“

„Ne szólits engem földinek; — válaszolá az agg, az álmosságtól félig lezárt szemeit elégületlenül szegezve rám. — Én az égiekhez tartozom s ment vagyok minden földi salaktól.“

„Tehát polgártárs — mondám — vagy mennylakó, vagy bármi légy; szólj: minek nevezik ez omladozó hidat?“

„Ez a siráthidja. Ki ezen átmegy, az meglátja a paradicsomot.“

Nagyot lélekzettem. Legalább tudtam, hogy most már én is a paradicsomba megyek; s szinte kedvem lett volna még egyszer vissza menni az élők közé.... s ott maradni! — sugá lelkemnek egy kificamodott gondolat. — Nem! hanem szerettem volna eldicsekedni az embereknek s lefözni azokat, kik e szerencsét sohasem hitték felölem.

„S mért nem épitik föl e hidat? kérdém tovább, — istennek annyi angyala van, hogy csak egy perc müve lenne azokkal e keskeny, veszélyes omladékok helyébe óriási márvány hidat teremteni.“

„Miért? nem érdemlené meg a munkát. Olly gyéren mennek át az idvezültek e hidon, mintha már mind kihaltak volna az emberek legjobbjai. Maholnap nem lesz szükség a síráthidjára. Maholnap nem találkozik már, ki átmehessen rajta.“

Az agg bánatosan hajtá le fejét s elszunnyadott. Bizonyosan a világ romlottságáról álmadott.

Tovább menék. Utam tekervényes ösvényeken vitt keresztül. A távolból egy alakot láttam felém szemközt rohanni. Midőn hozzám ért, megszólítám öt:

„Hová, hová mennylakó? hová olly sietve?“

„Futár vagyok. A földre kell leszállanom, hogy hiteles hirt vihessek társaimnak, mennyire haladott már a forradalom.“

Végre a paradicsom kapuihoz értem. Roppant, óriás falak zárják magukba az idvezültek hazáját. Roppant nagyságuak, miknek nagyságát leirni hiába erölködném. Elég ha azt mondom, hogy a chinai falak hozzá képest — árokhányás. A kapun, mellyen átmentem, két cherub álla ört.

Mindenütt vakító fény. Örökzöld tavasz. Narancs erdők s céder és olajfa ligetek, kigyódzó ezüst patakoktól köritve. Angyalok éneklének seraph hangokon. Jobbra és balra az idvezültek hajlékai valának láthatók. A kert közepén mint egy óriás baobabfa emelkedék sárguló leveleivel az élet és tudásnak fája. Gyümölcse nem volt, gyümölcsöt csak egyszer termett e fa. Bár akkor se termett volna. Csutája még most is a torkunkon van.

A kert jobb oldalát egy folyam vágta keresztül. Márvány oszlopokon emelkedő hid vitt át a folyamon. A hid mellett egy kisded parányi angyal botlék elömbe, kezében egy szelid, arany tollú ezüst hangu madárkával játszva.

„Hova viszen e hid?“ — kérdém az angyalt.

„Ez egyenesen a Mohamed paradicsomába vezet.“

A Mohamed paradicsoma legszebb, — gondolám magamban, s ezért elhatározám, hogy oda megyek; egy uttal — ha már illy osztályozás van a paradicsomban — nem mulasztám el megkérdezni: „Hát a kálomisták paradicsoma merre van?“

(Folytatása köv.)

Aztán arról is gyakorta....

Aztán arról is gyakorta
El el gondolkodom,
Hogy töltöm majd napjaimat,
Ha megházasodom!

Millyen lesz majd feleségem?
Szőke avagy barna?
Piros lesz é? vagy halovány?
Szende avagy csalfa?

Szőke tudom sohasem lesz,
Nem nézek én arra
A leányra, a ki bármelly
Szép is, ha nem barna!

Piros lesz é? vagy halovány?
Pirosnak kell lenni!
Halovány lányt, nem akarok
Feleségül venni.

Haloványt szerettem egykor,
De az megcsalt engem....
Rózsa piros lányt kell tehát
Feleségül vennem!..

Szende lesz é? avagy csalfa?
Csalfa sohasem lesz!
Okos ember csalfa leányt
Feleségül nem vesz.

Illyen formán feleségem
Piros lesz, és barna,
És továbbá szende leend,
Nem pediglen csalfa.

Végre a mi nélkül nem is
Képzelhetek szépet:
Törül vágott magyar legyen,
Nem pediglen német!...

Ha illyen lesz feleségem
Szép lesz, teste, lelke,
Mindig fogom öt szeretni
Tisztelve, ölelve!..

Ha van illyen lány hazámban
Jelentse ki nékem;
Ha akarja ma, vagy holnap
Ő lesz feleségem.

De azt is kell ám tudnia!..
Hogy nincs pénzem, házam!
Csak egy — faragatlan lágyfa
Vőlegényi ágyam!....

Tóth Kálmán.

Levelek egy pesti hölgyhez.

XX.

Dec. 25-én.

Királyi biztos Szentiványi ur közbenjárása következtében, a helybeli katonai hatóság a Garayféle akademiára megadta az engedélyt. Szándokom volt azt ma este rendezni, ez azonban az ünnep miatt nem teljesülhete.

Bizom közönségünk, a magyar közönség ragaszkodásában koszorus költönk irányában, hogy a költő neve elegendő varázserővel birna, egy nem igen fényes rendezetü hangversenyt is megtölteni.

De épen ezért akarom, hogy a hangverseny az iró fényes nevének megfeleljen, akarom, hogy a házat mindenki elégülten hagja el.

Fáncsy urral szóltam. Ő igazgató Simoncsics urnál közbenjárónak igérkezék. Előre is köszönettel tartozom neki a szivességért, mellyel tervemet fogadá. Minden szava mutatá, mennyi pietással csüng az iró sorsán.

Ugy gondolom, érdekkel olvasandod e hangverseny iránti tervemet.

Hollóssy Kornélia kisasszonyt szándokom felszólitni két dal éneklésére. S kinek isten a hang varázsát megadta, a magyar csattogány, ott, hol egy költőérti részvétét van alkalma kitüntetni, bizonnyal megragadandja az alkalmat.

És Lászlóné asszonyság jóságában is bizom. Emlékszel, mennyi kellemmel énekelte az ördög részéből nagy ariát?... hiszem, hogy alkalmad lesz azt most viszont meghallani.

Tély Róza kisasszony hasonlag hajoland kérelmeimre. Ki ismeri a dalt:

„Magyar hölgynek születtél sat.“ magyar hölgy létére áldozand egy estét költőjeért.

Szavalni Jókainé, Bulyovszkiné és Lendvai fognak. Szavalni költeményt s szavalni drámában nem egy. Akademiai szavalatot e három érti legjobban.

Garay köreneket, valamint Benyovszki grande finale-ját az összes személyzet adandja.

Erkel ur a directiót magára vállalá. Nagyszerü marciáját is átengedé ez estére.

Leend ezenkivül egy fuvola duett, egy cello, egy angol kürt s egy hegedüdarab.

Hiszem, hogy a darabok megválasztása nem érdek-

*

telen. Hiszem, hogy a felszólitandók egyike sem tagadja meg közremunkálását. Hiszem, hogy zsufolt ház leend.

Közönség és müvészek egyiránt pártolandják azt, kinek isten a dal hatalmát adta s kit isten keze meglátogatott.

Szilágyi S.

Hirharang.

Karácson napján az éjféli misék igen látogatottak voltak, és legjobb rendben mentek véghez, össze sem vartak senkit egymással, hogy csoportulást ne lehessen belőle magyarázni.

Városhajduink ismét puskát s kardot viselnek, de azért most is példás szelidség által tüntetik ki magokat és nem bántanak senkit.

Táncvigalmaink lesznek ugyan a jövő farsangban, de az ostromállapotnál fogva mindenki álarc nélkül tartozik megjelenni. E szerint sokan kénytelenek lesznek otthon maradni.

Napoleon Lajos nagy lakomát adván legközelebb a politikai nevezetességeknek, mindjárt leves után nagy áldomást akart mondani, és igy szóla: „Ha végig nézünk az előttünk levő roppant teendőkön, csak azzal vigasztalhatjuk magunkat, a mi hátunk mögött van.“ — Ekkor a vendégek hangosan fölkacagtak, mert elől — sok étel, hátul pedig még több bor vala látható, és az elnök tökéletesen fölsült áldomásával.

Mosenthal „Albano Cecilia, cimü uj szinmüve annyira tetszik a bécsi udvari szinházban, hogy a közönség erősen hiszi, mikép az igazgatóság előadás előtt — nem is olvasta! — ⊙

Nemzeti szinház.

Liliomfi másodszor is jól mulattatá a közönséget, s tenni fogja azt tovább is, meddig az előadás olly szorgalommal megy véghez. Kár, hogy a zene nem eléggé dallamos, nem eléggé kellemes. Vagy kifogytunk volna már gyönyörü népdallamainkból? Közönség olly nagy számmal, hogy sokan visszamenni kényszerültek.

Szerződések ideje levén szinházunknál, egy pár cikk küldeték be hozzánk, némelly egyének elbocsátása, és mások fölvétele iránt. Figyelemmel leszünk az ügy iránt, s ha szükség kivánná, szólani is fogunk, de a névtelen közleményeket nem használjuk. Ne játszunk könnyelmüen nemzeti szinházunkkal!

Nyilt posta.

B — fi Lászlónak Nagykárolyban. A küldött forditmányok eredetiben sem olly kitünőek, hogy nálunk közlést érdemlenének, s azonkül a forditás is gyönge.

Ma csütörtökön adatik először:

A JÓS.

Regényes ballet 2 felvonásban, három ábrával. Szerzette és rendezi Campilli, balletmester. Zenéjét több zeneszerző müveiből szerkesztették Doppler és Ellenbogen, nemzeti szinházi zenekari tagok.

Személyek:

Tihamér gróf	— — —	Perrei.
Etelka, leánya	— — —	Kurz Antonia.
Aladár, Etelka jegyese	— —	Campilli.
Jós — — — —		Mikola.
Apród — — — —		Róka Jani.

Lovagok. Hölgyek Álarcosok.

Táncsorozat:

1. „Eszményi komoly hármas tánc“ Kurz Antonia, Sári Fáni és Campilli által.
2. „Komoly magyar nyolcas tánc“ Mikoláné, Viski Klára, Eötvös Borcsa, Káli Erzse. Ámon Róza, Róka Jani, Mikola és Perron által.
3. „Tükör tánc“ Kurz Antonia, Sári Fáni, Grafmayer Josepha, Viski Kl. Eötvös B. Ámon R. Mikoláné, Káli Er. Csendes Julcsa és Verdics Katalin által.
4. „Spanyol tánc“ Kurz Antonia, és Sári Fáni által.
5. „Kártya tánc“ Grafmayer Josepha, Mikoláné, Ámon Róza, Eötvös B. Viski Kl. Káli Er. Csendes J. Verdisch Kat. Morvai, Korcsek, Nagy és Perron által.
6. „Eszményi komoly kettős tánc“ Kurz Ant. és Campilli által.
7. „Tót kettős tánc“ Ámon R. és Eötvös Borcsa által.
8. „Csárdás“ magyar néptánc, Mikoláné, Viski Kl. Káli Er. Róka Jani, Mikola és Perron által.
9. „Torz tánc“ Kurz Ant. Sári Fáni, Grafmayer Josepha, és Campilli által.

A balletet megelőzi, másodszor:

LAVATER.

Szinjáték 2 felvonásban. Irta Dumanoir és Clairville. Franciából forditotta Csepreghi Lajos.

Személyek:

Lavater — — — —		Lendvai.
Steinberg gróf, Glaris canton főbirája —		Szilágyi Sándor.
Louise — — — —		Komlossi Ida.
Trevel, marquis — — —		Szigeti.
Müller Keresztély, a főbiró titkára —		Farkas Lajos.
Ülnök — — — —		Szilágyi Pál.
Bettmann, polgármester — —		Szentpéteri.
Betti, neje — — —		Bulyovszkiné.
Zug, fogadós — — —		Telepi.
Rutly, rendőrtiszt — — —		Szigligeti.
Inas — — — —		Petrik.
Parasztok — — —		(Vas. (Hubenai János.
Parasztnők — — —		(Horváth Teréz. (Kovácsics Liza.
Vendégek — — —		(Mezei. (Kovács.

Nép. Vendégek. Katonák. Szinhely: Noefels falu Glaris cantonban.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz**. !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

37.

1849. decemb. 28.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. péntek.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Honvágy.

Messze — habzó tengeren túl —
Messze tájra vitt hajóm;
Távol valék töled hazám,
Túl, virágzó halmokon.

Hittem, lelek szebb hazára,
Ott, hol éden a világ,
S rózsát terem gyöngyvirággal
Minden bokor, minden ág.

Hol magasba tornyosulnak
Szikla, bérc s a fenyvesek,
És a völgyben lengedeznek
A bús lombú füzesek.

Hol az ös erdök tövében
Vad hyenna szédeleg,
És a liget báj ölében
Szelid láma kéjeleg.

Hol a villám csattogásu
Kondor edzi körmeit,
S gyémánt tollú kis kolibri
Kéjnek éli perceit.

Hol a pompás városokban
Dús salónok fénylenek,
S a végtelen sivatagban
Vad fajok dühöngenek. —

Hol az öskor mükezével
Sok csodáit alkotá,
S a franciák nagy vezére
Höseit meghordozá. —

Ott is valék, hol Washington
Uj teremtő lett vala;
Hol a békés nemzeteknek
Soh' se megy le hajnala. . .

Hol csigákbol válogattam
Gyöngyeim dicső sorát,
S csekély gonddal sepregettem
A folyó arany porát.

Hol a kókusz bő levével
Meghüsitém keblemet
És letettem pálmalombok
Enyhelyébe testemet.

S mind e fényes dicsőségek
Puszta sir, rideg magány,
Hogyha a sors bús hazámtol
Ide s tova, messze hány.

Hazám! édes magyar hazám!
Életemnek mindene,
Értted a nagy pompás világ
Cserébe' nem kellene!

Rád borulva ugy imádlak
Akkor is, ha könyezesz,
Akkor is, ha szebb jövödnek
Uj koránya tünedez.

És ha egykor életemnek
Éjszakája int felém,
Lelkem ott leng majd szerette
Hunniám derült egén!

P. E.

Miss Fanni.

(Folytatás.)

„Oh az nagyon egyszerü, — mond az angyal, — ott fekszik, a kert baloldalán. Semmi fény, semmi pompa. Örökös vitatkozás, örökös debat, oppositió és polemia van köztük. Abraham kebelébe költözött zsidók a napokban lánchidat akartak emeltetni a siráthidja helyébe. Ezek mindjárt opponáltak s kereken nyilváníták, hogy nem engednek a mennyországba l á n c o t behozni. Folytonos vitatkozásaik miatt én már meguntam öket. Ha Csokonai ott nem volna, halálra unná magát köztük az idegen.

Elhatároztam, hogy oda is beszólok, hanem elöször Mohamed paradicsomát akartam megtekinteni.

A hidon túl magasan emelkedének az aráffalak. Az óriás kapu granitküszöbét átléptem. Egy angyal jött hozzám, ki arany gyürüt huzott ujjamra. A gyürübe e szavak valának vésve: „Örök boldogság.“ Részegitő volt itt a kéj és fény, mik e kertben olly gazdagon ömlének el. A kert közepén állott örökzöld lombjaival a boldogság fája,

melly lombsátorával a déli nap égő sugári ellen árnyékot vetett a boldogultak hajlékira.

Dél volt, midőn a kertbe értem.

A boldogultak csoportokban a hajlékok küszöbére heveredve ép akkor menageiroztak.

Tovább haladva keskeny ezüst patakcsa fölött keskeny arany hidacskán mentem át.

Itt tartózkodtak gyöngysátraikban a hurelaintok. Igéző arcu, selyemhaju tündér báju, sylphidtermetü, éjfélsötét szemü hölgyek.

Megálltam és bámultam. Bámultam és még most is ott állanék, ha egy huri felém nem közelget s aranyserlegben lánghullámu, de soha le nem részegítő borral meg nem kinál vala.

Megittam a bort s a serleget visszanyujtám.

„Most már csókolj meg! — mondá kacéran a hölgy. — Itt minden pohár bor egy csókkal fizettetik. Rajta! adj egy csókot, s adok helyébe mást! adok helyébe százat, — hosszan, hosszan égő csókot, mellynek édje alatt lángba borul a sziv, és kéjétől megrészegszik a lélek!“

A serleget elhajítá és átölelt. Én is átöleltem. Megcsókolt és én is megcsókoltam. Ajkunkat hosszan, hosszan felejtők egymás ajkán. Olly forró, olly égő e hölgyek csókja, hogy tán a nap is e sátrakat keresi föl minden éjjel, hogy reggelre a horelainok ajkiról kölcsönözze melegét.

„Mi a neved szép huri?“ kérdém öt még folyvást átkarolva.

„Tenger gyöngye“ — válaszolá a hölgy s olly szeliden, olly igézőn tekinte rám, hogy e tekintetért kész lettem volna még egyszer a földre szállni, hogy a Károly kaszárnya előtt másodszor szenvedjek martír halált.

„Szép neved van, — mondám — szép, minő magad vagy.“ S selyem haját félre simitám izzó homlokáról.

„Oh, itt nem szabad hizelegni!“ monda a hölgy, picinke újjaival fenyegetve. — E szokás előtt csak lenn a földön hajolnak meg az emberek.

A fiatal hölgy könnyü alabastrom kezét ölté karomba, s a hosszan nyuló sátrak előtt tovább vezete.

Kisded forráshoz értünk.

„Látod e forrást? mondá a hölgy; — ebből fakad az élet vize. Ki ennek vizéből iszik, az nem hal meg.“

Meghiszem — mondám magamban — mert már szerencsésen túlestünk rajta.

Tovább mentünk. „Látod ama a kerek vizet, mellyben éneklő hattyuk uszkálnak s mellynek partjait annyi serleg boritja, mennyi csillag a kerek égen találtatik? Az ott Mohamed tava. Ki annak vizéből iszik, az meg nem szomjuhozik.“

„És aztán ha borral kinálják sem kell neki többé? — kérdém a kis hurit. — Istenem! úgy a földön mennyi ember kenyerét venné el e tó, s mennyi ember bolondulna meg bánatában, hogy az eszét többé el nem veszthetí!

A szép Tengergyöngye nem válaszolt e naiv megjegyzésemre s szótlanul tovább vezete, s mint menageriában az állatszeliditő, tovább mutogatá a paradicsom nevezetességeit.

„Ez itt — ugymond — a téjjel mézzel folyó Kanaán folyója. Ki ennek mézéből eszik, többé meg nem éhezik.“

Hah — Bécs, Páris s Magyarország valamennyi kenyértelen proletariusa egyszerre mind eszembe jutott. —

A szép huri karján tovább lebegtem. Kisded halomhoz értünk, mellynek zöld lágy selyem szönyegére leheveredtünk. A Tengergyöngye énekelni kezde s énekle ezüst hangon tündéreneket, melly a szivből fakadt és a szivhez szólott, s mellyre gyönyörré vált lelkemben az életben átszenvedett fájdalmak emléke. Olly boldog voltam e percben, olly boldog, mintha mérhetlen tengerébe merültem volna a kéjnek, olly boldog voltam e percben..... hah, mi ez? kigyó harapott é meg? hah, karom: ne nyulj hozzá Tengergyöngye! nem látod a sebet balkaromon? nem látod a vért, melly a tátongó sebből ömlik? hah! segits, segits hurelain!.... kigyó van a... paradicsomban, hah,.... karom!!...

Irtózatos volt a fájdalom, mit e percben érezék. S ugy látszék, hogy a muló pillanatokkal új tárgyak merülnek föl szemeim előtt, — új, ismeretlen tárgyak, mellyek ködfátyolképek gyanánt bontakozának ki a homályból. Fejem kábult volt. Szemeim előtt keringének, táncoltak a tárgyak. Szólni akartam. A hang ajkamon halt el. Körülem — mint lassanként kivehetém, emberek állottak, kik beszélni látszottak hozzám, de fülembe csak tört, elhaló hangok érkezének. — Végre a fátyol lassanként lehuzódék szemeimről. A tárgyak kivehetők, a beszéd érthetőbbé lőnek.

„Jöjön magához fiatal ember, — szólt hozzám egy öreg úr, véres szivacsot facsarva ki egy kisded medencébe; — a kénégeny hatása már mulik. A műtétel szerencsésen megtörtént.“

III.

„Hol vagyok! — kiáltám, félig eszméletemhez jöve. — Ördögjáték ez, vagy... hah, karom!“ —

„Csöndesen, csöndesen fiatal ember; — szólt az öreg, acél müszereit törölgetve fehér gyolcs darabba. — Ne nyuljon balkezéhez, a sebet izgatásba hozza.“

Erőt véve fájdalmaimon, körültekinték a szobában, hogy környezőimmel megismerkedjem.

A müszerek és medencével ellepett asztal mellett egy fiatal hölgy állott, arcáról részvét, aggály és bánat tükröződtek.

Higyek é szemeimnek ?kiáltám meglepetve. — Vagy elbóditott lelkem utóálma ez? — Miss Fanni!! ön itt? szóljon! ugy é, valóban ön miss Fanni?!“

A fiatal hölgy szeliden közelite felém, picinke kezét nyujtá, mig a másikkal homlokomról zilált hajamat simitá félre.

„Maradjon nyugodtan — mond a hölgy — barátnéja ápoló karjai közt van ön.“

„Tehát csakugyan ön miss Fanni?“

„Igen, az vagyok. Én vagyok Fanni, ki önnek lekötelezettje s ki tartozását most hálásan fogja leróni.“

„De mondja csak ön, hogy jöttem én e helyre? szellemkezek hoztak é ide? Hisz már egyszer meghaltam, ha jól emlékezem vissza, s fen voltam a paradicsomban s most ismét.“ — — —

„Nyugodjék meg — szólt mosolygva Miss Fanni — ön nem halt még meg, ön nem is járt a paradicsomban. E tarka álmat csak a kénégeny idézte elő. Ön jelenleg barátjnője házában van s ott is marad vendégemül, mig egészsége helyre nem álland. Látja ön, e pillanatban karját akarták önnek elvágni. Karját, mellyet a Károlykaszárnya előtt veszélyesen talált egy golyó. Én kértem, esdekeltem az orvosnak, ha lehet, ne tegyék azt; elkövettem mindent, hogy önnek karját megmenthessem. Az orvos, kit először hivattam ön mellé, azt mondá, hogy a golyó csontba furódott, s ezért, hogy a bekövetkező életveszélyes gyuladást megakadályozhassa, kezét kell önnek elvágni. Hogy azonban a mütétel alatt fajdalmat ne érezzen, kénégenyt szivatott önnel. Épen metszeni akarta már ön karját, midőn a másik orvos is megérkezék, ki használva az alkalmat, mit a kénégeny idézett elő, megvizsgálá a sebet. Műszerei után nyult, s a helyett, hogy elvágandónak vélte volna a kart, egy pillanat alatt kimetszé a golyót. — Most már megnyughatik ön. Karja meg van mentve, hogy egészsége mielőbb helyre állittassék, gondoskodni fogunk én és az orvos ur.“

Meg voltam lepetve a hölgy e nagy jóságán. Meg akartam köszönni azt, de az örömtől nem találtam szavakat, hogy hálám szavakban fejezhessem ki. Az orvos távozni készült, mi alatt némi utasitásokat adott miss Fanninak, igérvén egyszersmind, hogy még ma meglátogat s eltávozék.

Miss Fanni egyedül maradt velem.

„Még egy van — mondám a beállt rövid szünetet megtörve, — még egy van, mit igen óhajtanék megtudni; beszélje el kérem, beszélje el, miként jutottam én ide, sors játékának köszönhetem é a szerencset, melly önnek gyöngéd ápoló kezei közé vezetett! szóljon kérem, az egész olly rejtély előttem.“

Miss Fanni közel mellettem egy széken foglalt helyet s olly részvéttel és olly szelid mosolylyal tekinte rám, hogy ez angyaltekintet, képzeletemben a hurelainok paradicsomába varázsolt vissza.

„Emlékezik ön a szerencsétlen estére — mond miss Fanni, midőn tőlem távozván, a néptömegen keresztül a Károly kaszárnya elé ment, s ott balkarjába lövést kapott. Az első fájdalom olly érzékenyen hatott ön idegeire, miként ön eszméletét veszté. A népből, melly önt körülállotta, ki sem ismeré önt s azért nem tudták lakására vezetni. Valakinek azonban eszébe jutott ön tárcáját megnézni, ha tán az abban levő irományok között önnek név- vagy lakjegyére akadhatnának. A tárcából egy kisded jegy esék ki. Elolvasák: Charity Fanni Hatvani utca. 507 sz. — Hatvani utca! oda kell vinni őt, ott mindenesetre fogják ismerni! — mondá az, ki a névjegyet olvasá. Ugy lett. Az önnek adott névjegyem vezeté az embereket önnel lakásomra; képzelheti ön ijedtségemet, midőn vértől elborítottan láttam lovagomat. Szobámba vitetém önt, hol eszméletéhez kezde jőni, — de a fájdalom első rohamai jobban elfoglalák önt, semhogy engem megismerni vagy egyébről kérdezősködni lett volna ideje. Orvost hivattam, kinek szándékát már elmondám. A kénégenyt gépszerüleg szivta ön be, és...“

„Igen, igen, és meghaltam, és a paradicsomba mentem! oh, a többire már igen jól emlékezem!“

(Folytatása köv.)

Hirharang.

Bécsben a „Humorist“ szerint most a ludak gágognak, a hivatalos lapok vonitanak, a szamár ordit, a szabadság sohajt, a róka ugat, a szabadelmü sir, a marciusi nyeremények nyögnek, a sajtószabadság dagog, a minister mosolyg, a férj dörmög, a tanácsosak gondolkodnak, a vádaskodók suttognak, a képmutató elváltoztatja hangját, az okos ember hallgat.

Madridban a ministeri tanács hosszas és igen élénk vitatkozás után két szónyi többséggel elhatározá, hogy a királynő örvendetes állapota miatt udvari táncvigalom csakugyan nem lehet. E szomoru hir annyira fölingerlé Izabellát, hogy alkalmasint változni fog a minisiterség.

Budán Schmidt igazgatása alatt igen élénk a szinház, és megérdemlené, hogy az ottani közönség által kissé buzgóbban pártoltassék.

Berlinben azzal élénkitik a táncvigalmakat a vállalkozók, hogy minden szorgalmas táncosnak egy éjszakára két forintot és négy itce sert adnak. Keserves munka illy olcsón!

Graetzben az őrültek házában magok az őrültek — hirlapot irnak, mellyen, mint mondják, észre sem lehet venni, hogy őrültek irják. Ez meglehet, valamint vannak viszont ujságok, miken nem lehet észre venni, hogy okos emberek irják.

Alboni kisasszony, kit szinpadunkról eléggé ismernek szép olvasónőink, Brüsselben legközelebb azon gyönyörü palotát vette meg, mellyet Metternich — drágasága miatt nem akart megvásárlani; természetes, azt gondolá, hogy a paloták is olly olcsók, mint az emberek.

Oroszországban minden zsidónak ötven rubelt kell évenként fizetnie, ha nemzeti öltözetében kiván járni; a gazdagok e célra adakoznak is a szegények számára.

*

Erdélyben a medvék és farkasok annyira elszaporodtak, hogy jutalmat kelle hirdetni kipusztitásukra. Ezenkül a marhadög is annyira uralkodik, hogy rövid idő alatt hétezer darab hullott el. Nálunk semmi bajok a marháknak.

A szakáll védelmére azt is fölhozza egy bécsi lap, hogy még az isten képét is minden müvész csak szakállasan fösté, mert a nélkül férfinak nem is lehet méltóságos tekintete. —

Postáink ujonnan rendeztettek, minél fogva általánosan gyorsabb leend ezentul a közlekedés. Ennek igen örvendünk, mert valóban ideje már, hogy gyorsabban eljuthassanak a levelek innen Debrecenbe, mint Londonba.

A lánchidi irodákat Budára szándék szállítani, a katonai sütőháznak még fönálló részébe. Ugyan mire való illy gazdag vállolatnál illy fukarság? A fönálló dísztelen épületet inkább le kellene rontatni, hogy szebb lenne a bejárás a gyönyörü hidra.

Ujyorkba eddig már negyven magyar menekvő érkezett, számokra az angol birodalom minden részeiben adakozásokat gyüjtöttek, hogy Amerikában rendesen megtelepülhessenek.

Parisban a forradalmi elnevezések mind elmaradoznak lassanként, már a „Théâtre français“ is visszanyeré ezen régi nevezetét, mellyben most Augiernek „Gabriele“ cimü uj drámája rendkivüli sikerrel adatik.

Bécsben egy iskolamestert — koldulás miatt elfogtak. Szegény ember örvendhet, mert legalább nem kell éhhaláltól félnie.

Cigányok olly nagy számmal mutatkoznak most Bécs vidékén, miszerint, mint a Lloyd állítja, a rendőrséget különösen figyelmeztetni kelle rájok, hogy a nép vakbuzgalmát ne nagyobbitsák. E rendszabály alól mindazáltal ki vannak véve azok, kiknek szabadalmuk van a sötétség terjesztésére. — ⊙

Nemzeti szinház.

Lavater igen jó kis francia vigjáték, noha tana igen veszélyes, mert ha minden ember arcából csakugyan csalhatlanul ki lehetne olvasni jellemét, ugyan gyönyörü komédiákat láthatnánk. Lendvai e nehéz szerepet igen jól fogja föl, lelki küzdelmét a gazember kisiklásakor remeknek mondhatni, s ugy szinte az öröm s biztos öntudat kifejezését, midön tanát csakugyan csalhatlannak látja bebizonyulni. Lendvait ez egyetlen szerep is méltóvá teszi a müvészi cimre. Környezete is kivétel nélkül jól játszott.

A jós némajáték táncokkal, Campilli lábából, vagyis tollából igen jól mulattatá a közönséget, s a táncok jól sikerültek. Közönség olly nagy számmal, hogy minden hely el volt foglalva. —o—

Nyilt posta.

C—y verseit közlendjük, mihelyt közleményink halmaza engedni fogja.

F—s R—f költeményi nem ütik meg a mértéket.

N. O. küldeményét használandjuk, csak kis béketürést kérünk. Egyébiránt szeretnénk a tisztelt irónőtől valami nagyobb, önálló dolgozatot birni. L. D. ajánlatát mostani viszonyink közt nem fogadhatjuk el.

Ma pénteken adatik:

DON CAESAR DE BAZAN.

Drama 5 felvonásban. Irta Dumanoir és Denneri. Franciából forditotta Diósi.

A harmadik felvonásban előfordulandó „spanyol“ táncot eljárja Kurz Ant. és Sári Fáni.

Személyek:

Károly, spanyol király	—	—	Szigeti.
Don Caesar de Bazan	—	—	Lendvai.
Don José de Santarem	—	—	Fáncsi.
Montfior, marquis	—	—	Szentpéteri.
Ennek neje	—	—	Kovácsné.
Maritana, utcai énekesnő	—	—	Komlossi Ida.
Lazarill	—	—	Eötvös Borcsa.
Kapitán	—	—	Szilágyi Sándor.
Csónakos	—	—	Szücs.
Biró	—	—	Morvai.
Rendőrtiszt	—	—	Virág.
Katona	—	—	Vas.
Börtönőr	—	—	Gózon.
Urak	—	—	(Kovács.
	—	—	(Hubenai János.
Öreg polgár	—	—	Győri.
Don José szolgája	—	—	Korcsek.

Örök. Urak. Nép. Katonák. Cigányok.
Történethely: Madrid és környéke.

Holnap, szombaton, december 29-én, bérletszünettel, először:

ILKA.

Nagy eredeti opera 2 felvonásb. Szövegét irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc, nemzeti szinházi zenekari tag.

Hibaigazitás. A katonai „Gyámintézet“ részére a nemzeti szinház által beadott összeg nem 685 fr. 4 kr. (mint a jelentésben a leiró tévedéséből állott) hanem 585 ft 4 krt tesz pengőben.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

38.

1849. decemb. 29.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. szombat.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő **Nagy Ignác.**

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Hon és szerelem.

„Ijeszt a felhök tábora,
Legott leomlik zápora,
S bár nem dühöng is most a lég,
De félek, dulni fog ma még;
Ne szállj a tóra, ifju hös,
Mert vész duland, s a vész erös!“ —
„A szélvészekkel megvivok,
Mig csak karomban vért birok.
Közöttem és a hon között
Utamba e viz ütközött;
Ha ezt legyöztem honn vagyok,
A hol hevitöbb nap ragyog,
S a hol szerelmem, szép Linám,
Könyüs szemekkel vár reám.“

Vizen a sajka már lebeg,
S az ifju benne nem remeg;
Pedig süvöltnek a szelek,
S dörögnek barna föllegek.

És már az ifju honn vagyon,
Föllelt hazája szép nagyon.
Szerelme tiszta, mint korány,
Mint harmat estnek alkonyán.
S hazája — menny, melly fönragyog.
S szerelmei? — az angyalok!

Csurgay.

Miss Fanni.

(Folytatás.)

Egy hét telt el, mi alatt még folyvást ágyban voltam. Miss Fanni gyakran meglátogatott szobámban, s hogy az unalmat s fájdalmaimat némileg oszlassa, egész órákat tölte körülem.

Lelkemből örültem, hogy e növel megismerkedhetém. Szinte jól esék, hogy a kaszárnya előtt olly malör ért. Ennél jobb alkalmam soh'sem lett volna vele megismerkedni.

Végre a seb gyógyulni kezdett. Karomat felkötve hordozám, de még a szobát ... tudja isten, nem volt kedvem elhagyni, szinte féltem, hogy már nem sokára föl fogok gyógyulni, és meg kell válnom miss Fannitól. Inkább az élettől váltam volna meg, mint e hölgytől. Ugy érzém, mintha e halmaza a szivességnek, a meleg részvét s a hosszú együttlét egybeforrasztotta volna lelkeinket. Napokat tölténk egymás körében, hol kezdetben némi visszatartózkodás, később bizalmasabb, majd ismét meleg, édes szavak, s végre hosszú édes nyilatkozatok tevék a társalgás fő tárgyait.

És mégis, mégis e nő rejtély maradt előttem. Annyit tudtam, hogy angol, hogy árva és hogy még hajadon. Annyit is tudtam, hogy szép, s annyit is tudtam, hogy szeretem. Mint később magától megtudám, miss Fanni gazdag angol tőzsér unokahuga. Nagybátyjának egyszer csak kedve kerekedett körülutazni a világot. Ez utóljára magával vivé miss Fannit, és egy igen kedvenc parányi kis ölebét, melylyel a gőzösön már szerencsém volt találkozhatni. A gazdag nagybátyát, midőn épen a kerék föld közepén — Magyarországban — utaznék, hirtelen halál kiragadta az élők sorából. Alig maradt annyi ideje, hogy végrendeletet tehessen. Alig maradt annyi ideje — azért csinált olly bolond végrendeletet — mint később azt keserüen tapasztalám. — Miss Fanni, nagybátyja halála után Pestre ment, hol huzamosabb ideig szándékszék maradni. — Hogy a magyar nép élete s jellemével annál jobban megismerkedjék, annak nyelvét is csakhamar magáévá tevé. Végre olly otthonosnak érzé magát e törekvéseiben szép s áldásaiban olly gazdag hazában, hogy itt mulatását elhatárzá még néhány évvel megtoldani. Egy tisztes magyar hajadont vett magához társalgónőül. A magyar szinházban mindennap megjelent. Ha az országnak szüksége volt, s adakozásra kérte föl a honleányokat, miss Fanni adakozott. Társaságokat sohasem fogadott el; e részben visszavonulva élt. Angol s magyar könyvek és hirlapok valának kedvenc olvasmányai. Igen sok idejét azonban nevetséges ölebére pazarlá el. Egész nap körüle szaladgált a kis eb. Reggel kávét, délben rántott csirkét, este rántott levest evett.

Miss Fanni teremeiben comfort és izlés ömlének el. A falakat kék atlasz szönyegek boriták. Kéjelmes süppedő kerevetek, táborszékek s ruganyos bársony fauteuilek nehéz ó mintájú görög faragványokkal tevék a butorzatot; roppant óriás tükrök — mikből három ember egymás vállára állva többül leborotválhatta volna democraticus szakálát — a salon négy szögletében négy corinthi oszlop állott, tetejükön angol költők mellszobraikkal. A hölgy háló teremébe nyilt a fürdő. A parfumirozott fürdő apró rejtett csöveken át párologtatá balzsamillatát a terembe.

— Miss Fanni igéző pongyolában — inkább kéjelmesen fekvék mint ült, kezében könyvet tarta, mellynek

csak leveleit forgatá s ugy látszék, nem igen köté le figyelmét a könyv.

„Bucsuzni jöttem; — mondám a hölgy felé közelitve: — bucsuzni jöttem öntöl szép miss.“

Fanni könyvét becsuká s annak lapjairól szeliden emelé rám angyal szemeit.

„Bucsúzni? — kérdé meglepetve. — Csak nem akar ön még távozni? Hisz még meg sem gyógyult — még folyvást gyönge, erőtelen, — nézzen csak a tükörbe, milly beteges, halvány ön! Miért akar már távozni. Nem, meg nem engedem, hogy eltávozzék. — Parancsolom, hogy maradjon.

Tetszék az én lelkemnek a parancsolat.

„Jöjön — folytatatá mosolygva Fanni — foglaljon helyet mellettem, s vallja meg, hogy jött ön olly hirtelen a gondolatra, hogy most rögtön távozzék. Vagy — vagy már megunta ön — Fanniját?“

Olly igéző, olly kacér volt e pillanatban e hölgy, hogy lelkem szédült a boldog perc kéjétöl, midön mellette a kereveten helyet foglaltam, s alabastrom kezét megcsókolám.

„Ön parancsolá, hogy maradjak — mondám egész hódolattal, — és én engedelmeskedem. Nem az én, hanem önnek akarata legyen meg miss.“

Krisztus is igy szólott, midön már mennyországba vala költözendő. S valjon ki állott közelebb az üdv kapujához mint én! Tökéletesen meg voltam győződve, hogy Fanni szeret. Most nyilt a legjobb alkalom a legszebb, legédesb nyilatkozatokra. A nyilatkozatok legszebb álmaim fölött kedvezőleg történtek meg. S minthogy miss Fanni volt, ki kezemet megmenté, igen ildomosnak találtam öt azzal meg is kinálni. Néhány nap mulva miss Fanni menyasszony és én boldog vőlegémye lettem.

IV.

Egybekelésünk előtt pár nappal meglátogatám Fannit. Midön a lépcsön fölmentem, Fanni szobalánya jött elömbe kisirt szemekkel.

„Mi baj? mi történt? — kérdém ijedve, — tán a miss beteg? vagy...“

„Óh nem, nem a miss; szólt zokogva a lány, a missnek semmi baja, hanem“ —

„Hanem? hamar, hamar szóljon, mert megöl e titkolózás.“

„Óh a szegény kis öleb! a miss kedvenc kis ölebe végvonaglásai között van!“

„Öleb? — mondám kellemesen meglepetve s ugy érzém, hogy egy kő esék le szivemről. Ha egyéb baj nincs, az magában még nem sok.“

Beléptem a terembe. Miss Fanni ijedt, halvány arccal ült a pamlagon, karjai közt ringatva a kis ölebet, melly ugy látszék, kevés idő mulva ősei honába volt költözendő. Egy fiatal sebész a szenvedő öleb ballábát kezébe vevén, annak üterét tapintá, másik kezét pedig saját homlokán tudományosan dörzsölgetvén, lassu hangon szólt:

„Még fél óra van hátra. Fél óra mulva —“

„Nos? kiálta Fanni. — Mondja, mondja ki hamar, mi fog vele történni fél óra mulva?“

„Fél óra mulva — megszünt élni.“

„Hah!“ — kiálta Fanni, s eszméletét vesztve dölt a pamlagra.

Mint villám termettem ott, hogy segélyére lehessek. Pár perc s miss Fanni karjaim közt visszakapá éberségét. Fölkelt, a sebészhez közeledék s reszkető hangon szólt:

„Uram! 25 arany — 50 aranyat, — mindenemet vegye ön, ha e szegény állat életét megmenti!“

Boldog isten! 50 aranyért hány rokonnemű állatot lehetett volna Budapesten összefogdosni! — 50 arany elég, hogy Szigligeti, Kovács Pál drámát irjanak értte sat. sat. És most Fanni egy nevetséges, haszontalan eb életét akarta ennyi pénzért megmenteni.

A sebész ismét a szenvedő üteréhez nyult s kevés fontolgatás után, mellynél az 50 arany idealis fontolgatása vitte a szerepet, — tudományos, avatott, s müértő hangnyomattal szólt:

„Fél óra — ugy mond — igen sok idő. Egy recipe, s az ártatlan orvosságnak azonnali kiszolgáltatása, még változtathat a bajon. A láz szünni fog, s a gyógyszertöl előidézett izzadás kellemes és jótékony hatással fog birni az elgyöngült idegrendszerre és a már elhaló életerőre.“

A gyógyszer megtette hatását. A kis öleb látszólagosan kezde javulni. Miss Fanni az 50 aranyat kifizeté s egy arany gyürüt vont a sebésztanár ur ujjára.

Nem tetszék az én takarékossághoz szokott szegény lelkemnek miss Fanni ezen eljárása. S ezért, nehogy a kis állat hajlott koránál fogva több izben illy beteges állapotba jutván, a miss 50 aranyos jutalmazásainak véget vethessek, elhatározám a hitvány öleb életének véget vetni.

Legkivihetőbbnek találtam erre a patkány-mérget, s épen a napon, mellyen Fannival valék egybekelendő, — jól tartottam öt patkánymérges rántott csirkével.

Az esküvő egyszerüen ment véghez. Olly leirhatlan szépség, olly tündérbáj ömlék el Fanni arcán s dus menyasszony öltözetén, s magasztos áhitat s tulvilági átszellemült lelke sugárzék arcán, midön oltárhoz állott, mintha Rafáel festette volna öt angyalul az oltár szentsége mellé!

Az ünnepélyes szertartás véghez ment. Fanni diszhintaji vártak ránk az egyház előtt, mellyek sebesen tovább robogtak velünk.

Most már igazán hittem, hogy a paradicsomban vagyok, hogy többé nem álmodom, s hogy háboritlanul fogom élvezni a kéjt és boldogságot, mit sorsom számomra rendele. Hittem és csalódtam. Megvagyon irva, hogy nincs az életnek egy öröme is, melly tisztán édes volna, hol ott a fájdalom mind tisztán keserü.

Beléptünk a terembe, hol e perctől fogva most már házi ur valék. Fanninak első gondja volt kedvenc ölebét, melly ez idő alatt a hálóterembe volt zárva — fölkeresni és jól tartani. Az ajtót fölnyitá. A kis eb a terem közepén fekvék — mozdulatlanul. Fanni hozzá ment, hogy felköltse. Az állat nem kelt föl, kis lábai görcsösen voltak összehuzódva s az életnek nem volt jele többé rajta látható.

Egy elhalt sikoltás tört ki Fanni ajkairól s összerogyott. A cselédek rohanva szaladtak urnőjük segélyére, kit nagy munka után sikerült eszméletéhez hozni.

Fanni mereven szegezte az állatra szemeit, majd arcát kezébe temeté és sirt.

„Nem él többé! — kiálta zokogva. — El vagyok veszve. Mindenemtől, mindenemtől meg vagyok fosztva! szerencsétlen koldussá lettem!!“

(Vége köv.)

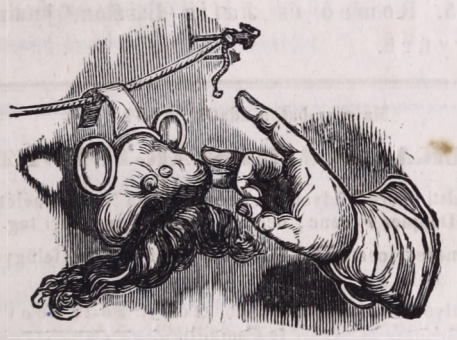

+ Mikor Babel tornyát épitették az emberek, megzavarta nyelvöket az ur isten. Azért nem értik az emberek egymást most is, midőn valami nagyszerü épitéshez fognak.

+ A gyermek születésekor először is mindjárt kiált, s ez világosan mutatja, hogy már akkor is sejti a hangos szólásszabadság jogát.

+ Minél több baja van az ügyvédnek, annál inkább gond és baj nélkül élhet.

+ Az isten agyagból teremté ez embert, s aztán mégis csodálkozunk, hogy olly sok piszkossággal kell találkoznunk e földön.

+ Ha a teremtő hitte volna, hogy teljes világosság kell az embereknek, ugy a sötétséget egészen számüzendé a földről. Igy okoskodnak azok, kik a világitó napnak és holdnak is ellenségei, és legfölebb csak a csillagokat szeretnék megtartani.

+ A csuszó mászó állatok mind kártékonyak, és folytonos üldöztetésnek kitéteték; az emberek közt ezt nem igen tapasztalhatni.

+ A nőt a férfi bordájából alkotá az isten, azért vagyunk mi olly csapodárak, mindig bordánkat keressük.

+ Az órát először is szerzetesek helyezték a magas tornyokba, alkalmasint azért, hogy ne láthassa sok ember, hány az óra!

+ Az erényt a legnagyobb gazemberben is tisztelni kell, mert a gyöngy szeméten sem veszti értékét; ellenben a bünt a legnagyobb emberben is ostorozni kell, mert a szemétnek gyöngyhalmazon sincs becse.

+ A hatalmas oroszlán soha nem tart hajtóvadászatot kutyákra, ezen török közmondásban igen szép tanitás rejlik.

+ A magyar ember nem igen szereti a burgonyát, talán természetes ellenszenvből, minthogy a burgonyát mindenféle alakban lehet és szokás is használni.

+ A gyermekek nagy fájdalmak után kapnak fogakat, s igy az iró is csak igen sok keserü tapasztalás után kezd szatirát irni.

+ Kinek egy milliója van, busulhat, hogy mért nincs kettő; ellenben kinek egyetlen fillére sincs, örvendhet, hogy legalább adóssága sincs.

+ Bizonyos urak alkalmasint szőlőhez szeretik hasonlitani az irót, mellyet nyomni kell, hogy kedvderitő bor legyen belőle. Csak hogy a szőlőlének aztán nem tulajdonitatik bünnek a forrongás, sőt az sem, ha a visszafojtó dugaszt nagy robajjal magosan a légbe röpíti.

Fricskai.

Hirharang.

Bartay vasárnap, dec. 30-án, Pest megye nagy termében a katonai gyámintézet javára nagy hangversenyt rendezend, mire ezennel előleg figyelmeztetjük a t. közönséget. Bartaynak ismert ügyességénél fogva rendkivüli élvezetet várhatni.

Kossuth gyermekeinek gyámjaul Csernecky váltófeltörvényszéki ülnök neveztetett ki.

Fehérvárott olly kitünő német vándor szinésztársaság müködik, melly a pestivel is vételkedhetik. Mondják, hogy kölcsönös vendégszerepekre készül a két társaság.

Balatonunk ez évben vihar alkalmával fagyván be, nem lehete fogasokat halászni, mert a göröngyös jég összeszakitá a hálókat. Ezért nem kaptunk mi fogast. Lám, az életben is ármányos simaság által kerülnek hálóba az emberek.

Garaynk egészségi állapota lassan bár, de mégis teljesen biztatólag javul. „Szent László“ cimü gyönyörü hős költeménye, mihelyt a körülmények engedni fogják, sajtó alá menend. Érdekesnél érdekesb mutatványokat már rég közölhettünk volna belőle, de e jeles munka illy utoni ajánlásra nem szorul, s kitünő érdekességét előleges közlések által csökkenteni nem akarjuk. Annál nagyobb leend a közönség élvezete és meglepetése.

Velencében a hatóság külön falragaszban tudatja a lakossággal, hogy minden polgárnak szabad ezentul az egész éjszakát lakásán kivül eltöltenie, akár dologban,

akár mulatságban. A lakosság szebb része igen nehéztel ezen rendkivüli engedékenység miatt.

Városi hivatalokra ezentul csak olly ifjak fognak alkalmaztatni, kik a törvényes tanfolyamot elvégezték. Ah, már ezt értjük, a mit egyszer már elvégzett az ember, azzal aztán nem kell többé bibelödnie.

Parisban az italadót elfogadták. A jó polgár tehát ezentul mindennap le fogja magát inni, hogy az ország jövedelmeit annál inkább gyarapithassa.

Napoleon Lajos panaszkodik, hogy nem fér meg mostani palotájában, és szeretne a tág tuileriákba költözni. Vannak emberek, kik hiszik, hogy ott sem férne meg, s bizony meglehet, hogy rövid idő mulva még — Franciaország is szük leend neki.

Stambulban a zultán harmincezer piastert adott magánpénztárából a szegényebb menekvők fölsegélésire; a dohánykereskedők pedig ingyen látják el öket legjobb minőségü dohánynyal.

Pétervárad vidékén, a bécsi Lloyd szerint, nagyszámu katonaság öszpontosul, hihetőleg téli szállásra.

Parisban a papirpénzt szaporitják, s igy a franciákról is elmondhatni már most, hogy a divatban nemcsak utánoztatnak, hanem néha ök magok is utánzók.

Berlinben egy magyar menekvő nagy veszélybe keveredett, mivel beszédét nem értette senki; boldog isten, másutt meg azért éri nagy baj az embert, ha beszédét jól megértik! — ⊙

Nemzeti szinház.

Mult levelembe hiba csuszván, miután az igen lényeges, ezennel megigazitom. Azok névsora után tudniillik, hol a szinházi akademiai szavalókat elöszámitám, kimaradt: „ide értve természetesen Fáncsy urat is, kit azonban, miután a hangverseny-terveléssel is terhelve van, nem akartam ezzel is fárasztani.“ Nem Fáncsyért, önmagamért tettem meg e nyilatkozatot, miután az csakugyan áll, hogy öt a legjelesb szavalók sorából nem hagyhatni ki. De elég erről. Ma Doppler uj dalmüve „Ilka“ adatik, s jegyeket már tegnap sem igen lehete kapni. Obernyik „Anya és vetélytárs“ cimü dramája január 8-ikára van kitüzve. Jövő héten Lászlóné jutalmaul csakugyan adatni fog „Romeo és Julia.“ Jól lesz előre jegyekről gondoskodni! Szilágyi S.

Don Caesar de Bazan kellemes estét szerze, Lendvay, Szentpéteri, Fáncsy, Komlósi Ida kedvvel és szorgalommal játszottak.

Halljuk, hogy az uj szerződések tetemes díjcsökkentések mellett történnek; ez sajnos, de fölteszszük szinházunk tagjairól, hogy inkább készek a jelen mostoha viszonyok közt nélkülözni, mint intézetünk létezését kockáztotni. Épen azért reméljük, hogy jobb müvészink mind meg fognak maradni. Hollósi Kornélia azonban husvétra utazni induland, még pedig huzamosb időre. Ez csapás, és ohajtjuk, bár fölhagyna e káros szándékával a tisztelt müvésznő.

Játékrend: dec. 30. Tündérlak, 31. Ilka bérszünettel másodszor, jan. 1. Liliomfi, 2. III-ik Richard, 3. Kunok, 4. Robin orvos és Jós ballet, 5. Romeo és Julia Lászlóné jutalmaul, 6. Jegygyürü. —o—

Ma szombaton adatik, először:

ILKA, és A HUSZÁR-TOBORZÓ.

Nagy eredeti opera 2 felvonásb. Szövegét irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc, nemzeti szinházi zenekari tag.

Az uj jelmezek (costumes) Pap József főszabó felügyelete alatt készültek.

Az első felvonásban előfordulandó „toborzó-táncot“ rendezte Campilli.

Személyek:

Podagrási Lázár, földesur	—	—	Kőszeghi.
Bátor János, huszár örmester		—	Füredi.
Ilka, árva leány	—	—	Hollósi Korn.
Gyula, Podagrási ispánya	—	—	Stéger.
Miska, Podagrási gazdája	—	—	Benza.
Zita, cigány nő	—	—	Csillag Róza.
Altiszt	—	—	Bognár.

Huszárok. Ujoncok. Paraszt legények és leányok. Zenészek.

Szinhely: egy magyar kis város. Idő: 1813, kevéssel a lipcsei nagy ütközet előtt.

Holnap vasárnap, december 30-án, bérletfolyamban:

Tündérlak Magyarhonban.

Vigjáték dalokkal és tánccal 2 felvonásban. Ujonan kidolgozta N. Zenéjét szerkesztette Ellenbogen.

LÁSZLÓNÉ assz. mint vendég Marcsa szerepében lesz szerencsés föllépni.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a díjt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.

39.

1849. decemb. 31.

HÖLGYFUTÁR.

Budapest. hétfő.

(Megjelenik ünnep- s vasárnapokat kivevén mindennap délután).

Közlöny az irodalom, társasélet, müvészet és divat köréből.

Tulajdonos szerkesztő Nagy Ignác.

(Szerkesztőségi szállás: hatvaniutcai Horváth-ház, 3-ik emel.)

Emlény-levelek *)

III.

Vigy el emlékezet... vigy el innen engem,
Első ifjuságom tündérligetébe;
Félek... még egy percig sem enged pihennem
A sötét jelennek rettenetes képe.

Ottan a boldogság fájának árnyában
Megnyugszik tán szűm a vérezésig sértett,
E csendes magányba nem jön el utánam
Rémitő arcával a sötét kisértet.

Nem látom a romot: híreinknek fénytornyát,
Rajt a töréseket a beszakadt boltot
S a dicsőségnek még füstölgő lámpáját,
Mellyet a vihar és a szélvész kioltott.

Nem látom a tengert: a vérnek tengerét,
Mellyen egykét percre magát megmutatta
Nagyságunk hajója — aztán összetörött
S a világ láttára elsülyedt alatta.

Mindezekre talán rózsaszinü fátyolt
Von az emlékezet. El... el ti gyászképek,
Im az emlékezet csöndes holdfényénél
Első ifjuságom szent földére lépek.

Itt vagyok... emlékszem... föllelém a helyet,
Hol számomra első virágok termének.
Innen hallgattam volt a zengö pacsirtát:
Édes énekét a fenszálló reménynek.

Figyelek a hangok édes zengzetére,
Szakasztok kezemmel a bájos virágból.
De, mi az?... mint régen, szivem nem telik meg,
Arcom a boldogság tüzétől nem lángol.

Itt sincsen hát nyugtom! rémitő arcával
A sötét kisértet ide is eljött hát!
Hogy tekintetével szümből elriassza
A vidám örömöt, a félénk madárkát.

Itt sem nyughatom meg!.. szüntelen nyomomban
Van e kisértetnek rettenetes képe,
És keserü mérget önt a kéj s gyönyörnek
Szomju ajkaimhoz fölemelt kelyhébe.

Mentovich F.

*) Szerzőnek sajtó alá menendő költemény-füzéréből. — Szerk.

Miss Fanni.

(Vége.)

Mint szobor állottam Fanni mellett. Hogy egy ölebet megsajnálni lehet, azt hittem, de hogy egy fiatal hölgy boldogsága első perceiben, férje oldala mellett ennyire leverethessék, álmodni sem mertem volna. Vigasztalni kezdém, igérvén, hogy hozok én hatot is helyette, csak ne szomorkodjék. — Mitsem használt, Fanni vigasztalhatlan maradt.

„Ki tette ezt! ki tehette ezt? — kérdé haraggal cselédihez fordulva. — Ezt gyalázatos erőszaknak kellett okozni. Meg van mérgezve. Olly hirtelen másként nem mulhatott volna ki!“

A cselédek rémülve néztek egymásra s mentegeték magukat. Fanni nem hitt nekik s már félni kezdék, hogy cselédein fogja boszuját tölteni.

„Asszonyom — mondám — megfoghatlan kezd ön előttem lenni e tulságos fájdalmával. Jöjön magához s szélsőségekkel ne tegye ön magát nevetség tárgyául cselédei előtt. Megtörtént, és azt megváltoztatni többé nem lehet. Egyébiránt pedig, nehogy ön fölingerült haragja miatt ártatlan szenvedjen, kötelességem megvallani, miszerint én mérgezém meg és...“

„Ön mérgezé meg? — kiáltá Fanni a kétségbeesés hangján. — Ön tehette azt? — szerencsétlen ember! nem tudta ön, hogy e tettével lábai alatt vágta le a fát.“

Mély benyomást tettek e szavak lelkembe, s mielőtt megkérhetém Fannit, hogy e baljóslatu talányt fejtse meg, Fanni az alatt kiküldé cselédeit s egy szekrényt zárt föl, mellyből poros iratcsomót vön elő.

„Nézze ön, — mondá hevesen, mialatt az iratot kitárta; — nézze és olvassa, és gyönyörködjék rajta, mivé tette ön magát és nejét e könnyelmü tettével!“

Az iratot reszketve vettem át és olvasám. Az irat végrendelet volt és több rokonokat érdeklő pontokból állott. A harmadik és utolsó pont ezt tartalmazá:

„Charity Fanni unokahugom lelkiismeretes gondviselésére bizom nyolc éves kedvenc ölebemet. Ollyatén meghagyással teszem pedig azt, hogy mig e fölebb említett ölebem életben leszen, addig Charity Fanni unokahugom a 2-ik pontban megirt helyre letett tőkéből 1500. font

sterlingnyi jövedelmet huzzon évenkint. Ha pedig e kedves ölebecske testvérei közöl kiszólittatnék e mulandó világból, akkor az én Charity Fanni unokahugom csak 150. font sterling évi jövedelemben részesüljön. —

John Sweedlepip. —"

Olvasám a végrendeletet. Olvasám és lábaim alatt megindult a föld, — a nélkül, hogy csak szó is lett volna tulajdonképeni földindulásról. Olvasám és szemeim előtt diván, tükrök és corinthi oszlopok polkát kezdének táncolni. Olvasám és szivemből agyamba szökött a vér és agyam égett, hogy majd a hajamat perzselé le.

„Fanni! — mondám ez iszonyú végrendelettől leveretve, miként a hidláb leveretik a nehéz sulyoknak általa; — higyek é szemeimnek! 1500 font sterlinget devalválni 150-re. Higyek é szemeimnek, vagy csak tréfa, vagy csak játék az egész?"

„A mit ön olvasott, azt olvasá. A mit megértett belőle, az áll, az szent és másolhatatlan. Köszönje ön e csapást meggondalatlan tettének, s gyönyörködjék benne, milly szépen elremekelte e nevezetes napon egész gazdagságát!"

„De ugyan édes nőm, mért is nem nyilvánitá ön eleve, hogy önnek sorsát egy öleb élete határozza? Ki látott valaha illy ostoba végrendeletet! Hogy ezt elhigyük, Chinába vagy Angolországba kell magunkat képzelnünk!.... Ezer ötszáz font sterling!! Isten hozzád corinthi oszlopok, parfumirozott fürdő! isten hozzád 1500 font sterling."

Beöthy László.

A menyasszony.

Ki boldogabb, mint olly ifju leány,
Kit hő szerelme oltárhoz vezet?
S menyasszonnyá tesz olly derék fiu,
Kit a leánynak szive hőn szeret?
Most éled, o lány! minden eddig élt
Napok között a legszebb napodat;
Sovár kebellel néz a többi rád,
S a sors irigyli boldogságodat.

Ha volt napod, melly kebledet dicső
Emlékezetre fölhevitheti,
Ha volt egy óra, mellynek perceit
Lelked szeretné földeriteni:
Ugy e nap, o lány! az, mihez dicső
S nagy emlék fogja kötni sorsodat,
Sovár kebellel néz a többi rád
S a föld irigyli boldogságodat.

Mi egy menyasszony? — rózsa, melly virit,
Melly kellemével sziveket ragad,
Áttestesitett angyal, a kinek
Szépséges arcán a szem fönnakad.
Hogy ugy van, o lány! azt magad tudod,
— Tanuadásra nyisd föl ajkadat,
Sovár kebellel néz a többi rád
S a menny irigyli boldogságodat.

S ki volna képes tudni szivedet,
S annak röpülő gondolatjait?
Ki volna képes elbeszéleni
Föllelkesitett kebled álmait?
Mit rég ohajtál, teljesitve van,
E teljesüles tette vágyadat,
Sovár kebellel néz a többi rád
S a sors irigyli boldogságodat.

Dr. Kudelka.

Levelek egy pesti hölgyhez.

XXI.

Dec. 28-án.

Egy sajátságos álmomat nem mellőzhetem, mulhatlanul közlenem kell azt.

„Higy, de megnézd, kinek!" jelszó volt vércsillagokból összealkotva, egy fölleg-transparenten át olvasható.

Szőke hölgy tartá a guny és büszkeség csodás keverék kifejezésével. Fésülve volt mint egy marquise XIV. Louis korából, s öltönye a legszebb hótagokat takará el.

— Mit jelent ez? kérdezém.

— Ez legyen devised. Felelé.

— Tán azt hiszed, hogy embergyülölő vagyok. Vagy akarod, hogy azzá legyek?

— Egyik sem.

— Vagy Stoicusnak tartasz?

— Korántsem.

— De hisz e szavakban az embergyülölet egész tana ben fekszik.

— Nem. Csak a bizalmatlanságé.

— Te tán bizalmatlan vagy?

— Igen.

— Mert csalatkozál.

— Nem, hanem nem akarok csalatkozni.

— S mig a csalódást át nem láttad, mi által magad csalatni engedéd, nem boldogitott é az?

— Igen. De az ébrülés annál keserübb.

— Lásd ennek orvosságát megmondom. Más mámorálomba ringasd magad akkoron s boldogságod még sem hiányzandik.

— Azt hiszed, hogy a boldogság mint a hullám, melly apad és nő, miként a szellő lengeti?

— Bizonnyal. Csak, hogy a lengetés a sziv rovására történik.

— Lásd épen e lengetésben áll az üdv. Ha az ember csak e szót ismerné boldogság, ha nem volna annak árnya a boldogtalanság, melly legszebb napja mellett tünik föl, az örökös egyoldaluságot megunná az ember.

— És ki a csalódásban egy egész életüdvet veszte el? s ki a rövid gyönyört örök fájdalommal fizeti meg?

— Az sem tart örökre. A lélek emlékei közöl a bánat és öröm azok, mellyek az embert a tulvilágra nem kisérik.

— Ki vagy te? ki olly csodás hangokon szólsz?

— Nos választod e jelszót vagy nem?

— Nem. Épen látásod az, melly megerősit hitemben nem választani azt.

Következő percben hölgy és devise eltünének, s én mondhatlan fájdalmammal magamra maradtam.

...A bánat súlya alatt fölébredék.

Mosolyogtam. Bizony bizony kár volt a jelszót nem választani — tán hosszabban álmodhattam volna.

Szilágyi S.

Gondolattöredékek emléklapjaimból.

Nincs hibásabb elv szülöknél, mint kik azt hiszik: hogy gyermekeikben csak szigoruság, folytonos parancsolás által képesek a tiszteletet s szeretetet előidézni, s azt csak ugy képesek fentartani nálok, ha gyermekeik tölük félnek. A jó szándok meg van ugyan a zsenge gyermekből nemes lelkü, jó, mivelt szivü lényt nevelni, céljuk ez, de az irány, az eszközök el vannak tévesztve: — nem gyöngéd édes szavakkal csepegtetik szivébe a gyermeki szeretet s tisztelet szent isteni törvényeit s szabályait, nem hagyják a természeti ösztönt működni, mi a gyermek keblében fakad! ők ezt szigorú parancsként szabják elébe, s komor szinekkel festik a gyermek hivatását, s nem szelid szerető szavakkal intik őt elkövetett hibáiért, hanem kemény dorgáló hanggal. Oh mint csalódnak ők, milly sajnálatra méltók; — a túlzott szigor által a gyermek őszinte bizalma elenyészik, s szülői előtt titkolózni fog, titkolni fogja előttök hibáit, jó tetteit, az előbbit félve, hogy dorgálást nyer szelid intés helyett, az utobbit: félve, kétkedve, hogy nyerend é tetszést! S ezen szomorú elv uralg nagy részint jelen korunkban, s ez az oka: hogy szülő s gyermek közt felbomlott a legszentebb kötelék, melly őket öszetarthatná s kellene tartania, — a bizalom! s igy a jónak s nemes csiráji, mellyek a serdülő gyermek keblében még szunyadásban valának, végkép elöletnek.

..... Van é a hazaszeretetnél megragadóbb, dicsőbb érzelem, s van é ennél édesebb, szentebb kötelességünk?! habár mi nők ki vagyunk zárva a jogból hazánk s törvényeink védelmére fellépni, és a nyilvános élet mezején bajnokoskodni, s dicsőségét és boldogságát mint nyilvános tényezők előmozdítani, de nem nyílik é azért elég út a haza iránti kötelességünket habár a világ előtt leplezve eréllyel gyakorolhatni! mennyit tehetünk mi, csak akarjunk híven megfelelni honleányi hivatásunknak! De fájdalommal tanítja a mindennapi tapasztalás, milly kevesen felelnek meg annak. Gyakran mondhatlan keserüség árasztja el keblemet, mennyi korcs gyermeke van szegény hazánknak, kik nemcsak hogy nem értik, s ismerik ezen isteni érzést s szent hivatást, de még gúnyt is üznek abból, ki ezt érzi. Illyenkor mély fájdalom rezgi át bensőmet s könyüket hullatok, a legszentebbeket, mert hazám boldogtalanságaért folynak!... Ó bár csak minden nő, a mennyire tehetsége, ereje s hatásköre engedi, megvetve a balitéleteket, túlemelkedve gyáva köznapi hazafiútlan emberek fonák itéletén, legfőbb kötelességévé tenné, mindent, mi a haza boldogságát, mivelődését, jóbani, szépbeni, haladását, szóval mindent, mi hazánkat legtávolabbról is érdekli, szilárd akarattal előmozdítani s gyarapítani!

.... Való lenne az, hogy első, habár gyermeki szerelmünk hajótörése után nem birunk többé valódilag szeretni?! hogy mind az, mit érezünk, vagy is érezni vélünk, csak mulékony szalmaláng, sympathia s női hiuságunk hízelgésének szüleménye, és talán ennek az is lehet oka, ha igen korán szeretünk, hisz a virág is, melly hirtelen korán nyílik, nem hervad é el hamarább, mint a melly lassabban fejlődik, s ha néha keblünk gyöngyeit gondtalanul találjuk elpazarolni egy érdemetlenre! mert ekkor sohasem élvezhetjük azon isteni boldogságot, mit csupán a valódi szerelem érzete nyujthat. Mégis gyakran álmaink közt felmerül egy bájos csalfa kép, s olly kedvesen, olly ingerlőleg mosolyg felénk a mult emlékiből s kiujitja keblünk alig behegedt sebét, e bájos csalárd kép első szerelmünk bájtavasza!!!

Templomban voltam. Felizgatott kedélyemre az ima jótékony hatással volt. Leirhatlan érzéssel léptem az egyházba s leirhatlan hatást gyakorolt az rám. Oh mit éreztem, ezt csak isten öntheté belém! kimondhatlanul fájó s mégis magasztos üdvözitő érzés volt ez, mi lényemet átfutá, s én térdre rogyva egy félreeső oltár-lépcsőn merültem el, még tán soha ugy szivből nem fakadt buzgó imába. Lelkem tul emelkedett gondolatim szük körén, fölszárnyalt a mindenható trónja elé, lényem levetköztetett magáról minden földi salakot, gondolatim s érzeményeim olly mennyei tiszták, mondhatom, szentek valának, nem volt lelkemben semmi földi, elfeledém a világot, embereket, el az egész mindenséget, csupán az ég urával foglalkozám! köröttem olly öszhangzó volt minden gondolatimmal, az egyház setét régiségtől barnult falai s elgondolám, hogy e helyen, mellyen térdelék, századok előtt atyáink térdelének. Érezém, hogy e percben olly boldogság volna meghalni! s talán üdvezülhettem volna e percben, olly salaktalan, olly büntelen valék, semmi földi hiu eszme nem szennyesité keblemet, agyamat, ajkaim alig birtak imaszót rebegni, szemeimbe könyük tolultak, s keblem a sok fájó érzelmektől közel vala a megrepedéshez. Nem tudom, meddig lehettem e helyzetben, ha kehely felmutatásakor megszólalt csengetyü fel nem riaszt elmerültségemből, s én érezve a jelen perc hatalmát, s nagy jelentőségét, megsemmisülve borultam le az isten szine előtt! — Egész napom olly nyugodt vala.! — — ....

MK..t...a.

Hirharang.

Olvasóinknak uj évi ajándékul azon kellemes hirrel kedveskedünk, miszerint jövő hónapban eredeti leveleket közlendünk Parisból, még pedig olly iró tollából, ki — — de nem mondunk előre többet; az eredmény fogja tanusitani, hogy lapjaink belső érdekének emelése körül semmi áldozatot nem sokallunk.

Postáink rendezésének nagyon örvendénk, de még azon nap szél támadván, a bécsi posta már ismét elmaradt. Sokan ezért boszankodtak, mi épen nem, mert ha a hires spanyol hajóhadat elfuhatá hajdan a szél, hát egy sovány postalovat ugyan mért ne zavarhatna meg.

A táncpróbákat már általánosan megkezdék, de a hölgyek igen panaszkodnak, hogy kevés a táncos; ne busuljanak, majd lesz ismét tánc, ha a kis fiuk táncosakká növekednek.

Liszt annyi van most fővárosunkban a hivatalos összeirás szerint, hogy kenyérből nem fogyhatunk ki; azért kisebb napról napra a zsemlye, mig végre egészen el fog tünni.

Szigligeti „Liliomfi“ cimü vigjátékában azt tartja furcsának egy bécsi lap, hogy semmiféle politikai célzás nincs benne. Bizony furcsa, hogy ön ezt furcsának tartja, tisztelt kollega! — ⊙

Nemzeti szinház.

Ilka roppant számu közönséget gyüjte, már hat óra előtt minden hely el vala foglalva, s némelly nyerészkedők jól jártak; magunk láttunk két második emeleti zártszéket hat ezüst forinton eladatni, s egy ismerösünk öt ezüst forintot fizetett egy páholyszékért. Hosszu birálatot irni nem akarunk a zenéről, mi egyszeri hallás után bajos is lenne, de annyit mégis elmondunk, miszerint a magyar elem tulnyomó benne, s a hangszerelés igen szerencsés, és mind a mellett nincs elárasztva tulságosan hatás utáni kapkodással. Dallamszerü igen sok van benne, s többszöri hallás után bizonyára még több előnye fog kitünni. Hollósi Kornélia ismét ugy énekelt, hogy bármelly zenekarban dicsöen betölthetné a fuvola helyét, sajnáljuk, hogy dicsérő szótárunk szegénységénél fogva róla többet nem mondhatunk. Megjegyezzük azonban mégis, hogy mint középosztálybeli magyar hajadon, bogláros pártájától cipője sarkáig hiven és gyönyörüen volt öltözve. Halljuk, hogy husvétkor csakugyan elröpülend csalogányunk, de csupán néhány hónapi utazásra; reméljük azonban, hogy sikerülend öt még ezen szándéka megváltoztatására birni. Csillag Róza a cigánynő szerepére még gyönge, s e miatt a jóslat gyönyörü zenéjének nagyszerü hatása tetemes csorbát szenvede. Csillag R. iparkodó ugyan, s halad a közönség tetszésében, de azért még sokat kell tanulnia, s többi közt egy kis szerénységet is követeléseiben nemzeti szinházunk irányában, mellynél szép tehetségei kifejlödtek. Füredi a huszár örmestert valamint jól játszá, ugy szinte jelesül éneklé, s harcidalát ismételnie kelle. Stéger és Benza szokott jelességgel tölték be szerepeiket. Karok, rendezés minden dicséretre méltók.

Tündérlak Magyarországban másodszor is megtevé kedvező hatását, s egy pár bele szött uj dal igen tetszett. Lászlóné kedvvel énekelt és játszott, s már csak gyönyörü népdalaink miatt is, miket olly hasonlithatlan édességgel tud ő énekelni, ragaszkodnia kellene szinházunkhoz, habár a mostani viszonyok közt érdemei nem találhatnának is olly anyagi méltánylatra, minöt tehetsége igényelhetne.

—o—

Kardalnokok, kik jó hanggal, és zeneképzettséggel birnak, jövő 1850 év april 1-jétől alkalmazást nyerhetnek a nemzeti szinháznál, s e végett bérmentes levélben igényeiket határozottan megirván, jelentsék magukat az igazgatóságnál, mellytől leveleikre rövid időn szinte határozott választ fognak kapni. A szinészi jártasságuak előnynyel fognak birni. — Pesten, december 30. 1849.

Szigligeti, s. k.
a nemzeti szinház titkára.

Nyilt posta.

K—P—nak Győrött. Fogadja ön legszivesb köszönetünket.

T—r L—snak Egerben. A beszélyek fölvételében nálunk nem hosszuságuk, vagy rövidségök, hanem egyedül jóságuk határoz. Napilap sokkal alkalmasb a hosszu beszélyek közlésére. Egyébiránt önnek emlitett beszélye hozzánk nem érkezett.

Ma hétfön adatik, bérszünettel:

ILKA, és A HUSZÁR-TOBORZÓ.

Nagy eredeti opera 2 felvonásb. Szövegét irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc, nemzeti szinházi zenekari tag.

Az uj jelmezek (costumes) Pap József föszabó felügyelete alatt készültek.

Az első felvonásban előfordulandó „toborzó-táncot“ rendezte Campilli.

A toborzó zenéjét Sárközi Ferenc magyar népzenetársasága fogja előadni.

Személyek:

Podagrási Lázár, földesur	—	—	Köszeghi.
Bátor János, huszár örmester		—	Füredi.
Ilka, árva leány	—	—	Hollósi Korn.
Gyula, Podagrási ispánya	—	—	Stéger.
Miska, Podagrási gazdája	—	—	Benza.
Zita, cigány nő	—	—	Csillag Róza.
Altiszt	—	—	Bognár.

Huszárok. Ujoncok. Paraszt legények és leányok. Zenészek.

Szinhely: egy magyar kis város. Idő: 1813, kevéssel a lipcsei nagy ütközet előtt.

Hirdetés.

Előfizethetni **Budapesten** november 15-étől jövő marcius végeig 4 ½ hónapra 4 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig félévre 6 for. **Postán küldve** november 15-étől jövő junius végeig 7 ½ hónapra 9 fr. 30 kr., jövő januártól junius végeig fél évre 7 fr. 30 kr., **helyben** csupán **Kozma Vazul** nagykereskedésében a nagyhidutcai 671 számu Takácsy házban, hol egyszersmind gyors közlés végett **mindennemü hirdetések** is elfogadtatnak, miktől egy háromszor hasábozott sorért **négy** ezüst krajcár fizettetik. **Vidéken** minden cs. kir. postahivatal elfogadja az előfizetést, **és a dijt bérmentesités nélkül küldi föl, ha a levél boritékán megjegyeztetik, hogy** „hirlap előfizetési díjt“ **tartalmaz.** !!! Egyes számak ára egy ezüst garas. !!!

Nyomtatja Kozma Vazul Pesten.